

DZIEWCZYNY Z CANTABILE IDĄ JAK BURZA \3

ZANIM WYMYŚŁONO
WARMIE I MAZURY \6

O ANIOŁKACH
NIE DA SIĘ ZAPOMNIEĆ \13

Z JOANNITAMI
MOŻNA WSZYSTKO! \15

SPORT
CODZIENNE

- Doświadczenie kontra młodość \21
- Błękitni pójda za ciosem? \22
- Wolno idzie budowa nowego Stomilu \23

ISSN 0137-9127

9 770137 912057

25

DMITRIJ MURATOW: SPRAWIEDLIWY W SODOMIE \9

3 TONY WĘGLA BĘDĄ TAŃSZE

SEJM UCHWALIŁ W CZWARTEK USTAWĘ, KTÓRA MA CHRONIĆ NIEKTÓRYCH ODBIORCÓW PRZED WYSOKIMI CENAMI WĘGLA. USTALONA W USTAWIE MAKSYMALNA CENA JEDNEJ TONY WĘGLA WYNIESIE 996,60 ZŁ.

fot. PAP

Za głosowało 298 posłów, 15 było przeciw, a 136 wstrzymało się od głosu. Chodzi o ustawę o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców niektórych paliw stałych w związku z sytuacją na rynku tych paliw. Według PiS ustawa ma przeciwdziałać spekulacji. Zdaniem opozycji pozwoli ona dofinansowywać państwowe spółki handlujące węglem.

Maksymalna cena za jedną tonę węgla została ustalona w na poziomie nie większym niż 996,60

zł. To cena maksymalna, co oznacza, że oferowany konsumentom węgiel może być tańszy. Przepisy zakładają, że członkowie gospodarstwa domowego będą mogli kupić maksymalnie 3 tony węgla w tej cenie.

W trakcie prac nad projektem zwiększona została wysokość rekompensaty dla przedsiębiorców z kwoty nie wyższej niż 750 zł brutto do kwoty nie wyższej niż 1073,13 gr brutto za sprzedaż jednej tony paliwa stałego sprzedanego dla jednego gospodarstwa domowego.

Rekompensaty nie będą przysługiwać bezpośrednio kupującemu, tylko przedsiębiorcom, którzy sprze-

dawać będą węgiel gospodarstwu domowemu.

Podczas zakupu węgla w cenie preferencyjnej trzeba będzie przekazać sprzedawcy informację o ilości węgla, jaki gospodarstwo domowe kupiło od dnia wejścia w życie ustawy. Wymagana też będzie deklaracja o źródłach ciepła lub źródłach spalania paliw lub kopia deklaracji o źródłach ciepła lub źródłach spalania paliw. Chodzi o zgłoszenie tych źródeł do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB).

Rekompensaty będą wypłacane na wniosek sprzedawcy, z Funduszu Wyплаты Różnicy Ceny, na który przekazane zostaną

dodatkowe środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Maksymalnie na dopłaty Skarb Państwa będzie mógł przeznaczyć 3 mld zł.

Uprawnionymi do uzyskania rekompensaty będą przedsiębiorcy wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wprowadzania do obrotu paliw, którzy są wpisani do Centralnego Rejestru Podmiotów Aktywnych.

Zgodnie z podanymi w ocenie skutków regulacji projektu szacunkami ministerstwa klimatu w 2021 r. liczba gospodarstw domowych wykorzystujących węgiel kamienny w jakimkolwiek celu grzewczym wynosiła 4,3 mln, a w 3,8 mln był to podstawowy nośnik do ogrzewania pomieszczeń.

Zużycie węgla kamiennego w gospodarstwach domowych MKiŚ szacuje na poziomie 7,4 mln ton. Natomiast 8 czerwca 2022 r. liczba deklaracji złożonych w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków wynosiła ok. 4,2 mln, w tym ok. 1,8 mln kotłów na węgiel i paliwa węglowodórne.

ŁUKASZ PAWŁOWSKI,
MICHAŁ BOROŃ (PAP)

MELOMANÓW CZEKA UCZTA

Kto odwiedził choć raz Orzechowo, wie, że to niezwykle miejsce. Mimo dramatycznej historii i wysiedlenia przez władze PRL mieszkańców wsi Orzechowo ciągle żyje dzięki pamięci okolicznej ludności i zabytkowemu kościołowi pw. św. Jana Chrzyciela. Od dekady w kościele odbywają się koncerty muzyki poważnej, w tym religijnej.

Już w najbliższą niedzielę, 26 czerwca, jak co roku w Orzechowie zrobi się tłoczno z okazji odpustu św. Jana. Później o godz. 18 odbędzie się w kościele koncert „Od chorału gregoriańskiego do pieśni eucharystycznej”. Będzie można na nim usłyszeć utwory eucharystyczne z różnych epok. Już tradycyjnie wystąpi ks. Zbigniew Stępiak — bas, basso profundo. Towarzyszyć mu będzie Adam Kowalski — organy. Prowadzenie koncertu — Leonarda Dacewicz. I warto zarezerwować sobie to niedzielne popołudnie, by

wyskoczyć do Orzechowa. Historia tego miejsca jest rzeczywiście niezwykła, bo kiedy za czasów peerelu partyjni dygnitarze tworzyli imperium łańskie i wysiedlili wszystkich mieszkańców (ostatni wyjechał do Niemiec w 1977 roku), a wieś zniknęła z mapy. Dziś mieszka tu tylko leśniczy. A z innych domów, które były tu jeszcze po wojnie, zostały tylko fundamenty i właśnie kościół. We wnętrzu świątyni uwagę przykuwa neogotycki konfesjonał i ambona, barokowy ołtarz główny, ale też drewniany żyrandol, przypominający kształtem dzwon. To epitafium ufundowane przez rodziny poległym w czasie I wojny światowej. Są tu wyryte 43 nazwiska. Ozdobą świątyni są stare organy, zbudowane w 1938 roku przez firmę Bruno Goebel z Królewca. Warto też pamiętać, że w Orzechowie tuż przed swoim aresztowaniem w 1953 roku wypoczywał Prymas Tysiąclecia kardynał Stefan Wyszyński. **AM**

FOTO DNIA

fot. https://www.facebook.com/MinistryofDefence.UA/

Ukraińscy żołnierze ze swoim czworonożnym przyjacielem

NASK: NOWA KAMPANIA WYŁUDZANIA DANYCH NA FACEBOOKU

Zespół CSIRT NASK zaobserwował nową kampanię phishingową, której celem jest przechwycenie danych użytkowników portalu Facebook. Przestępcy wysyłają wiadomości z informacją, że odbiorca jest rzekomo widoczny na nagraniu, do którego prowadzi załączony odnośnik — podał w czwartek NASK.

Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK) poinformowała w czwartek, że w minionym tygodniu zespół CSIRT NASK zaobserwował nową kampanię phishingową, której celem jest przechwycenie danych użytkowników

portalu Facebook. Phishing to metoda oszustwa, w której przestępca podszywa się pod inną osobę lub instytucję w celu wyłudzenia poufnych informacji, zainfekowania komputera szkodliwym oprogramowaniem lub nakłaniania ofiary do określonych działań.

— Przestępcy, wykorzystując ciekawość potencjalnych ofiar, przysyłają im za pośrednictwem komunikatora Messenger krótką wiadomość z informacją, że dana osoba rzekomo jest widoczna na nagraniu, do którego prowadzi załączony odnośnik — wyjaśnili eksperci NASK.

Po otwarciu odnośnika użytkownikowi prezentowany jest fałszywy panel logowania do serwisu Facebook wraz z informacją, że dostęp do filmiku wymaga uprzedniego potwierdzenia tożsamości. — Gdy ofiara poda dane uwierzytelniające do serwisu, przestępcy przejmują jej konto, a następnie powtarzają procedurę, rozsyłając wiadomości o rzekomym filmiku do znajomych danej osoby — wskazano w komunikacie.

W przypadku kiedy oszust przejmie już dostęp do konta na Facebooku, eksperci CERT Polska zalecają zmienić

hasło oraz włączyć uwierzytelnianie dwuskładnikowe, wylogować wszystkie aktywne sesje na koncie i sprawdzić, czy nie zostały podpięte do konta nieznane aplikacje. Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa — Państwowy Instytut Badawczy to jednostka naukowa, która pełni funkcję rejestru domen internetowych. CSIRT NASK to Zespół Reagowania na Incydenty Bezpieczeństwa Komputerowego, działający na poziomie krajowym, prowadzony przez Naukową i Akademicką Sieć Komputerową.

EWA NEHRING (PAP)

LICZBA DNIA

529

europostów opowiedziało się wczoraj za przyznaniem Ukrainie i Mołdawii statusu krajów kandydujących do Unii Europejskiej.

45

wstrzymało się, a

14

było przeciw.

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztyńska.pl

ZASTĘPCY REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk
Igor Hrywna
Artur Dryhynicz
wydawca@gazetaolsztyńska.pl
sport@gazetaolsztyńska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztyńska.pl
89 539 74 83

GAZETAOLSZTYŃSKA.PL
redakcja@gazetaolsztyńska.pl
tel. 89 539 74 83
PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztyńska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztyńska.pl
CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

RAZEM BRZMIĄ NAJLEPIEJ

TE DZIEWCZyny IDĄ JAK BURZA. I TO OD PONAD TRZYDZIESTU LAT. CHÓR DZIEWCZĘCY CANTABILE Z OLSZTYNA ZDOBYWA LICZNE NAGRODY, ALE NAJWIĘKSZĄ WYGRANĄ JEST DLA NICH PRZYJAŹŃ. I RADOŚĆ ZE WSPÓLNEGO ŁĄCZENIA DŹWIĘKÓW W JEDEN PIĘKNY ŚPIEW.

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@
gazetaolsztynska.pl

Gdzie nie pojadą, tam nie można oderwać od nich wzroku. Nie tylko dlatego, że wręcz kipi z nich młodzieńca energia, ale dlatego, że czują muzykę. I świetnie czują się w swoim towarzystwie. Z tego tygla emocji potrafią wyciągnąć jak najwięcej. Dlatego nie dziwi, że Chór Dziewczęcy Cantabile, którym szefuje Agata Wilińska, zdobył ostatnio w Barczewie Grand Prix XVII Festiwalu „O Warmio moja miła”. To zresztą kolejna nagroda. Nie dziwi też, że dziewczyny nie widzą świata bez śpiewania. Tak się w nie wkręciły, że nie wyobrażają sobie życia w ciszy.

— Dla mnie śpiewanie zawsze było fajne, a w pewnym momencie życia, gdy przystąpiłam do Cantabile, stało się też ważne. To było siedem lat temu — opowiada Otylia Przyłucka, 18-letnia chórzystka. — Śpiewałam od zawsze. Tam, gdzie był mikrofon, można było mnie znaleźć. Rano, gdy otwierałam oczy, już śpiewałam. I to, co wówczas leciało w radiu, i swoje piosenki, które wymyślałam. A potem poszłam do szkoły muzycznej. Zaczęłam od fortepianu, a teraz gram na

saksofonie. To bardzo przyjemny instrument. I gdy już chodziłam do szkoły muzycznej, nie dało się nie słyszeć o Cantabile. Chór był prestiżowy i wszystkie dziewczyny chciały w nim śpiewać. Wiedziałyśmy, że Cantabile wyjeżdża na zagraniczne konkursy, zdobywa nagrody, ale przede wszystkim, że dziewczyny świetnie się bawią ze sobą. Każda z nas chciała być wówczas jedną z nich. I chciała też zobaczyć świat i przy okazji się cieszyć się muzyką.

— Między nami dziewczynami jest duża różnica wieku. Niektóre z nas mają po 12 lat, niektóre po 20. Ja śpiewam w Cantabile od 2019 roku — podkreśla Karolina Zabielska, chórzystka. — Mimo tej różnicy wieku świetnie się rozumiemy. Wzajemnie sobie pomagamy, opiekujemy się sobą. Tak naprawdę nie odczuwa się tej różnicy wieku. Od zawsze starsze wspierają młodsze i to normalne. Łączy nas przecież muzyka. Pamiętam, gdy ja pierwszy raz przyszedłam na próbę. Nie wiedziałam, co ze sobą zrobić. Byłam zagubiona. Ale z każdą kolejną próbą czułam się coraz lepiej. Starsze dziewczyny bardzo pomagały. Teraz ja przejęłam tę pałeczkę.

— Na każdej próbie dany utwór śpiewamy po kilkanaście razy. To absolutnie się nie nudzi! Szczególnie gdy pani Agata nami czaruje. To niezwykle wrażliwa chórmistrzyni. Myślę, że bardzo nas kocha. To nasza chóralna mama — podkreśla Klara Sternicka, chórzystka. — Gdy pani Agata przynosi nam nowe utwory, jest zawsze szczęśliwa, że może nam coś nowego pokazać. Wie, że nam to się spodoba, bo tak dobrze nas zna. Wie, jakie mamy możliwości, więc jest w stanie dobrać nam najlepszy repertuar. Wie, że nie będziemy się nim męczyć. Wie też, że możemy podbić serca jurorów na każdym konkursie i koncercie. I to się dzieje! Na tym właśnie polega nasza praca.

Chór nie może być martwy

Teraz w chórze śpiewa około 30 dziewczyn. Nie wszystkie są jeszcze goto-

Chór Cantabile będzie można zobaczyć 26 czerwca o godz. 17 w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej podczas koncertu „Hip-Hip-Chórra!”

we, żeby wyjść na scenę, nie wszystkie są w stanie przechodzić na każdą próbę.

— Trzydziestka pozwala osiągnąć nam dużą siłę brzmienia. Ale nie tylko głos się liczy. Ważny jest też ruch i mimika twarzy, wręcz aktorstwo — podkreśla Klara. — Niedawno śpiewałyśmy „Dwa serduszka”. To przecież piękna historia, którą trzeba opowiedzieć twarzą i ruchem ciała. I pani Agata też nas tego uczy. Chór nie może być przecież martwy. Czasem widuje się występy niektórych chórów, które odśpiewują to, co muszą. Widać, że nie ma w nich duszy muzycznej. A pani Agata w nas tę duszę pielęgnuje. Zaszczepia w nas pogodę ducha po prostu. I to jest wspaniałość Cantabile. Czasami dostajemy nagrody za kulturę brzmienia. Jurorzy dają nam też dodatkowe punkty za to, że czujemy muzykę.

— Gdy śpiewamy sakralne utwory, cała widownia aż się w nich zanurza. I wtedy wiem na pewno, że taka muzyka to nie obciach. Świat dzisiaj pędzi i to, co jest naszą tradycją, często odsuwa się na bok. Ale według mnie taka muzyka właśnie dzięki temu jest wyjątkowa i niecodzienna. Ta muzyka jest po prostu piękna — mówi Karolina. — Zupełnie inaczej jest, gdy się jej słucha z boku, a inaczej, gdy się uczestniczy w niej całą sobą. I jeszcze razem.

Agata Wilińska

— Gdy wychodzimy na scenę, stajemy się jednością. Mówimy jednym głosem, ale na wiele głosów — żartuje Otylia. — W tym momencie nie wyobrażam sobie życia bez chóru, bez dziewczyn, pani Agaty i emocji, które temu towarzyszą. To najczęściej radość, że możemy coś razem robić. Czasami się stresujemy, ale to motywujące. A gdy coś nam się uda, jest euforia.

Muzyka to matematyka

Otylia uczy się jeszcze w liceum. Ale chce więcej od przyszłości. Na razie jednak ma dylemat.

— Waham się między muzyką a naukami ścisłymi. Można być przecież śpiewającym fizykiem, prawdą? Właśnie fizyka, biologia i matematyka wciągnęły mnie najbardziej — zdradza Otylia. — Na pierwszy rzut oka wydaje się, że muzyka i przedmioty ścisłe nie idą w parze, ale gdy się zastanowić, wszyst-

ko się łączy. Muzyka jest przecież matematyką. Jest w niej pierwiastek uczucia, ale gdy się go odsunie, muzyka staje się logiczna i poukładana. Gdy dodaje się nuty do siebie, można się świetnie bawić.

— Ja też chciałabym mieć ścisły umysł, ale niestety jestem humanistką. Mamy w szkole przedmiot harmonia, który pomaga zrozumieć wszelkie zjawiska współbrzmień w muzyce. Zawsze na lekcji aż paruje mi głowa — dodaje Karolina. — To po prostu muzyczna matematyka!

— A ja jestem harcerką, drużynową 7 Olsztyńskiej Gromady Zuchowej. Oczywiście dużo razem śpiewamy, bo wywodzę się z Krakowskiego Muzycznego Szczepu Słowiki, który moim zdaniem jest najbardziej rozśpiewanym harcerskim szczepem muzycznym na świecie — zauważa Klara. — Muzyka żyje we mnie cały czas. Nie jestem w stanie przeżyć bez niej nawet godziny. Kupiłam sobie nawet dobre słuchawki i cały czas czegoś słucham. Najbardziej podobają mi się utwory, które śpiewamy w Cantabile. Jestem w stanie słuchać ich w kółko, różnych wykonaniach. Oczywiście najlepsze są nasze wykonania! Muzyka klasyczna ma harmonię, która rozwiązuje się w różne bardziej skomplikowane sprawy. Muzyka popowa, która leci w radiu, opiera się często na trzech

akordach, które się powtarzają. Nawet jeśli tekst jest ciekawy, przykrywa go licha warstwa muzyczna. Muzyka klasyczna jest natomiast pełna brzmień. I była tworzona po to, żeby uduchawiać.

Tak łatwo nie da się odejść

Cantabile to chór, w którym czuje się młodość. Ale to raptem jeden z etapów na muzycznej drodze chórzystek.

— W Cantabile być może będę jeszcze rok. Mam osiemnaście lat, został mi ostatni rok w klasie dyplomowej szkoły muzycznej... A potem przyjdzie czas na studia. Wiele dziewczyn już uczy się w innych miastach, ale cały czas dojeżdżają do nas na koncerty i konkursy. Tak łatwo nie da się odejść z Cantabile. Kto wie, być może ja też dłużej pociągnę? Ale jesteśmy chórem młodzieżowym, więc kiedyś trzeba znaleźć nowe miejsce. To smutny moment. Gdy nadchodzi ten czas, robimy pożegnanie, a pani Agata przynosi słodkości. Śpiewamy wtedy, tańczymy... Całe szczęście, że z Cantabile zabiera się ze sobą wspomnienia. One będą na zawsze.

REPERTUAR CANTABILE
JEST RÓŻNORODNY.
OBEJMUJE
ZARÓWNO UTWORY
WCZEŚNIEJSZYCH
EPOK, JAK I MUZYKĘ
WSPÓŁCZESNYCH
KOMPOZYTORÓW.
CHÓRZYSTKI NATOMIAST
SĄ ROZŚPIEWANĄ
WIZYTÓWKĄ
PAŃSTWOWEJ SZKOŁY
MUZYCZNEJ IM.
FRYDERYKA CHOPINA
W OLSZTYNIE.

— Dziewczyny są bardzo utalentowane i śpiewają dla przyjemności. Zawsze — od 32 lat, bo tyle ma chór — tak było. Cantabile to dla nich nie tylko doznania artystyczne, ale też społeczne i psychologiczne. One po prostu się lubią. Staram się zresztą, żeby były zwartą grupą, która się wspiera i umie współdziałać — opowiada Agata Wilińska, dyrygentka i „chóralna mama”.

CHCIAŁ, ŻEBY NA PIENIĄDZU NIKT NIE ZARABIAŁ

TEORIA KOPERNIKA SPROWADZA SIĘ DO TEGO, ŻE PIENIĄDZ MA BYĆ NIEZMIENNĄ MIARĄ. O NIEZMIENNEJ, STAŁEJ WARTOŚCI — MÓWI ROBERT SZAJ, TWÓRCA FUNDACJI NICOLAUS COPERNICUS, SZEFA KANAŁU TVP NAUKA, PRODUCENT FILMU „Tajemnice ekonomii Kopernika”.

— To trzecia już produkcja filmowa kierowanej przez pana Fundacji Nicolaus Copernicus o wielkim astronomie.

— Tak. Od samego początku popularyzujemy postać Mikołaja Kopernika, jego dziedzictwo. W tym nauk, którymi się zajmował. Do tej pory zrealizowaliśmy trzy filmy poświęcone Mikołajowi Kopernikowi. To „Tajemnica De Revolutionibus...”, „Tajemnice Astronomii Kopernika” i ostatni film, którego premiera odbyła się w Lubawie „Tajemnice Ekonomii Kopernika”.

— Kopernika znamy jako genialnego astronoma, który zatrzymał Słońce, a ruszył Ziemię. Jednak Kopernik jest autorem rewolucyjnych prac nie tylko w dziedzinie astronomii...

— To geniusz w wielu dziedzinach. Także w dziedzinie ekonomii. Jego traktat „O szacunku monety” mógł zmienić bieg historii... Właśnie o tej nieznannej, a przecież niezwykle ważnej działalności autora przewrotu kopernikańskiego jest nasz film.

— Film miał być fabularyzowanym dokumentem, a ostatecznie powstał prawie w pełni fabularyzowany.

— Chcieliśmy rozmawiać o traktacie Kopernika z wieloma ekspertami. Ze świata ekonomii, polityki, ze świata wielkich korporacji. Natrafiłszy na pewne bariery. Pierwszą z nich jest fakt, że teorie Mikołaja Kopernika

nie są powszechnie znane. Druga okazała się jeszcze trudniejsza. Przedstawiciele niektórych wielkich światowych instytucji finansowych, po zapoznaniu się z teoriami Kopernika, odmawiali udziału w naszym filmie.

Jednocześnie granie kolejnych scen z życia Kopernika bardzo nam się układało. Kopernik zaczął fascynować się obiegiem pieniądza już w dzieciństwie. Dzięki ojcu, który był kupcem i wspierał Królestwo Polskie podczas wojny z Krzyżakami. Bardzo ciekawe okazały się sceny pokazujące Kopernika jako administratora Kapituły Warmińskiej w Olsztynie. To czas, kiedy nasz bohater zajmował się zasiedleniem opuszczonych podczas wojen łanów. Bardzo dobrze wypadły także sceny pokazujące Kopernika jako wielkiego myśliciela i autora teorii pieniądza.

— Wracając do odmów udziału przedstawicieli świata finansów w filmie...

— Teoria Kopernika sprowadza się do tego, że pieniądz ma być niezmienną miarą. Oniezmiennej, stałej wartości. W jego teorii pieniądz jest jednostką miary, podobnie jak obecnie metr czy kilogram. Jakie byłyby tego skutki? Czy obecnie byłyby spekulacje na kursach walut i jej wartości? Tego na razie się nie dowiemy, bo postulaty wielkiego polskiego astronoma nie zostały zrealizowane. Gdyby w przyszłości zostały wprowadzone, nasze życie uległoby całkowitej zmianie. Pewnie na lepsze.

— To faktycznie rewolucyjne podejście.

— Kopernik postulował, żeby na pieniądzu nikt nie zarabiał.

— Kluczową częścią filmu jest odtworzony z pietyzmem przebieg Sejmu Prus Królewskich w Grudziądzu, podczas którego Mikołaj Kopernik wygłosił swój traktat „O szacunku monety”.

— Tak, to prawda. O tym, jak przebiegały obrady wiemy, bo jest z nich dokładny protokół. Odtworzyliśmy go. Ta część filmu obfituje w mocne sceny. Każdy, kto obejrzy film, będzie mógł porównać je z tym, co dzieje się obecnie. Również wówczas straż wyprowadzała z sali uczestników, których ponosiła ich zapalczywość.

Kadr z filmu „Tajemnice ekonomii Kopernika”

Kiedy Kopernik wygłaszał swój traktat, przerywano mu. Prowadzący obrady musiał upominać uczestników obrad. Więcej, przerwał posiedzenie, aby gorące głowy trochę się uspokoiły. Trudno uniknąć porównań do czasów współczesnych.

— Nie było prób wprowadzenia teorii Kopernika w życie? Przecież był administratorem wielkich dóbr. Przedstawił swoją koncepcję w Sejmie.

— W tamtych czasach ta teoria Kopernika była chyba bardziej rewolucyjna niż teoria heliocentryczna. Bezpośrednio dotykała każdego z możnowładców, administratorów miast. Jego teoria odbierała im prawo zarabiania na pieniądzu. Czerpania zysków z przywilejów mennicznych przekazanych przez króla.

Jednak myśli Kopernika są nadal bardzo aktualne. W swojej teorii opowiada on o tym, że jest wiele plag, które niszczą państwa. Wiele z nich widać od razu, jak na przykład wojny, zarazy, ale podła moneta niszczy potęgę królestwa w sposób skryty i podstępny...

— Samego Kopernika, ale i jego ojca gra w filmie Robert Cyrt. Czy to było aktorsko trudne wyzwanie?

— Robert nie jest zawodowym aktorem, a aktorem amatorem. Jednak doskonale wcielił się w postać Mikołaja Kopernika i jego ojca. To widać szczególnie w scenach przemówienia Kopernika w Sejmie. Jestem z tego gry bardzo zadowolony.

— Młodego Kopernika gra syn Roberta Cyrt. Przeważało podobieństwo rodzinne?

Robert Szaj, prezes Fundacji Nicolaus Copernicus

— Nie. Po zmianie koncepcji z filmu dokumentalnego na praktycznie film fabularny musieliśmy sobie jakoś poradzić, dysponując tym samym budżetem. To była kwestia finansowa. Jednak bardzo dobrze wyszło. I jestem z tego wyboru bardzo zadowolony.

— Kinowa premiera odbyła się w Lubawie...

— Lubawa jest niezwykle ważnym miastem na drodze teorii heliocentrycznej Mikołaja Kopernika. To w Lubawie w 1539 roku Kopernik został przekonany, żeby ją upublicznił. Mikołaj Kopernik tego nie chciał. Bał się szyderstw, wyśmiewania. Bał się, że ludzie, którzy nie rozumieją języka matematyki, nie zrozumieją tej teorii. W Lubawie został przekonany przez Georga Joachima Retyka i biskupa Tiedemanna Giesego do upublicznienia swojej teorii.

Nasza fundacja, dzięki wsparciu władz miasta, realizuje w Lubawie wiele projektów. To dlatego zdecydowaliśmy, że cały tryptyk o Koperniku, bo zrealizowa-

waliśmy przecież trzy filmy o wielkim astronomie, tu będą miały swoją premierę. Planowaliśmy ją w lutym, ale pandemia pokrzyżowała nam plany.

To dlatego film miał tym razem swoją premierę na małym ekranie wcześniej niż na dużym. A premiera w Telewizji Polskiej, na kanale TVP Historia, miała miejsce w szczególnym dniu, bo 21 marca 2022 roku. Kopernik dokładnie 500 lat temu, 21 marca 1522 roku, wygłosił swoją teorię w Grudziądzu na Sejmie Prus Królewskich.

— Film budzi zainteresowanie poza polskim odbiorcą?

— Tak. I tym filmem, i pozostałymi naszymi produkcjami o Koperniku interesują się stacje telewizyjne kilku krajów. Jesteśmy na to przygotowani dzięki wsparciu Narodowego Instytutu Wolności i Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich. Otrzymaliśmy dofinansowanie na tłumaczenia naszych filmów na jęz. hiszpański, angielski, włoski i chiński. Teraz to procentuje.

— Jest pan wielkim popularyzatorem postaci i myśli Kopernika. Czy ta produkcja powoduje, że w tej dziedzinie czuje się pan już spełniony?

— Nie. Nadal o Koperniku niewiele wiemy. Zaginęła legendarna biografia Kopernika napisana przez jego ucznia Retyka, z której byśmy się o Koperniku dowiedzieli prawie wszystkiego. Ta biografia dałaby odpowiedź na większość pytań o Kopernika. Za granicą Kopernik jest często zapomniany. Zdarza się, że mówiąc o teorii heliocentrycznej, mówi się o Galileuszu, a postać Kopernika jest pomniejszana. Zbyt słabo promujemy Kopernika.

— Fundacja Nicolaus Copernicus realizuje też filmy z ważnych wydarzeń astronomicznych.

— Zrobiliśmy filmy z wypraw na trudne do zaobserwowania z Polski wydarzenia. Pierwszym była „Wyprawa na zaćmienie” o całkowitym zaćmieniu Słońca z 2017 roku, które można było obserwować w Stanach Zjednoczonych. Dalej: film o tranzycie Merkurego na tle tarczy słonecznej, które obserwowaliśmy z obserwatorium astronomicznego na La Palmie. Trzecim filmem było „Zaćmienie”. To film o kolejnym zaćmieniu, które było przez nas obserwowane z Chile w 2019 roku.

W 2020 roku powstał nasz film o wielkiej koniunkcji dwóch planet: Jowisza i Saturna.

— Kolejną, obok Kopernika, postacią promowaną przez fundację jest Stanisław Lem?

— W naszych planach są dwa filmy o tym wybitnym twórcy. Jesteśmy już po premierze pierwszego z nich przeznaczonego dla młodszej widowni. „Lem, przewidzieć przyszłość”, to produkcja o wynalazkach przepowiedzianych przez Lema, np. czytnik książek czy smartfon. Kończymy też prace nad biograficznym obrazem pt. „Lem”. Przy jego produkcji dotarliśmy do unikatowych, nigdy niepublikowanych rozmów z nim. Mogę zdradzić, że są w nim m.in. unikatowe wspomnienia Stanisława Lema z czasów getta lwowskiego.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

s.krystinski@gazetaolsztynska.pl

SKRZYPEK WRACA NA DACH

W koncercie wystąpi chór Collegium Baccalarum pod dykcją Agaty Wilińskiej

Próba przed koncertem: Alina Cholodna i akompaniator Wiktor Żołnierek

Warmia Klezmer Band z wokalistką Ewą Kaliszuk

KILKUDZIESIECIU WYKONAWCÓW POJAWI SIĘ W SOBOTĘ 25 CZERWCA W OGRODACH POWIATOWEJ GALERII SZTUKI SYNAGOGA W BARCZEWIE. NA SCENIE SPOTKAJĄ SIĘ CI, KTÓRYCH PASJĄ JEST MUZYKA, A NA WIDOWNI POJAWIAJĄ SIĘ CI, KTÓRZY PRZEZ DWA LATA CISZY STĘSKNILI SIĘ ZA MUZYKĄ.

BEATA BROKOWSKA
b.brokowska@gazetaolsztynska.pl

Tyle jest miejsca na tej ziemi, czemu daleko, blisko stąd, sny oderwane od korzeni, ludzie śnią – śpiewał Tewje mleczarz w musicalu „Skrzypek na dachu”. W sobotę pieśń o Anatewce zaśpiewa olsztyński chór Collegium Baccalarum.

— Wystąpią z nami dwie wokalistki z Ukrainy, które musiały opuścić swoją ojczyznę, tak jak Tewje mleczarz musiał pożegnać swoją Anatewkę. Historie zawarte w tamtych pieśniach wracają do nas we współczesnej Europie – mówi Agata Wilińska, dyrygentka chóru Collegium Baccalarum, który rozpocznie sobotni koncert.

Na skrzypcach partię solową zagra Alina Cholodna z Ukrainy, która już w pierwszych tygodniach swojego pobytu w Polsce dołączyła do Collegium Baccalarum.

— Chór przyjął mnie serdecznie, ciepło. Muzyka na chwilę pozwała mi oderwać się od tego, co dzieje się w mojej ojczyźnie, ale zapamięć – nie – mówi Alina. — Codziennie śledzimy z mamą, która jest ze mną i też zaśpiewa na koncercie, wiadomości. Myślimy o moim mężu, jego cioci i babci, którzy zostali w Ukrainie. Mam wielką nadzieję, że wojna się skończy, że będziemy mogli wrócić do domu w Kramatorsku w Donbasie. Kiedy musiałśmy uciekać ze swojego kraju, poczułam, jak bardzo kocham swój dom, moją ziemię, moje miasto, ludzi wokół. Nie chcę mieszkać nigdzie indziej, tylko tam. Słowa „Anatewki” oddają moją tęsknotę, którą teraz czuję.

Alina Cholodna skończyła szkołę muzyczną w klasie skrzypiec w Kramatorsku i kolegium w Bachmut w Donbasie, studiowała na Wydziale Muzycznym w Charkowskim Narodowym Uniwersytecie Pedagogicznym. Pracuje w rodzinnym mieście w szkole artystycznej, gdzie uczy gry na skrzypcach.

W musicalu tytułowy Skrzypek jest symbolem dramatów i zmian, które mają dotknąć żydowskich mieszkańców z fikcyjnej wsi Anatewka, być może znajdującej się w Ukrainie.

Początek od Krystyny Tkacz

— Mam skłonności do cikliwych melodii – przyznaje Artur Chwał, skrzypek, szef olsztyńskiego zespołu Warmia Klezmer

Band. — Kiedyś Kryśka Tkacz tak zaśpiewała „Jidisze mame”, że wcisnęło mnie w fotel. Była to moja inspiracja – postanowiłem przygotować specjalny program dla naszego zespołu.

Artur Chwał mówi, że praca nad wyborem pieśni żydowskich zajęła mu wówczas – ponad 20 lat temu – trzy miesiące.

— Wokół siebie miałem mnóstwo płyt, słuchałem nagrań. Otoczony byłem dźwiękami. Wszyscy – w domu i pracy – mieli mnie dosyć. Zajmowałem się tylko tym. Gdy skończyłem, wszyscy odetchnęli – wspomina.

I dodaje: — Bardzo się cieszymy z wydarzenia, które będzie miało miejsce w synagodze w Barczewie. Przez ostatnie dwa lata daliśmy tylko jeden koncert! Pandemia zabrała nam możliwość występów. Teraz wracamy na scenę. Muzyka sprawia nam dużo radości, i choć nie mamy żydowskiego pochodzenia, czujemy więź z Żydami, którzy tu mieszkali i żyli.

W Warmii Klezmer Band śpiewa Ewa Kaliszuk, wiceprezydentka Olsztyna. — W przeszłości mieliśmy wiele koncertów, ale jeden pamiętam szczególnie – mówi Ewa Kaliszuk. — Śpiewaliśmy dla gości z Izraela – miałam obawy, czy pieśni, które śpiewałam w jidysz, będą dla słuchaczy zrozumiałe, bo korzystałam z zapisów fonetycznych. A po koncercie słuchacze mówili, że oddałam i nastrój, i sens. Jestem z wykształcenia germanistką, a jidysz i niemiecki mają wiele wspólnego ze sobą, więc rozumiem, o czym śpiewam, a przecież najważniejsze są emocje. Ucieszyłam się, że pierw-

szy po pandemii koncert damy w synagodze, bo nie można sobie wymarzyć lepszego miejsca dla tych pieśni.

To moje miasto

Agnieszka Chojnowska mieszka w Barczewie od 1963 roku. — Moi rodzice przyjechali tu z Ostrołki. Pamiętam macewy na dawnym kirkucie, teraz został tylko pamiątkowy jeden głaz. Mama opowiadała mi o swojej koleżance sprzed wojny, Żydówce spod Łomży, która zginęła w getcie.

— Na moich oczach miasto rozkwitało, zmieniało się. Kocham Barczewo! Wołami by mnie stąd nie wyciągnęli – mówi pani Agnieszka, która była wieloletnią instruktorką domu kultury w Barczewie. Przygotowywała spektakle i kabarety z dziećmi i młodzieżą. — Założyłam też Klub Poetów Ziemi Barczewskiej, bo wielu mieszkańców pisało do szuflady – mówi autorka wiersza „Przy szabasowych świecach”, który przeczyta podczas sobotniego wieczoru.

Z żydowskiego sklepu

Jak wyglądało życie Żydów w Wartemborku, miasteczku wielu kultur: niemieckiej, warmińskiej i żydowskiej przed wojną? — Poświęciłem sporo czasu, by to odkryć – mówi Wojciech Zenderowski, pasjonat historii Barczewa, autor wielu książek. Najnowsza – drugie, uzupełnione wydanie „Tajemnice barczewskiej synagogi” – ukazała się niedawno. — Dotarłem do wielu niemieckich dokumentów, materiałów, wspomnień.

Historyk podaje kilka przykładów. Mieszkańcy byli przychylni Żydom.

Przykładem jest ulica, przy której stoi synagoga. — Synagoga miała gwiazdę, obok znajdowała się piekarnia – prowadzona przez Niemca – na jej kominie widać było krzyż, a w domu, który przylegał do piekarni, mieszkał kantor.

— Jeden z barczewskich Żydów prowadził sklep z konfekcją damsko-męską i sprowadzał bardzo popularne wówczas mundurki marynarskie dla chłopców. Właśnie u niego Niemcy kupowali dzieciom te ubrania. Była współpraca Niemców z Żydami, darzyli się sympatią – dodaje Wojciech Zenderowski.

I podaje kolejny przykład: — W czasie I wojny światowej żaden Żyd z Barczewa nie dostał powołania do wojska, jednak kilku zgłosiło się na ochotnika, niektórzy zginęli.

Ciekawostką jest też fakt, że do 1945 roku żaden Żyd nie trafił do więzienia w Barczewie.

— Te społeczności żyły zgodnie razem, Niemcy żenili się z Żydówkami. Dopiero po 1933 roku pogorszyła się sytuacja Żydów w Niemczech. Ci z Barczewa zaczęli wyjeżdżać do Palestyny, Ameryki, niektórzy do Berlina.

Miejsce, które łączy ludzi

Krystyna Szter, kuratorka synagogi, prezes barczewskiego oddziału Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Pojezierze” w Olsztynie: — Po raz pierwszy mamy taki bogaty program artystycznego spotkania. Koncerty pieśni żydowskich, prezentacja rzemiosła, kulinaria. Takie artystyczne spotkanie w pierwszych dniach lata to dobra zapowiedź nadchodzącego sezonu. Synagoga, która należy do powiatu

olsztyńskiego, wygrała konkurs „Nasz Zabytek” Fundacji Most the Most w naszym regionie i zyska nowe perspektywy dzięki dotacji, w wysokości około miliona złotych.

— Nadchodzą wakacje, a więc na Warmię przyjadą turyści. Kilka dni temu odwiedziła synagogę grupa 15 mieszkańców Izraela, potomkowie Żydów ze wschodu. Pokazałam im synagogę – jedyną ocalałą w naszym regionie, zwykle opowiadałam, jak to się stało, że nie została zniszczona, że Żydzi opuszczali Barczewo, było ich mało, że gmina sprzedała budynek Katherine Kuck. Podkreślam, jak teraz społeczność Barczewa jest pomocna, że mogą zawsze liczyć na mieszkańców, tak było na przykład przy czyszczeniu macew. Wróciły do nas 24 macewy, znalezione w okolicach Grunwaldu, a pochodzące z naszego barczewskiego kirkutu.

— Barczewo łączy kultury. Pod niebem Barczewa miejsca starczy dla wszystkich. Idealnie wpasowuje się w to synagoga, która łączy ludzi – dodaje Krystyna Szter.

Wydarzenie „Szalom, szalom”

odbędzie się w sobotę 25 czerwca o godz. 17 w ogrodach Powiatowej Galerii Sztuki Synagoga w Barczewie. W programie koncerty chóru Collegium Baccalarum pod dykcją Agaty Wilińskiej, z akompaniamentem Wiktora Żołnierka, Moderato z Barczewa pod dykcją Danuty Nowakowskiej oraz Warmia Klezmer Band pod kierownictwem Artura Chwały. Prowadzenie: Mariusz Bojarowicz. Organizator: SSK Pojezierze, starostwo powiatowe. Wstęp wolny.

ZANIM WYMYŚLONO WARMIĘ I MAZURY

ZACHĘCA DO PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ NA WŁASNĄ RĘKĘ I POZNAWANIA HISTORII Z RÓŻNYCH PUNKTÓW WIDZENIA. HENRYK MONDROCH, PASJONAT HISTORII REGIONALNEJ Z DYWIT WYDAŁ WŁAŚNIE KSIĄŻKĘ „ZANIM WYMYŚLONO WARMIĘ I MAZURY”.

KATARZYNA JANKÓW-MAZURKIEWICZ
k.jankow@naszolsztyniak.pl

— Jako pasjonat historii kolekcjonuje pan wiele przedmiotów. Który z nich zapoczątkował pasję?

— Takich przedmiotów było wiele. Trudno więc jednoznacznie wskazać jeden. Z różnych przedmiotów się cieszyłem. Nawet jeśli jakiś na pierwszy rzut oka nie wydawał się jakiś wartościowy, z czasem okazywało się, że ma dużą wartość. Albo był początkiem drogi, która doprowadziła mnie do czegoś fajnego i interesującego.

— Tej pasji nie byłoby, gdyby na pana drogę nie pojawiły się osoby, które mogły opowiedzieć o przeszłości.

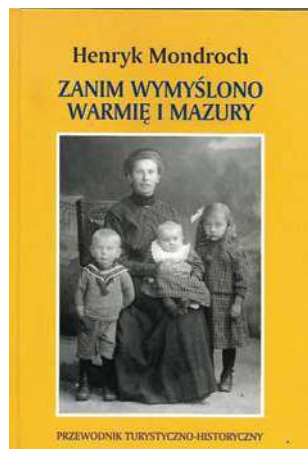
— Tak, rzeczywiście historią zainteresowałem się wówczas, kiedy poznałem dzieje innych mieszkańców okolic. Wśród nich byli ludzie starsi ode mnie, którzy zaczęli we mnie pasję do własnych poszukiwań. Dużo opowiadali o czasach wojennych, które jeszcze sami pamiętali.

— Jest dużo świadectw mieszkańców tych ziem. W jaki sposób pan do nich dotarł?

— Do niektórych zupełnie przypadkiem, a do innych celowo, bo wiedziałem, że to właśnie oni mogą przekazać mi cenną wiedzę. Chciałem rozwiąć zagadki czy wgłębić się w tajemnice, o których nigdy wcześniej nie opowiadano. Wiele na początku było historii, które Warmiacy relacjonowali i których inni nie znali. To było bardzo ciekawe.

— Czasem też o pewnych znaleziskach decydował przypadek. Bo ktoś wyrzucił na przykład cenną książkę na szkolny śmietnik.

— Tak, zupełnie nie zdając sobie sprawy z wartości znaleziska. Na szkolnym śmietniku w Brąswaldzie w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku można było znaleźć mnóstwo ciekawych poniemieckich przedmiotów, które były tu wyrzucane przy okazji porządkowania pomieszczeń szkolnych. To były m.in. piękne kolorowe plansze z ilustracjami ptaków, które pewnie służyły jako pomoce szkolne w trakcie lekcji przyrody. Były też podręczniki i m.in. książka religijna, która miała nie tylko ciekawą okładkę, ale również kolorowe ilustracje, co w przypadku tak starego wydawnictwa było wyjątkiem. Książkę mam do dziś, prezentowałem ją na spotkaniu autorskim 20 czerwca w Książnicy Polskiej. Nie tylko to ja zbierałem rzeczy z tego śmietnika, ale też moi koledzy ze szkoły. Wymienialiśmy się potem z kolegami tymi przedmiotami, a walutą

Henryk Mondroch, pasjonat historii regionalnej z Dywit wydał właśnie książkę „Zanim wymyślono Warmię i Mazury”

Henryk Mondroch, wydał właśnie książkę „Zanim wymyślono Warmię i Mazury”

była czekolada. Nikt z nas nie miał świadomości, jak cenne mogą być nasze znaleziska.

WŚRÓD MOICH ZDOBYCZY BYŁA TEŻ KSIĄŻKA O OKRĘTACH PODWODNYCH, Z UNIKALNYMI ILUSTRACJAMI, NA KTÓRYCH UWIECZNIONO WIELE U-BOOTÓW NA JEDNYM ZDJĘCIU, W JEDNYM MIEJSCU.

Było tam również wiele sensacyjnych opowieści na ich temat. Będąc ośmiolatkiem, nawet nie zdawałem sobie sprawy, że mam dostęp do naprawdę wyjątkowych świadectw przeszłości.

— W książce można dostrzec, że posiada pan również dużą kolekcję pocztówek z tych terenów, szczególnie cennych, bo dokumentujących życie codzienne mieszkańców. Mnie ciekawi jednak fotografia ze strony tytułowej.

— To fotografia, która znalazła się w moich zbiorach całkiem niedawno, bo dwa lata temu. Opowiadała o niej moja babcia. Przez lata była w domu jej najmłodszej córki, która mieszkała w Niemczech. Mam nawet nagranie, na którym babcia wspomina okoliczności jej powstania. Zdjęcie zrobiono specjalnie, by przesłać dziadkowi Izidorowi, który przebywał wówczas na froncie. Na fotografii są jego dzieci, w tym jego córka, a moja

babcia, która urodziła się w 1917 roku i ma w chwili wykonania portretu około pół roku. Siedzi na kolanach mojej praprababci Anny Bialek z domu Blex, potomkini rodu z Redykajna, którego korzenie sięgają początków XVI wieku. Po śmierci najmłodszej córki mojej babci zdjęcie przekazał mi jej syn. Zgodnie z jej ostatnią wolą przekazał mi również inne ciekawe dokumenty, wśród nich m.in. polisy ubezpieczeniowe budynków sprzed wojny, nakazy podatkowe i wiele innych.

— W książce pisze pan nie tylko o Redykajnach, ale również innych miejscowościach z terenu gminy Dywity. Są to m.in. Brąswald, Barkweda, Bukwałd, Kieźliny, czy w końcu same Dywity. Nie jest przypadkiem, że głównym wątkiem w książce są właśnie te miejscowości.

— Przypadkiem nie jest. Jestem mieszkańcem Dywit i członkowie mojej rodziny również zamieszkiwali te tereny. Z Bukwałdu pochodził mój dziadek, w tej miejscowości przez długi czas mieszkała również moja rodzina. Miałem dzięki temu też wiele możliwości rozmowy z Warmiakami, także tymi, którzy po wojnie osiedlili się w Niemczech.

— Dlaczego pana książka nosi tytuł „Zanim wymyślono Warmię i Mazury”?

— W 1945 roku, po zakończeniu drugiej wojny światowej, niemal wszystkie obowiązujące przez

stulecia niemieckie nazwy miejscowości dzisiejszej Warmii i Mazur zmieniono. Specjalnie do tego celu powołane komisje wymyślały i formalnie nadawały nowe nazwy wsi, miast, osad, jezior itd. W książce przedstawiam, jak wyglądało życie mieszkańców naszego regionu zanim to wszystko tu się tak radykalnie i dramatycznie zmieniło po wojnie – stąd ten tytuł.

— W książce odkrywamy nie tylko anegdoty, ale przybliży pan nam również legendy, na przykład o pewnym właścicielu folwarku, który miał pokój pomalowany całkowicie na czarno. Jego robotnicy byli przekonani, że jest posiadaczem nadprzyrodzonych mocy. Takich historii jest więcej?

— Tak, bo one fascynowały nie tylko mnie. Od lat ludzie interesowali się takimi tematami, fantazjowali i wymyślali różne legendy. Choć z niektórymi jest tak, że dziś ta granica się zaciera i kto wie, może coś, co dziś uważamy, że jest jedynie fikcją, było prawdą? Zachęcam, by ludzie poszukiwali własnych źródeł historycznych.

— Pan mówi też o tym, że to pan odnalazł bloki cumownicze lądowiska sterowców w Dywitach i przyczynił się do rozpowszechnienia informacji o zeppelinach. To też szeroki temat, któremu poświęca pan wiele stron w książce.

— Te bloki udało się odkryć już w 2006 roku dzięki pomocy mojego nieżyjącego już dziś wspólnego przyjaciela Tadeusza Malinowskiego. Gdyby nie jego bezcenne wskazówki, wtedy być może kryłyby się one w ściółce dywickiego lasu do dziś. Myślę, że dzięki odkryciu i moim publikacjom na ten temat w „Gazecie Dywickiej”, o sterowcach w Dywitach dowiedziało się więcej osób. Od 2006 roku sterowcami zajmowałem się niemal dziesięć lat, zbierając materiały, jeżdżąc po archiwach, również w Niemczech, odwiedzając również osoby prywatne, które miały na ten temat jakąkolwiek wiedzę. To ciekawy temat, który wzbudza emocje do dziś. Fascynują nie tylko te historyczne sterowce, ale również te współczesne.

— Będzie kontynuacja książki?

— Nie wszystkie historie, które mam, znalazły się w książce. Gdybym ich nie pominął, nigdy chyba nie doszłoby do wydania „Zanim wymyślono Warmię i Mazury”. Zabrakło kilka ciekawostek, m.in. Mamerek, które moim zdaniem są znacznie bardziej interesujące od Wilczego Szańca czy innych miejsc z dalszych okolic Olsztyna. Na razie nie wiem, co dalej. Cieszę się tak pozytywnym odbiorem mojej publikacji. Ostatnio spotkałem mojego kolegę z czasów dzieciństwa, który pogratulował mi wydania. I to pokazuje, że było warto.

HENRYK MONDROCH, przedsiębiorca, pasjonat historii regionalnej, autor tekstów publikowanych m.in. w „Gazecie Dywickiej”. W 2013 roku cykl jego tekstów pod tytułem „Tropem warmińskiej przygody” otrzymał certyfikat Marki Lokalnej w kategorii „Wydarzenie kulturowe”. To on w 2006 roku odkrył fragmenty infrastruktury lądowiska sterowców. Autor książki „Zanim wymyślono Warmię i Mazury”.

Szynaka-Meble Sp. z o.o. Promotorem Przedsiębiorczości Rodzinnej

7 czerwca we Wrocławiu odbyła się piąta edycja Kongresu Firm Rodzinnych, jednego z najważniejszych w kraju wydarzeń adresowanych do przedsiębiorców rodzinnych. „Odnowa od nowa” – to hasło przewodnie tegorocznego spotkania, którego tematyka dotyczyła odnajdywania się przedsiębiorców w dynamicznie zmieniającym się świecie, wstrząsanym przez zachodzące zamiany.

Ostatnie dwa lata przyniosły szereg zmian, w tym gospodarczych i społecznych, które zachwiały globalnymi rynkami. Przedsiębiorcy muszą radzić sobie już nie tylko z pandemiczną rzeczywistością, lecz również z rosnącymi cenami energii, inflacją, rewolucją podatkową i kładącymi się cieniem na różnych obszarach działalności biznesowej turbulencjami spowodowanymi przez wojnę w Ukrainie.

– Zmodyfikowane w ciągu ostatnich dwóch lat koncepcje i modele biznesowe muszą zostać na nowo poddane ocenie i rewizji. Pojawia się przy tym mnóstwo pytań, na które nie ma jeszcze dobrych odpowiedzi. Dotyczą one konkretnych

– Polskie firmy rodzinne cechują się zaradnością i różnorodnością. Często są to firmy z już ugruntowaną historią, które jako samorządy województw staramy się promować i oferować im różnego rodzaju instrumenty wsparcia. Dziękuję sektorowi prywatnemu za wkład w rozwój naszych województw – powiedział wicemarszałek województwa dolnośląskiego Grzegorz Macko.

Organizatorem Kongresu jest Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu wraz z działającym przy uczelni Centrum Biznesu Rodzinnego w partnerstwie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, Dolnośląską Izbą Gospodarczą

w swojej komunikacji z rynkiem posługują się atrybutem rodzinności, czyli informują o tym, że są firmami rodzinnymi. Fakt, że przedsiębiorstwo przekazuje tę informację klientom i traktuje ją jako wyróżnik oraz powód do dumy, stanowi ogromny wkład w tworzenie w Polsce przyjaznych warunków do rozwoju przedsiębiorczości rodzinnej.

– Każde pokolenie wnosi w rodzinny biznes swój wkład, swoje wyobrażenie o przyszłości. Nasze dzieci od początku angażują się w rozwój naszych firm; wspólnie omawiamy nowe pomysły czy koncepcje ich dalszego rozwoju. Dialog międzypokoleniowy, choć czasem burzliwy, stanowi kluczową wartość dodaną w rodzinnym biznesie. W firmach prowadzonych od początku przez jedną rodzinę z pokolenia na pokolenie przekazywane są te same wartości, emocje i kanony postępowania. To kształtuje wielopokoleniowe relacje międzyludzkie i przeciera szlaki prowadzenia biznesu przyszłym pokoleniom. Dla nas, w myśl firmowej dewizy „Zawsze blisko ludzi”, od 65 lat najważniejsi są ludzie, nasz zgrany zespół prawie 3500 pracowników, kontrahenci, partnerzy biznesowi, gdyż to dzięki nim możliwy jest globalny rozwój naszych przedsiębiorstw. Dziś firmy z całkowicie polskim kapitałem, polską myślą technologiczną są w stanie odnosić międzynarodowe sukcesy, a my jako potężna dziś Grupa Meblowa Szynaka jesteśmy tego namacalnym dowodem.

Otrzymanie prestiżowego tytułu „Promotor Przedsiębiorczości Rodzinnej” to dla nas nie tylko ogromne wyróżnienie, ale także wielka odpowiedzialność. Współczesny świat potrzebuje mądrych wzorców i zrównoważonego biznesu. Bycie promotorem to po prostu bycie świadomym ambasadorem rozwoju polskich firm i godnym do naśladowania wzorem dla innych. Cieszę się, że jako firma rodzinna, opierająca swoje działania na uczciwej konkurencji, jasnych relacjach biznesowych i stale się rozwijająca, możemy wyznaczać trendy i nadawać nową jakość i kierunek rozwoju polskiej branży meblowej i polskim biznesom rodzinnym – powiedziała Alina Szynaka, wiceprezes Zarządu Szynaka-Meble Sp. z o.o., odbierając nagrodę wspólnie z córką Aleksandrą Szynaka-Bednarczyk.

rozwiązań prawnych, rozstrzygnięć podatkowych, ale również dróg wyjścia, oceny korzyści i zagrożeń oraz poszukiwania ścieżek przyszłego rozwoju. Hasło tegorocznego Kongresu „Odnowa od nowa” nawiązuje do tej konieczności ponownego sprawdzenia przydatności swoich rozwiązań biznesowych i dokonania niezbędnych zmian – wyjaśnił podczas uroczystej gali dr hab. Krzysztof Sa-fin, prof. WSB, inicjator i twórca Kongresu Firm Rodzinnych.

oraz Związkiem Pracodawców Polska Miedź. Partnerem merytorycznym jest Grant Thornton, a sponsorem strategicznym PKO Bank Polski SA.

Wyróżnienie Promotor Przedsiębiorczości Rodzinnej to szczególna nagroda dla polskich przedsiębiorców rodzinnych, przyznawana nie za ich sukcesy rozwojowe, ale za dumne reprezentowanie środowiska firm rodzinnych. Ta prestiżowa nagroda przyznawana jest przedsiębiorstwom, które

Prezydent Olsztyna

informuje, że w siedzibie Urzędu Miasta w dniach **od 24 czerwca 2022 r. do 15 lipca 2022 r.** podane zostały do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości przeznaczonych do *zbycia lub oddania w użytkowanie, dzierżawę lub użyczenie*.

Wykazy znajdują się w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miasta Olsztyna, pod adresem **umolsztyn.bip.gov.pl**.

PREZYDENT OLSZTYNA

70322otbr-a-M

BURMISTRZ SUSZA

podaje do publicznej wiadomości, że dnia 24.06.2022 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Suszu oraz pod adresem: **http://bip.susz.pl** w zakładce nieruchomości, wywieszono na okres 21 dni wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej i przetargu ustnego nieograniczonego.

Więcej informacji pod nr 55 278-60-15 wew. 33.

18022ilzi-a-M

OBWIESZCZENIE O TRZECIEJ LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Naczelnik Urzędu Skarbowego
w Olecku

na podstawie art. 110w § 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji podaje do publicznej wiadomości, że **29 lipca 2022 r. o godz. 11.00 w budynku Urzędu Skarbowego w Olecku przy ul. Wojska Polskiego 7, w pokoju nr 18**

odbędzie się
trzecia publiczna licytacja nieruchomości

stanowiącej prawo użytkowania wieczystego niezabudowanej działki gruntu nr ewid. 57 o powierzchni 3,3138 ha, położonej w obrębie 0001 Goldap, gmina Goldap, dla której Sąd Rejonowy w Olecku, IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr OL1C/00002420/5. Grunt oddany jest w użytkowanie wieczyste do 5 grudnia 2089 r. Działka nie jest objęta obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. Miasto Goldap posiada status miasta uzdrowskiego.

Wartość szacunkowa prawa użytkowania wieczystego nieruchomości wynosi 1 004 172,00 zł. Cena wywołania jest równa 65% wartości szacunkowej i wynosi 652 711,80 zł.

Warunkiem udziału w licytacji jest wniesienie **wadium w wysokości 1/10 części oszacowanej wartości nieruchomości, tj. 100 417,20 zł.** Wadium winno być złożone w gotówce albo w postaci czeku potwierdzonego wystawionego na Naczelnika Urzędu Skarbowego w Olecku. Wpłaty gotówki lub przedłożenia czeku należy dokonać najpóźniej w dniu licytacji do godz. 10.00 w pok. nr 14. Wadium można też wpłacić na rachunek bankowy organu egzekucyjnego nr 58 1010 1397 0010 4913 9120 0000 z dopiskiem „Wadium” (za wniesienie wadium przelewem przyjmuje się moment zaksięgowania środków na rachunku bankowym organu egzekucyjnego najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, w którym ma odbyć się licytacja, tj. najpóźniej 28.07.2022 r.).

Wadium złożone przez licytanta, któremu udzielone zostanie przyznanie, zatrzymuje się, pozostałym licytantom zostanie zwrócone niezwłocznie po zakończeniu licytacji.

Nabywca, który nie wykona w terminie warunków licytacyjnych co do zapłaty ceny, traci wadium.

Nieruchomość można oglądać od 15 lipca 2022 r. do 28 lipca 2022 r. (po wcześniejszym umówieniu wizyty za pośrednictwem strony: wizyta.podatki.gov.pl lub telefonicznie pod numerem telefonu 87 62 94 212 lub 87 62 94 214). W tym samym czasie w siedzibie Urzędu Skarbowego w Olecku, w pokoju nr 12, można przeglądać protokół opisu i oszacowania wartości prawa użytkowania wieczystego nieruchomości oraz operat szacunkowy.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przynależności nabywcy własności nieruchomości bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te nie wystąpią wcześniej o wyłączenie nieruchomości lub jej przynależności spod egzekucji.

Użytkowanie, służebności i prawa dożywotnika, jeżeli nie są ujawnione w księdze wieczystej lub przez złożenie dokumentu do zbioru dokumentów i nie zostaną zgłoszone najpóźniej na 3 dni przed rozpoczęciem licytacji, nie będą uwzględnione w dalszym toku egzekucji i wygasną z chwilą, w której postanowienie o przyznaniu własności stanie się ostateczne.

Sprzedaż nieruchomości, na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, opodatkowana będzie podatkiem VAT. Do ceny nieruchomości uzyskanej w licytacji doliczony zostanie podatek VAT w stawce 23% (art. 41 ust. 1 w związku z art. 146aa ust. 1 pkt 1 ww. ustawy).

Licytacja może zostać odwołana bez podania przyczyny.

Zgodnie z art. 110z ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji na czynności organu egzekucyjnego dotyczące obwieszczenia o licytacji przysługuje skarga. Skargę można wnieść w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia o licytacji do Naczelnika Urzędu Skarbowego w Olecku.

32422ocwo-a-M

ONI NAPRAWDĘ KOCHAJĄ ZWIERZĘTA

ZUZIA, WERONIKA
I MIŁOSZ OD
PONAD ROKU SĄ
WOLONTARIUSZAMI
W SCHRONISKU
„PODAJ ŁAPĘ”
W TATARACH.
OPIEKUJĄ SIĘ
BEZDOMNYMI
PSAMI.

O pomocy bezdomnym psom rozmawiamy z Zuzią Kucińską, Weroniką Bogulą i Miłoszem Rulką, uczniami Szkoły Podstawowej nr 1 w Nidzicy.

Na Facebook'u założyli grupę Psijaciele ze schroniska Podaj Łapę. Do grupy należą także Anna Łukiewicz-Kucińska, Natalia Danelczyk, Monika Wódkiewicz, Magda i Daniel Rulka. Przedstawiają psy, które potrzebują adopcji, ale przekazują także dobre informacje o tym, że których znalazł nowy dom. Zuzia i Miłosz mają po 11 lat. Weronika — 13. W tym roku pisała egzamin ósmoklasisty.

— Jak powstała grupa?

— Zuzia: Mama zaproponowała mi wolontariat. Zapytała mnie, czy chciałabym opiekować się bezdomnymi psami. Od razu się zgodziłam. Wciągnęłam w to moją przyjaciółkę Weronikę.

— Weronika: Mama Zuzi zadzwoniła do mojej i ja bardzo chętnie przystałam na ten pomysł.

— Miłosz: Zadzwoniła też do moich rodziców, bo są przyjaciółmi i rodzice zgodzili. Mama też jest wolontariuszką. My mamy psa ze schroniska, więc wiedziałem, że bezdomne pieski potrzebują pomocy.

— Dlaczego trzeba pomagać?

— Zuzia: Bo pieski są takie biedne, smutne i potrzebują pomocy.

— Weronika: Niektóre leżą w kojcu, nie ruszają się. Patrząc na nie, płakać się chce.

— Miłosz: Boją się ludzi, którzy je skrzywdzili.

— Od czego zaczynacie swoją opiekę nad psami?

— Weronika: To zależy od tego, jak który piesek się zachowuje. Najpierw

FOT. HALINA ROZAŁSKA

Wolontariuszami są od ponad roku

poznajemy je, a potem osuwamy.

— Zuzia: Musimy je oswoić. Jeśli nie są agresywne, to podchodzę do boks, biorę smaczki i kładę przed pieskiem, sama się odsuwam i czekam, aż piesek sam podchodzi. Zdarza się, że ta sztuczka się nie powiedzie za pierwszym razem. Trzeba być cierpliwym.

— Miłosz: Zazwyczaj piesek sam podchodzi. Zdarza się, że ta sztuczka się nie powiedzie za pierwszym razem. Trzeba być cierpliwym.

— Weronika: Czasami są takie pieski, które lgną do człowieka od samego początku. Inne nie chcą wyjść z kojca, boją się, uciekają przed ludźmi, nie dają się dotknąć. Musimy być cierpliwi.

— Na czym polega wasza opieka nad pieskami?

— Miłosz: Ja w schronisku jestem zawsze z rodzicami. Opiekujemy się głównie Tofikiem i Oro. Przede wszystkim bierzemy je na spacer na wy-

bieg dla psów na terenie schroniska. Poza teren nie możemy wychodzić. Często się z nimi bawimy. Najbardziej lubią bieżnię. Zazwyczaj psy prowadzamy na smyczy. Nieraz tak mocno ciągną, że mało ręki nie urwą.

— Zuzia: Duże psy chętnie okazują radość poprzez skakanie na opiekuna, ale może to być niebezpieczne, bo mogą go przewrócić. Taki jest Oro. Jest rudy, duży, masywny, ale jest to też piesek do przytulania.

— Macie swoje ulubione pieski?

— Zuzia: Wszystkie lubię. Niektóre są wyjątkowe. Luis jest gruby, otyły, lubi się przytulać, siadać na kolanach. Zaczynamy go odchudzać. Dlatego prowadzimy zbiórkę specjalnej karmy odchudzającej dla niego. Mówimy o nim, że jest psim prezesem schroniska.

— Weronika: Musi tę karmę jeść dopóki nie schudnie. Jest żarłokiem. Wyjada karmę innym

psom. Teraz nareszcie jest sam w boksie i nie ma komu podjadać. Jego towarzysz Sezam został adoptowany.

— Miłosz: Podjada także sunia Kropka. Wyjada innym karmę. Też jest gruba.

— Dużo jest piesków do adopcji?

— Bardzo dużo. Są bardzo różne. Chcielibyśmy, aby w ogóle nie było piesków w schronisku, żeby wszystkie znalazły dobre, przyjazne domy i wspaniałych opiekunów.

— Które pieski według was już teraz potrzebują adopcji?

— Weronika: Renia. Od 5 lat jest w schronisku. Jest mała, wygląda na szczeniaka. To takie skrzyżowanie kundelka z jamnikiem. Jest jasnobrązowa i ma białe plamki. Boi się ludzi, ale daje się pogłaskać. Trzęsie się ze strachu, wciska się w kąty ogrodzenia, jest przestraszona. Nie weźmie niczego z ręki. Na pewno w domu da się szybko oswoić.

— Zuzia: Podobnie się zachowywała Fuzja, a po adopcji bardzo szybko zaaklimatyzowała się w domu, jej domu.

— Czy zdarza się, że pieski wracają do schroniska?

— Miłosz: Tak. Ostatnio jedna pani zwróciła pieska, bo ciągle uciekał do schroniska. Uciekał, bo został tu jego rodzony brat. Po prostu tęsknił za nim. Teraz mieszkają znowu w jednym boksie.

— Co daje wam wolontariat? Poświęćcie swój wolny czas.

— Weronika: Satysfakcję, że możemy pomóc. Ta praca mnie odświeża. Mam za darmo dogoterapię.

— Zuzia: Tu spotykam się z przyjaciółmi, razem spędzamy czas. Poza tym odpoczywam od telefonu komórkowego, komputera, po prostu odpoczywam.

— Miłosz: Mogę pojechać z pieskami, spotkać z koleżankami. Daje mi także satysfakcję, że komuś pomagam.

— Czego życzyście swoim podopiecznym?

— Chórem: Żeby wszystkie znalazły dom i dobrych opiekunów.

HALINA ROZAŁSKA

h.rozalska@gazetaolsztynska.pl

DMITRIJ MURATOW: SPRAWIEDLIWY W SODOMIE

W DOBIE,
GDY SŁOWO
„ROSJANIN”
NIE BRZMI
DUMNIE, DMITRIJ
MURATOW,
REDAKTOR
NACZELNY
„NOWEJ GAZETY”
I LAUREAT
POKOJOWEJ
NAGRODY
NOBLA, NIE
PIERWSZY RAZ
RATUJE HONOR
ROSJI, STAJĄC
SIĘ SWOISTYM
SUMIENIEM
NARODU. POZA
TYM PRZYWRACA
WIARĘ
W CZŁOWIEKA.

W imieniu zamordowanych

— Uważam, że jest to nagroda dla moich ukochanych przyjaciół i kolegów, którzy zginęli – dla Anny Politkowskiej, Jurijsa Szczekoczichina, Igora Dominikowa – powiedział niespełna rok temu Dmitrij Muratow, odbierając Pokojową Nagrodę Nobla. Istotnie los nie oszczędził cierpień redaktorowi naczelnemu legendarnej „Nowej Gazety”, która od 1993 roku patrzy władzy na ręce, obnażając fałsz, obłudę i zbrodniczy charakter usytuowanych na Kremlu decydentów. Cena, jaką płać dziennikarze „Nowej Gazety”, niekiedy bywa jednak najwyższa. Dość powiedzieć, że niektórzy z nich zamilkli na wieki za to, że dali świadectwo prawdzie.

Rozstrzelany w 2001 roku Wiktor Popkow, dokumentujący rosyjskie zbrodnie w Czeczenii i prowadzący działalność humanitarną, otruty w 2003 roku Jurij Szczekoczichin, który oskarżył wysokich urzędników z rosyjskiej Prokuratury Generalnej o zablokowanie sprawy, w której zamiast handlować meblami przemycano broń, ropę i prano brudne pieniądze,

zamordowany w 2000 roku Igor Dominikow, opisujący korupcyjne praktyki post-sowieckiej wierzuszki czy Anna Politkowska, autorka książki „Rosja Putina”, którą znaleziono martwą w windzie w 2006 roku, to wyrzuty sumienia władzy, która nie liczy się z nikim i z niczym.

W rzeczywistości jednak te śmierci stanowią tylko swoisty wierzchołek góry lodowej, aczkolwiek po zamordowaniu Anny Politkowskiej świat zatrzęsł się w swych posadach. Śmierć dziennikarki o międzynarodowej sławie, która otwarcie pisała o najczarniejszych aspektach rządów Putina, była szokiem, po którym bynajmniej nie przyszło otrzymanie ze strony możnych tego świata. Gwoli ścisłości przypomnijmy, że Politkowska została zamordowana 7 października, w dzień urodzin Władimira Putina, co odczytywano jako prezent dla coraz zuchwalszego rosyjskiego satrapy.

Jak poprawić przyszłość?

— Nie boisz się? – to najczęstsze pytanie, które słyszą moi koledzy i koleżanki. Leczą to właśnie ich misja. Bo tak samo jak rządy nieustannie poprawiają przeszłość, dziennikarze starają się poprawić przyszłość – napisał Dmitrij Muratow, który urodził się w Kujbyszewie w 1961 roku. Związek Radziecki praktycznie od początku do końca swego istnienia nie był, eufemistycznie mówiąc, rajem dla niesteralnych dziennikarzy, którzy zamierzali pisać prawdę, a nie pochwalne teksty na cześć obowiązującej linii partyjnej. Muratow idąc na studia, wybrał filologię i już w 1987 roku rozpoczął pracę w „Wolzańskim Komsomolcu”. Niespełna rok później został kierownikiem działu młodzieżowego gazety „Komsomolskiej Prawdy”, by następnie objąć funkcję redaktora artykułów informacyjnych. Drogi Muratowa z tym pismem rozeszły się w 1992 roku. Sprzeciwiający się polityce redakcyjnej gazety dziennikarze założyli stowarzyszenie „6 piętro”, na bazie którego powstała „Nowa Gazeta”. Demaskowanie patologii władzy stało się znakiem rozpoznawczym

Dmitrij Muratow

periodyku, a rubryki w stylu „kłamca miesiąca” spędzały sen z powiek nieprzywykłym do krytyki byłym towarzyszom, którzy by uciszyć niekonkurencyjnych żurnalistów, sięgali po sprawdzone metody z minionego ustroju.

Skądinąd sam Muratow nie zamierzał siedzieć za biurkiem i wraz z wybuchem pierwszej wojny czeczeńskiej wyruszył do Groznego, gdzie w latach 1994–1995 był korespondentem specjalnym „Nowej Gazety”. W 1995 roku w epoce Borysa Jelcyna został jej redaktorem naczelnym. O ile jednak w latach dziewięćdziesiątych pismo mogło w miarę normalnie funkcjonować, o tyle dojście do władzy w Rosji byłego pułkownika KGB spowodowało, że środowisko „Nowej Gazety” znalazło się na cenzurowanym. Sowiecki aparatczyk wraz ze swoją świtą nie zamierzał tolerować niejednomyślności, toteż wkrótce padły strzały.

Rozwój technologii to nie postęp

— Ludzimy się, że postęp można osiągnąć dzięki technologii i przemocy, a nie za sprawą praw człowieka i swobód obywatelskich. Czy tak jednak wygląda postęp bez wolności? – napisał tuż po agresji Rosji na Ukrainę 24 lutego 2022 roku Dmitrij Muratow, po czym gorzko dodał: „Dyktatury zapewniły sobie prawo stosowania przemocy. W Federacji Rosyjskiej, choć nie tylko tam, powszechnie uważa się, że

unikający rozlewu krwi politycy są słabi; że grozić światu wojną to obowiązek prawdziwych patriotów. Dlatego dzierżący władzę aktywnie opowiadają się za wojną; promowanie agresji wpływa na ludzi, którzy zaczynają uważać wojnę za coś naturalnego, za coś dopuszczalnego”.

Przykra konstatacja Muratowa, który przez ostatnie dwie dekady zdecydował się żyć w ciągłym strachu, wiele mówi o kondycji moralnej współczesnych społeczeństw. A propos strachu, a właściwie niepewności, to w przypadku Muratowa jest ona codziennością. Przykładowo w 2018 roku Denis Korotkow, dziennikarz „Nowej Gazety”, opisał swoje śledztwo dotyczące rosyjskiego oligarchy i zaufanego kucharza Putina – Jewgienija Prigożyna. Z tego powodu zarówno Korotkow, jak i Muratow stali się celem gróźb. Do biura gazety przysyłano wieńce pogrzebowe i odcięta głowę barana.

Kreml gratuluje

8 października 2021 roku Berit Reiss-Andersen, przewodnicząca Norweskigo Komitetu Noblowskiego poinformowała, że Pokojową Nagrodę Nobla otrzymali dziennikarze: Maria Ressa z Filipin oraz Dmitrij Muratow z Rosji. Był to pierwszy Pokojowy Nobel dla dziennikarza od 1935 roku, gdy postanowiono uhonorować publicystę Carla von Ossietzkyego, który ujawnił tajny program remilitaryzacji Niemiec.

Wówczas Muratowowi odwagi i niezłomności gratulował cały świat... łącznie z Kremlm. — Możemy pogratulować Dmitrijowi Muratowowi, który pracuje konsekwentnie i zgodnie ze swoimi ideałami. Jest on wierny swoim ideałom, utalentowany, odważny. To wysoka ocena. Składamy mu gratulacje — oświadczył z właściwym sobie cynizmem rzecznik Kremla Dmitrij Pieskow. Putin nie omieszkał jednak wymownie pogrozić palcem dziennikarzowi: — Jeśli nie naruszy on prawa rosyjskiego i nie da powodu, by go uznać za zagranicznego agenta, to tak się nie stanie. A jeśli będzie się on zasłaniał Nagrodą Nobla jak tarczą po to, by naruszać prawo, to będzie to oznaczać, że decyduje się na to świadomie, by ściągnąć na siebie uwagę — stwierdził Putin, nawiązując do pojawiających się spekulacji, czy Muratow odbierając nagrodę, nie zostanie uznany za „zagranicznego agenta”, który „otrzymuje fundusze z zagranicy”.

W obronie człowieczeństwa

„Długie ramie Moskwy” „Nową Gazetę” dosięgło po inwazji Rosji na Ukrainę. Nowe prawo medialne nakazujące wojnę nazywać „specjalną operacją wojskową” spowodowało, że gazeta musiała zawiesić swoją działalność po otrzymaniu kolejnego ostrzeżenia od państwowego regulatora mediów i internetu – Ro-

skomnadzoru. Tydzień wcześniej, czyli 22 marca 2022 roku, Dmitrij Muratow zapowiedział, że przyznany mu medal noblowski przekaże na aukcję, z której dochód zasili uchodźców z Ukrainy.

Na początku kwietnia jadącego pociągiem dziennikarza nieznani sprawcy oblali farbą z acetonem, krzycząc: „Muratow, to za naszych chłopców”. Ale prawdziwą sensację wzbudziła kwota, za jaką sprzedano noblowski medal Muratowa. Otóż dom aukcyjny Heritage Auctions poinformował, że medal ze złota nabył nieujawniony z nazwiska uczestnik za sumę 103,5 mln dolarów. Dochód zostanie przekazany na program UNICEF na rzecz ukraińskich dzieci.

— Chodzi o to, by dać dzieciom uchodźców szansę na przyszłość — powiedział Muratow, który w rozmowie z agencją AP stwierdził, że szczególnie martwi się o losy dzieci, które z powodu wojny zostały osierocone.

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

Ten tekst jest kolejnym z cyklu: „O nich się mówi”. Wcześniej ukazały się: **Boris Johnson:** Śmieszny, blyskotliwy i skuteczny; **Olaf Scholz:** Naiwny jak Niemiec?; **Franciszek:** Papież Franciszek; **Emmanuel Macron:** Na szczyt i z powrotem?; **Kamala Harris:** Niszczycielka szklanych sufitów; **Elon Musk:** Wszystko jest możliwe?; **Joe Biden:** Nadzieja wolnego świata; **Bill Gates:** Zbawca ludzkości?

REKLAMA

JUTRZENKA DOBRE MIASTO

Jesteśmy dynamicznie rozwijającą się firmą w branży przemysłu cukierniczego. Dostarczamy do odbiorców ok. 3 tys. ton cukierków miesięcznie. Słyniemy z produkcji kultowych słiwek w czekoladzie oraz przepysznych krówek, które znane są na całym świecie. Stawiamy na innowacyjność i inwestujemy w nowe technologie, bo nie lubimy stać w miejscu. Wierzymy w siłę zespołu, dlatego dbamy o jego rozwój.

W związku z uruchamianiem nowych linii produkcyjnych szukamy otwartych i pełnych entuzjazmu kandydatów do pracy przy linii produkcyjnej do wyrobu słodczy – na stanowisku:

PRACOWNIK PRODUKCJI

Miejsce pracy: Dobre Miasto.
Brak doświadczenia nie jest żadną przeszkodą – nauczymy Cię wszystkiego.

Oferujemy:

- wynagrodzenie do 5000 zł netto/miesięcznie
- durogołowe, stabilne warunki zatrudnienia w dynamicznie rozwijającej się firmie – umowa o pracę
- możliwość przystąpienia do ubezpieczenia grupowego oraz kasy zapomogowo-pożyczkowej
- opiekę i pomoc mentora w trakcie procesu adaptacji na stanowisku pracy
- miłą i otwartą atmosferę pracy.

Szukasz pracy? – Zgłoś się do nas!

Jutrzenka Dobre Miasto Sp. z o.o.
11-040 Dobre Miasto, ul. Jeziorańska 16, tel. 693 530 906 lub 89 616 12 55
www.16, e-mail. rekrutacja@jutrzenka-dobremiasto.pl

705220tr-a-M

TU W BOGU ODPOZIWA MOJA

ILE LAT MOŻNA BYŁO DOSTAĆ ZA ZABICIE KOBIETY? DWA W ZAWIASACH NA 5 LAT. A CO GROZIŁO ZA GWAŁT? NIC, BO SPRAWCA BYŁ PIJANY. OBIE HISTORIE WYDARZYŁY SIĘ NAPRAWDĘ. PIERWSZA W ROZOGACH, DRUGA W SZCZYTNE. DOKŁADNIEJ NA TAMTEJSZYCH POSTERUNKACH MILICJI OBYWATELSKIEJ. BO OBAJ SPRAWCY BYLI MILICJANTAMI. TO NIE DZIAŁO SIĘ W TUŻ POWOJENNEJ ZAWIERUSZE, ALE W 1946 ROKU.

IGOR HRYWNA
i.hrywna@
gazetaolsztynska.pl

W tym tuż powojennym czasie w położonym rzut beretem od Rozóg Wilamowie mieszkali jeszcze Mazurzy, a w Rozogach ks. Jerzy Sachs odprawiał dla nich innych Mazurów z okolicznych wsi msze. Dlaczego wspominał akurat o Wilamowie? Bo była to jedyna miejscowość na Mazurach, gdzie zachowały się groby z polskimi napisami, których nie widziałem w naturze. Teraz zobaczyłem.

I opociwai w Panu Bogu

Mazurskie napisy na cmentarzach to prawdziwa rzadkość. Do naszych czasów dotrwały w Wilkasach oraz Wałach w powiecie nidzickim i właśnie w Wilamowie. Te dwa ostatnie odkrył Witold Olbrys, nauczyciel i znawca historii powiatu szczycieńskiego. Jest jeszcze nagrobek w Staświnach koło Giżycka, ale nie udało mi się odczytać napisu na nim.

W Wilamowie zachowało się kilka mazurskich drewnianych chat

Dla siebie jako pierwszy odkryłem jednak dwa nagrobki na cmentarzu w podgiżyckich Wilkasach. I to dobre 10 lat temu. „To tam spoczywa Samuel Magiera (1808-1863)”. Taki napis widnieje z jednej strony nagrobka. Z drugiej ktoś wykuł w kamieniu: „I opociwai w Panu Bogu”. Napis jest już właściwie nieczytelny.

Obok znajduje się jeszcze jeden, „polski” grób: Henrietty Magiera (1833-1866). Przy jej nazwisku widnieje słowo „ur(odzona)” zamiast niemieckiego „geb(oren)”. Pod nazwiskiem ocalały fragmenty jakiegoś wyrazu: może „Jezu”. Być może to córka Samuela.

Czy Samuel Magiera był Mazurem? Tego nie wiem, ale chyba raczej nie. Współcześnie to nazwisko najliczniej występuje w Rybniku, gdzie nosi je 268 osób i w Krakowie (237).

Nazwisko Magiera może pochodzić „od niemieckiej nazwy osobowej Mager, ta od niemieckiego mager, meger <chudy, szczupły>, także od spolonizowanej nazwy etnicznej Magyar ‘Węgier’; od magiera <kobieta wstrętna, złośnica>”, co podają za <https://genealodzy.pl/>. Wyczytałem też, że polscy szlachcice o tym nazwisku pieczętowali się herbami Kozica, Szeliga i Wężyk.

Prozniec to narzekanie cało zemnie pudze

Na cmentarzu w Wałach byłem w ubiegłym roku.

To:

„Tu w Bogu odpociewa Christoph Pukrop zwałow urodzoni dna 21 Scirna 1819 umarł dna 18 Listopata 1883

Juz sie zwami roztawam mili Przyiacele

Bogu ducha oddawam nie smęce sie wiele

Prozniec to narzekanie cało zemnie pudze

lec kedy zmartwech wzta-nie Jak Słonie windze”

Taki właśnie napis widnieje na jego grobie. Dziś osoby o tym nazwisku (oraz Pukropp) mieszkają w Polsce, Niemczech i Francji. W naszym kraju najwięcej jest ich w kujawsko-pomorskim.

W 1980 roku Paul Pukrop wydał w Niemczech książkę poświęconą wsi Dębowiec Mały, który leży kilka kilometrów od Wilamowa. Z kolei we wsi Kot położonej koło Dębowca zachowała się płyta nagrobna z tym nazwiskiem, ale już w języku niemieckim. Tyle udało mi się znaleźć w necie ciekawostek o tym nazwisku.

Polski nagrobek Wilhelmmine Chudaska

Polskie nagrobki

Teraz przyszedł czas na odwiedzin Wilamowa, gdzie zachowały się aż 4 krzyże z polskimi napisami.

Wilamowo, podobnie jak Rozogi i okoliczne wsie, powstały stosunkowo niedawno, bo w połowie XVII wieku. Osiedlali się tam wtedy i Niemcy i Polacy. Ale na przykład leżący po sąsiedzku Klon zasiedlili w 100% Kurpie. Wieś była katolicką enklawą na mazurskim, protestanckim morzu. Wilamowo (Wilamowen) założył w 1646 roku Hans Simon. Osadników było 37. Wieś była nietypowa, bo nie założono jej klasycznie wzdłuż drogi, ale wokół niewielkiego stawu (tzw. owalnica).

Bursztyn na Mazurach

O Wilamowie i okolicznych wsiach zrobiło się głośno 150 lat później. W 1811 roku znaleziono tam bowiem bursztyn. Co ciekawe, początkowo „na dziko” wydobywali go kurpiowscy kuzyni Mazurów z Chorzel i Myszynca. Potem pruski rząd wydzier-

zał pokłady górnikom z kopalń znajdujących się nad Bałtykiem, na wybrzeżu sambijskim. Bursztyn wydobywano tam przez kilkadziesiąt lat. Największy odnaleziony kawałek ważył nieco ponad 15 kilogramów. W połowie XIX wieku wydobywanie bursztynu w okolicach Rozóg przestało się opłacać i rząd pruski w 1867 roku zlikwidował kopalnię.

Dużo ważniejsze dla dziejów Mazurów na tym obszarze miało jednak wydarzenie 4 lata wcześniejsze, czyli Powstanie Styczniowe. W Rozogach mieścił się wtedy punkt przerzutowy broni. Ukrywano ją między innymi w Wilamowie. Przez granicę do Kongresówki przewozili ją miejscowi Mazurzy.

W Myszyncu zaś powstał mazurski oddział powstańczy. W okolicach Rozóg, przede wszystkim w Klonie, po upadku powstania osiedliło się wielu powstańców. Ostatni z nich zmarł w 1938 roku i jego grób zachował się do naszych czasów. Co charakterystyczne, jego córka kazała napis na grobie wykonać po niemiecku.

Powstanie styczniowe spotkało się wśród Mazurów z ciepłym przyjęciem, choć trzeba pamiętać, że byli oni wiernymi pruskimi poddanymi. Paradoksalnie ta sympatia przyczyniła się do tego, że Prusacy zajęli się na poważnie ich germanizacją.

Ja nie Polak, ja luterak

W tamtych czasach i jeszcze długo później powiat szczycieński mówił po polsku. W 1861 roku było to 86,9% ogółu mieszkańców, a w 1910 nadal aż 82,9%. Jednak nie miało to przełożenia na świadomość narodową.

— Ten sam lud, tym samym językiem mówiący, tak samo odziany jak Kurp... odezwał się do nas: „ja nie Polak, ja-ja królewski luterak...” — wspominał spiskowiec ze Stowarzyszenia Ludu Polskiego, który w 1843 roku przekraczał granicę wokolicach Szczytina (cytat za wstępem Norberta Kasparka do: August Maksymilian Grabowski, Podróż do Prus, Retman 2021).

*Tylko tak się mówi,
Że ta kraina istnieje,
Jakże jednak
odkryć to,
Co miano za nic
i czego nie zgubiono
Czas powiedzieć:
To, co obrócono
wniwecz,
Już się nie wyłoni
Po niebacznym
istnieniu
Po latach milczenia,
Zostaną tylko
piaski, jeziora i lasy
Jako plac
niefrasobliwej
zabawy*

ERWIN KRUK,
FRAGMENT WIERSZA
„NIE DO UKRYCIA” (1996)

Przełom XIX i XX wieku to czas przyspieszonej germanizacji Mazurów. W plebiscycie 1920 roku mieszkańcy Wilamowa opowiedzieli się za Prusami, za Polską nie oddano ani jednego głosu. W 1933 roku Mazury głosowały za Hitlerem. W powiecie szczycieńskim NSDAP zdobyła 74,22% głosów. Wtedy język polski w powiecie szczycieńskim był już w zaniku. Jak pisałem wcześniej, w 1861 roku 86,9% ogółu mieszkańców powiatu szczycieńskiego mówiło po polsku (czy jak kto woli po mazursku), w 1925 roku już tylko 31%.

Gwałty i rabunki

Zimą 1945 roku rosyjscy żołnierze, jak w innych częściach Prus Wschodnich, w Wilamowie mordowali, gwałcili i grabili. — Miejscowości nie były zniszczone, gdyż nie było walk. Dopiero później stacjonujący Rosjanie grabili, przy okazji wzniciając pożary, bezmyślnie czy raczej rozmyślnie niszczyli miasteczko i wsie. W Rozogach w budynku... przy rynku kwaterowała radziecka komendantura. W informacji z 28 stycznia 1946 r. stopień zniszczenia

KOCHANA ZONA WILHELMMINE

zabudowań gminy Rozogi oceniono na 35%, Rozóg na 75% — pisze dr Zbigniew Kudrycki w artykule „Z dziejów gminy Rozogi w XX wieku”.

— Kiedy Rosjanie wkroczyli w styczniu 1945 r., zamordowali wtedy: Karla Babincka, panią Babinnek, Waltera Welskopa, panią Mazijewską i jej dwoje dzieci, Otto Konopatzkiego, Margarete Konopatzki, kobietę, której nazwiska już nie pamiętam, dr. Berneckera i jego żonę. 18 mieszkańców zostało porwanych. Dwie osoby zginęły podczas próby ucieczki — wspominał Wilhelm Bloch, ówczesny sołtys Wilamowa.

Na terenie gminy Rozogi pozostało wielu Mazurów. Jak wyglądało ich życie w pierwszym powojennym roku?

Szabrownicy zza miedzy

— Władza szabrowników i dzikich osadników na tym terenie w pierwszych miesiącach powojennych była ogromna, co było m.in. skutkiem współdziałania z nimi funkcjonariuszy MO i UB, często wywodzących się z tych samych terenów co szabrownicy, niekiedy powiązanych z nimi więzami pokrewieństwa, podobnie nastawionych do autochtonów. Skala przestępstw i nadużyć była szczególnie duża na terenie powiatu szczywieńskiego. Jego obszar w latach 1945–1946, a więc w okresie realizowanej akcji osadniczej w Okręgu Mazurskim, był miejscem, gdzie działały liczne bandy szabrowników i grupy dzikich osadników pochodzące z powiatu ostrołęckiego, szczególnie z terenu nadgranicznej gminy Myszyniec. Ich działalność budziła grozę nie tylko wśród autochtonów, ale także wśród rzeczywistych osadników, którzy osiedlali się na tych terenach z myślą o trwałym osadnictwie — pisze Radosław Gross w artykule „Wyprawy rabunkowe mieszkańców północnego Mazowsza do powiatu szczywieńskiego w latach 1945–1946 w świetle źródeł Ministerstwa Ziem Odzyskanych” (Echa Przeszłości XXII/2, 2021).

— Wypadki bicia, kąpienia, maltretowania ludności miejscowej na terenie gminy Rozogi są na porządku dziennym. Ludność miejscowa, która w wielu wypadkach nie zna nawet j. niemieckiego, a posługuje się wyłącznie j. polskim, wypędzana jest przez milicjantów ze swych gospodarstw, które miejscowy P. U. R. przydziela osadnikom zza miedzy — raportował w czerwcu 1945 roku ówczesny starosta szczywieński, Mazur z pochodzenia Walter Późny.

W gminie Rozogi Mazurzy jeszcze w 1946 roku stanowili ponad 40% mieszkańców. Potem było ich coraz mniej. Z Wilamowa w latach 1952–1977 wyjechało do RFN 38 Mazurów. Można powiedzieć, że mazurskie dzieje Wilamowa i szerzej gminy Rozogi kończy symbolicznie rok 1974, kiedy to pastor Henryk Szreder 18 czerwca ogłosił, że odprawia ostatnie nabożeństwo w kościele w Rozogach i poinformował o włączeniu ewangelickiej parafii w Rozogach do parafii w Szczytnie.

Wilhelmine Chudaska urodzona Zokolowa

Na cmentarzu położonym ponad kilometr za Wilamowem cmentarzu zachowały się 4 polskie, kamienne nagrobki:

Johann Lukas (1850–1876), Maria Sadłowski (1839–1888), Wilhelmine Chudaska (?–1888), Adam Chudaska (1841–1918). W odróżnieniu od napisu z Wałów, te z Wilamowa zawierają tylko podstawowe informacje: „Tu w Bogu odpoziwa moja kochana matka i moja kochana zona Wilhelmine Chudaska urodzona Zokolowa” czy „Tu w Bogu odpocziwa Maria Sadłowski urodzona Białowons urodziła się 02 juli 1839 umerła 3 go juli 1888”.

Zaciekawiło mnie nazwisko Chudaska (chudy, ubogi). Niestety niewiele znalazłem o nim informacji. Trafiłem na nie w artykule Bohdana Łukaszevicza „Nakład „Mazura” szczywieńskiego w latach 1906–1914”. I tam wśród prenumeratorów tego polskiego pis-

ma w 1910 roku widnieją 4 nazwiska z Wilamowa, wśród nich Christiana Chudaska. „Mazur” to było polskie pismo wydawane w Szczytnie. W tymże 1910 roku miało ponad 400

prenumeratorów, a rok później już 705 (powiat szczywieński liczył wtedy 61 tys. mieszkańców). W 2019 roku w Polsce mieszkało 29 osób noszących to nazwisko.

Na tymże cmentarzu spoczywa też Friedrich Papajewski (1827–1907), ale on nie „w Bogu odpocziwa”, ale „ruhen in Gott”. Jeden z Papajewskich (ale nie z Wilamowa), tak jak

Christian Chudaska, też prenumerował „Mazura”. Friedricha i Christiana, jak większość Mazurów, łączyły niemieckie imiona i polskie nazwiska. I wspólny cmentarz...

REKLAMA

KUPUJĄC BILET WSPIERASZ ZBIÓRKĘ NA NAJNOWOCZĘSZE SPRZĘT MEDYCZNY
THE OCS HEART TRANSPORTUJĄCY „WCIAŻ BIJĄCE SERCE” DO PRZESZCZEPU

**FESTIWAL
12 GODZIN
SERCE MAZUR**

**CLEO
MARGARET
HLA4**

02 07 2022

**AMFITEATR
MRĄGOWO**

16:00 - 22:00

Gościnnie wystąpią:
Mirosław Henryk Kalisiewicz
oraz Klaudia Magica.

Bilety dostępne na **eBilet.pl** oraz w Recepcji Mrągowskiego Centrum Kultury.

Organizatorzy: **MO FUNDACJA DLA TRANSPLANTACJI** **ROOTS**

Partnerzy: **FESTIWAL WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE 2020** **Wielkie Jeziora Mazurskie 2020**

Patronat medialny: **TVP3 OLSZTYN** **5 meloradio mrągowski** **GAZETA OLSZTYŃSKA**

DOCENIONA „SIOSTRA” PAPIEŻA

WANDA PÓŁTAWSKA, KTÓRĄ Z JANEM PAWŁEM II ŁĄCZYŁA WIELOLETNIA PRZYJAŹŃ, NIEDWANO OTRZYMAŁA HONOROWE OBYWATELSTWO KRAKOWA RAZEM Z AKTOREM JERZYM TRELĄ. WARTO PRZYPOMNIEĆ TĘ SYLWETKĘ, BO OD POŁOWY XIX WIEKU TAKIEGO ZASZCZYTU DOSTĄPIŁO JEDYNI 80 OSÓB!

28 września 1958 roku wśród tłumu zebranych w katedrze na Wawelu obecna była również Wanda Półtawska. W swoich wspomnieniach opisywała, że była świadkiem wstrząsającej sceny. Co ją tak poruszyło? Nowo konsekrowany biskup z głową owiniętą białą chustą leżał na twardej posadzce. Moment ten zapadł w jej pamięci na zawsze i odąd będzie kojarzył się z Drogą Krzyżową Chrystusa.

— TWARZ W TYM BIAŁYM SPOWICIU WYDAWAŁA SIĘ SZCZEGÓLNICIE MIZERNA I JAKBY CIERPIĄCA W PRZECZUCIU CIĘŻARU, JAKI LOS PRZYNIESIE. NIGDY POTEM NIE WIDZIAŁAM NA TEJ JAKŻE DOBRZE ZNANEJ NAM TWARZY TAKIEGO SKUPIENIA I TAKIEGO CIERPIENIA.

Przynajmniej mnie się wydawało, że jest to chwila... jak w Ogrójcu — pisała w swoich wspomnieniach.

Po zakończeniu ceremonii święceń biskupich, których Wanda Półtawska była świadkiem po raz

pierwszy w życiu, stanęła w rzędzie osób składających gratulacje. Udało jej się nawet, mimo wspomnianego tłumu, wejść do zakrystii. Tu ksiądz biskup, serdecznie ściskając ją, jak i jej męża, powiedział coś, co wydawało jej się nieuzasadnione: „Dziękuję, dziękuję wam bardzo”.

— Stara kobieta stojąca koło mnie zapytała go, patrząc na mnie: „To siostrzyczka, siostra?”. Anowo wyświęcony biskup odpowiedział: „Tak, siostrzyczka, siostra” — odnotowała Wanda Półtawska. Tym biskupem był Karol Wojtyła.

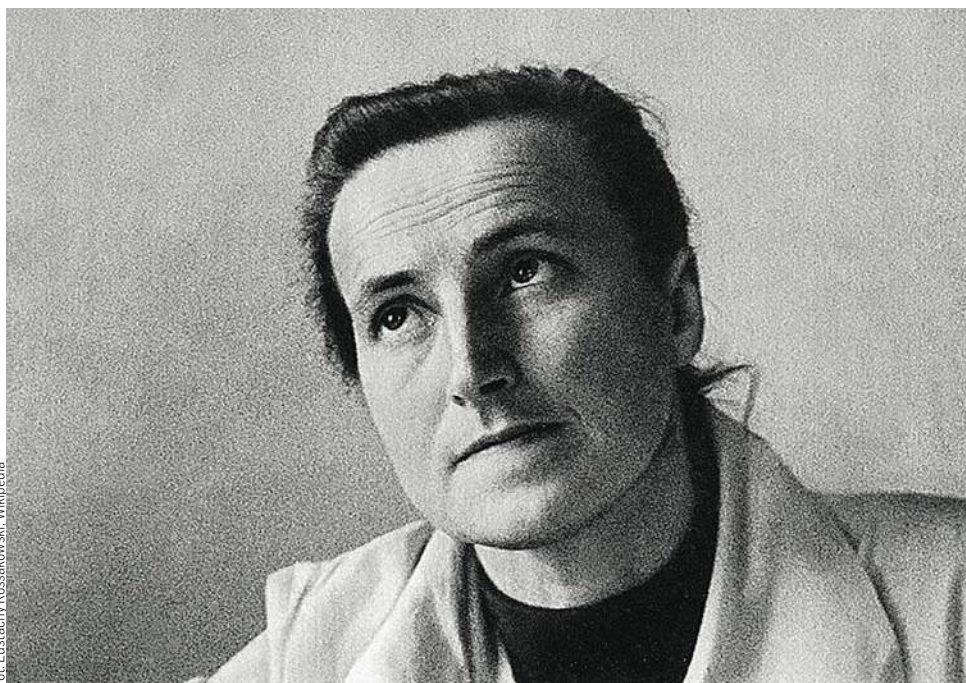
Kim jest człowiek?

Poznali się kilka lat wcześniej. Po trudach pobytu, w czasie II wojny światowej, w obozie w Ravensbruck Wanda Półtawska zmagala się ze swoimi niepokojami i szukała odpowiedzi na pytanie: kim jest człowiek? Studiowała wówczas medycynę, psychiatrię oraz chodziła na otwarte wykłady z filozofii, które prowadził znany mieniony Roman Ingarden. To wszystko było jednak za mało... Miała jednak nadzieję, że niepokoję usunie spowiedź.

— Oczywiście spowiadałam się, i nawet z początku próbowałam te moje niepokoję tam przy spowiedzi usunąć, ale nie dostałam tej odpowiedzi, której szukałam — wspominała. — Może zresztą sama nie wiedziałam, na jaką odpowiedź czekam. Dość, że nie mogłam znaleźć księdza do moich spraw ani też, z biegiem czasu, dla moich pacjentów, bo byłam już lekarzem, robiłam specjalizację z psychiatrii. (...) Odpowiedź — ta jedynie prawdziwa — że człowiek może zrozumieć siebie i innych tylko... w Chrystusie, przyszła do mnie wiele lat później, jako owoc głębokiego kontaktu z człowiekiem, który przybliżył mi Boga; i przyszła jako owoc wielu godzin modlitwy i rozmyślań podczas wakacyjnych wędrówek z duszpasterzem, księdzem Karolem Wojtyłą.

Modlitwa o ufność

Diagnoza przyszła 31 października 1962 roku. Była środa. Lekarka nie powie-

Wanda Półtawska w 1963 roku

działa jej tego wprost, widocznie nie miała ku temu odwagi.

— Powiedziała opisowo: na wysokości 13 cm twardego, okrężnego nacieku z owrzodzeniem — źródło bólu! — pisała we wspomnieniach. — Cóż mogę powiedzieć? Moje przypuszczenia okazały się trafne. Jestem zaskoczona nie tyle diagnozą, ile własnym spokojem. (...) Rak.

O swojej chorobie nie mówiła nikomu, nawet mężowi, choć jej blada twarz prowokowała do zadawania pytań. Swoją sytuacją dzieliła się tylko ze swoim duchowym „Bratem”.

— POWIEDZIAŁEŚ, ŻE PAN BÓG ZAWSZE DAJE CZŁOWIEKOWI TYLE SIŁY, ILE MU TRZEBA. PAN BÓG JEST BLISKO MNIE. NIE ODWRACAM SIĘ OD BOGA. WIEM, ŻE JEST MIŁOŚCIĄ. USIŁUJĘ CHCIEĆ DLA SIEBIE TYLKO TEGO, CO ON SAM CHCE. JEST MIŁOŚCIĄ, NIE MOŻE MNIE SKRZYWDZIĆ. ALE BRAK MI TEJ PEŁNEJ UFNOŚCI, MUSZĘ SIĘ MODLIĆ O UFNOŚĆ, BO MI JEJ BRAK!

Kiedy na początku listopada Wanda Półtawska wraca pociągiem z Warszawy, aby dokończyć załatwiać pozaczynane sprawy, ten się wykoleja... Na szczęście jest w wagonie,

który pozostaje na torach, choć początkowo miała zamiar wsiąść do pierwszego, który się wykoleił. Zadaje sobie wówczas pytanie: dlaczego w ostatniej chwili zmieniła zamiar? Myśli o swojej śmierci.

Czy to był cud?

Kiedy biskup Karol Wojtyła dowiaduje się o chorobie „Siostry”, pisze w liście, że jest tym „bardzo przybitą” i zapewnia ją o modlitwie. O modlitwę prosi również innych, m.in. ojca Pio. List do znanego włoskiego kapucyna, dziś świętego, pisze z Rzymu 17 listopada o następującej treści:

„WIELEBNY OJCZE, PROSZĘ O MODLITWĘ W INTENCJI CZTERDZIESTOLETNIJ MATKI CZTERECH CÓREK Z KRAKOWA W POLSCE (PODCZAS OSTATNIEJ WOJNY PRZEBYWAŁA PIĘĆ LAT W OBOZIE KONCENTRACYJNYM W NIEMCZACH), OBECNIE CIĘŻKO CHOREJ NA RAKA I BĘDĄCEJ W NIEBEZPIECZEŃSTWIE UTRATY ŻYCIA: ABY BÓG PRZEZ WSTAWIENICTWO NAJŚWIĘTSZEJ DZIEWICY OKAZAŁ SVOJE MIŁOSIERDZIE JEJ SAMEJ I JEJ RODZINIE”.

Następnego dnia za pośrednictwem znajomych list zostaje odczytany ojcu

Pio, który miał powiedzieć: „jemu nie można odmówić!”.

Wanda Półtawska zdrowie odzyskała nieoczekiwanie szybko, bo już 28 listopada, jeszcze przed operacją chirurgiczną. W krótkim liście ojca Pio poinformował o tym biskup Karol Wojtyła, dziękując Bogu oraz włoskiemu kapucynowi w imieniu Wandy Półtawskiej oraz jej całej rodziny.

— Nie śmiem powiedzieć, że to cud, odsuwam tę myśl — boję się jej — to, co się wydarzyło, spuentowała sama zainteresowana.

Twoje nietatwe „ja”

Kontakty księdza, biskupa, a później kardynała Karola Wojtyły z rodziną Półtawskich trwały wiele lat, o czym świadczy m.in. pisane listy. W czerwcu 1978 roku, kilka miesięcy przed wyborem na Stolicę Piotrową pisze o konieczności spotkania się, aby omówić plany wakacyjne. Jeszcze w sierpniu razem weszli na Górę św. Anny. Podczas jednego ze śniadań kardynał Wojtyła dzielił się, że śnił mu się papież Paweł VI, który „kiwał” na niego... Wkrótce dowiedzieli się, że zmarł. Kiedy jechał na konklawe do Rzymu, w liście do swojej „Siostry” napisał m.in.: „Pan Bóg mi Ciebie zawierzył z Tym Twoim głębokim, a równocześnie nietatwym „ja” i z całym Twoim życiem, ze wszystkim, co na nie się

składa, Bogu zdam z tego rachunek. Nie przestaję ufać w tym wszystkim Chrystusowi i Jego Matce”.

Kiedy po 33 dniach sprawowania pontyfikatu zmarł Jan Paweł I, kardynał Wojtyła miał powiedzieć Wandzie Półtawskiej: „Myślałem, że mam więcej czasu”.

Odjeżdżając na konklawe zapytała go, jakie imię weźmie, gdy zostanie wybrany papieżem... Jej mąż Andrzej spokojnie odpowiedział: „Jak to jakie, Jan Paweł II, przecież to logiczne”. Przyszły papież milczał...

WOJCIECH KOSIEWICZ

w.kosiewicz@gazetaolsztynska.pl

Cytaty pochodzą z książki Wandy Półtawskiej „Beskidzkie rekolekcje”.

Tytuł Honorowego Obywatela Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa w przeszłości otrzymali m.in.: Adam Potocki, Jan Matejko, Kazimierz Badeni, Józef Piłsudski, kard. Adam Sapieha, Sławomir Mrożek, Czesław Miłosz, Stanisław Lem oraz Norman Davies. Na liście znaleźli się również brytyjska premier Margaret Thatcher, a także prezydenci Stanów Zjednoczonych: Ronald Reagan oraz George Bush.

Wanda Półtawska ur. w 1921 roku w Lublinie. Doktor nauk medycznych oraz specjalista w dziedzinie psychiatrii. Prowadziła badania tak zwanych dzieci oświęcimskich, tzn. tych, które jako dzieci trafiły do obozów koncentracyjnych. Przez wiele lat zajmowała się poradnictwem małżeńskim i rodzinnym. Była m.in. członkiem Papieskiej Rady ds. Rodziny oraz Papieskiej Akademii Życia. Obie rady powołał Jan Paweł II. Przez dziesięć lat była również radną miasta Krakowa.

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

O ANIOŁKACH NIE DA SIĘ ZAPOMNIEĆ

MIAŁA 12 LAT, GDY W WIADOMOŚCIACH ZOBACZYŁA DWÓCH MĘŻCZYZN, KTÓRZY WRZUCAJĄ WOREK DO RZEKI. POTEŃ NA EKRANIE TELEWIZORA WYŚWIELIŁA SIĘ TWARZ MICHAŁKA, A LEKTOR POWIEDZIAŁ, ŻE CHŁOPCZYK KRZYCZAŁ DO SWOJEGO MORDERCY: „TATUSIU, RATUJ!”. TO NIE BĘDZIE WESOŁA OPOWIEŚĆ.

EWELINA
GULIŃSKA
e.gulinska@
dziennikelblaski.pl

Smutek? To zdecydowanie zbyt mało, by określić uczucie ogarniające ludzi, którzy dowiadują się o losach Oskarka. Tą historią żyła cała Polska. Jednak są osoby, które o tragicznym życiu i bolesnej śmierci 4-letniego chłopczyka dowiadują się dopiero po latach. Oskarek był katowany, głodzony i poniewierany przez własną matkę i jej konkubenta. Zmarł 2 marca 2006 roku po długiej i samotnej agonii.

— Zamykałam oczy i widziałam tę twarz. Rano, w ciągu dnia i wieczorem — przez cały czas myślałam tylko o nim. Te niebieskie oczy, które nie dają osobie zapomnieć — mówi jedna z osób, która poznała okrutny los chłopczyka.

Reaguje tak prawie każdy, kto o nim przeczyta. Nie inaczej było z panią Ewą, którą los Oskarka dotknął tak głęboko, że postanowiła działać, uczcić jego pamięć i pamiętać innych dzieci, które straciły swoje życie z rąk najbliższych. Tak powstała grupa „Ku pamięci zakatowanym dzieciom”. Oskarek jest jej patronem.

— Grupę założyłam w 2018 roku, niedługo po tym, jak poznałam historię Oskarka. Chciałam przekuć żal, ból i bezsilność w coś wartościowego, wierząc jednocześnie, że dzięki temu nie tylko groby dzieci będą regularnie odwiedzane, ale i ludzie zaczną być bardziej świadomi i przeciwni przemocy — będą bezwzględnie się jej przeciwstawiać i reagować — przekazuje Ewa Stawska, założycielka grupy „Ku pamięci zakatowanym dzieciom”.

Pani Ewa ma 39 lat, ma dwójkę dzieci. Od lat mieszka za granicą. Z wykształcenia jest administratystką, skończyła Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii we Wrocławiu. W Wielkiej Brytanii prowadzi działalność gospodarczą.

Lista jest długa

Oskarek z Piotrkowa Trybunalskiego, Tomuś z Kwidzyna, Bartuś z Kamiennej Góry, Szymuś z Będzina, Blanka z Olecka, Szymuś z Elbląga, Danielek z Warszawy, Marcelek z Chodzieży, Gabrys z Morąga, Michałek z Warszawy... Lista jest długa i cały czas się powiększa.

To dzieci głodzone, bite, maltretowane, gwałcone — często tak jak Oskarek konały w długich męczarniach. Ginęły często z rąk swoich najbliższych — osób, które bezgranicznie kochały i które były dla nich całym światem w ich krótkim i bolesnym dziecięcym życiu.

GRUPA ZAŁOŻONA PRZEZ PANIĄ EWĘ ZRZESZA JUŻ PONAD SIEDM TYSIĘCY CZŁONKÓW I NIE DZIAŁA TYLKO W INTRENCIE. ORGANIZUJE RÓWNIEŻ ZBIÓRKI PIENIĘŻNE, KTÓRE PRZEZNACZANE SĄ NA OPIEKĘ NAD GROBAMI.

Czczone są każde urodziny, osiemnastki, daty śmierci, święta, Dzień Dziecka i Mikołajki. Pod regularną opieką grupy jest około 20 małych nagrobków.

— Miejsca pochówku tych dzieci były często zaniedbane, albo nie było

Grupa uczciła osiemnaste urodziny Oskarka

ich praktycznie wcale — przekazuje pani Ewa. Założycielka grupy samodzielnie postawiła nagrobek Oskarkowi, a później z pomocą innych udało jej się zadbać o to, by pomniki stanęły w siedmiu kolejnych miejscach pochówku zakatowanych dzieci.

— Dzięki grupie nagrobki mają: Oskarek z Piotrkowa Trybunalskiego, Bartuś z Kamiennej Góry, Jaś (chłopiec NN z Nowej Soli), Adaś z Wrocławia (znany jako „Chłopiec z Muchoboru”), Fabianek z Piotrkowa Trybunalskiego, Jędrus ze Starogardu Gdańskiego (imię nadane przez nas), Marcelek z Chodzieży... — wylicza pani Ewa.

I dodaje: — Przed nami ósma inicjatywa związana z postawieniem nagrobka. Niestety nie mogę podać szczegółów, ponieważ wszystko jest jeszcze nieoficjalne.

Grupa podjęła również działania mające na celu zmianę napisu widniejącego na nagrobku Szymonka znanego jako „Chłopczyk z Będzina”. Niestety pojawiły się problemy związane z dysponentami grobu, którymi są prawdopodobnie jego rodzice. Inicjatywą społeczności było

nadanie bezimiennemu grobowi tożsamość zabitego chłopca. Na nagrobku umieszczono bowiem tylko napis: „Chłopczyk. Żył około 2 lat”.

— U Szymka jest dziwna sprawa. W czasie kiedy staraliśmy się załatwić tablicę kamienną z nowymi danymi, ktoś postawił tymczasową, która jest teraz — przekazuje Ewa Stawska.

Nie tylko dla tych, które odeszły

Opieka nad małymi grobami i pielęgnowanie pamięci o bezbronnych ofiarach to nie wszystkie inicjatywy grupy. Społeczność stara się na bieżąco reagować na każdy sygnał związany z przemocą wobec dzieci. O wielu sprawach dzięki jej działaniom dowiedziały się odpowiednie organy państwowe. Wielokrotnie do grupy zgłaszały się też osoby, które były świadkami krzywdy wobec dzieci i dzięki tym informacjom podejmowano interwencje.

Pani Ewa podejmuje też inicjatywy prawne związane z tym, aby skazani mordercy zbyt wcześnie nie wyszli na wolność. Tak było na przykład w sprawie osadzonych katów

Oskarka: — Wspólnie z adwokatem napisaliśmy wnioski o nieudzielenie im zwolnień warunkowych. Jednak wszystko zależy od sądów penitencjarnych. Uważam, że trzeba próbować każdej dostępnej możliwości, aby im utrudnić wyjście na wolność — informuje.

Nasza rozmówczyni pomimo aktywnych działań na rzecz bestialsko zakatowanych dzieci w Polsce działa też czynnie w swoim obecnym miejscu zamieszkania.

— W Wielkiej Brytanii też wydarzyło się wiele tragedii z udziałem dzieci, o których niejednokrotnie informowaliśmy. Należę do kilku inicjatyw poświęconych tym dzieciom w UK — zdradza.

I opowiada: — Zawsze, gdy mogę, staram się zebrać informacje, zrobić research, aby pomóc policji w śledztwie. Tak było np. w przypadku zamordowanego w Huddersfield Sebastiana. Czasem policji może nie być tak łatwo dotrzeć do wielu faktów czy informacji, czy to ze względu na barierę językową, czy też ze względu na problem z dotarciem do świadków lub ich niechęcią do pomocy. Staramy się działać wielotorowo — coś robić i pomagać tam, gdzie możemy.

— WIERZYM GŁĘBOKO, ŻE NAGŁAŚNIANIE TYCH TRAGEDII MA SENS I MOŻE PRZYCZYNIĆ SIĘ DO JAKICHŚ ZMIAN — PRZED WSZYSTKIM UWAŻAMY, ŻE DZIĘKI TAKIM DZIAŁANIOM SPOŁECZEŃSTWO WRESZCIE OTWORZY OCZY.

I jeśli dzięki temu uda się uratować choć jedno dziecko — to jest to już dla nas ogromny sukces — tłumaczy.

Pani Ewa doskonale wie, że są to bardzo trudne i bolesne tematy... Trudno człowiekowi stawić im czoła. Jednocześnie wychodzi z założenia, że odwracanie wzroku nie spowoduje, że problem zniknie. I właśnie dlatego pani Ewa i społeczność jej grupy chcą o tych dramatach mówić...

Łączy ich nadzieja

Opieka nad grobami, świętowanie urodzin, pamiętanie o rocznicach śmierci i poznanie w pełni historii aniołków daje ogromne ukojenie osobom, które przeżywają głęboko w sobie tragedię tych dzieci.

— Miałam 12 lat, gdy w telewizyjnych wiadomościach zobaczyłam dwóch mężczyzn, którzy wrzucają worek do rzeki, inscenizując, jak wyglądało wrzucenie do wody małego chłopczyka. A potem na ekranie telewizora wyświetliła się twarz słodkiego Michałka i padły słowa lektora, który przekazał, że chłopczyk krzyczał do swojego mordercy „Tatusiu, ratuj!”. Minęło już tyle lat od tego zdarzenia, a ja swoje uczucia ciągle nosiłam gdzieś w środku. Dopiero ta grupa dała mi ukojenie. Dzięki niej znalazłam miejsce zbrodni, mogłam zapalić znicz. Michałku — nigdy o tobie nie zapomnę — przekazuje jedna z członkiń grupy.

— CHCEMY, ŻEBY TE DZIECI, CHOĆ PO ŚMIERCI DOŚWIADCZYŁY CIEPŁA LUDZKICH SERC I MIŁOŚCI, BO BARDZO WIELU LUDZI JE POKOCHAŁO. W PRZYSZŁOŚCI ZALEŻY NAM NA PRZEKSZTAŁCENIU GRUPY W STOWARZYSZENIE — DODAJE NA ZAKOŃCZENIE PANI EWA.

— Kiedy zamykam oczy, widzę martwego Oskarka leżącego na łóżeczku, w jego oczach widać cały ból, który to małe serduszek musiało znieść. Muszę wierzyć, że jest druga strona życia, w której jest teraz dusza Oskarka wolna od bólu i cierpienia — tak internauci komentują tragiczną historię małego chłopca.

Ta nadzieja łączy wszystkich, którzy czczą jego pamięć. Oskarek stał się symbolem dziecka niekochanego za życia, a tak bardzo obdarzonego miłością po śmierci. Jego historia dotyka głęboko i udowadnia, że o małych aniołkach nie da się zapomnieć.

DZIĘKI NIM JESTEM RATOWNIKIEM

— DEWIZA ZAKONU JOANNITÓW OD SAMEGO POCZĄTKU BRZMI: TUITIO FIDEI ET OBSEQUIUM PAUPERUM — OBRONA WIARY I POMOC UBOGIM. I OBOWIĄZUJE WSZYSTKICH JOANNITÓW DO DZIŚ — MÓWI DAMIAN KARDYMOWICZ ZE STOWARZYSZENIA JOANNICI DZIEŁO POMOCY.

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

— Kim byli joannici na początku XII wieku?

— Suwerenny Rycerski Zakon Szpitalników Świętego Jana z Jerozolimy, z Rodos i z Malty powstał w Ziemi Świętej dla obrony pielgrzymów w czasie wojen krzyżowych. Ich założycielem był brat Gérard, człowiek bardzo charyzmatyczny, który najpierw przy szpitalu św. Jana Chrzciciela w Jerozolimie powołał nieformalne bractwo, a potem zakon rycerski — jeden z trzech, prócz Krzyżaków i templariuszy, powstałych w tamtych czasach. Joannici od samego początku opiekowali się pielgrzymami, chronili ich przed atakami Saracenów, Mameluków, a także zwyczajnych rozbójników — a tymi, którzy w czasie krucjaty rozchorowali się, opiekowali się we wspomnianym szpitalu,

który zresztą istnieje do dziś. W tamtych czasach była to jedna z najlepiej zmilitaryzowanych organizacji, a w jej posiadaniu była naprawdę potężna flota, tzw. czarna marynarka — na Morzu Śródziemnym joannici byli niepokonani. Po zdobyciu Akki przez Mameluków i upadku Królestwa Jerozolimskiego w 1291 roku, zakon, razem z templariuszami, przeniósł się na Cypr. Potem trafili na Rados, następnie na Malte, skąd przegonił ich Napoleon. Od 1834 roku zakon ma swoją stałą siedzibę w Rzymie, w dwóch eksteritorialnych rezydencjach: Palazzo Malta przy Via dei Condotti 68, gdzie rezyduje Wielki Mistrz, oraz Villa Malta na Awentynie. W tej drugiej mieszczą się Wielki Przeorat Rzymu oraz ambasady zakonu przy Republice Włoskiej. Miałem przyjemność odwiedzić Wielkiego Mistrza w jego siedzibie i do dziś pamiętam bramę prowadzącą do Pałacu, przez którą widać trzy kraje: Zakon, który ma przecież status równy państwu, oraz Watykan i Włochy. A w zakonie w międzyczasie doszło do rozłamu na dwie odnogi: katolicką i protestancką — ewangelicką, która działa głównie w Niemczech, też w Skandynawii. Ale obie po równo czerpią z tej wielowiekowej tradycji pomocy potrzebującym i działalności charytatywnej.

— Kiedy i jak trafili do Polski?

— Rycerze św. Jana już w 1. poł. XII w. z Czech i Węgier dotarli na Śląsk. Pierwsze ich komandorie powstały na Dolnym Śląsku. W 1169 Władysław II Przemyślidą, król Czech, podarował Szpitalowi Jerozolimskiemu Oleśnicę wraz z okolicznymi wsiami i posiadłościami. Do Mało-

Zamek joannitów na Rodos

polski sprowadził joannitów książę Henryk Sandomierski. W 1187 otrzymali kościół św. Michała Archanioła w Poznaniu, przemianowany na kościół św. Jana Jerozolimskiego, a wkrótce potem kościoły w Tyńcu nad Słazą, Bardzie i Strzegomiu na Śląsku, gdzie powstały komandorie. Na Pomorze Gdańskie w 1198 lub wcześniej sprowadził joannitów prawdopodobnie książę Grzymisław, któremu zawdzięczały swoje powstanie domy zakonne w Starogardzie Gdańskim i Skarszewach.

— Kiedy znaleźli się na Warmii i Mazurach?

— W dawnych Prusach Wschodnich, czyli poniekąd u nas joannici, tzw. komandoria pruska pojawiła się w połowie XIX wieku. Prowadzili tu wtedy wiele szpitali, z których 6 po II wojnie światowej trafiło na stronę polską, m.in. w Bartoszycach, Nidzicy, Pasłęku — te dwa ostatnie funkcjonują w oryginalnych siedzibach do dziś, a sami joannici prowadzili je praktycznie do 1945 r. W Bartoszycach natomiast wybudowano nowy szpital, ale stary budynek istnieje i wciąż widać na nim symbole joannitów. Po roku 1945 joannici nie utworzyli w Polsce żadnej komandorii — polscy rycerze tego zakonu podlegają pod Baliwat Brandenburski. W czasach PRL Zakon nie mógł prowadzić działalności. Natomiast rycerze — re-

patrianci z Prus Wschodnich prowadzili działalność humanitarną przez gromadzenie funduszy i medykamentów w Niemczech i przekazywanie darów do potrzebujących za pośrednictwem pozostałych tu mieszkańców dawnych Prus Wschodnich. Działały też tzw. komandorie historyczne, m.in. właśnie komandoria pruska, która w czasach komunistycznych organizowała mieszkańcom Warmii i Mazur pomoc humanitarną. Natomiast po upadku komunizmu, dzięki stałym kontaktom z komandorią Europy Zachodniej, joannici w naszym regionie mogli dość szybko zorganizować się i... szybko pomagać! Pamiętajmy, że to były trudne czasy transformacji i bardzo raczkującego kapitalizmu. Każda pomoc była wtedy na wagę złota. W latach 1993-1994 powstawały więc stacje socjalne joannitów, które zatrudniały przede wszystkim pielęgniarki — to one jeździły do potrzebujących z lekami, materiałami opatrunkowymi i sprzętem rehabilitacyjnym. Te stacje pozyskiwały też różne leki, które następnie rozdawały ubogim i potrzebującym. Nawiązywały też współpracę ze szpitalami Europy Zachodniej, którym pomagały w pozyskiwaniu wyposażenia, choćby specjalistycznych łóżek, aparatów rtg czy specjalistycznego wyposażenia sal operacyjnych. W tym samym czasie Mrągowie

powstała Fundacja Joannitów w Polsce, która miała osobowość prawną i mogła organizować pomoc w całej Polsce. Potem, w miarę rosnącej zasobności społeczeństwa na Warmii i Mazurach, pomoc joannitów skierowała się dalej na wschód, dziś głównie w stronę Ukrainy i Białorusi. Obecnie jedyną strukturą oficjalnie działającą pod patronatem joannitów jest Stowarzyszenie Joannici Dzieło Pomocy.

— Dziś Stowarzyszenie Joannici Dzieło Pomocy kontynuuje spuściznę dawnych zakonników-rycerzy. Jaka jest ta spuścizna? Co zostało z tych dawnych rycerzy? Co dla pana wciąż jest żywe?

— Przez wszystkie lata działalności, co by się nie działo, joannici zawsze prowadzili działalność dobroczynną, charytatywną, medyczną. I ja dzięki joannitom mam poczucie, że przynależę do wielkiej, międzynarodowej rodziny pomocowej. Może to nie jest poczucie, które towarzyszy mi codziennie. Ale przez te wszystkie lata mojej działalności poznałem joannitów z całego świata — z Niemiec, Austrii, Węgier, Irlandii, Wielkiej Brytanii: wspólnie bierzemy udział w szkoleniach, w zabezpieczeniach medycznych, co roku razem medycznie zabezpieczamy maraton w Berlinie — i wtedy tego ducha joannitów naprawdę czuć! Żadna inna organizacja nie jest w stanie

czegoś takiego dać. Poza tym jako joannici często działamy wspólnie na rzecz różnych dzieł, ale my się po prostu przyjaźnimy prywatnie...! Tak działają tylko joannici! A tak w ogóle warto poznać historię wszystkich trzech zakonów rycerskich — czasem nawet nie wiemy, że coś, co bierzemy za oczywistość, stworzyli lub przywieźli z wypraw krzyżowych właśnie tamci rycerze.

— Dewiza zakonu od samego początku brzmi: Tuitio fidei et obsequium pauperum — Obrona wiary i pomoc ubogim. Jak pan ją realizuje?

— Tak. Ita maksyma obowiązuje zarówno katolickich, jak i protestanckich joannitów. Choć faktem jest, że na przestrzeni wieków zmieniała się jej interpretacja: wiadomo, że w czasie wojen krzyżowych chodziło przede wszystkim o obronę militarną i działalność szpitali. Dziś sednem jest raczej misja krzewienia wiary oraz jej pielęgnowanie poprzez głoszenie Słowa Bożego. Joannici nie walczą już ogniem i mieczem. Ja sam dzięki joannitom zostałem ratownikiem medycznym i apteczkę, z którą jako nastolatek biegałem w czasie różnych akcji zabezpieczających — jako człowiek dorosły zamieniłem na torbę medyczną i karetkę. W joannitach wielką wagę przywiązujemy do kształtowania i wychowania młodych pokoleń. Taki mechanizm przekłada się potem na fakt, że tylko w Lidzbarku Warmińskim przynajmniej kilkunastu ratowników, pielęgniarek, ale i kilku lekarzy wywodzi się z joannitów. Chodzi o to, by od samego zarania kształtować w ludziach tę wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka. Joannici to nie tylko organizacja — to styl życia!

REKLAMA

Roman Łesiów
UROLOG

- leczenie zachowawcze i operacyjne
- USG układu moczowego
- cystoskopia, zabiegi operacyjne
- uroflometria

rejestracja Olsztyn, od godz. 13⁰⁰
Lancet 89 535 72 80
al. Wojska Polskiego 39

Dr n. med. JACEK NOWAK
specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej

PRZYJMUJE: poniedziałek-piątek 16.00-18.30

REJESTRACJA TEL. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰
tel. 89 534 23 33

Olsztyn
ul. Pana Tadeusza 6 (PANTAMED)

NEUROLOG
BEATA NOWAK
specjalista neurolog

poniedziałek 10:00-13:00
czwartek 10:00-13:00

Rejestracja tel. 89 534 23 33
w godz. 10:00-18:00

Olsztyn, ul. Pana Tadeusza 6
PANTAMED

NZOZ „ARTERIA” PRYWATNE SPECJALISTYCZNE CENTRUM CHOROÓB NACZYŃ

Olsztyn, ul. Kopernika 30 (parter, lok. 14, 15) pn.-pt., rej. w godz. 10⁰⁰-18⁰⁰, tel. 89 534-55-65

CHOROBY ŻYŁ I TĘTNIC

- diagnostyka
- leczenie zachowawcze
- skleroterapia żyłaków
- laserowe leczenie żyłaków!!!
- leczenie operacyjne żyłaków

Specjaliści chirurgii naczyniowej i ogólnej:
Mariusz Błoniecki | Rafał Dryzner
Piotr Malinowski

Maciej Sadowski tel. 89 509 344 667
www.arteria.olsztyn.pl

dr n. med. MACIEJ BIERNACKI

SPECJALISTA CHIRURGII OGÓLNEJ I ONKOLOGICZNEJ

- chirurgia ogólna • chirurgia onkologiczna
- żylaki • przepukliny • usuwanie drobnych zmian skórnych • leczenie chorób piersi
- leczenie nowotworów

przewodu pokarmowego

Olsztyn, al. Wojska Polskiego 39 (Lancet)
89 535 72 80 od godz. 13⁰⁰, 508 36 26 52

Z JOANNITAMI MOŻNA WSZYSTKO!

LUBIĘ PRACOWAĆ Z MŁODYMI WOŁONTARIUSZAMI: ICH MŁODZIEŃCZY ENTUZJAZM I TO NIESKAŻENIE WYRACHOWANIEM ŚWIATA DOROSŁYCH, INTERESOWNOŚCIĄ — DAJĄ MI MNÓSTWO SIŁY I MOTYWACJI — MÓWI MARTA CZERWONIK-ŁAPKO ZE STOWARZYSZENIA JOANNICI DZIEŁO POMOCY.

MAGDALENA MARIA
BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazeta-
olsztynska.pl

— Kim dziś są joannici? W jakie dzieła się angażują?

— Dziś joannici w Polsce to Stowarzyszenie Joannici Dzieło Pomocy, które prowadzi działania charytatywne. Zajmujemy się różnorodną działalnością: zbiórkami funduszy dla potrzebujących, akcjami krwiodawstwa, rejestracją dawców szpiku, bierzemy udział w WOŚP, edukujemy w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Jednak ze względu na wielowiekową tradycję najbliższą jest nam do pomocy medycznej. Przede wszystkim zabezpieczamy od strony medycznej wszelkiego rodzaju imprezy i uroczystości. Sami też organizujemy koncerty joannickie, których celem dodatkowym jest zawsze zbiórka charytatywna, ale też wsparcie naszej działalności. Bardzo angażujemy się ideą transplantologii — w Lidzbarku Warmińskim już kilka razy zorganizowaliśmy koncert, którego celem było właśnie

wspieranie transplantologii w Polsce, zwłaszcza na Warmii i Mazurach. To ogromna impreza i nie zawsze uda się ją zorganizować w formie cyklicznej, corocznej. Staramy się ją jednak kontynuować, bo dzięki niej nie tylko pozyskujemy fundusze, ale przede wszystkim edukujemy i uświadamiamy społeczeństwo na problemy i potrzeby transplantologii. To dzięki tej imprezie zbieraliśmy sporą część funduszy na nowoczesną karetkę — teraz mamy dwie, które służą nam do transportów sanitarnych, medycznych oraz zabezpieczania imprez masowych.

— Jak na państwa działalność wpłynęła pandemia?

— Pandemia była dla nas dużą nauką. Nasza dotychczasowa forma działalności została praktycznie wstrzymana — musieliśmy w tym czasie sprostać wielu nowym zadaniom. Pomagaliśmy więc w organizacji środków ochrony, w codziennych potrzebach wspieraliśmy osoby starsze, z grup ryzyka, robiliśmy choćby zakupy. Pomagaliśmy też osobom na kwarantannie: zakupy, a nawet — o czym chyba nikt nie pomyślał — opieka nad zwierzętami domowymi, które przecież, mimo kwarantanny właściciela, musiały wychodzić na zewnątrz. Wtedy to był ogromny problem. W czasie pandemii z pewnością mieliśmy pełne ręce roboty, ale szybko odnaleźliśmy swoją ścieżkę pomocy i natychmiast zaczęliśmy intensywnie działać. Całą naszą akcję nazwaliśmy #JoanniciDlaKwarantanny. Nie było łatwo, bo finansujemy się sami, a w tym czasie nie bardzo mieliśmy skąd pozyskiwać fundusze, natomiast sprzęt medyczny wymagał stałego utrzymania. Dziś mogę powiedzieć, że za-

Fot. Z archiwum Stowarzyszenia Joannici Dzieło Pomocy

równy ja, jak i nasi wolontariusze naprawdę stanęli na wysokości zadania i możemy być z siebie dumni!

— A potem, ledwie uporaliśmy się z pandemią, to wybuchła wojna...

— Dokładnie...! Nie wyobrażaliśmy sobie jednak, by mogło nas zabraknąć w niesieniu pomocy ofiarom wojny. Byliśmy na granicy, z osobami przybyszymi do Polski, ale także tam — na Ukrainie. Na przejściach granicznych współtworzyliśmy punkty medyczne. Tu na miejscu wspólnie z Polskim Korpusem Pokoju prowadziliśmy zbiórki niezbędnych rzeczy. Do tego wspólnie z joannitami z Austrii i Belgii zorganizowaliśmy ogromny, międzynarodowy transport humanitarny. Założenie było takie, by w całym tym chaosie ta pomoc trafiała do naprawdę potrzebujących i była bardzo sprecyzowana. Austriacy przysłali nam ciężarówkę darów, a my, znając konkretnie potrzeby tu, na miejscu — wiedzieliśmy, jak i komu je dostarczyć. Do dziś jeszcze te dary rozdysponujemy: bezpośrednio od nas jeżdżą w głąb Ukrainy żywność, medykamenty, środki higieniczne, śpiwory, łóżka polowe, karma dla zwierząt. Bywa również, że nasi wolontariusze sami, prywatnie i na własną odpowiedzialność wiozą te rzeczy nawet

na sam wschód Ukrainy. Bo wiedzą, że ci ludzie tam tej pomocy naprawdę potrzebują. Robimy wszystko, by pomoc do nich dotarła — taka jest nasza idea.

— Kto może się zgłosić do Stowarzyszenia Joannici Dzieło Pomocy? Wiem, że to bardzo ekumeniczna organizacja...

— Rzeczywiście, mimo naszej bogatej historii aktualnie jesteśmy organizacją świecką. Do naszego Stowarzyszenia należeć może każdy, bez względu na przynależność czy też nie do zgromadzeń religijnych. Jednak musi to być człowiek, który chce i lubi pomagać innym. Musi to być człowiek wielkiego serca, pełen empatii i czujący ducha joannitów. Zapraszamy wszystkich!

— Ale musi to być też człowiek, który umie fachowo udzielić pierwszej pomocy...

— Tak. W naszym oddziale warmińsko-mazurskim nabór do grupy młodzieżowej odbywa się raz w roku. Zgłaszać mogą się osoby powyżej 16. roku życia. Przygoda z joannitami zaczyna się od kursu pierwszej pomocy przedmedycznej. To naprawdę poważne, intensywne szkolenie, które trwa 2 miesiące i kończy się egzaminem. Dopiero osoby, które zdały egzamin z wynikiem pozytywnym, mogą wstąpić do grona naszych wolontariuszy. Kto ukoń-

czy 18 lat i dalej chce angażować się w pomoc — może wziąć udział w kolejnym kursie, tym razem kwalifikowanej pierwszej pomocy, którego koszty częściowo staramy się pokrywać. Jest to kurs państwowy i osoby, które go zaliczą, otrzymują tytuł ratownika. Dopiero po takim kursie można uczestniczyć w medycznym zabezpieczaniu imprez. W swoich szeregach mamy też wielu ratowników medycznych — traktujemy ich jako naszych wychowanków. Przez 20 lat naszej działalności zaraziłymi duchem pomagania innym tak wiele osób, że dziś działają w naszym Stowarzyszeniu osoby, które na co dzień wykonują zawód ratownika medycznego. Są i takie osoby, które dołączyły do nas w dzieciństwie, a dziś pracują jako lekarze — co nie przeszkadza, by w każdej wolnej chwili działać jako joannici... Taka sztafeta pokoleń...!

— Czy wojna na Ukrainie jakkolwiek zmieniła państwa pracę, potrzeby materialne, kadrowe?

— Zapotrzebowanie na wsparcie naszej działalności, w tym wsparcie kadrowe zdecydowanie wzrosło. Problem polega czasem na tym, że sporo naszych wolontariuszy wciąż nie ukończyło 18 lat, zatem nie we wszystkich naszych pomocowych akcjach mogą brać

udział. Poza tym mamy do czynienia z wojną — więc naprawdę nie każdy może się zaangażować. Mimo to, od 24 lutego każdy robi, co może. W dodatku nasze Stowarzyszenie nie jest duże, dotychczas działaliśmy przede wszystkim lokalnie. A tu skala potrzeb przerastała niekiedy wielkie, ogólnopolskie organizacje. Mimo to daliśmy radę. Ja sama zostałam zaproszona do zespołu ds. uchodźców, organizowanego przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego — odpowiadałam za opiekę medyczną. Tym bardziej myślę, że odegraliśmy w tej pomocy całkiem sporą rolę. Finansowo też łatwo nie było — czasem największym problemem był brak funduszy na paliwo do karet. Pamiętajmy, że tylko jeden wyjazd na granicę — to był w kontekście paliwa ogromny koszt. Do tego dochodziły problemy zdrowotne w ośrodkach dla uchodźców, o które przy tak dużych grupach osób, zwłaszcza dzieci jest bardzo łatwo. Na początku wojny, raz w tygodniu jeździliśmy na tzw. wizyty patronażowe: badaliśmy pacjentów, opatrywaliśmy, a w poważniejszych przypadkach zlecaliśmy dalsze badania i terapie — na które do konkretnych lekarzy też pacjentów dowoziliśmy. To wszystko generowało koszty.

— Co daje ta działalność?

— Wiele osobistej satysfakcji. Dzięki joannitom otworzyło się przede mną mnóstwo możliwości, poznałam cudownych ludzi. Od czasu, kiedy zostałam koordynatorką wojewódzką, mam poczucie, że nie ma dla mnie rzeczy niemożliwych.

REKLAMA

Lech Mickiewicz
GINEKOLOG

- sonda pochwowa
- cytologia
- antykoncepcja

Olsztyn
ul. Barcza 48/1
poniedziałki, czwartki od godz. 15.00
rej. tel. kom. 601-952-165

STOMATOLOG
LEK. EWA MICKIEWICZ
specjalista protetyki stomatologicznej

Olsztyn, ul. Barcza 48/1
tel. 89 542 67 40
tel. 512 506 756

- pełny zakres stomatologii zachowawczej • protetyka
- RTG zębów • laseroterapia
- wybielanie zębów

• licówki porcelanowe

MILLER DENTAL
PRZYCHODNIA STOMATOLOGICZNA

lek. stom. Katarzyna Miller
specjalista periodontolog
lek. stom. Adam Miller
lek. stom. Anna Miller

- leczenie w ramach NFZ i prywatnie • pełen zakres usług stomatologicznych • RTG

Olsztyn, ul. Piotrowskiego 16 lok. C
tel. 502-071-870, 89 539 96 38

Dr n. med. **PIOTR MALINOWSKI**

specjalista chirurgii ogólnej i naczyniowej

- Diagnostyka i badanie chorób naczyń
- Usuwanie zylaków: laserowe, nieoperacyjne, operacyjne, skleroterapia

ZABIEGI:
środa 16.00-18.00, czwartek 16.00-18.00
KONSULTACJE:
środa 18.00-19.30, czwartek 18.00-19.30

Olsztyn, ul. Kopernika 30, gabinety nr 14 i 15

LO **LSZTYŃSKY**
ENKARZE
PECJALISCI

rej. codziennie w godz. 8⁰⁰-18⁰⁰
89 535 25 48
502 323 935

NEUROCHIRURG

dr n. med. Mirosław Smółka

Olsztyn, ul. Kopernika 1
poniedziałki 15.00-18.00

Gabinet Urologiczny
USG układu moczowego
(pełny zakres badań urologicznych)

lek. med.
RYSZARD MAREK
Olsztyn, ul. Żytnia 74
pon. 16.00-18.00
tel. 89 527-81-48
tel. 604 552 518

2022otbr-a-M

1922otbr-A-P

1822otbr-A-P

9422otbr-a-M

1122otbr-a-M

1222otbr-a-M

DO 26 CZERWCA**Wystawa Tadeusza Burniewicza „dotygam, myślę, tańczę” w BWA****Olsztyn**

Tadeusz Burniewicz urodził się w 1949 roku w Olsztynie. Dyplom z malarstwa otrzymał w 1973 roku w Pracowni Malarstwa na Wydziale Sztuk Pięknych UMK w Toruniu. Po studiach i trzech latach pracy na UMK wrócił do rodzinnego miasta. Przez kilka lat rysował i opracowywał graficznie wkładki „Młodzi piszą” do miesięcznika społeczno-kulturalnego „Warmia i Mazury”. Powstało wtedy kilkaset ilustracji. Ilustracja do opowiadania „Wesele” Edwarda Stachury spowodowała, że przez kilka następnych lat projektował okładki i ilustracje do jego książek.

W 1986 roku na wynajętej barce w Amsterdamie urządził pracownię malarską. Przez kilka lat brał udział w życiu artystycznym tego miasta i żył między Olsztynem a Amsterdamem. Kontynuował też współpracę z wydawnictwami jako projektant i ilustrator. W 1992 roku wrócił do Olsztyna, a w 1994 założył z synem Bartkiem studio grafiki komputerowej. Dzisiaj ma za sobą wiele wydawnictw i projektów zrealizowanych w różnych dziedzinach. W 1988 roku otrzymał główną nagrodę w „Olsztyńskim Biennale Sztuki – O Medal Prezydenta” za zestaw prac malarskich, w 2012 roku został laureatem Nagrody Prezydenta Olsztyna im. Hieronima Skurpskiego.

Galeria Sztuki BWA w Olsztynie - godziny otwarcia: wtorek - czwartek 10:00 - 18:00, piątek - niedziela 11:00 - 19:00.

26 CZERWCA**Folklor na Zamkowej Górze****Kurzętnik**

Amfiteatr na Zamkowej Górze w Kurzętniku, w niedzielę 26 czerwca, będzie rozbrzmiewał na biesiadną i ludową nutę, za sprawą XI edycji Przeglądu Zespołów Ludowych. Impreza, której głównym organizatorem jest Centrum Usług Społecznych w Kurzętniku, rozpocznie się o godzinie 14. Na miejscu jest obszerny parking, a goście będą mogli liczyć na zaplecze gastronomiczne. W amfiteatrze zamkowym wystąpi 14 zespołów z regionów warmińsko-mazurskiego, kujawsko-pomorskiego i pomorskiego.

DO 30 CZERWCA**Wystawy „Przyszłym pokoleniom”****Olsztyn**

Pierwszą wystawę „Przyszłym pokoleniom. 60 lat misji Narodowego Instytutu Dziedzictwa” będzie można oglądać na placu Jana Pawła II przed olsztyńskim ratuszem od do 30 czerwca.

Wstęp wolny

DO 31 LIPCA**Joan Miró – plakaty autorskie z kolekcji Jerzego Kurowskiego****Olsztyn**

W Galerii Sztuki BWA w Olsztynie zaprezentowano sześćdziesiąt oryginalnych autorskich plakatów Joana Miró, które pochodzą z prywatnej kolekcji Jerzego Kurowskiego. Prawie wszystkie grafiki z lat 1953-1984 wykonane zostały w technice kolorowej litografii.

Różne instytucje kultury z okazji wystaw prac Joana Miró wydawały plakaty, na których zwykle umieszczano

reprodukcje jego grafik lub obrazów. Tylko około 150 plakatów to oryginalne autorskie grafiki Miró specjalnie wykonane z okazji prezentacji własnych prac lub na zlecenie organizatorów wydarzeń.

Joan Miró (ur. 1893 w Barcelonie; zm. 1983 w Palma de Mallorca) – kataloński malarz, grafik, rzeźbiarz i ceramik, tworzył na pograniczu abstrakcji i surrealizmu – należał do najpopularniejszych i najbardziej wszechstronnych artystów XX wieku. Joan Miró obok Pabla Picasso i Salvadora Dali zaliczany jest do najbardziej znanych twórców hiszpańskich. Był pionierem sztuki multimedialnej – pomysły zplócienn malarskich przenosił na grafiki, murale, mozaiki oraz rzeźby. Chciał, aby jego sztuka była powszechnie dostępna i prezentowana w przestrzeni publicznej.

Wystawę można obejrzeć do 31 lipca.

Galeria Sztuki BWA w Olsztynie (al. Piłsudskiego 38).

DO 28 SIERPNI**Wystawa Piotra Obarka „W stronę natury”****Olsztyn**

Muzeum Przyrody w Olsztynie (ul. Metalowa 8a). Wystawę akwareli i rysunków.

DO 30 WRZEŚNIA**Wystawa „Machiny Leonarda da Vinci”****Olsztyn**

Ekspozycja jest interaktywna i posiada walory edukacyjne. Była eksponowana w ośrodkach kultury w 21 krajach Europy, bijąc rekordy frekwencji, teraz po raz pierwszy będzie prezentowana na Warmii i Mazurach.

Wystawa ma charakter dynamiczny, interaktywny i edukacyjny. Zwiedzający będą mogli sprawdzić samodzielnie działanie wynalazków, które wyprzedziły swoją epokę o kilkaset lat i stały się inspiracją dla współczesnej inżynierii.

Leonardo da Vinci – To nazwisko znają wszyscy. Ale czy każdy wie, ile rozwiązań technicznych, z których korzystamy dzisiaj, zrodziło się w głowie tego genialnego człowieka ponad pięć wieków temu? Leonardo da Vinci, bo przecież o nim mowa, należy do panteonu światowej sztuki i inżynierii. Wybitny malarz, rzeźbiarz, wynalazca, anatom, matematyk, filozof, pisarz. To prawdziwy „człowiek renesansu”, posiadający wiele talentów i wnikliwy obserwator otaczającego świata, wizjoner wyprzedzający swoją epokę o całe stulecia.

24 CZERWCA**Tydzień Książki w WBP****Olsztyn**

11.00-19.00 Warmia i Mazury na wakacje?

Poradnia wakacyjna w Pracowni Regionalnej – książki, mapy, albumy Stary Ratusz WBP ul. Stare Miasto 33

24 CZERWCA**Zakończenie 76. sezonu artystycznego Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii****Olsztyn**

Piotr Sułkowski – dyrygent
Mariusz Patyra – skrzypce
Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej

Program:

Johannes Brahms

– Koncert skrzypcowy D-dur op. 77

– III Symfonia F-dur op. 90

Godz. 19:00, sala koncertowa filharmonii.

Wstęp płatny

24 CZERWCA**Wernisaż wystawy: Hanna Pyrżyńska i Joanna Milewicz: Niebo czarne****Olsztyn**

W ramach cyklu ULOTNE MOK Olsztyn zaprasza na wernisaż wystawy. W galerii Amfilada zostanie zaprezentowany wspólny malarski projekt Joanny Milewicz i Hanny Pyrżyńskiej. Autorki w poetycki sposób odkryją przed nami nowe oblicza znanego nam świata, dodając charakterystyczne dla swoich prac komentarze do rzeczywistości. Ich ciekawy styl malarski zostanie uzupełniony przez nietypowe lampy, które stworzą w przestrzeni ekspozycyjnej szczególną, nową plastyczność.

Godz. 17, Galeria Amfilada (Kamienica Naujacka). Wstęp wolny

24 CZERWCA**103. wieczorny rajd z cyklu „Laurencja by night”****Olsztyn**

Koło Rodzinne „Laurencja” Oddział Warmińsko-Mazurski PTTK w Olsztynie zaprasza w piątek, 24.06.2022 r. na 103. wieczorny rajd z cyklu „Laurencja by night”. Zbiórka: godz. 19:00 przy CEiIK-u na ul. Parkowej. Trasa: CEiIK, Most Smętka, szlak czerwony, Elektrownia „Łyna”, szlak żółty, CEiIK (trasa ok. 9 km). Zakończenie około godz. 21:30 w Jakubowie. Rajd poprowadzi Przewodnik Turystyki Pieszej Zdzisława Łukaszewska. Z uwagi na charakter rajdu wskazane jest posiadanie latarek czołowych lub zwykłych oraz elementów odbaskowych.

Zbiórka: przy CEiIK, godz. 19. Wstęp wolny

24-25 CZERWCA**II Dywickie Spotkania Teatralne****Dywity**

Gminny Ośrodek Kultury w Dywitach zaprasza na II Dywickie Spotkania Teatralne. Podczas tegorocznej edycji na scenie zaprezentują się lokalne grupy teatralne.

18:00 - teatr „Mimo Wszystko” w spektaklu „Podwójne zaciemnienie”; czarna komedia na motywach powieści J. Kesselringa „Arszenik i stare koronki”

Udział w wydarzeniu jest bezpłatny. Obowiązuje rezerwacja biletów. Odbiór biletów w sekretariacie Gminnego Ośrodka Kultury w Dywitach

25 CZERWCA**206 Rajd dla Wytrwałych****Olsztyn/Biskupiec**

Koło Rodzinne Laurencja serdecznie zaprasza w sobotę 25 czerwca na 206 rajd dla Wytrwałych. Zbiórka uczestników o godzinie 7.30 na pętli autobusowej Przemysłowa /Lubelska, odjazd autobusu linii nr 510 do Biskupca o godz. 7.40 (bilety kupowane we własnym zakresie). Zbiórka w Biskupcu na przystanku autobusowym Dworzec o godzinie 8.30. Trasa: Biskupiec Dworzec - Zameczek - Gęsikowo - Bukowa Góra - Łabuchy - Czerwonka - Najdymowo - Biskupiec Dworzec o długości 20 km. Wędrować będziemy głównie drogami polnymi w dolinie rzeki Czerwonki w tempie raczej nie spacerowym - wskazane kijki trekkingowe. Przewidziana przerwa. Przejazd z Biskupca do Olsztyna autobusami linii 510 w godzinach 13.02-13.57 lub 14.02-14.57. Rajd poprowadzi przewodnik turystyki pieszej PTTK Mariusz Wiżynis-Gawroński.

25 CZERWCA**48. Ogólnopolskie Spotkania Zamkowe „Śpiewajmy Poezję”****W programie:**

19.00 Koncert konkursowy (kierownictwo i opracowanie muzyczne: Jacek Subociało)

20.00 Maciej Maleńczuk (Maleńczuk + Rhythm Section)

21.30 Ogłoszenie wyników konkursu i koncert laureatów 2022

Godz. 19, Amfiteatr im. Niemena (ul. Okopowa). Wstęp płatny

26 CZERWCA

359 rajd Zdobywamy Siedmiomilowe Buty

Olsztyn

Koło Rodzinne Laurencja zaprasza (szczególnie rodziny z dziećmi) w niedzielę 26 czerwca 2022 na wakacyjny rajd pieszy z cyklu Zdobywamy Siedmiomilowe Buty, drugi w tegorocznej edycji akcji Olsztyn. Aktywnie. Zbiórka uczestników w Olsztynie o godzinie 10.00 na przystanku MPK Jagiellońska-Szpital (dojazd autobusami linii 126 i 136). Trasa: Olsztyn Jagiellońska-Szpital - Las Miejski - szlak żółty - Jakubowo CEiIK o długości 7 km bieg będzie drogami leśnymi. Zakończenie około godziny 12.00 na przystanku MPK Jakubowo CEiIK. Rajd poprowadzi przewodnik PTTK Mariusz Wiżynis-Gawroński.

26 CZERWCA

Wycieczka autokarowa do Lidzbarka Warmińskiego

Olsztyn/Lidzbark Warmiński

Zbiórka uczestników przy ul. KNOSAŁY o godz. 7.45, odjazd autokaru do Lidzbarka Warmińskiego godz. 8.00. W programie: zwiedzanie z przewodnikiem Hotelu Krasickiego Pl. Zamkowy, zwiedzanie Zamku wraz z Muzeum, spacer Doliną Symarską do Tężni Solankowych, zwiedzanie Term Warmińskich (możliwość skorzystania z bufetu -kawa, herbata) oraz spacer i zwiedzanie miasta-Oranżeria Krasickiego, Wysoka Brama, Bulwary nadrzeczne, Kolegiata św. Piotra i Pawła. Powrót do Olsztyna ok. godz. 17.00. Szczegóły na stronie imprezy <http://www.warmia.pttk.pl>

28 CZERWCA

Seans z audiodeskrypcją

Olsztyn

Projekcja filmu z audiodeskrypcją „Wszystkie nasze strachy” w reżyserii Łukasza Rondudy. Wejście po okazaniu orzeczenia o niepełnosprawności wzroku.

Zapisy: 89 524 90 34; Godz. 15, WBP (Muzoteka) (ul. 1 Maja 5). Wstęp wolny

29 CZERWCA

EKObiblioteka: „EKOściema – czyli jak nie dać nabić się w butelkę”

Olsztyn

Cykl spotkań dotyczących ekologicznego życia. Na drugim spotkaniu poruszymy wątek, czy wszystkie produkty ekologiczne są na pewno eko?

Zapisy do 28 czerwca 2022 r. tel. 89 527 57 97 e-mail: wypożyczalnia@wbp.olsztyn.pl; Godz. 15:30, Stary Ratusz WBP (Pokój z widokiem, II piętro) (ul. Stare Miasto 33). Wstęp wolny

30 CZERWCA

Warsztaty drukarskie

Olsztyn

Przygotowanie plakatu, zaproszenia, wizytówki może być początkiem przygody z tradycyjnymi technikami drukarskimi.

Godz. 14, pracownia starych technik drukarskich WBP (ul. 1 Maja 5). Liczba miejsc ograniczona. Zapisy do 28 czerwca. Tel. 89 524 90 46; E-mail: promocja@wbp.olsztyn.pl. Wstęp wolny

2 LIPCA

Festiwal 12 Godzin Serce Mazur

Mragowo

Koncert to wyjątkowa, cykliczna impreza wspierająca polską transplantologię i Fundację Dla Transplantacji – Zostaw Serce na Ziemi, która również jest inicjatorem akcji

#12GodzinDlaŻycia. Dochód z festiwalu zostanie przeznaczony na zakup specjalistycznego sprzętu OCS Heart, służącego do transportu serca dawcy. Dzięki temu urzędzeniu można bezpiecznie zwiększyć czas transportu serca do przeszczepu z 4 do 12 godzin. Obecnie jest to jedyny sprzęt na świecie służący do przewozu pobranego do przeszczepu „wciąż bijącego” serca.

Wystąpią: HLA 4 - zespół z misją, którego założycielem grupy jest dr n. med. Zygmunt Kaliciński, kardiochirurg, transplantolog i perkusista wespole, CLEO i MARGARET. Gościnnie: Mirosław Henryk Kalisiewicz oraz KLAUDIA.

8 LIPCA

Strachy na Lachy

Olsztyn

W ramach cyklu ULOTNE w olsztyńskim Amfiteatrze wystąpią Strachy na Lachy! MOK Olsztyn zaprasza na koncert bezkompromisowego i kultowego zespołu już w piątek 8 lipca o 20:00.

Wstęp płatny

REKLAMA

Na weekend w Bieszczady? Samolotem!

Mieszkańcy Warmii i Mazur zyskali unikalną możliwość szybkiej podróży na Podkarpacie. 17 czerwca odbył się inauguracyjny lot z Portu Lotniczego Olsztyn-Mazury do Rzeszowa, w którym wziął udział marszałek Gustaw Marek Brzezina. Nowe połączenie zbliża odległe regiony kraju.

Pasażerowie mogą skorzystać z bezpośrednich lotów z Mazur do Rzeszowa i z powrotem przez trzy miesiące (do 5 września 2022 roku) – dwa razy w tygodniu, w piątki i poniedziałki.

– Połączenie lotnicze łączące oddalone od siebie o ponad 500 km regiony Polski – Warmię i Mazury oraz Podkarpacie – daje nowe możliwości szybkiego oraz komfortowego podróżowania po kraju i odkrywania jego najpiękniejszych zakątków – **podkreśla marszałek województwa warmińsko-mazurskiego Gustaw Marek Brzezina**. – Jestem przekonany, że zarówno mieszkańcy północno-wschodniej Polski pragnący spędzić urlop w urokliwym Rzeszowie czy w kameralnych Bieszczadach, jak również turyści z Podkarpacia planujący błogi wypoczynek w Krainie Tysiąca Jezior docenią główną zaletę nowego połączenia linii lotniczych LOT, czyli bardzo wyraźnie zaoszczędzony czas podróży, bo leci się tylko godzinę.

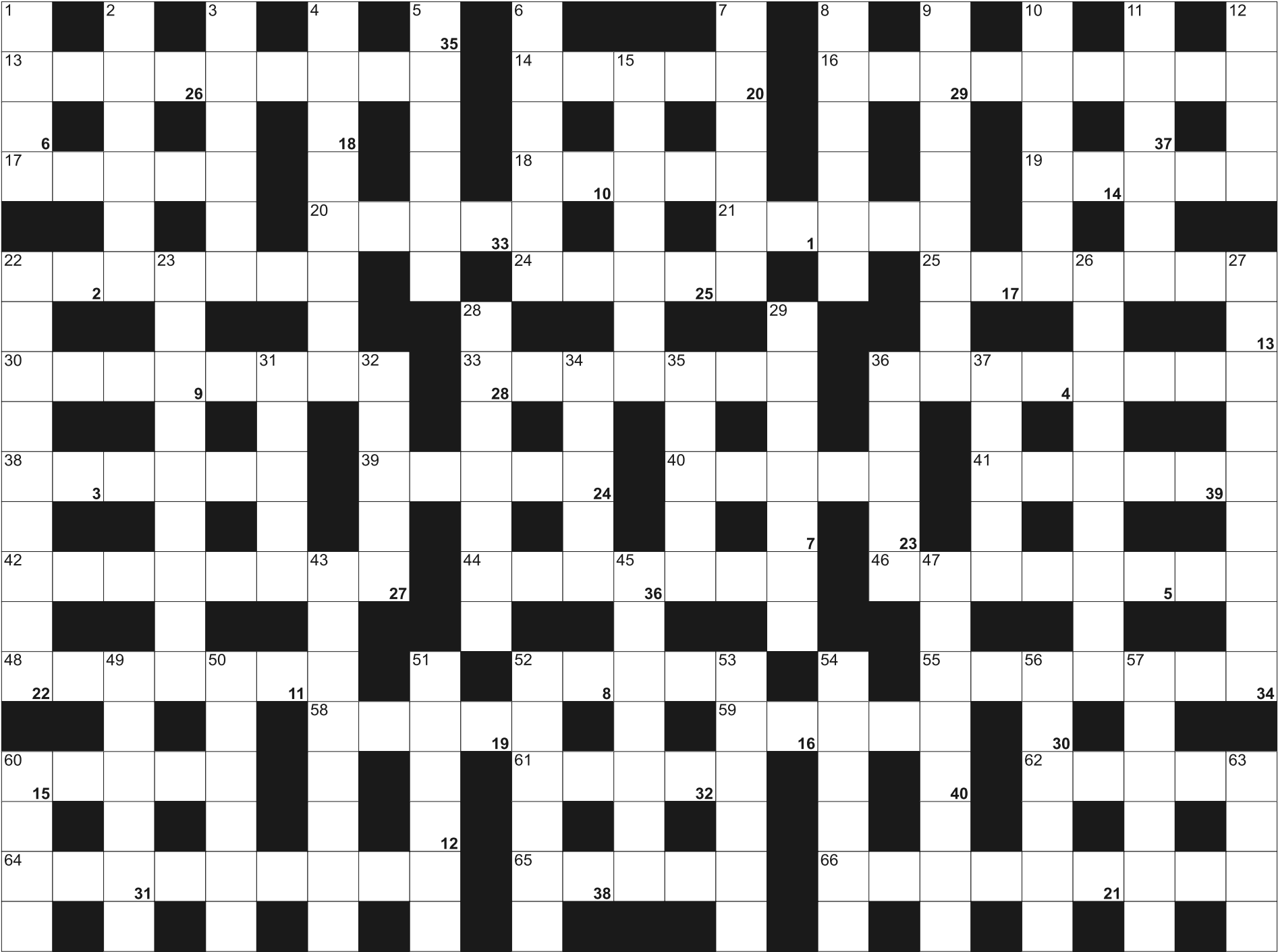
W Porcie Lotniczym Rzeszów-Jasionka na pierwszy samolot z Warmii i Mazur czekał tradycyjny salut wodny. Pasażerów przywitał marszałek województwa podkarpackiego Władysław Ortyl.

– Droga z Bieszczadów na Mazury od dziś znacznie się skróciła. Cieszę się, że możemy latać również do północno-wschodniej części kraju. To nowość w ofercie naszego lotniska, które wychodzi na prostą po kryzysie wywołanym przez pandemię Covid-19. Polacy chętnie odpoczywają w Bieszczadach i na Mazurach. Teraz podróż w te miejsca będzie znacznie krótsza – **zaznacza marszałek Ortyl**. – Można też potraktować lot jako przesiadkę, ponieważ destynacje, które proponuje Jasionka na rozpoczynające się właśnie wakacje, są niezwykle atrakcyjne. Pozwala to zaplanować urlop zarówno w kraju, jak i w słonecznym Zadarze czy w pięknej Wenecji.

Bilety w cenie od 90 zł/os.

Krzyżówka klasyczna z hasłem

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 40, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

POZIOMO: 13) Dębski, kompozytor; 14) w godle Polski; 16) gumowa zapobiega przeciekom; 17) z przodu telewizora; 18) czerwony dla komandosa; 19) grafit w ołówku; 20) estrada w teatrze; 21) Orzeszkowa, polska pisarka; 22) część minuty; 24) Kazimierz dla kolegów; 25) wręczana zwycięzcy; 30) inaczej piosenka, ryba; 33) gra nią Iga Świątek; 36) śpiewane na Eurowizji; 38) żałobna lub uciskowa; 39) kraj z Bejrutem; 40) Barack, były prezydent USA; 41) Trydent dla Włochów; 42) wędkowanie z ciągłym zarzucaniem; 44) dawniej neuroza; 46) pierwszej pomocy w aucie; 48) Eugene, autor "Łysej śpiewaczki"; 52) dzień tygodnia; 55) turystyczny region z Kubą,

Haiti i Dominikaną; 58) rzeka w Łomży; 59) imię męskie; 60) ostry w szpitalu; 61) wyspa obok Minorki i Majorki; 62) największa wyspa Grecji; 64) średnia szkoła zawodowa; 65) kolorowa po deszczu; 66) nauka o skorupie ziemskiej.
PIONOWO: 1) druga co do wielkości wyspa Szkocji; 2) pospolity zając; 3) pierwiastek Xe; 4) ważna placówka dyplomatyczna; 5) centrum koła; 6) mosiądz, sztuczne złoto; 7) do wbijania gwoździ; 8) alarm w telefonie; 9) naczynia do picia; 10) rząd krzeseł lub drzew; 11) w małej odległości, niedaleko; 12) ochronne nakrycie głowy; 15) wirusy i bakterie; 22) Andrzej, napisał "Wiedźmina"; 23) fryzura; 26) ponowny wybór

na prezydenta; 27) film rysunkowy inaczej; 28) wspinają się po niej strażacy; 29) przeciwieństwo porządku; 31) kropki i przecinki; 32) zimowy orszak połączonych snów; 34) gruba gałąź; 35) barok i oświecenie; 36) piaszczysta wzdłuż morza; 37) zespół składający się z ośmiu muzyków; 43) lampa jarzeniowa inaczej; 45) stracił żonę; 47) wieko garnka; 49) narzędzie do strzyżenia; 50) w herbie Warszawy; 51) sterta, kopiec buraków; 52) Mikołaj z prezentami; 53) tlenowy dla nurka; 54) część śmigła; 56) zarządza wyższą uczelnią; 57) starożytna nazwa Hiszpanii; 60) ustalony termin wizyty; 63) biblijny ojciec Kaina i Abela.

SUDOKU

			5					
	5	2						3
4		6				7		
				7	9	8	4	
5	4	7	3	6	8		9	1
			4		5		3	
	6						8	9
8	7		9		2		1	
		4		8				

			8	6				
				9	4	1	2	
9	4		5	1	7	8		
2	5	7						1
					3	5		
	3	4					6	9
			6	5	1		4	2
6				3	9			8
		9	7		8	6	5	

5	1			7			9	4
4		9			2			6
8		7	9			3	1	2
2								
				1	5	7	3	9
7				9		2	8	
3		8		6				
				4	1		2	3
1			3				5	

Szukasz klientów?

WYBIERZ PROFESJONALISTÓW

docieramy do
1400000 odbiorców

wykorzystujemy zaawansowane
sposoby emisji i targetowania
reklam

dostarczymy Twoją ofertę do
potencjalnych klientów
na najpopularniejszych nośnikach

zapewniamy pełne raportowanie
efektów przeprowadzonych
działań

Wybierz nas!

(89) 539-74-46

GAZETA OLSZTYŃSKA.PL
reklama@wm.pl

KONSTAŁ PRODUCENT
Najniższe CENY
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż GRATIS
Dogodne RATY

**GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów**

576220tr-A-P

89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl

ZWIERZĘTA

sprzedam

SPRZEDAM owczarka nie-mieckiego, długowłosego (suka) z rodowodem, 506-10-90-11.

SPRZEDAŻ kur, kurcząt -dostawa gratis, 503-508-148

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

DZIAŁKI Kaborno 10km od Olsztyna 5000m2, 3000m2, 1000m2 bez pośredników 30zł za m2, 698-150-696

SPRZEDAM działka Pluski 1500 m2 i 2300 m2 601-538-010

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

kupię

DOM, 515-680-820

DZIAŁKĘ, ziemię, 603-584-180

KUPIĘ DZIAŁKĘ BUDOWLANĄ LUB ROLNO - BUDOWLANĄ POWYŻEJ 5000 M2, TEL.539-204-884

KUPIĘ mieszkanie 2-3 pok. w Olsztynie, 504-946-585

zamienię

2-POKOJOWE Srebrna na Zatorze www.zamiany.olsztyn.pl, 603-584-180

WWW.ZAMIANY.OLSZTYN.PL, 603-584-180

PRACA

dam pracę

DAM pracę w małym gospodarstwie rolnym. Praca przy bydle mlecznym. Zakwaterowanie wyżywienie wynagrodzenie, 608020839

FIRMA REMAX (KRAZ: 7765) praca w Niemczech. Załadunek paczek kurierskich, sortowanie surowców wtórnych, pracownicy śmieciarek. Zapewniamy zakwaterowanie i transport. Od czerwca nowe, wyższe stawki. Premie do 250 euro. Tel. 727-010-118 www.remax-praca.pl

POMOC kuchenną od zaraz, 606-643-429

POMOCNIKA, remonty, budowa, 602-172-613

PRACOWNIK fizyczny, 503-103-703

SPRZĄTACZKA, 503-103-703

W gospodarstwie mlecznym, 510-135-912

ZATRUDNIĘ do sprzątania pomieszczeń w Olsztynie tel. 501-142-654

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 601-772-124

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie rolnym, 609876343

ZLECĘ koszenie trawy, 662-291-376

szukam pracy

KIEROWCA C+E dorywczo, popołudniami weekendy, 791-504-274

AUTO-MOTO

sprzedam

NISSAN Qashqai (2012), 1,6cm3, 148000 km, benzyna, bardzo dobrze wyposażony 508909580.

kupię

SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

budowa | remont

GLAZURA, terakota, malowanie, hydrauliczne, panele, 50-20-60-413

NAPRAWA okien, rolet, 504-720-494

REMONTY mieszkań kompleksowo, 783-543-814

SZALÓWKA, podłoga, boazeria, sztacheta, taras; Tartak Żarnowo k. Augustowa, 693-491-205.

SZPACHLOWANIE, malowanie remonty, 696-356-857

USŁUGI glazurnicze, 793 015 716

WYKOŃCZENIA wnętrz, łazienki, 696-356-857

inne

STOLARNIA -poszukuję zleceń, 500-077-522

RÓŻNE

sprzedam

IGARAŻE BLASZANE, NOWOCZESNE WIATY, 798-710-329, 698-230-205.

KOSIARKA rotacyjna, rozrzutnik i piła motorowa Husqvarna, (89) 617-20-72

SPRZEDAM kontener na hakowca pojemność 24m3 tel. 609499004

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

maszyny rolnicze

SPRZEDAM: MASZYNY ROLNICZE UŻYWANE 200SZT. Kwiły tel. 605-429-486, Ostróda tel. 601-612-068, Węgorzewo, tel. 539-448-102.

WIALNIĘ Petkus- sprzedam, 661-083-014

produkty rolne

KUPIĘ: zboże paszowe, konsumpcyjne. FHU ANIMAR. Tel. 606-505-511

45220pb1-A-P

Wyrazy głębokiego współczucia

Rodzinie i Bliskim

ś. † p.

Teodora Gbur

składają Prezes oraz pracownicy PGKiM w Płoskini

1689220pb1-a-M

Z głębokim smutkiem i żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszej drogiej koleżanki

ś. † p. **Marysi Biegańskiej**

Składamy płynące z głębi serca wyrazy współczucia i żalu

Rodzinie i Bliskim

Będziemy zawsze Ją wspominać jako pogodną, uśmiechniętą i pełną optymizmu Osobę.

Koleżanki z dawnej pracy: Halina, Grażyna, Helena i Danuta

1686220pb1-A-P

Panu

Henrykowi Grabickiemu

wyrazy współczucia z powodu śmierci

Żony

składają Dyrekcja oraz Koleżanki i Koledzy z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 Mistrzostwa Sportowego w Olsztynie

1683220pb1-a-M

TU ZLECISZ ZAMIESZCZENIE NEKROLOGU LUB KONDOLENCJI W „GAZECIE OLSZTYŃSKIEJ” I „DZIENNIKU ELBLĄSKIM”

NEKROLOGI
(wymagany akt zgonu).

Terminy przyjęć*:

- na poniedziałek – do piątku do godz. 15.00
- na wtorek, środę, czwartek, piątek – dnia poprzedniego w godz. 7.00-15.00

* Dotyczy Biura Ogłoszeń w Olsztynie, plac Józefa Bema 5

KONDOLENCJE
(wymagany dowód osobisty osoby nadającej) ukazują się w ciągu trzech dni od chwili nadania

Biuro Ogłoszeń,
OLSZTYN, plac Józefa Bema 5
czynne w godz. 7.00-15.00
soboty – nieczynne
tel. 89-539-74-80,
b.ogloszen@gazetaolsztynska.pl

www.pozegnania.net

Biuro Ogłoszeń,
ELBLĄG, ul. Rybacka 35
tel. 55-236-18-02
pon.-pt. godz. 8.00-16.00

380-289190pb1-c-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 17 czerwca 2022 r. odszedł od nas Nasz Kochany Mąż, Tata, Syn i Brat

ś. † p.

Jarosław Bączkiewicz

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się we wtorek, 28 czerwca 2022 r., o godz. 13.00 mszą świętą pogrzebową w kościele pw. Matki Boskiej Saletyńskiej przy ul. Morskiej 29.

Ceremonia pochowania odbędzie się na cmentarzu komunalnym w Olsztynie, przy ul. Poprzecznej.

Pograżona w smutku rodzina

1685220pb1-A-P

Ból i samotność po stracie bliskiej osoby niech złagodzi prawda, że nie umiera ten, kto pozostaje w sercach bliskich

Pani **Ewie Gwoździewicz**

wyrazy współczucia po śmierci

Mamy

składają pracownicy OLP i lekarze

1666220pb1-a-M

*Życie to czas, w którym szukamy Boga.
Śmierć to czas, w którym Go znajdujemy.
Wieczność to czas, w którym Go posiadamy...*

Św. Franciszek Salezy

380-mp-otr-6786a-M

Pani

Alicji Sadowskiej

wyrazy głębokiego współczucia i wsparcia po śmierci

Męża

składają koleżanki i koledzy z VI Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego w Olsztynie

1681220pb1-a-M

Można odejść na zawsze, by stale być blisko.

Ks. Jan Twardowski

Pani

Alicji Sadowskiej

wyrazy głębokiego współczucia i słowa otuchy w trudnych chwilach po śmierci

Męża

składają Prezes, Dyrektor oraz wszyscy współpracownicy z Sądu Rejonowego w Olsztynie

Alu, łączymy się z Tobą i Twoimi synami w bólu po stracie tak bliskiej osoby.

Zapewniamy o naszym wsparciu, pamięci i modlitwie za Zmarłego.

1682220pb1-a-M

ARKADIA
Olsztyn, ul. Jagiellońska 52/85

tel. 89 526 67 53, 665 175 125
całodobowe przewozy zmarłych

Zbigniew Jarmużewski Joanna Kamińska Andrzej Domasiewicz
kom. 602 514 880 kom. 691 410 360 kom. 602 514 888

Gwarantujemy godną i kulturalną posługę

6144190pb1-f-M

SACRUM

KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE

ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
☎ 89 67 77 100, kom 530 308 308

GODNIE - SOLIDNIE - Z SZACUNKIEM

Całodobowy przewóz zmarłych

3205200pb1-d-M

USŁUGI POGRZEBOWE

ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska

OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
☎ 89 534 72 42, 605 635 908

OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka”)
☎ 89 526 66 01, 605 665 909

www.arkaolsztyn.pl

Całodobowy przewóz zmarłych

6146190pb1-f-M

W. Parmiński
ZAKŁAD POGRZEBOWY

dawniej **↓market**

OLSZTYN	895 355 300
ul. Lengowskiego 18-20	602 327 277
BISKUPIEC	897 152 093
ul. Armii Krajowej 4	608 680 642

POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09

Pomożemy Ci godnie pożegnać

6142190pb1-g-M

DOŚWIADCZENIE KONTRA MŁODOŚĆ

PIŁKA NOŻNA\\ W sobotnim finale Wojewódzkiego Pucharu Polski trzecioligowy do niedawna GKS Wiekielec zmierzy się z opartymi na młodzieży rezerwami olsztyńskiego Stomilu. Faworytem są doświadczeni gospodarze, ale stomilowcy też mają marzenia...

Wiekielec nie zdołał uchronić się przed degradacją z III ligi, ale mimo to zespół z gminy Iława może ten sezon zakończyć sukcesem. Wywalczenie Wojewódzkiego Pucharu Polski na pewno zapisze się złotymi zgłoskami w historii klubu - przypominamy, że oprócz pamiątkowej statuetki i prawa reprezentowania regionu na arenie ogólnopolskiej zwycięski zespół dostanie też 40 tys. zł nagrody.

- DLA WIELU BĘDIEMY FAWORYTEM, CHOĆBY ZE WZGLĘDU NA WIĘKSZE LIGOWE DOŚWIADCZENIE, ALE TO BARDZO WAŻNY MECZ, KTÓRY MOŻE ROZSTRZYGNĄĆ JEDNA BRAMKA - MÓWI DAMIAN JARZEMBOWSKI, TRENER GKS. - PRAWDA JEST TAKA, ŻE ODDAŁBYM TEN PUCHAR ZA UTRZYMANIE W LIDZE, KTÓREGO NIE UDAŁO NAM SIĘ WYWALCZYĆ, ALE NA PEWNO PODEJDZIEMY DO FINAŁU Z SZACUNKIEM. NIE TYLKO ZE WZGLĘDU NA DUŻĄ STAWKĘ, BO NAGRODY SĄ NAPRAWDĘ OKAZAŁE, ALE TAKŻE DLA RYWAŁA.

Spodziewamy się, że młodzi zawodnicy Stomilu zagrają z dużą ambicją i zaangażowaniem, na

Fot. Łukasz Szymański

W półfinale GKS Wiekielec (czerwone stroje) wygrał 3:1 ze Zniczem Biała Piska

pewno będą dużo biegać. Kończyliśmy ligę meczem z rezerwami Jagiellonii Białystok i wiemy, że młodzi, aspirujący zawodnicy stanowią bardzo niewygodnych przeciwników - przyznaje Damian Jarzembowski.

Wszyscy w Wiekielcu liczą na powtórzenie sukcesu z sezonu 2012/13, gdy udało się wznieść puchar za zwycięstwo w WPP. GKS grał w finale także w 2018 r., ale wówczas lepszy okazał się Huragan Morąg, który później za-

liczył piękną przygodę na szczeblu ogólnopolskim, eliminując z rywalizacji Zagłębie Lubin.

Jeśli gospodarzom uda się sięgnąć po puchar, wtedy pierwszy duży sukces w pracy z GKS zapisze na swoim koncie trener Jarzembowski. Młody szkoleniowiec odmienił zespół, który w końcówce sezonu należał do najlepiej punktujących, mimo to nie udało się utrzymać w III lidze, bo straty poniesione jesienią i na początku rundy wiosennej były zbyt

duże. Jarzembowski pojawił się w klubie dopiero pod koniec kwietnia tuż przed ćwierćfinałowym starciem z DKS Dobrze Miasto.

Rywal gospodarzy to zdecydowanie największa niespodzianka kończącej się edycji WPP, a także najbardziej zapracowany zespół, bo Stomil II rozpoczął zmagania od rozgrywanej 24 lipca tamtego roku rundy wstępnej. Finałowe starcie będzie najważniejszym sprawdzianem olsztynian, ale po drodze udało im się już

odprawić z kwitkiem solidnych IV-ligowców i rywali z ligi okręgowej. Zresztą podopieczni Adama Zejera odnieśli kilka naprawdę okazałych zwycięstw, tracąc w siedmiu meczach tylko dwa gole.

- DLA MOJEGO ZESPOŁU TO MIAŁA BYĆ FAJNA PUCHAROWA PRZYGODA, A WYSZŁA WSPANIAŁA SPRAWA - MÓWI ADAM ZEJER. - NIE PRZYPOMINAM SOBIE, BY W HISTORII STOMILU DRUGI ZESPÓŁ, PRZY NIEWIELKIM WSPARCIU ZAWODNIKÓW Z PIERWSZEJ DRUŻYNY, BYŁ W FINALE PUCHAROWYCH ROZGRYWEK.

Mam nadzieję, że moi piłkarze nie przestraszą się rywala i presji gospodarzy. Wiem, że wybiera się z nami do Wiekielca duża grupa kibiców, więc na pewno będziemy mieć wsparcie. W finałach gra się po to, żeby je wygrać i zdobywać puchary, więc o to zagramy - przekonuje trener olsztyńskich juniorów.

Olsztyński zespół zakończył ligowe zmagania już na początku czerwca. Duża grupa juniorów przez tydzień uczestniczyła jednak w treningach pierwszej drużyny, korzystając z zaproszenia trenera Piotra Jacka. Od wtorku trener

Adam Zejer miał do dyspozycji całą osiemnastkę, która znajdzie się w kadrze na sobotni mecz w Wiekielcu. W finale drużynę juniorów wspomogą m.in. bramkarz Konrad Syltak oraz Filip Szabaciuk i Hubert Szramka, którzy wiosną zanotowali występy w I lidze, ale grali także w pucharowych meczach rezerw Stomilu w poprzednich rundach.

Finałowe spotkanie będzie można obejrzeć bez wychodzenia z domu. Od kilku lat związek dokłada starań, by wydarzenie było dobrze opakowane medialnie, m.in. przygotowując transmisję na żywo w internecie, ze studium, komentarzem i realizacją obrazu z kilku kamer. Mecz będzie można obejrzeć w serwisie You Tube na kanale WMZPN TV.

LSZ

Droga do finału

• Stomil II Olsztyn, runda wstępna - 5:1 z GKS Stawiguda; I runda - 2:1 (po dogrywce) z Tęczą Biskupiec; II runda - 6:0 z Łyną Sępólno; III runda - 8:0 z Radomniakiem Radomno; 1/8 finału - 3:0 z Mrągowią Mrągowo; 1/4 finału - 2:0 - Polonią Lidzbark Warmiński; 1/2 finału - 2:0 z Romintą Gódkap
• GKS Wiekielec, II runda - 6:0 z LZS Frednowy; III runda - wolny los; 1/8 finału - 8:1 z Dębem Kadyny; 1/4 finału - 2:2, karne 5:4 z DKS Dobrze Miasto; 1/2 finału - 3:1 ze Zniczem Biała Piska

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\ Polscy kibice - po ograniu Brazylii - w czwartkowym meczu z Kanadą nie spodziewali się najmniejszych nawet kłopotów, bo rywale to jeden ze słabszych zespołów w obecnej edycji Ligi Narodów. No i sensacji nie było, bowiem Polacy - z Mateuszem Porębą z Indykpolu AZS w składzie - wygrali 3:0 (16, 18, 16). Dzisiaj biało-czerwoni mają wolne, natomiast turniej w Sofii zakończą meczami z Australią (sobota) i USA (niedziela).

• **Inne wyniki, 6. kolejka:** Serbia - USA 1:3 (-24, 23, -23, -20); 7. kolejka: Francja - Holandia 3:0 (14, 23, 13), Chiny - Niemcy 3:0 (walkower), Argentyna - Słowenia 1:3 (-20, 27, -18, -17), Serbia - Brazylia 0:3 (-18, -24, -17), USA - Iran (zakończył się po oddaniu gazety do druku).
• **8. kolejka, piątek:** Niemcy - Holandia, Argentyna - Chiny (8.50 Polsat Sport), Serbia - Kanada (12.20 Polsat Sport), Japonia - Włochy (12.50 Polsat Sport News), Iran - Brazylia (15.20 Polsat Sport), Australia - Bułgaria (18.50 Polsat Sport Extra)

• **9. kolejka, sobota:** Argentyna - Holandia (4.50 Polsat Sport), Japonia - Francja (8.50 Polsat Sport), Kanada - Iran (12.20 Polsat Sport), Włochy - Słowenia (12.50 Polsat Sport Extra), Polska - Australia (15.20 Polsat Sport, TVP Sport, TVP 1), USA - Bułgaria (18.50 Polsat Sport Extra)
• **10. kolejka, niedziela:** Niemcy - Francja (4.50 Polsat Sport), Japonia - Słowenia (8.50 Polsat Sport), Serbia - Australia (12.20 Polsat Sport), Włochy - Chiny (12.50 Polsat Sport Extra), USA - Polska (15.20 Polsat Sport, TVP

Sport, TVP 1), Bułgaria - Brazylia (18.50 Polsat Sport)

LIGA NARODÓW

1. Francja	15	16:4
2. Polska	15	16:5
3. USA	14	15:4
4. Japonia	13	14:6
5. Włochy	12	12:5
6. Brazylia	9	11:10
7. Holandia	9	10:9
8. Słowenia	9	10:11
9. Niemcy	7	10:13
10. Serbia	6	10:15
11. Chiny	6	9:12
12. Iran	6	6:11
13. Bułgaria	5	8:12

14. Kanada	5	6:15
15. Argentyna	4	8:16
16. Australia	0	2:15

KOSZYKÓWKA\\ W Antwerpii trwają mistrzostwa świata 3x3. Polacy, którzy bronią brązowego medalu, zaczęli od wygranej 21:13 z Japonią, niestety, w meczu z Holandią nic nie chciało wpaść do kosza rywali, w efekcie biało-czerwoni przegrali 7:19. W „polskiej” grupie prowadzi Łotwa przed Holandią, Polską, Chinami i Japonią. Natomiast Polki zaczęły od 22:7 z Mongolią, po czym

wygrały walkowerem z Dominikaną, która do Belgii nie dotarła. Polskie koszykarki są liderkami grupy C, wyprzedzając Belgię, Egipt i Mongolię. Dzisiaj Polacy grają z Chinami (g. 14) i Łotwą (15.20), natomiast rywalkami Polek będzie Belgia (17.30) i Egipt (20.10). Bezpośrednio do ćwierćfinałów awansują tylko zwycięzcy grup, natomiast ekipy, które zajmą drugie i trzecie miejsce, powalczą w dodatkowym spotkaniu o awans do ćwierćfinału. W sobotę rozpocznie się faza pucharowa mistrzostw. **DRYH**

BŁĘKITNI PÓJDA ZA CIOSEM?

PIŁKA NOŻNA Rozgrywki ligowe już się skończyły, jednak nie wszystkie drużyny mają wolne, bowiem do rozegrania zostały jeszcze baraże o grę w IV lidze i okręgówce. Szczególnie ciekawie powinno być w Pasymiu, gdzie Błękitni podejmą Romintę.

Z IV ligi spadły cztery najsłabsze zespoły, natomiast Błękitni Pasym i Polonia Iłowo, które zakończyły rozgrywki na 11. i 12. miejscu, przed spadkiem będą się bronić w barażach z wicemistrzami okręgówki. W zeszłym tygodniu w siedzibie Warmińsko-Mazurskiego Związku Piłki Nożnej doszło do losowania par barażowych, w efekcie Błękitni trafili na Romintę, natomiast w drugiej parze Polonia Iłowo zmierzy się ze swoją imienniczką z Pasłęką.

11. miejsce Błękitnych na pewno jest sukcesem pasymian, bowiem przed rundą wiosenną wydawali się pewniakiem do spadku. Wystarczy przypomnieć, że sezon rozpoczęli od 0:4, 0:5 i 0:3, a jesienią zdobyli tylko 10 punktów. Jednak Błękitni solidnie przepracowali zimową przerwę w rozgrywkach, ale chyba najważniejszym ruchem było namówienie do powrotu na boisko Marcina Łukaszewskiego, wieloletniego snajpera pasymskiej drużyny, który w jednym sezonie IV ligi potrafił kiedyś zdobywać ponad 50 bramek. Jego doświadczenie na wiosnę sprawiło, że zespół prowadzony przez Radosława Rogowskiego przy

odrobinie szczęścia mógł się nawet bezpośrednio utrzymać w rozgrywkach. Drugim bohaterem Błękitnych jest Patrycjusz Malanowski, kolejny utalentowany napastnik z Pasymia, który został królem strzelców minionego sezonu, strzelając 23 bramki. O jedno trafienie wyprzedził Mahamadou Baha z Mrągowii Mrągowo.

- ROBIŁIŚMY WSZYSTKO, ŻEBY ZAGRAĆ W TYCH BARAŻACH, WIĘC TERAZ PÓJDZIEMY ZA CIOSEM, ŻEBY JE WYGRAĆ - MÓWI RADOSŁAW ROGOWSKI, TRENER BŁĘKITNYCH PASYM.

- Na pewno nie zagra Arek Sokołowski, który musi pauzować za nadmiar żółtych kartek. Reszta zawodników powinna być do mojej dyspozycji. Zawsze staramy się narzucać naszą grę w ofensywie, a w defensywie dostosować się do przeciwnika. Mamy rozczytaną grę przeciwnika, ale nic więcej nie powiem, żeby się nie zdradzić z naszego planu na to spotkanie.

Błękitni o pozostanie w IV lidze będą rywalizować z Romintą Gołdap, dla którego będą to czwarte baraże z rzędu -

Patrycjusz Malanowski - bramkostrzelny napastnik Błękitnych Pasym

najpierw przegrali baraże o utrzymanie w IV lidze, a potem trzy razy przegrali walkę o awans do IV ligi. Wydawało się, że tym razem zespół grającego trenera Michała Mościńskiego wreszcie awansuje z pierwszego miejsca, bo przez większą część sezonu był liderem. Nic z tego, bo w końcówce na pierwsze miejsce wskoczyła Tęcza Biskupiec.

- W DRUŻYNIE SĄ BOJOWE NASTROJE - PRZEKONUJE MICHAŁ MOŚCIŃSKI. - JESTEŚMY ŚWIADOMI, ŻE NASI RYWALE MIELI FAJNĄ RUNDĘ WIOSENNĄ, WIĘC TERAZ NA PEWNO

NIE ODPUSZCZĄ. ONI NIE CHCĄ SPAŚĆ, MY CHCEMY AWANSOWAĆ, WIĘC CZEKA NAS CIEKAWA RYWALIZACJA.

Jedziemy w najsilniejszym zestawieniu, bo nikt nie pauzuje za kartki i nie ma kontuzji. Będziemy walczyć, ale jak nam to wyjdzie, zobaczymy, bo nam te baraże ostatnio słabo wychodziły. Ogólnie za nami bardzo dobry sezon, bo w grupie mieliśmy silną Tęczę i doszliśmy do półfinału Wojewódzkiego Pucharu Polski (gołdapienie odpadli ze Stomilem II Olsztyn - red.) - przypomina trener Rominta.

Pierwszy mecz odbędzie się w Pasymiu w sobotę o godzinie 18, a rewanż zostanie rozegrany w środę (29 czerwca) o godzinie 17.

W drugiej parze rywalizować będzie Polonia Iłowo z Polonią Pasłęk. Beniaminek także do ostatniego momentu walczył o bezpośrednie pozostanie w lidze, ale w ostatnim meczu nie potrafił dowieźć do końca zwycięstwa z Concordią Elbląg. Iłowianie prowadzili 2:0, 3:1, 4:2, ale ostatecznie spotkanie zakończyło się remisem 4:4. Gdyby wygrali, wtedy wyprzedziliby w tabeli Piśę Barczewo, z którą mieli lepszy bilans bezpośrednich spotkań.

Drużyna z Iłowa na czas modernizacji swojego obiektu rozgrywa spotkania w roli gospodarza na obiekcie ze sztuczną nawierzchnią w Mławie. Mecz barażowy też się odbędzie w tym samym miejscu i będzie, niestety, zamknięty dla kibiców gości.

Natomiast Polonia Pasłęk w okręgówce walkę o bezpośredni awans przegrała z Olimpią Olsztynek, do lidera straciła raptem jeden punkt, a trzecią w tabeli Unię Susz wyprzedziła o 10 oczek. Najsilniejszym punktem Polonii jest Radosław Lenart, który w zakończonym sezonie strzelił 44 gole.

Mecz odbędzie się w niedzielę o godzinie 18 w Mławie, do rewanżu dojdzie wśród o godz. 17 w Pasłęku. **EM**

BARAŻE O OKRĘGÓWKĘ

- Czarni Olecko - Błękitni Stary Olsztyn (niedziela, godz. 16)
- Łyna Sępólno - Kłobuk Mikołajki (sobota, godz. 17)
- Tęcza Miłomłyn - Constract Lubawa (sobota, godz. 17)
- Szeląg Kormoran Zwierzewo - Agat Jegłownik (sobota, godz. 16)

>>> Spotkania rewanżowe zaplanowano na środę na godzinę 17

SPRINTEM

LEKKA ATLETYKA

Pod koniec lipca w Bańskiej Bystrzycy odbędzie się 16. Olimpijski Festiwal Młodzieży Europy, który pierwotnie zaplanowano na 2021 rok. W 28-osobowym składzie polskiej reprezentacji znalazła się Anastazja Kuś, sprinterka AZS UWM Olsztyn, która pobiegnie w sztafecie szwedzkiej. Przypominamy, że członkowie sztafety przebiegają kolejno 100, 200, 300 i 400 metrów.

- W Bańskiej Bystrzycy Anastazja pobiegnie na 300 metrów - wyjaśniła Bronisława Ludwichowska, klubowa trenerka olsztyńskiej sprinterki.

Wczoraj w Sieradzu podczas Mistrzostw Polski LDK Anastazja Kuś wygrała bieg na 300 m

W 2019 roku w Baku, podczas poprzedniej edycji EYOF-u, biało-czerwoni lekkoatleci odnotowali najlepszy w historii start w rozgrywanym od 1991 roku festiwalu. Zdobyli wówczas 8 medali - 5 złotych, 2 srebrne i 1 brązowy. To przełożyło się na zwycięstwo w klasyfikacji medalowej lekkoatletyki na EYOF.

SIATKÓWKA PLAŻOWA

W Gołdapi rozegrano finały Licealiady, mistrzostw województwa Warmińsko-Mazurskiego Szkolnego Związku Sportowego. Do rywalizacji przystąpiło sześć drużyn żeńskich oraz siedem męskich. W turnieju dziewcząt najlepsza okazała się drużyna

Zespołu Szkół Sportowych z Ełku, która w finale pokonała 2:0 Katolickie Liceum Ogólnokształcące z Lidzbarka Warmińskiego. Natomiast w walce o trzecie miejsce reprezentantki LO Gołdap uległy 0:2 ZS nr 2 Szczytno. W turnieju chłopców zwyciężyli siatkarze Liceum Ogólnokształcącego w Gołdapi, którzy w finale pokonali 2:0 ZS nr 3 Szczytno. Na najniższym stopniu podium znalazł się natomiast gołdapski Zespół Szkół Zawodowych, który w decydującym meczu pokonał 2:1 II LO Giżycko.

• **Klasyfikacja końcowa, dziewczęta:** 1. ZSS Ełk, 2. KLO Lidzbark Warmiński, 3. ZS nr 2 Szczytno, 4. LO

W turnieju chłopców w czołowej trójce znalazły się dwa zespoły z Gołdapi

Gołdap; 5-6. II LO Giżycko, ZSZ Gołdap; **chłopcy:** 1. LO Gołdap, 2. ZS nr 3 Szczytno, 3. ZSZ Gołdap, 4. II LO Giżycko,

5-6. MOW Lidzbark Warmiński, ZSZ Lidzbark Warmiński, 7. ZSS Ełk.

DRYH

WOLNO IDZIE BUDOWA NOWEGO STOMILU

PIŁKA NOŻNA \\ Drugoligowy Stomil kończy drugi tydzień przygotowań do nowego sezonu. Piotr Jacek musiał zmodyfikować plany treningowe, ale nie zmienił się sparingpartner na koniec mikrocyklu: w sobotę olsztynianie zagrają z Radunią Stężyca.

Stomil przygotowania do drugoligowego sezonu rozpoczął dwa tygodnie temu. Początkowo olsztyński szkoleniowiec miał do dyspozycji zawodników testowanych z niższych lig oraz grupę juniorów, którzy dotychczas trenowali pod okiem trenera Adama Zejera i rywalizowali w Makroregionalnej Lidze Juniorów oraz awansowali do finału Wojewódzkiego Pucharu Polski (piszemy o tym na 21 stronie).

Ostatecznie szansę na dalsze treningi z pierwszym zespołem dostało trzech młodych zawodników: Adrian Morawski, Bartosz Florek oraz Mateusz Drabiszczak. Reszta piłkarzy jednak nadal jest „na radarze” sztabu szkoleniowego Stomilu. - Testem dla juniorów będzie finał WPP z GKS Wiekielec - wyjaśnia trener Piotr Jacek. - Jeśli ktoś będzie dawał radę z drużyną trzecioligową (GKS spadł właśnie do IV ligi - red.), to istnieje duże prawdopodobieństwo, że może poradzić sobie i w II lidze. Jeśli natomiast ktoś nie będzie dawał sobie rady z Wikielcem, to odpowiedź nasuwa się sama.

Drugi tydzień przygotowań do sezonu miał być

najbardziej intensywny podczas całego okresu przygotowawczego. Jednak Piotr Jacek musiał zmodyfikować swoje plany, ponieważ nie ma jeszcze zbyt wielu zawodników, którzy na pewno będą grali w przyszłym sezonie w barwach Stomilu.

- W TEJ CHWILI NASZYCH PIŁKARZY MAMY ZALEDWIE KILKU - WYJAŚNIA OLSZTYŃSKI SZKOLENIOWIEC. - Z TEGO WZGLĘDU ZMODYFIKOWAŁEM PLANY, PRZEKŁADAJĄC INTENSYWNE ZAJĘCIA NA TRZECI TYDZIEŃ PRZYGOTOWAŃ.

Ostatnio Stomil pozyskał dwóch byłych graczy Olimpii Elbląg - do dyspozycji Piotra Jacka będą pomocnik Hubert Krawczun oraz napastnik Piotr Korbiel.

Wśród testowanych zawodników jest m.in. Paweł Flis z Korsza, ale grający ostatnio dla Raduni Stężyca. I właśnie ta drużyna będzie pierwszym sparingpartnerem w okresie przygotowawczym. Początkowo mecz miał się odbyć w Ostródzie, ale przeniesiono go do Olsztyna. Początek na stadionie przy al. Piłsudskiego 69a zaplanowano

Fot. Emil Marecki

Trener Piotr Jacek najcięższe treningi zaplanował na trzeci tydzień przygotowań

o godzinie 12. Co prawda do Raduni ze Stomilu przeniósł się niedawno Jonatan Straus, ale w tym meczu go nie zobaczymy, bo w ostatnim sparingu doznał urazu.

Poza tym ze Stomilem trenuje od niedawna Shun Shibata, który początkowo miał trafić do jednego z zespołów I ligi, ale wszystko wskazuje na to, że zostanie na kolejny sezon w stolicy

naszego regionu. Zbigniew Małkowski, trener bramkarzy, przygląda się umiejętnościom Jakuba Kanclerza, który miniony sezon spędził na wypożyczeniu do Znicza Białą Piską. Wiosną w tym samym klubie, który jednak nie utrzymał się w III lidze, grał wiosną Mateusz Jońca. Teraz ponownie dostanie szansę gry w Stomilu, ale musi pozytywnie przejść testy.

NA TESTACH POJAWIŁ SIĘ TAKŻE NAPASTNIK CONCORDII ELBLĄG JOÃO CRICIÚMA. BRAZYLJCZYK MA ZA SOBĄ WYSTĘPY W POLSKIEJ I, II I III LIDZE, M.IN. W OLIMPII GRUDZIĄDZ I WIGRACH SUWAŁKI. W MINIONYM SEZONIE IV LIGI W BARWACH CONCORDII W 10 SPOTKANIACH STRZELIŁ 16 GOLI.

Nowy sezon II ligi rusza w połowie lipca. Co ciekawe olsztyński zespół w pierwszych trzech kolejkach zagra z beniaminkami. Na początek wyjazd do Kołobrzegu z Kotwicą, potem u siebie mecz z Zagłębiem II Lubin i w Warszawie z Polonią. **EM**

Gazeta Olsztyńska zawsze pod ręką. Zaprenumeruj e-wydanie: kupgazete.pl

PLAŻOWY SZCZYPIORNIAK W STARYCH JABŁONKACH

PLAŻOWA PIŁKA RĘCZNA \\ Podczas weekendu na boiskach hotelu Anders w Starych Jabłonkach zostanie rozegrany kolejny turniej PGNiG Summer Superligi. Wstęp bezpłatny.

Szostała edycja rozgrywek PGNiG Summer Superligi rozpoczęła się tydzień temu w Warszawie, gdzie w finale kobiet triumfowały Byczki Kowalewo Pomorskie, natomiast wśród mężczyzn triumfowała Petra Płock, która broni mistrzowskiego tytułu.

Teraz najlepsi specjaliści od plażowego szczypiorniaka przenoszą się do Starych Jabłonek, nieoficjalnej stolicy polskich sportów plażowych, gdzie spędzą kolejny pracowity weekend. Tym razem w imprezie nie weźmie udziału Petra, więc

wielką ochotę na zwycięstwo ma Delfin Grudziądz, który przegrał w warszawskim finale.

W SOBOTĘ TURNIEJ ROZPOCZNIE SIĘ O GODZ. 9. PLAN NA NIEDZIELĘ, G. 9.30 - POCZĄTEK MECZÓW, G. 13.20 - FINAŁ KOBIEC, 14.05 - POKAZOWY MECZ BRĄZOWE MEDALISTKI MISTRZOSTW ŚWIATA U-18 - RESZTA ŚWIATA, G. 14.50 - FINAŁ MĘŻCZYZN.

• Przebieg turnieju można śledzić na żywo na

Fot. organizatorzy

Finał męskich drużyn rozpocznie się w niedzielę o godz. 14.50

kanale YouTube PGNiG Summer Superligi. Po turnieju w Starych Jabłonkach nastąpi przerwa reprezentacyjna, a liga wróci do gry w ostatni weekend lipca (30-31.07) na Lotos Stadionie Letnisk w Gdańsku. Najważniejszym akcentem cyklu będzie natomiast Finał Mistrzostw Polski PGNiG Summer Superligi (6-7 sierpnia w Płocku).

• Uczestnicy turnieju w Starych Jabłonkach, kobiety: Juko Piotrków Tryb. (obrońca tytułu), Pyrki Poznań, RO-

KiS Radzymin, Sambor Tczew, SAS Gdańsk, Eco Save Group Ochota Warszawa, Lakers Powidz, Autoinvest Żukowo, APR Poznań, Juko II Piotrków Tryb., AZS AWF Warszawa, Ruch Chorzów; mężczyźni: Lakers Powidz, Delfin Grudziądz, SAS Gdańsk, SAS II Gdańsk, Wybrzeże Gdańsk, Ekoserwis Dąbrowa, GOKiS Kąty Wrocławskie, Juko Piotrków Tryb., Szczypiorniak Gniezno, Anilana Łódź, Mazur Sołdański Sierpc. **RED**

MMA WRÓCIŁO – TO BYŁA NOC!

Były walka, pot, krew, a może nawet łzy. Były obrona i nagrody za najlepszą walkę, najlepsze poddanie, ale także za nokaut...! 40. – jubileuszowa Gala Fight Exclusive Night za nami. Kto nie był i nie widział – ten naprawdę ma czego żałować!

W walce wieczoru jubileuszowej, 40. gali Fight Exclusive Night Kacper Formela (14-4, 6 KO, 3 SUB) pokonał Aleksandra Gorshechnika w pierwszej obronie pasa w kategorii piórkowej. W pozostałych dwóch pojedynkach mistrzowskich górą byli Cezary Oleksiejczuk oraz Piotr Kuberski. Pierwszy z wymienionych jako pierwszy zawodnik FEN obronił tytuł w kategorii półśredniej. Drugi zdobył pas dywizji wyżej. Obejrzyjcie skróty pojedynków tego wydarzenia!

WYNIKI GALI FEN 40: ENERGA FIGHT NIGHT OSTRÓDA

Kacper Formela (14-4, 6 KO, 3 SUB) pokonał Aleksandra Gorshechnika (18-6, 7 KO, 3 SUB) w pierwszej rundzie przez nokaut (high-kick) w walce o pas w kategorii piórkowej.

Cezary Oleksiejczuk (9-2, 3 KO, 2 SUB) pokonał Kamila Krasę (8-2, 3 KO, 4 SUB) przez jedno-głośną decyzję sędziów w walce o pas w kategorii półśredniej.

Piotr Kuberski (10-1, 7 KO) pokonał Marcina Naruszczykę (23-12-2, 9 KO, 2 SUB) w pierwszej rundzie przez nokaut techniczny (ciosy w stójce), w walce o mistrzowski pas w kategorii średniej.

Adrian Zieliński (22-11, 7 KO, 6 SUB) pokonał Jacka Jędraszczyka (8-4, 3 KO) jednogłośną decyzją sędziów.

Patryk Duński (9-5-1, 5 KO, 2 SUB) pokonał Wojciecha Kawę (4-2, 2 KO) poprzez nokaut techniczny w drugiej rundzie (ciosy).

Szymon Dusza (11-7, 9 KO, 1 SUB) pokonał Wawrzyńca Bartnika (6-3, 2 KO) przez techniczny nokaut w drugiej rundzie (kolano i ciosy w parterze).

Michał Borowski pokonał Mateusza Koszełę w formule semi-pro.

Łukasz Klinger (11-6, 4 KO, 5 SUB) pokonał Wojciecha Janusza (11-8, 3 KO, 5 SUB) jednogłośną decyzją sędziów.

Dariusz Hrehorowicz (1-0, 1 KO) pokonał Adama Lazara (0-1) poprzez nokaut techniczny w drugiej rundzie (ciosy w parterze).

Bartłomiej Dragański (2-0, 1 SUB) pokonał Alana Szymańskiego (0-2) przez poddanie (duszenie trójkątne nogami).

Oliwier Filipiak pokonał Oskara Stachurę duszeniem trójkątnym – semi-pro.

WYRÓŻNIENI PO GALI:

Za najlepszą walkę podczas gali wybrano starcie Cezarego Oleksiejczuka z Kamilem Krasą. Po pięciorundowym pojedynku Oleksiejczuk wygrał i obronił tytuł mistrzowski w kategorii półśredniej.

Nagroda za nokaut gali wędruje do Kacpra Formeli, który w pierwszej rundzie wysokim kopnięciem skończył walkę z Aleksandrem Gorshechnikiem.

Autorem najlepszego poddania jest Bartłomiej Dragański, który trójkątnym duszeniem nogami pokonał Alana Szymańskiego.

OSTRÓDA • 18 CZERWCA • START 19:00

SPONSOR TYTULARNY GALI
Energa | GRUPA ORLEN

NA ŻYWO
polsat sport
superpolsat

FEN 40
ENERGA FIGHT NIGHT OSTRÓDA

KUP BILET
eventim

OLEKSIEJCZUK
VS. **KRASKA**
WELTERWEIGHT TITLE BOUT

FORMELA
VS. **GORSHECHNIK**
FEATHERWEIGHT TITLE BOUT

NARUSZCZKA
VS. **KUBERSKI**
MIDDLEWEIGHT TITLE BOUT

ENERGA GRUPA ORLEN – Sponsor Tytularny Gali FEN 40
LOTOS SA – Sponsor Główny Gali FEN 40
TAURON – Sponsor Główny Gali FEN 40
Partnerem gali FEN 40 jest miasto Ostróda oraz Centrum Kultury w Ostródzie,
a także województwo warmińsko-mazurskie.

PIĄTEK | 24 | 06 | 2022 |

GAZETA
ÓLSZTYŃSKA.

DZIENNIK
ELBLĄSKI.

PARTNER GŁÓWNY

BIZNES

WARMII I MAZUR

BIZNES

— RANKINGI —

Bank Polski

Agnieszka Wardak
dyrektor Centrum Bankowości
Przedsiębiorstw
w PKO Banku Polskim

PRZEDSIĘBIORSTWA MOGĄ
KORZYSTAĆ W PKO BANKU POLSKIM
Z NAJWYŻSZYCH STANDARDÓW
OBSŁUGI, CO POZWALA NA INDYWIDUALNE
I HOLISTYCZNE SPOJRZENIE NA
KLIENTA, SZCZEGÓLNI W PRZYPADKU
NIETYPOWYCH, INNOWACYJNYCH
BIZNESÓW.

OFENSywa INWESTYCYJNA W POWIECIE DZIAŁDOWSKIM

POWIAT DZIAŁDOWSKI OD KILKU LAT PROWADZI OFENSywĘ INWESTYCYJNĄ NA WIELU PŁASZCZYZNACH. JESTEŚMY W TRAKCIE REALIZACJI WIELU INWESTYCJI, ALE RÓWNIEŻ I ZAKOŃCZYLIŚMY TE, KTÓRE BYŁY ZAPLANOWANE NA TEN ROK. MAM NA MYŚLI PRZED E WSZYSTKIM INWESTYCJE DROGOWE, KTÓRE UDAŁO SIĘ BEZ WIĘKSZYCH PROBLEMÓW WYKONAĆ I TO Z DOBRYM SKUTKIEM, NIE TYLKO FINANSOWYM, ALE RÓWNIEŻ I JAKOŚCIOWYM.

Trochę trudniej sytuacja wygląda w inwestycjach budowlanych kubaturowych, ponieważ w związku z dużymi podwyżkami materiałów i robocizny mieliśmy problemy z ich realizacją. Mimo to nie widzimy zagrożenia w kwestii wykonania tych zadań, gdyż będą one wykonane z niewielkim opóźnieniem i co najważniejsze, po cenach zakontraktowanych.

Do głównych inwestycji oświatowych w naszym powiecie należy realizacja 2 projektów współfinansowanych z ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2022: na termomodernizację Domu Pomocy Społecznej w Uzdowie i termomodernizację internatu wraz z budynkiem dydaktycznym w Malinowie. Inwestycje są w fazie postępowań przetargowych, ale już dziś mamy zagwarantowane dofinansowanie sięgające 4,1 mln zł na obie. W obecnym roku, dzięki środkom drugiej edycji Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwe-

PONAD 100 KILOMETRÓW NAPRAWIONYCH DRÓG

Jeśli chodzi o wykonane inwestycje drogowe, które udało się zrealizować, mieliśmy kilka dużych zadań, bardzo kosztownych, np. budowa I etapu drogi Kurki – Petrykozy za ponad 5 000 000 zł, przebudowa ulicy Leśnej – I etap,

7-kilometrowy odcinek z Tuczek przez Szczupliny do granicy z powiatem ostródzkim, i przebudowa ulicy Jeleńskiej wraz z ciągiem pieszo-rowerowym w Lidzbarku. Inwestycje te zostały zrealizowane w pełnym zakresie i oddane do użytku. Zrealizowaliśmy również i mniejsze zadania, np. budowa chodników.

Kurki – Petrykozy

ul. Leśna

MATERIAŁ PATNERSKI 4122NIZD-A-K

stycji Strategicznych, do samorządów z powiatu działdowskiego trafiło łącznie 65 095 950 zł. Powiat Działdowski w tym rozdaniu otrzymał środki finansowe na dwa zadania: na uruchomienie Edukacyjnego Centrum Rehabilitacyjno-Medycznego w Gródkach o wartości prawie 5 000 000 zł, przy dofinansowaniu 4 250 000,00 zł, a także na II etap przebudowy drogi powiatowej Malinowo – Działdowo. Wartość szacunkowa inwestycji to 9 300 000,00 zł, przy dofinansowaniu wynoszącym 8 835 000,00 zł. Czekamy również na rozstrzygnięcia III etapu naboru wniosków o bezzwrotne dofinansowanie realizowanych inwestycji na obszarach, na któ-

rych funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej. Do tego naboru złożyliśmy dwa wnioski na przebudowę dróg powiatowych: - nr 1351N, na odcinku Chelsty – Ciechanówko i nr 1593N, na odcinku od skrzyżowania z drogą 1591N do Prusek, za około 2 mln zł, - 1304N, na odcinkach od m. Gnojno do m. Zakrzewo i od skrzyżowania z drogą powiatową nr 1365N do m. Wierzbowo, za blisko 8 mln zł. Obydwie inwestycje są dla nas ważne z punktu widzenia rozwoju sieci dróg lokalnych, ale z uwagi na fakt wysokiego dofinansowania, które wynosi 98% wartości.

For. Zuzanna Leszczyńska

Paweł Cieśliński
Starosta Działdowski

Sumując, W 2019 r. zrealizowaliśmy inwestycje drogowe za 4 898 000 zł, w 2020 r. – za 10 584 000 zł, a w 2021 r. – za 12 800 000 zł. Wykonaliśmy zatem 68, 168 km przebudowy dróg powiatowych, 36 km naprawy powierzchniowej, co daje w sumie ponad 100 km naprawy i remontów dróg na terenie powiatu działdowskiego za kwotę 28 000 000 zł.

W tym czasie realizowane były jeszcze inne zadania, związane z drogami wojewódzkimi, do których Powiat Działdowski przekazywał dofinansowanie w dość znacznej kwocie, wynoszącej, jak do tej pory, blisko 5 000 000 zł, dzięki czemu udało się zrealizować wiele zadań za kwotę 36 000 000 zł.

Ale drogi to nie wszystko. Muszę również wspomnieć o przeznaczaniu środków na wyposażenie Powiatowego Zarządu Dróg w Działdowie. Przez 3 lata wydatkowano środki finansowe za kwotę ponad 2 000 000 zł. Zakupione zostały m. in. piaskarki, plugi remonter, nowy samochód i ciągnik. Również za prawie 700 000 zł została wybudowana wiatra w Lidzbarku do przechowywania m.in. mieszanki piaskowo-solnej. Ponadto, za ponad 2 000 000 zł wykonano także remonty budynków PZD w celu poprawienia warunków pracy pracowników.

To nie koniec. Na rok 2022 zostały zaplanowane inwestycje, przebudowy i remonty na kwotę blisko 20 000 000 zł, czyli przed nami kolejne, bardzo duże wyzwania inwestycyjne. Oczywiście część środków jest w trakcie pozyskiwania, część już jest pozyskanych, więc w miarę możliwości, jak tylko te środki będą się pojawiały, będziemy starali się je wykorzystywać, ogłaszać przetargi, i realizować inwestycje.

INWESTUJEMY W LUDZI I ZDROWIE

Inwestycje drogowe to jedna rzecz, a inwestycje w nasze zdrowie i w ludzi, to druga.

Jeśli chodzi o inwestycje w nasze zdrowie, to tylko w ostatnim roku miała miejsce rozbudowa oddziału psychiatrycznego na kwotę ponad

2 700 000 zł, montaż 3 nowych windy w szpitalu, uruchomienie i doposażenie pracowni endoskopowej i uruchomienie i otwarcie dla pacjentów pracowni rezonansu magnetycznego za prawie 10 000 000 zł, wykonanej ze środków prywatnych. W międzyczasie udało się jeszcze pozyskać 2 karetki, a także ponad 600 000 zł na dostosowanie oddziału wewnętrznego do potrzeb tlenoterapii, ponieważ jeden z oddziałów był oddziałem covidowym. Oddaliśmy również do użytku doposażoną pracownię USG oraz nowe łóżka do dializ i do dializ covidowych.

OŚWIATA NA MEDAL

Kolejne, realizowane przez Powiat Działdowski zadania dotyczą oświaty. Mamy sporo naszych placówek oświatowych, a w ubiegłym roku przejęliśmy kolejną. Jak to w życiu bywa wszystkie obiekty, które są

użytkowane, również i one się „zużywają”, czyli muszą być na bieżąco remontowane. Wszystkie placówki otrzymują od 3 lat środki finansowe na bieżące remonty, od malowania klas, pracowni przez remonty łazienek, doposażenie pracowni, po wykonanie podjazdów i zamontowanie wind. przy Zespole Szkół nr 1 w Działdowie. Sumując, wydajemy ponad 1 000 000 zł na bieżące remonty wszystkich naszych placówek. Wspomnę, że dbamy również o oposażenie techniczne po to, żeby naszym uczniom i nauczycielom jak najlepiej się uczyło i pracowało. Dodam, że wszystkie nasze szkoły uczestniczą w realizacji różnych projektów unijnych i rządowych. Dotyczy to bardzo różnych branż, bardzo różnych działań, dzięki czemu młodzież z naszych szkół zrealizowała przez ostatnie 3 lata projekty za kwotę 11 514 000 zł. To ogromne pieniądze, ale warte wydatkowania!

PRAWIE PÓŁ MILIONA DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Znaczna część działań Powiatu Działdowskiego to współpraca z organizacjami pozarządowymi, których mamy zarejestrowanych na terenie naszego powiatu działdowskiego ponad 150. Najczęściej jednak o wsparcie finansowe występuje około 50 organizacji pozarządowych. Co roku staramy się przynajmniej taką liczbę organizacji wspierać w działaniach, które wykonują i w zadaniach zleconych, ponieważ również w drodze konkursowej Powiat Działdowski stara się zlecać różne zadania. W ostatnich 3 latach wsparliśmy 42 organizacje pozarządowe bezpośrednio środkami finansowymi na 96 zadań w wysokości 468 503 zł. Ponadto ok. 500 000 zł przekazaliśmy tym organizacjom na ich działania statutowe. To również

bardzo duża kwota, ale świadcząca zarówno o aktywności organizacji, jaki mieszkańców powiatu.

CIEŻKA PRACA NASZEJ „ZAŁOGI”

Parę słów należy poświęcić pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie, który zwłaszcza w ostatnich 2 latach miał bardzo dużo pracy dodatkowej, związanej z pandemią covid-19. Mam tu na myśli wprowadzenie środków finansowych z tarczy, jak również bieżącą walką z bezrobociem i wspieraniem przedsiębiorstw na terenie naszego powiatu. W ciągu ostatnich 3 lat bezrobocie w Działdowie spadło o ponad 3% i wynosi obecnie 11,4%. W latach 2019-2021 działdowski PUP miał z Funduszu Pracy na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych i aktywizację 24 000 000 zł, ale w związku z przeciwdziałaniem i zwalczaniem pandemii covid-19 dysponował środkami dużo wyższymi, wynoszącymi 55 000 000 zł. Środki te zostały wypłacone naszym przedsiębiorcom na wzmocnienie ich funkcjonowania i uratowanie miejsc pracy na terenie powiatu.

Wszystkie te zadania dodatkowe, jak chociażby nasze inwestycyjne czy te, wykonane przez PUP, przez tych samych pracowników, bardzo często po godzinach pracy, udało się w bardzo szybkim tempie zrealizować.

Na koniec dodam, że zrealizowaliśmy w Starostwie Powiatowym w Działdowie, ważne dla mieszkańców naszego powiatu projekty, dzięki którym można w przeciągu kilku minut pozyskać informacje, nie wychodząc z domu lub szybko i korzystnie pod względem czasowym załatwić daną sprawę urzędową. Mam tu na myśli Zintegrowaną Informację Geodezyjną i Kartograficzną Warmii i Mazur oraz e-urząd, e-usługi.

Bankowość
Przedsiębiorstw

JESTEŚMY TAM, GDZIE TWÓJ BIZNES

Wsparcie profesjonalistów to klucz
do sukcesu w biznesie.

Bank Polski

pkobp.pl/przedsiębiorstwa

Bank Polski

PKO BANK POLSKI — SPRAWDZONY PARTNER DLA MAŁEGO, ŚREDNIEGO I DUŻEGO BIZNESU

PKO BANK POLSKI
KONSEKWENTNIE
WSPIERA FIRMY
W ROZWOJU
I REALIZACJI
PROJEKTÓW
INWESTYCYJNYCH
— ZARÓWNO
DORADZAJĄC PRZY
DOBORZE FORM
FINANSOWANIA
PRZEDSIĘWZIĘĆ,
JAK I OFERUJĄC
NAJLEPSZE WARUNKI
DLA DANEJ FIRMY.
KLIENCI BIZNESOWI
NAJWIĘKSZEGO
POLSKIEGO BANKU
MOGĄ KORZYSTAĆ
RÓWNIEŻ
Z PRODUKTÓW
I USŁUG
LEASINGOWYCH ORAZ
FAKTORINGOWYCH.

Wyzwania związane z zarządzaniem płynnością i kapitałem obrotowym były jednymi z głównych priorytetów dla przedsiębiorców w 2021 roku. Przedłużająca się pandemia, powodująca zakłócenia łańcuchów dostaw, dla wielu firm oznaczała zredefiniowanie potrzeb w zakresie produktów finansowych. Rok 2022 jest także czasem wielu wyzwań dla przemysłu i gospodarki. Ciągłe jeszcze żyjemy w cieniu pandemii i odczuwamy jej skutki. Niepewną sytuację potęguje konflikt zbrojny za naszą wschodnią granicą. To wszystko sprawia, że firmy potrzebują w trudnych czasach solidnego i sprawdzonego bankowego partnera, który doradzi i wesprze je skrojonymi na miarę usługami finansowymi.

HOLISTYCZNA OPIEKA I DOSTĘP DO FINANSOWANIA

PKO Bank Polski oferuje firmom pełny zakres usług finansowych. Przedsiębiorstwa o przychodach do 30 mln zł rocznie mogą liczyć na wsparcie mobilnych doradców i zespołu ekspertów specjalizujących się w różnych dziedzinach, a wszystkie formalności załatwią bez wychodzenia ze swojego biura. Do ich dyspozycji są:

- analityk kredytowy, który przed złożeniem wniosku kredytowego oceni potrzeby firmy i możliwości banku
- ekspert od leasingu, który przedstawi wady i zalety różnych form finansowania samochodów, maszyn i urządzeń (leasing, kredyt, wynajem długoterminowy)
- ekspert walutowy, który prezentuje gotowe rozwiązania związane z zarządzaniem ryzykiem walutowym w firmie czy ryzykiem wzrostu stóp procentowych
- ekspert od handlu międzynarodowego, który podpowie, jak ograniczyć ryzyko w kontraktach zagranicznych
- ekspert ds. faktoringu, który wskaże możliwości poprawy płynności i rozliczeń z kontrahentami.

— Przedsiębiorstwa mogą korzystać w PKO Banku Polskim z najwyższych standardów obsługi, co pozwala na indywidualne i holistyczne spojrzenie na klienta, szczególnie w przypadku nietypowych, innowacyjnych biznesów. Decyzje podejmujemy lokalnie, w Polsce, co daje nam większą elastyczność — mówi Agnieszka Wardak, dyrektor Centrum Bankowości Przedsiębiorstw w PKO Banku Polskim.

W ofercie banku przedsiębiorcy znajdują również wiele narzędzi i usług, które pomagają w bieżącym zarządzaniu biznesem. Dobrym przykładem takiego rozwiązania jest bankowy kantor internetowy

Fot. Leonid Koles - stock.adobe.com

dla firm. Oferuje on atrakcyjne kursy i dostęp do dużej palety walut, co więcej, można telefonicznie negocjować kurs wymiany w kantorze bezpośrednio z dealerem banku, nawet w przypadku jednej transakcji. Aby było szybko i bezpiecznie, środki przy takiej wymianie cały czas znajdują się na rachunku firmy. Kantor w PKO Banku Polskim ma też funkcję wymiany waluty bez konta walutowego, która sprawdza się w przypadku pojedynczych przelewów przychodzących i wychodzących. Dzięki temu np. środki firmy z konta w PLN są przelewane na konto kontrahenta w EUR po atrakcyjniejszym kursie kantorowym. Kantor internetowy działa również na smartfonach.

BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA IPKO BIZNES Z UPRAWNIENIAMI DLA WIELU PRACOWNIKÓW

Jeśli w firmie znajduje się dział księgowości, kadr czy zakupów, wówczas system bankowości internetowej można udostępnić swoim pracownikom w zakresie, jaki jest potrzebny na danym stanowisku (np. tylko przelew podatkowy akceptowany smartfonem przez członka zarządu). Poprzez serwis bankowości internetowej można również wnioskować m.in. o kredyt na kilka milionów złotych. Z kolei każdy pracownik za pośrednictwem smartfona może zarządzać swoją

kartą służbową (sprawdzać limity, nadawać PIN itp.). Takie możliwości oferuje system iPKO Biznes wraz z aplikacją mobilną.

KONTO W NIEMCZECH, CZECHACH I SŁOWACJI BEZ WYJEŻDŻANIA Z POLSKI

PKO Bank Polski ma oddziały dla klientów biznesowych w Niemczech, Czechach i na Słowacji. Konto można otworzyć bez wyjeżdżania z Polski. W każdym z wymienionych państw działa jeden serwis bankowości online. Oznacza to, że bez przelogowania się można zarządzać rachunkami firmy w czterech krajach, a przelewy między nimi są realizowane w czasie rzeczywistym. To rozwiązanie jest szczególnie atrakcyjne m.in. dla branży e-commerce, gdyż konto, np. w Niemczech, „łączy” firmę z całą strefą euro.

JAK OGRANICZYĆ RYZYSKO?

W zmiennym otoczeniu rynkowym przedsiębiorcy szukają także zabezpieczenia przed wzrostem stóp procentowych. Dlatego PKO Bank Polski oferuje im „Kredyt z oprocentowaniem nie większym niż”. Klient ma możliwość wykupienia ochrony stawki referencyjnej WIBOR 3M, która stanowi podstawę wysokości oprocentowania kredytu. Dzięki temu przedsiębiorcy będą mogli ograniczyć ryzyko wzrostu stóp procentowych.

— W czasie dynamicznie zmieniających się uwarunkowań rynkowych bardzo ważne dla nas jest bezpieczeństwo finansów naszych klientów. Dlatego warto rozważyć zabezpieczenie się przed ryzykiem wzrostu stóp procentowych, gdy okres spłaty kredytu firmowego będzie dłuższy niż 6 miesięcy. Oprócz stosowanych produktów, takich jak opcja CAP, kontrakty IRS czy CIRS, nasi klienci mogą także wykupić ochronę stawki referencyjnej — mówi Agnieszka Wardak, dyrektor Centrum Bankowości Przedsiębiorstw w PKO Banku Polskim.

ZABEZPIECZENIE HANDLU I USŁUG

Przy potencjalnej współpracy z zagranicznym kontrahentem warto sprawdzić, czy nie podszysza się on pod inną firmę. Aby to zrobić, wystarczy wysłać dokumentację handlową za pośrednictwem swojego banku do banku kontrahenta. W ramach usługi inkasa dokumentowego za około 200-500 zł w PKO Banku Polskim przedsiębiorca może dowiedzieć się, czy ma do czynienia z prawdziwą firmą. Swoje interesy zabezpieczy dodatkowo, korzystając z gwarancji dobrego wykonania usługi, gwarancji czynszowej lub akredytywy (płatność przez bank kupującego na podstawie dokumentacji od sprzedającego).

Agnieszka Wardak
dyrektor Centrum Bankowości
Przedsiębiorstw
w PKO Banku Polskim

MAZURSKI DIAMENT

— W SZPITALU W NIDZICY DBAMY O WYSOKĄ JAKOŚĆ ŚWIADCZONYCH USŁUG MEDYCZNYCH I ZADOWOLENIE PACJENTÓW, KTÓRYM GWARANTUJEMY SZYBKĄ DIAGNOSTYKĘ I PROFESJONALNĄ OPIEKĘ
— MÓWI DYREKTOR ZESPOŁU OPIEKI ZDROWOTNEJ W NIDZICY ANNA OSŁOWSKA.

Fot. Jan Borodziuk

Fot. Ryszard Makczyński

Nowoczesny sprzęt i potencjał kadrowy sprawiają, że szpital w Nidzicy jest jednostką konkurencyjną na rynku medycznym. Decyduje o tym przede wszystkim nowy i bardzo nowoczesny sprzęt medyczny, oraz dobrze wykształcona kadra medyczna oraz dobrze przygotowani pracownicy niemedyczni. W nidzickim szpitalu znajdują się 2 najnowocześniejsze aparaty tomograficzne. Jeden jest 16-rzędowy, a drugi 64-rzędowy, którymi wykonywane są nowoczesne badania, co pozwala na dość szybkie postawienie diagnozy choremu i szybkie wdrożenie leczenia. Badanie tomografem jest całkowicie bezbolesne.

Pracownia tomografii komputerowej działa od 2020 roku. Dzięki temu wykonywane są badania zarówno ambulatoryjne, jak i szpitalne. Szpital na tego typu badania przyjmuje pacjentów z całego powiatu nidzickiego. Otwarty jest

także na przeprowadzanie badań pacjentów z innych powiatów. Badania wykonywane są bezpłatnie dzięki refundowaniu przez Narodowy Fundusz Zdrowia, na bieżąco, z krótkim czasem oczekiwania. — Przeprowadzamy też badania odpłatnie, praktycznie z dnia na dzień — wyjaśnia dyrektor Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy Anna Osłowska.

W szpitalu w Nidzicy znajduje się również mobilny cyfrowy aparat rentgenowski, który pozwala na badanie pacjentów bezpośrednio w szpitalnych oddziałach.

Nidzicki szpital dysponuje także profesjonalnym blokiem operacyjnym, składającym się z sali przedoperacyjnej i 2 sal operacyjnych. Wyposażenie medyczne bloku jest bardzo nowoczesne. Jest to sprzęt nowy i wysoko specjalistyczny, monitorujący głębokość snu i zwiótkowania podczas operacji. Operator ma pod

ręką kardiomonitor, ramię C, laparoskop, endoskop.

Zastosowano laminarny system klimatyzacji, zapewniający bezpieczeństwo epidemiologiczne podczas operacji. Ściany są ze stali kwasoodpornej, co powoduje mniejszą przyczepność drobnoustrojów i łatwiejsze dezynfekowanie. Sposób ogrzewania i wentrowania jest bezpieczny i dla pacjentów, i dla lekarzy.

— Kompleks operacyjny spełnia obecnie wszystkie wymogi nowoczesnego bloku operacyjnego. Jesteśmy już prawie w XXII wieku — mówi Anna Osłowska. Oprócz tego lekarze mają do dyspozycji nowoczesne respiratory, aparaty do terapii nerkozastępczej oraz aparaty do rzutu serca. Sprzęt jest kompatybilny i tworzy jedną całość.

Po ustaniu epidemii został w nowej części szpitala uruchomiony oddział wewnętrzny. Jest to na pew-

MATERIAŁ PATNERSKI 22022NIWN-A-K

no jeden z najnowocześniejszych oddziałów w całym województwie warmińsko-mazurskim. Najnowocześniejszy, bo wyposażony w specjalistyczny sprzęt, który całkowicie zabezpiecza potrzeby oddziału w zakresie diagnostyki i terapii.

— Personel dokłada wszelkich starań, żeby opieka nad chorymi była jak najlepsza, a pacjenci zadowoleni — dodaje dyrektor Anna Osłowska. Znacznie polepszyły się również warunki pobytu pacjentów na oddziale wewnętrznym. Sale są 2-osobowe z węzłem sanitarnym. Są nowe łóżka, szafki. W każdej chwili przy łóżku pacjenta można prowadzić intensywną terapię. Również dobre warunki pracy ma cały personel medyczny i niemedyczny.

W nidzickim szpitalu pracują wykształcone, ze specjalizacją pielęgniarki. Dzięki wsparciu finansowemu dyrekcji Zespołu Opieki Zdrowotnej pielęgniarki mogą kończyć studia magisterskie i robić specjalizację. Pracę pielęgniarkom ułatwia ścisła współpraca z opiekunami medycznymi. Lekarze podkreślają, że doświadczenie zdobyte w trakcie leczenia pacjentów covidowych sprawiło, że są zgranym zespołem, który kreatywnie potrafi rozwiązać wszystkie problemy i nie boi się nowych wyzwań. Dyrektor Anna Osłowska podkreśla, że szpital na pewno dalej będzie się rozwijał. — W tym roku powstanie nowoczesna pracownia rezonansu magnetycznego i nowoczesne centrum diagnostyki — zapewnia pani dyrektor.

Film do obejrzenia - <https://www.youtube.com/watch?v=aRvh8WcODts>

ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W NIDZICY

**ZATRUDNI LEKARZY SPECJALISTÓW
BĄDŹ LEKARZY W TRAKCIE SPECJALIZACJI
W ZAKRESIE:**

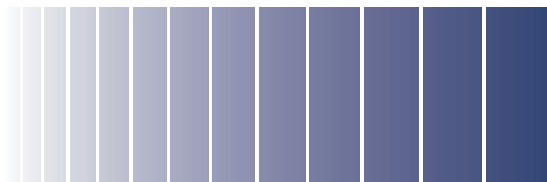

- **GERIATRIA • DERMATOLOGIA • CHIRURGIA**
- **RADIOLOGIA • PEDIATRIA • GINEKOLOGIA**

Oferujemy atrakcyjne warunki finansowe i dowolne formy zatrudnienia.

Zapraszamy do współpracy!

Oferty prosimy kierować na adres:
Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy, ul. Mickiewicza 23, 13-100 Nidzica
lub szpital@zoz.nidzica.pl, tel. 89 625 0535, Dyrektor ZOZ w Nidzicy – Anna Osłowska.

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYM PRZYCHODAMI

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2021	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2020	OPIS PKD
1	GRUPA POLMLEK	Warszawa	5 700 000 000	4 200 000 000	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
2	WIPASZ SA	Wadąg	3 100 110 866	2 662 047 372	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
3	EGGER BISKUPIEC SP. Z O.O.	Biskupiec-Kolonia Druga	922 548 168	405 596 451	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
4	SZYNAKA MEBLE SP. Z O.O.	Lubawa	826 586 000	644 572 420	Produkcja pozostałych mebli
5	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	811 178 541	549 431 378	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
6	OSTRÓDA YACHT SP. Z O.O.	Ostróda	628 391 000	437 166 680	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
7	BARTEX SP. Z O.O.	Chruściel	238 358 518	163 091 528	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
8	AGRO SZNAJDER SP. Z O.O.	Olsztyn	227 932 000	123 352 040	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia
9	BRW COMFORT SP. Z O.O.	Olsztyn	227 542 013	173 738 346	Produkcja pozostałych mebli
10	LITEXIMP SP. Z O.O.	Prostki	190 253 099	181 506 898	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
11	SCHWARTE GROUP SP. Z O.O.	Olsztyn	188 606 000	203 198 967	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
12	CEZAR PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNE DARIUSZ BOGDAN NIEWIŃSKI	Ełk	185 783 000	—	Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
13	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA LIVING SP. Z O.O.	Łtawa	155 848 000	128 978 906	Produkcja pozostałych mebli
14	MARBO SP. Z O.O.	Ługwałd	97 227 231	68 750 614	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
15	BOCCARD KATES SP. Z O.O.	Olsztyn	95 245 000	78 860 510	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia
16	CHEMIKALS SP. Z O.O.	Braniewo	94 710 710	76 576 592	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
17	GOSPODARSTWO PRODUKCJI ROLNEJ CENTRALA NASIENNA SP. Z O.O.	Nidzica	81 007 146	81 221 924	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
18	ANNA SP. Z O.O.	Olsztyn	80 364 836	33 170 066	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
19	DAM-ROB SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Zalewo	80 218 500	59 318 427	Produkcja pojemników metalowych
20	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D. I R. ROSSOCHACCY SPÓŁKA JAWNA	Lidzbark Warmiński	79 903 992	66 028 816	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
21	EXPOM SA	Kurzętnik	72 187 000	60 834 363	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
22	TAHAMI FISH SP. Z O.O.	Olsztyn	70 817 316	64 364 505	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
23	BUDOKOP GEOTECHNIKA SP. Z O.O.	Elbląg	63 857 144	71 457 411	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
24	ZAKŁAD URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH UNIMASZ SP. Z O.O.	Olsztyn	55 306 126	35 259 145	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
25	ZAKŁAD PRODUKCJI TEKTURY I OPAKOWAŃ ARKADIUSZ CEBULA	Pastłęk	49 337 082	39 543 887	Produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury
26	SELMET B. J. RUDNICCY SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	48 365 802	25 650 108	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
27	GOSHE SP. Z O.O.	Olsztyn	48 278 338	35 983 823	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
28	FIRMA OL-TERM RUDZIŃSKI TRUSIELEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	45 954 248	36 886 811	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
29	MARBO B. I M. DENERT SPÓŁKA JAWNA	Kalinowo	45 118 695	35 538 286	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
30	PHU GROT JACEK OLSZEWSKI	Pisz	44 915 804	39 217 860	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
31	W-M GLASS SP. Z O.O.	Bartoszyce	40 838 907	35 589 699	Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego
32	TARTAK NAPIWODA SP. Z O.O.	Napiwoda	39 909 583	27 815 677	Produkcja wyrobów tartacznych
33	WOLNOŚĆ SP. Z O.O.	Elbląg	36 709 316	32 366 784	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYM PRZYCHODAMI

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2021	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2020	OPIS PKD
34	SKALIK SPÓŁKA JAWNA KAZIMIERZ SKALIK I ZOFIA SKALIK	Świątajno	36 236 297	28 691 109	Produkcja pozostałych mebli
35	PRESSTA EISELE POLSKA SP. Z O.O.	Elbląg	35 953 378	18 808 909	Sprzedaż hurtowa obrabiarek
36	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE STALŻŁOM SP. Z O.O.	Kajkowo	35 168 836	19 065 380	Naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych
37	PIECZARKI MAZURSKIE SP. Z O.O.	Uźranki	30 035 912	28 386 220	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw
38	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W ELBLĄGU SP. Z O.O.	Elbląg	30 008 235	30 657 779	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
39	MUSA ALICJA MUSIAŁ TADEUSZ MUSIAŁ SPÓŁKA JAWNA	Targowisko Dolne	28 550 074	25 672 459	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
40	PROTEKTOR BHP MICHAŁ SZPANOWSKI	Lubawa	27 567 484	16 548 811	Sprzedaż hurtowa wyrobów tekstylnych
41	SIWIK INTERTRADE SP. Z O.O.	Mrągowo	27 095 681	25 744 737	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
42	SOWUL & SOWUL SP. Z O.O.	Biskupiec	26 913 741	21 457 149	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
43	CENTRUM BUDOWLANE MRĄGOWO SP. Z O.O.	Mrągowo	25 420 483	20 424 657	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
44	UPAŁTY-ROL SP. Z O.O.	Upałty Małe	25 085 715	26 435 741	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
45	GOSPODARSTWO RYBACKIE OLSZTYN II SP. Z O.O.	Ruś	24 943 252	15 873 949	Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych
46	PLAST FOL SP. Z O.O.	Samplawa	21 148 690	15 779 784	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
47	IMPERIUM KATARZYNA BRDYS PAWEŁ BRDYS SPÓŁKA JAWNA	Ełk	21 137 337	21 982 340	Sprzedaż detaliczna napojów alkoholowych i bezalkoholowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
48	CENTRALA MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH EŁK SP. Z O.O.	Ełk	21 136 622	15 517 209	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
49	FIRMA WIELOBRANŻOWA PAMA MIROŚLAW SIENKIEWICZ	Elbląg	20 596 565	10 026 546	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
50	LUBAWSKA SPÓŁKA KOMUNALNA SP. Z O.O.	Lubawa	20 563 097	18 177 451	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
51	ZORTRAX SA	Olsztyn	20 083 505	998 734	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
52	PEAK PACKAGING POLAND SP. Z O.O.	Bartoszyce	19 424 788	17 784 752	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
53	AGRO SOKOŁÓW F I SP. Z O.O.	Piecki	18 887 128	20 536 937	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
54	ZAKŁAD MECHANICZNY ELZAM ZAMECH SP. Z O.O.	Elbląg	18 151 197	20 415 543	Obróbka mechaniczna elementów metalowych
55	KRAJOWA AGENCJA INFORMACYJNA INFO SP. Z O.O.	Olsztyn	18 051 695	12 193 634	Działalność związana z oprogramowaniem
56	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE KOMPASZ SPÓŁKA JAWNA MIROŚLAW TKACZYK STANISŁAW PAWŁOWSKI	Łtawa	17 756 435	20 659 317	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
57	ABS POLSKA SP. Z O.O.	Gronowo Górne	16 438 612	17 721 591	Chów i hodowla pozostałego bydła i bawołów
58	ŻUBR ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH TRZCIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	15 829 553	16 371 940	Działalność usługowa związana z leśnictwem
59	AGRO SOKOŁÓW SP. Z O.O.	Piecki	15 743 815	13 097 910	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
60	VITRON SP. Z O.O.	Trzonki	15 323 278	14 134 826	Produkcja wyrobów tartacznych
61	CHEMAGRO SP. Z O.O.	Ełk	15 259 735	16 480 310	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
62	ZAKŁAD WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Mrągowo	14 516 966	12 966 907	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
63	WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA	Olsztyn	14 287 884	12 233 781	Pozostałe formy udzielania kredytów
64	INSTYTUT BADAWCZO-SZKOLENIOWY SP. Z O.O.	Olsztyn	13 888 500	2 139 215	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane
65	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE KOŁAKOWSKI SP. Z O.O.	Nidzica	13 563 794	13 917 882	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
66	FAVET SP. Z O.O.	Morąg	13 394 644	11 665 500	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach

GRUPA POLMLEK

GRUPA POLMLEK Z 9 MLD ZŁ PRZYCHODU SZACOWANEGO NA 2022 ROK WYSUWA SIĘ NA PIERWSZE MIEJSCE WŚRÓD MLECZARSKIEJ WIELKIEJ TRÓJKI. NA WARMII POLMLEK ROZWIJA SWÓJ NAJWIĘKSZY I KLUCZOWY ZAKŁAD.

SIŁĄ POLMLEKU JEST NIEUSTANNY ROZWÓJ, CZEGO PRZYKŁADEM JEST GŁÓWNY ZAKŁAD GRUPY — MLECZARNIA W LIDZBARKU WARMIŃSKIM. DZIĘKI PRZEMYSŁANYM INWESTYCJOM I PRZEJĘCIOM MNIEJSZYCH GRACZY GRUPA POLMLEK MA SZANSĘ STAĆ SIĘ WKRÓTCE LIDEREM POLSKIEGO RYNKU MLECZARSKIEGO I UMOĆNIĆ POZYCJĘ RODZIMYCH ROLNIKÓW, TAKŻE TYCH Z WARMII I MAZUR.

ROŚNIE POWAŻNY GRACZ NA RYNKU PRODUCENTÓW SPOŻYWCZYCH W POLSCE

GŁÓWNY ZAKŁAD GRUPY POLMLEK — MLECZARNIA W LIDZBARKU WARMIŃSKIM

stniejąca niemal od 30 lat Grupa Kapitałowa Polmlek jest największą prywatną firmą mleczarską z w 100 proc. polskim kapitałem, od 2009 roku niezmiennie w pierwszej trójce największych firm z tej branży w kraju.

W 2021 roku Polmlek odnotował przychód w wysokości 5,7 mld zł, natomiast szacowany przychód w roku 2022 to już 9 mld zł. Był to zarazem najbardziej spektakularny wzrost w stosunku do poprzednich lat (ok. 31 proc. rok do roku). Wartość założonej i prowadzonej przez Andrzeja Grabowskiego i Jerzego Boruckiego Grupy Polmlek jest dziś szacowana na 2,3 mld zł.

W GRUPIE SIŁA

Strategia firmy opiera się na sukcesywnej akwizycji (przejęciach i wykupie) kolejnych podmiotów w celu stworzenia jednej z największych w Polsce grup produkujących wysokiej jakości żywność. Przejęcia

i konsolidacja pozwalają na dywersyfikację produkcji – wyspecjalizowanie poszczególnych zakładów w wytwarzaniu konkretnego asortymentu — a co za tym idzie większą wydajność, a także zapewnienie powtarzalności i wysokiej jakości produkcji oraz usprawnienie procesów logistycznych i skrócenie łańcucha dostaw, co zwiększa konkurencyjność firmy i umożliwia ekspansję na rynki zagraniczne.

LIDER POLSKIEGO EKSPORTU

Firma eksportuje swoje wyroby niemal do stu krajów na całym świecie. Z Lidzbarka Warmińskiego sery i wysokospecjalistyczne proszki wyjeżdżają do 90 krajów świata, a to nie koniec światowej ekspansji. Skuteczność działań znalazła potwierdzenie podczas pandemii. Polmlek mimo znacznego ograniczenia zamówień, szczególnie z sektora HoReCa (hotele, restauracje, gastronomia), nie zmniejszył

MATERIAŁ PATNERSKI 18822LWWL-A-K

produkcji ani ilości mleka skupowanego od rolników z ponad 8 tys. gospodarstw. Dzięki temu, że Polmlek produkuje cały asortyment mleczarski, możliwe było zastąpienie w danym momencie trudno zbywalnych produktów artykułami pierwszej potrzeby, np. z długim terminem ważności, takimi jak mleko UHT. Pozwoliło to także uniknąć zwolnień pracowników.

SUKCES PRZEJĘĆ I ROZWÓJ NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII W ZAKŁADACH

Grupa Kapitałowa Polmlek zrzesza już kilkanaście podmiotów z branży przetwórstwa mlecznego oraz produkcji soków i napojów. Wśród marek, które dołączyły do portfolio firmy na przestrzeni lat, są m.in. Fortuna, Rolmlecz, Lacpol oraz CEKO. Trwa także proces przejścia spółki Jagr, uznanego producenta masła i produktów przeznaczonych dla kanału HoReCa.

Za zakup udziałów Rolmleczu oraz przejęcie pakietu kontrolnego nad Lacpołem Polmlek otrzymał podczas XII Forum Rynku Spożywczego i Handlu nagrodę w kategorii wydarzenie rynku spożywczego 2019. Było to największe przejęcie w historii polskiego mleczarstwa.

Firma uruchomiła także w 2017 roku pierwszą w Polsce i największą w Europie Środkowej proszkownię koncentratu białka serwatkowego i laktozy oraz innowacyjną linię suszarni rozpyłowej pochodnych serwatki w Lidzbarku Warmińskim. Z kolei dzięki przejęciu CEKO portfolio grupy wzbogaciło się o sery premium. – Marka Sery z Goliszewa to produkty, jakich nie ma w swojej ofercie konkurencja. Są to sery długodojrzwające typu szwajcarskiego, inspirowane tradycyjnymi recepturami i dostosowane do oczekiwań polskiego konsumenta. Na szczególną uwagę zasługują lekko słodkie sery z oczkami: Antek, Boryna, Jagna i Dobrodziej, ser wiedeński ricotta, mimmolle, ser maślany, a także Zbójnik – ser w typie oscypka, wędzony w dymie olchowym, inspirowany włoską tradycją serów wyrobianych w górach. To prawdziwe perełki w ofercie – mówi Joanna Kołodyńska, dyrektor marketingu Grupy Polmlek. – Sery są produkowane według tradycyjnych receptur, przekazywanych z pokolenia na pokolenie, i to dosłownie. Właśnie teraz na emeryturę odchodzi serowar, który przekazał swój fach potomkowi. Teraz syn będzie naszym głównym serowarem w Goliszewie – dodaje. Warto wspomnieć, że produkowane przez Polmlek sery mozzarella podbiły amerykańskie i arabskie rynki.

NIE TYLKO MLEKO. CORAZ WIĘKSZA PRODUKCJA SOKÓW I NAPOI

W Tymienicach, kolejnym zakładzie produkcyjnym Grupy Polmlek, dysponującym własnym ujęciem wody mineralnej i ponad setką stałych dostawców wysokiej jakości owoców i warzyw, każdej doby z taśmy zjeżdża ok. miliona gotowych soków, nektarów i napojów niegazowanych Fortuna. Oprócz produktów z długą tradycją, takich jak choćby soki marchwiowe Karotka, w ofercie Fortuny pojawiają się modne nowości, np. nowe warianty smakowe soków Pysio i świetnie przyjęte przez rynek mleczno-owocowe, z dodatkiem płatków owsianych napoje Brekfast. Produkty z logo marki były wielokrotnie nagradzane wśród ostatnich wyróżnień są m.in. tytuły Dobra Marka 2020 oraz Marka Dekady.

RYNKOWE INNOWACJE EKO I VEGE

Firma stawia także na produkty ekologiczne oraz wegańskie. W 2020 roku była pierwszym polskim producentem napojów alternatywnych. – To był nasz wkład w stronę konsumentów. W naszej ofercie znajdują się zarówno ekologiczne przetwory mleczne, jak i wegańskie napoje roślinne, desery na bazie mleczka kokosowego oraz owsianego, a także plastry na kanapki. Planujemy rozwijać tę ważną gałąź rynku i szukamy odpowiednich partnerów do współpracy – mówi Joanna Kołodyńska.

ZAMKI GNIEW, GIŻYCKO, A TAKŻE MORZE, GÓRY

W skład Grupy Polmlek wchodzi również hotele usytuowane w Jastrzębiej Górze, Krynicy-Zdroju, Giżycku i Gniewie. Hotel Zamek Gnień oraz St. Bruno w Giżycku to obiekty historyczne. Zostały odrestaurowane i dzięki mecen-

towi właścicieli Grupy poza funkcją ekskluzywnego hotelu z zapleczem gastronomicznym, centrum konferencyjnym, zespołem rekreacyjnym i spa oferują liczne atrakcje turystyczne, rekonstrukcje historycznych wydarzeń i turnieje rycerskie.

SAMOWYSTARCZALNOŚĆ ENERGETYCZNA, ZIELONE TECHNOLOGIE

Ważną pozycję w budżecie Grupy Polmlek zajmują inwestycje mające na celu zrównoważony rozwój. Przejmowane zakłady podlegają modernizacji, tak by były jak najbardziej neutralne dla środowiska i samowystarczalne pod względem zużycia energii. Są wyposażane w fotowoltaikę i kogenerację gazową. Wytwarzana w ten sposób energia na własne potrzeby oraz ciepło wykorzystywane w procesach technologicznych pokrywają 65 proc. zapotrzebowania na energię elektryczną. Potwierdzają to białe certyfikaty, czyli świadectwa efektywności energetycznej. W zakładach funkcjonuje także zamknięty obieg wody, który pozwala zaoszczędzić miliony litrów dziennie. W lidzbarskiej proszkowni woda technologiczna jest wykorzystana praktycznie w 100 proc. Modernizowane i przebudowywane są oczyszczalnie ścieków na bazie lidzbarskiej będzie wytwarzana również czysta energia – będzie to pierwsza tak innowacyjna instalacja w regionie.

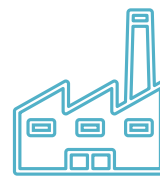
PROJEKTY BADAWCZE, MNIEJ ODPADÓW

Również w Lidzbarku Warmińskim trwają badania nad wykorzystaniem i przetwarzaniem mleka w całości – tak by przetwórstwo tego surowca nie wiązało się z powstawaniem odpadów, które trzeba

użytkować. Obecnie Grupa Polmlek w swoich zakładach przetwarza 4,5 mln litrów mleka i 5,2 mln litrów serwatki na dobę. Zmiany dotyczą także opakowań kartonowych na soki i napoje, w których jest używany tylko plastik z trzciny cukrowej, a ta, rosnąc, przyczynia się do redukcji dwutlenku węgla. Aż 83 proc. kartonu jest obecnie pochodzenia roślinnego – to prawie trzykrotnie mniej plastiku niż w o tradycyjnym pakowaniu. Zmiana dotyczy także zbiorczych opakowań, które są produkowane z szarego kartonu z nadrukami w jednym kolorze. Zarząd Polmleku podkreśla, że w obec-

nych czasach benefity związane z konsolidacją firm czerpią obie strony. Podczas gdy obecnie przedsiębiorcy muszą zmagać się z ogromną inflacją, trudnościami w pozyskiwaniu surowców, w zakupie materiałów opakowaniowych, utrudnieniami w łańcuchach dostaw, jest to najlepsze rozwiązanie dla mniejszych podmiotów. Stabilnie działająca grupa kapitałowa jest mniej narażona na ryzyko, które niosą aktualne wydarzenia i zjawiska, takie jak pandemia, wojna w Ukrainie, kryzys klimatyczny oraz stale rosnące koszty prowadzenia działalności. Ponadto właściciele Grupy Polmlek widzą w konsolidacji szansę na wzmocnienie polskiego mleczarstwa oraz stabilizację sytuacji polskich hodowców i dostawców mleka.

GRUPA POLMLEK w liczbach

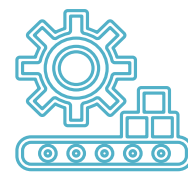

12
zakładów
produkcyjnych

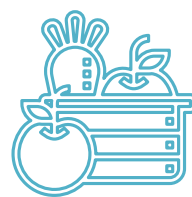
100%
polskiego kapitału

93
linie
produkcyjne

100

polskich dostawców
warzyw i owoców

3700

zatrudnionych
wykwalifikowanych
pracowników

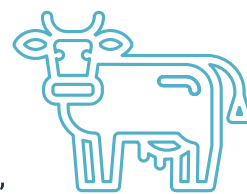
1 mln

sztuk soków/
napojów/nektarów
dziennie

4,5 mln L

dzienny przerób mleka w litrach

8200

polskich gospodarstw rolnych
współpracujących stale
z Grupą Polmlek (dostawcy mleka,
warzyw i owoców)

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYM PRZYCHODAMI

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2021	PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY 2020	OPIS PKD
67	WIELOBRANŻOWY ZAKŁAD USŁUGOWO-PRODUKCYJNY I HANDLOWY SPOMER SP. Z O.O.	Itawa	13 320 871	14 258 328	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
68	NNV SP. Z O.O.	Olsztyn	13 145 705	9 780 191	Działalność portali internetowych
69	ANIOIL SP. Z O.O.	Ełk	13 082 028	18 544 097	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
70	MJM SP. Z O.O. VI-GGA-MI SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Działdowo	12 411 610	10 763 652	Produkcja obuwia
71	WALENÓW PARK SP. Z O.O.	Olsztyn	12 259 447	18 334 628	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych
72	FALA EŁK SP. Z O.O.	Ełk	12 124 941	11 304 413	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
73	PRZEDSIĘBIORSTWO ARMOT A. K. E. SULEWSCY SPÓŁKA JAWNA	Ełk	12 013 516	10 188 534	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
74	ŁAWKI ROL SP. Z O.O.	Ławki	11 898 950	10 592 513	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
75	SILVER-PLAST SP. Z O.O.	Morąg	11 866 638	16 292 226	Odzysk surowców z materiałów segregowanych
76	GOSPODARSTWO ROLNE BARTĘŻEK SP. Z O.O.	Bartężek	11 541 948	11 531 075	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi
77	SPÓŁKA JAWNA ŻWIREK KATARZYNA SKWIOT ADAM SKWIOT	Piecki	11 312 101	8 337 238	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu
78	FAPRO SP. Z O.O.	Uzdowo	10 102 703	9 017 053	Produkcja nonelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego
79	FUNDACJA ŻAK UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	10 066 492	9 124 738	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
80	POLKARD SP. Z O.O.	Olsztyn	9 926 092	7 928 070	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych
81	GOSPODARSTWO KREKI SP. Z O.O.	Kreki	9 855 498	7 328 968	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
82	AGRO PLAN MASUNY SP. Z O.O. & CO. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Dzietrzychowo	9 369 119	7 786 716	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
83	GODMAR M. R. P. GODZIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Milejewo	9 276 547	7 053 303	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
84	DREWPOL SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Chostka	8 846 130	8 947 688	Działalność usługowa związana z leśnictwem
85	C & P PRODUCTION SP. Z O.O.	Olsztyn	8 798 804	5 217 573	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa
86	DR VITA SP. Z O.O.	Olsztyn	8 762 838	3 068 630	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych
87	PRINTED CIRCUIT BOARD TECHNOLOGY SP. Z O.O.	Elbląg	8 427 027	5 925 563	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
88	CHORTEN PÓŁNOC SP. Z O.O.	Olsztyn	8 343 293	5 727 784	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
89	SBP PASZE SP. Z O.O.	Susz	8 008 074	8 889 464	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
90	RYŃSKIDWÓR-ROL SP. Z O.O.	Ryn	8 003 115	4 635 390	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
91	HESTON CONSULTING SP. Z O.O.	Olsztyn	7 907 152	7 209 250	Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych
92	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Gołdap	7 854 852	7 522 744	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
93	STACJA PALIW NIKUTOWO BRODZIK SP. Z O.O.	Nikutowo	7 601 450		Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
94	ABAK SA	Olsztyn	7 174 010	7 235 500	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe
95	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE STAL-MOT SP. Z O.O.	Węgorzewo	6 809 667	5 584 625	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
96	DT SP. Z O.O.	Giedajty	6 629 227	6 726 298	Naprawa i konserwacja maszyn
97	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Lubawa	6 585 085	6 024 212	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
98	MARBO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Ługwałd	6 561 920	3 933 640	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania
99	METALEX SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	6 549 741	5 775 232	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
100	ARCTICA POLAND SP. Z O.O.	Lenarty	6 506 612	6 778 081	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

WYJAZD UCZNIÓW Z DOWSPUDY ZAPROCENTUJE W ICH PRZYSZŁYM, DOROSŁYM ŻYCIU, UŁATWIAJĄC WEJŚCIE NA RYNEK PRACY W MIĘDZYNARODOWYM OTOCZENIU

W poniedziałek, 6 czerwca 2022 r. w Zespole Szkół w Dowspudzie odbyło się oficjalne podsumowanie projektu „Praca u podstaw – podwyższenie kompetencji kluczowych jako dźwignia sukcesu”, realizowanego dzięki współfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu operacyjnego Wiedza — Edukacja — Rozwój.

20 uczniów Zespołu Szkół w Dowspudzie pod opieką nauczycieli Pani Katarzyny Walendzewicz, i Pani Emili Świerżewskiej wróciło 16 kwietnia 2022 r. z dwutygodniowego stażu pn. „Ponadnarodowa mobilność uczniów”, który odbywał się w Grecji.

Głównym celem projektu „Ponadnarodowa mobilność uczniów”, o numerze przedsięwzięcia 2020-1-PMU-3300 i tytule „Praca u podstaw – podwyższenie kompetencji kluczowych jako dźwignia sukcesu”, jest wyrównanie szans uczestników poprzez zmianę ich postawy mentalnej i perspektywy patrzenia na własny rozwój, jak również wiary we własne możliwości. O ile uczenie się przez całe życie i inwestowanie w siebie jest niezbędne do odniesienia sukcesu we współczesnym świecie, to jest ono uwarunkowane odpowiednią postawą mentalną i przekonaniami.

Uczniowie odbywali projekt w szkole partnerskiej Platon M.E.P.E. School w Katerini gdzie mieli zajęcia polegające na m.in. otwarciu uczniów na inne kultury i różnice występujące we współczes-

nej europejskiej rodzinie, poprawie ich świadomości kulturowej i poziomu komunikacji międzykulturowej, jak też wzmocnienie postawy otwartości i tolerancji wśród młodych ludzi czy wzmocnienie tożsamości uczestników jako obywateli Unii Europejskiej.

W ramach programu kulturowego uczestniczyli również w wycieczce do Salonik oraz na Meteory, gdzie zwiedzili jeden z 13 monastyrów zawieszonych na skałach.

Udział w przedsięwzięciu za granicą przyczynił się do osobistego rozwoju uczestników projektu. Był okazją do zdobycia nowych kompetencji kluczowych, społecznych oraz dał możliwość doskonalenia umiejętności językowych. Uczestnicy poznali kulturę i obyczaje mieszkańców regionu Macedonii Środkowej na Rivierze Olimpijskiej.

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

WOJNA ODCISNĘŁA SWOJE PIĘTNO

NAJPIERW PANDEMIA WYWRÓCIŁA WSZYSTKO DO GÓRY NOGAMI, ODBIERAJĄC ŻYCIE I RUJNUJĄC GOSPODARKI. TERAZ WOJNA ZA NASZĄ WSCHODNIĄ GRANICĄ PRZYNIOSŁA OGROM CIERPIENIA, MORZE ŁEZ I ZATRZĘŚŁA ŚWIATEM. PYTANIE, JAK MOCNO I NA JAK DŁUGO?

Na wieść o rosyjskim ataku na Ukrainę na stacjach benzynowych zaczęły tworzyć długie kolejki. Kierowcy bali się, że nie będzie paliwa, że ceny wzrosną. Stali w ogonkach, nie dowierzając specjalnie w zapewnienia, że dostawy są w pełni zabezpieczone, a ceny stabilne.

Dziś wiemy, że to nie były plotki, tylko że teraz cenę 6,99 zł za litr benzyny, bo tak wówczas wywinowała cenę jedna ze stacji w Olsztynie, przyjęlibyśmy z otwartymi rękoma. Wtedy nikt nie wiedział, z czym tak naprawdę przyjdzie nam się zmierzyć. I wcale nie chodzi o setki tysięcy uchodźców którzy napłynęli z Ukrainy do Polski, których pod swój dach przyjęli Polacy.

Bo o ile w przypadku koronawirusa można było jakoś przewidzieć rozwój sytuacji, budować modele matematyczne, tak w przypadku agresji na Ukrainę, wszystkie scenariusze były i dalej są na stole. A do tego zmagamy się z wysoką inflacją, która tak naprawdę sami sobie trochę zafundowaliśmy walcząc z pandemią, ale taką cenę płacić dziś niemal wszystkie kraje. Wojna w Ukrainie tylko podbiła inflację.

W reakcji na rosyjską agresję Zachód nakłada na agresora kolejne pakiety sankcji i odważniej odwraca się od rosyjskich surowców. Do końca roku Unia Europejska wprowadzi embargo na dostawy rosyjskiej ropy. Na razie chodzi o tę, która przyływa tankowcami. Jednak zakaz mocno uderzy w Rosję, która żywi swoją maszyną wojenną pieniędzmi ze sprzedaży surowców energetycznych. Polska już wprowadziła zakaz importu węgla z Rosji. Embargo oznacza, że będziemy musieli sprowadzić węgiel, ropę z innych krajów. A to oznacza wzrost ich cen.

Dlatego eksperci są zgodni — surowce w Europie pozostaną drogie, a tym bardziej że nie można wykluczyć żadnego scenariusza rozwoju wojny. I dlatego trzeba szykować się na zaciskanie pasa. Będziemy musieli ograniczyć zużycie paliw kopalnych, raz z powodu embarga na węgiel i ropę, a niedługo też gaz ze Wschodu, albo z uwagi, co jest wynikiem pierwszego, wzrostu ich cen do niespotykanych dotąd poziomów.

Bo kto jeszcze niedawno wyobrażał sobie, że w składach węglowych nie będzie węgla albo będzie tak piorunsko drogi. W czerwcu ubiegłego roku tonę rosyjskiego węgla typu „orzech” można było kupić w Olsztynie za 760 zł, dziś trzeba zapłacić 2700 zł (to jeszcze węgiel sprzed 16 kwietnia, a więc od kiedy Polska wprowadziła embargo na węgiel z Rosji — tłumaczył nam właściciel składu). Polski węgiel jest jeszcze droższy. — 2820 zł za tonę — zawinszował sobie inny sprzedawca, dodając, że latem ubiegłego roku taki węgiel sprzedawał po 780-820 zł.

Dziś mamy sytuację, że przeciętny emeryt w skali roku może sobie kupić nawet nie 10 ton węgla.

Stad reakcja rządu i program wsparcia dla odbiorców węgla, którzy będą mogli kupić węgiel po cenie gwarantowanej 996,60 zł za tonę, choć tylko trzy tony na gospodarstwo. Jednak bez tego wsparcia wiele osób czekałoby zimą dramat, a trzeba pamiętać, że węgla używają zwykle najmniej zamożne gospodarstwa domowe.

Jednak wszyscy tankujemy do бакów to samo paliwo. Daniel Obajtek, prezes PKN Orlen odnosząc się do rosnących cen paliw powiedział:

— Czy możemy mieć tańszy surowiec? Możemy, ale tu chodzi o przyszłość i bezpieczeństwo naszego kraju. Politycy, którzy dziś uderzają w firmy paliwowe, muszą

zastanowić się, czy chcą za dwa-trzy lata widzieć czołgi rosyjskie w Warszawie za nasze pieniądze. Dziś cała UE i wszystkie kraje Europy płacą cenę za rezygnację z rosyjskiej ropy. Jeśli to wytrzymamy, to z czasem ta cena ropy się zmieni — podkreślił prezes Obajtek.

Dziś ceny litra paliwa nieuchronnie zbliża się do kolejnej granicy 8 złotych za litr i wielu kierowców zadaje sobie pytanie, czy ten marsz skończy się na 10 złotych?

— To na razie mimo wszystko skrajny scenariusz, musiałoby to się wiązać z jakimiś radykalnymi zmianami na światowym rynku — mówi dr Jakub Bogucki z portalu e-petrol.pl

Jednak, jak zauważa ekspert, nie tylko wojna podbiła ceny paliwa, ale też rosnący popyt na ropę gospodarek dźwigających się po pandemii.

Jak w tej sytuacji będzie wyglądał wzrost gospodarczy? Tu nie ma zbyt wiele optymizmu — podkreślają zgodnie ekonomiści.

— Prognozy nie są zbyt optymistyczne, tym bardziej że wojna w Ukrainie może potrwać 5-6 lat. Dla zwykłego Kowalskiego będzie to trudny czas. Rząd z jednej strony mówi, że walczy z inflacją, a z drugiej strony dosypuje pieniędzy na rynek, co nie pomaga w gaszeniu inflacji — mówi dr Waldemar Kozłowski z UWM, dodając: — Mam wrażenie, że dziś jest więcej w gospodarce polityki niż ekonomii. Kluczowa będzie jesień, wtedy okaże się po ile będą ceny energii. Spodziewam się zapaści w gospodarce.

Profesor Andrzej Buszko z UWM obawia się stagflacji, czyli spadku koniunktury gospodarczej, której będzie towarzyszyć wysoka inflacja.

— Mamy dramatycznie niski poziom inwestycji prywatnych — wskazuje prof. Buszko. — Premier Morawiecki tłumaczył, że to będzie ok. 26 proc. w strukturze PKB. Dziś ten wskaźnik jest w granicach 15 proc. Nie ma inwestycji, bo okres wojenny nie sprzyja inwestycjom, inwestorzy wyczekują. Dlatego niedługo możemy mieć chociażby skok bezrobocia. Do tego nie wiemy, kiedy dostaniemy pieniądze na Krajowy Plan Odbudowy.

— Ropa, gaz, węgiel to jest dziś problem — zauważa prof. Rafał Warząła, ekonomista z UWM. — Raz ich dostępność, a dwa ceny surowców, które w dużej mierze mają wpływ na wysoką inflację. Oczywiście jest to związane z wojną, z embargiem. Nie byliśmy na to przygotowani, zresztą nie tylko my, Europa też. A jednocześnie nie mamy takiej łatwej i szybkiej alternatywy, żeby się znaleźć inne źródła dostaw i co istotne zachować ceny na takim samym poziomie. Walka z inflacją będzie dłuższa i kosztem wzrostu gospodarczego, większego bezrobocia.

Zdaniem ekonomistów Polskiego Instytutu Ekonomicznego polską gospodarkę czeka lekkie spowolnienie. I jak się okazuje nie jest to odosobniona opinia. Podczas Europejskiego Kongresu Finansowego

REKLAMA 127220TBR-A

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

wego w Sopocie minister finansów przyznała, że najbliższe lata będą trudne dla polskiej gospodarki. — Przed nami spowolnienie gospodarcze — przyznała minister finansów Magdalena Rzeczkowska.

Analitycy PIE prognozują, że PKB Polski wzrośnie w 2022 r. o 4,8 proc., a w 2023 r. o 3,5 proc.. A średnia inflacja sięgnie w tym roku 13,1 proc. ze szczytem na poziomie 15,8 proc. w sierpniu. W 2023 r. inflacja spadnie średnio do 8,6 proc. Wyraźny spadek inflacji nastąpi najwcześniej dopiero na przełomie 2023 i 2024 r. — przewidują.

To są tylko prognozy. Na razie mamy rekordową inflację, która w maju wyniosła 13,9 proc. w porównaniu z majem ubiegłego roku. Plony wojny i inflacji zbiera też branża rolno-spożywcza. Choć inflacja w Polsce zaczęła rosnąć już w ubiegłym roku, to dopiero wojna na Ukrainie wywołała szok na rynku żywności spowodowany ograniczeniem dostaw z krajów objętych konfliktem zbrojnym. Duży skok cen energii, gazu, paliw oraz nawozów pociągnął za sobą wzrost kosztów produkcji rolno-spożywczej. Ceny żywności maju były o 13,5 proc. wyższe niż rok wcześniej. Widać też braki niektórych towarów, np. oleju słonecznikowego, którego ważnym producentem jest Ukraina.

Stąd festiwal podwyżek stóp procentowych, które mają wyhamować inflację. Dziś stopa referencyjna,

główna stopa procentowa NBP, wynosi już 6 proc. Czy to koniec podwyżek? Prezes NBP Adam Glapiński powiedział, że cykl podwyżek stóp procentowych zbliża się stopniowo do końca. Oceniał, że latem inflacja się ustabilizuje i później zacznie wolno spadać. Jednocześnie wskazał, że widać osłabienie aktywności gospodarczej. Jego zdaniem pod koniec tego roku wzrost PKB może spaść do 4-4,5 proc., a w przyszłym roku, nie zdziwiłby się, gdyby spadł poniżej 3 proc.

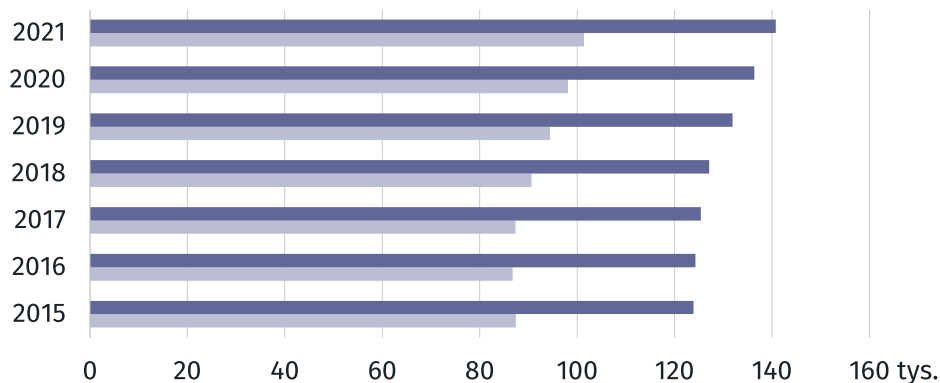
Wojna w Ukrainie i sankcje, jakie w odwecie Zachód nałożył na Rosję, ale i Białoruś, rykoszetem uderzyły też w inwestycje drogowe w Polsce. Według danych Polskiego Związku Pracodawców Budownictwa ceny rynkowe stali w pierwszym kwartale tego roku były wyższe o 110-140 proc. w porównaniu do I kwartału 2020 roku. Płyty OSB zdrożały w tym czasie o ok. 80 proc., styropian o 60-90 proc., asfalt o ok. 70 proc., energia elektryczna o 250 proc. a paliwa o 40-50 proc. Inny problem to brak rąk o pracy. Wielu Ukraińców pracujących w Polsce na wieść o wybuchu wojny wróciło do kraju, żeby walczyć z agresorem.

— Wojna w Ukrainie nie zatrzymała toczących się inwestycji drogowych, jednak od początku konfliktu branża budowlana zgłaszała problemy związane z odpływem ukraińskich pracowników i wzrostem cen materiałów budowlanych

Fot. Artur Grom — stock.adobe.com

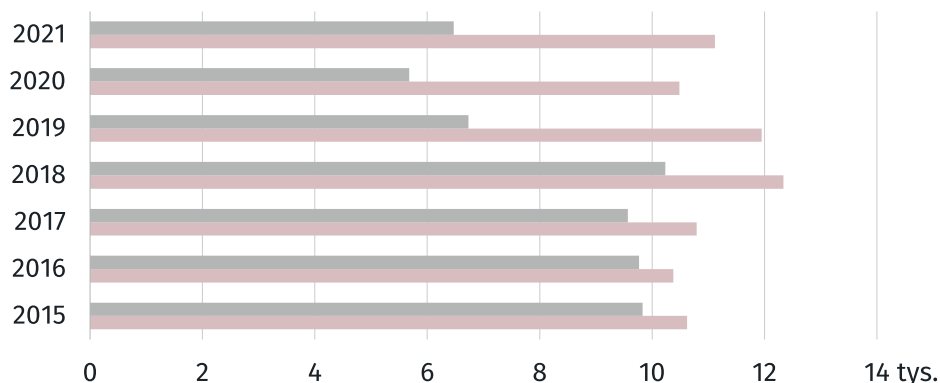
60 lat
Urzędów
Statystycznych

Podmioty gospodarki narodowej w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2015-2021

Na koniec 2021 r. w województwie warmińsko-mazurskim w rejestrze REGON wpisanych było 140,7 tys. podmiotów gospodarki narodowej. W latach 2015-2021 liczba podmiotów systematycznie rosła, a po 2018 r. dynamika przyrostu zwiększyła się, głównie za sprawą mniejszej liczby wyrejestrowań z rejestru. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą stanowiły 72,0% podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON. Również ich liczba sukcesywnie rosła.

■ Podmioty gospodarki narodowej
■ W tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą

W 2021 r. z rejestru REGON wykreślono 6,5 tys. podmiotów gospodarczych, tj. o 13,9% więcej niż w 2020 r. Do rejestru REGON wpisanych zostało 11,1 tys. nowych podmiotów gospodarczych, tj. o 6,1% więcej niż w poprzednim roku. W analizowanym okresie liczba podmiotów nowo zarejestrowanych była wyższa niż wyrejestrowanych. Od 2019 r. ta dysproporcja znacznie się pogłębiła za sprawą niskiego poziomu wyrejestrowań.

■ Podmioty wyrejestrowane z rejestru REGON
■ Podmioty nowo zarejestrowane w rejestrze REGON

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Bank Polski

oraz postulowała o zwiększenie limitów waloryzacji — mówi Karol Głębocki, rzecznik olsztyńskiego oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. — Mamy więc świadomość skali obecnych wyzwań na rynku i podejmujemy odpowiednie do nich działania.

Stad chociażby decyzja o zwiększeniu do 10 proc. limitu waloryzacji dla kontraktów zawieranych od początku 2022 r. oraz dla tych wcześniejszych. Waloryzacja przewiduje, że jeżeli wzrosną koszty wykonawców, wzrośnie również ich wynagrodzenie. Do niedawna waloryzacja wynosiła 5 proc..

Spowolnienie gospodarcze miało by negatywny wpływ na rynek pracy. A dziś mamy rekordowo niskie bezrobocie. Z szacunków Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wynika, że stopa bezrobocia rejestrowanego w maju wyniosła 5,1 proc. i w porównaniu z kwietniem spadła o 0,1 pkt proc. Po 1990 roku tylko w październiku 2019 stopa bezrobocia rejestrowanego była niższa, bo wyniosła 5 proc.

Z danych ministerstwa wynika, że na Warmii i Mazurach w maju w urzędach pracy zarejestrowanych było 39 327 bezrobotnych. W porównaniu z kwietniem liczba bezrobotnych spadła o 2 tysiące. W maju stopa bezrobocia w naszym regionie wyniosła 7,9 proc., co oznacza spadek w stosunku do kwietnia o 0,4 pkt. proc. Jest to najwyższa

dynamika spadku spośród wszystkich województw.

Czemu przypisać te zdecydowaną poprawę?

— Po pierwsze, w miarę dobrą sytuacją gospodarczą w kraju — tłumaczy Wiesław Drożdżyński, dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie. — To, że obecnie wielu pracodawców poszukuje pracowników, to też wynik tego, że dużo pracujących u nas Ukraińców wróciło do swego kraju, by bronić ojczyzny. W związku z tym firmy budowlane, transportowe mają spore braki kadrowe. Dziś we wszystkich zawodach budowlanych mamy deficyt pracowników. Po drugie, jesteśmy w okresie prac sezonowych. Rolnictwo czy gastronomia potrzebują dodatkowych rąk do pracy.

Nie sprawdziły się więc czarne scenariusze, które zakładały gwałtowny wzrost bezrobocia w związku z pandemią. I powoli zaczynamy wracać do rynku pracownika — to pracodawcy zaczynają szukać pracowników.

Bez wątpienia na ochronę miejsc istotny wpływ miały też tarcze rządowe, które pozwoliły firm przetrwać najtrudniejszy czas. Gdyby nie tamta pomoc, to rynek firm zdecydowanie wyglądałby inaczej niż obecnie. Tylko powiatowe urzędy pracy w naszym regionie wypłaciły im 660 mln zł wsparcia, a WUP prawie 327 mln zł, co pozwoliło ochronić ponad 234 tys.

miejsc pracy.

Jednak, jak mawiał klasyk, nie ma obiadów za darmo. Wsparcie ze strony państwa wprowadzone z jednej strony pozwoliło firmom przetrwać, ocalić miejsca pracy, ale nagle rzucenie na rynek ogromnych pieniędzy jest jednym z głównych powodów obecnej plagi, jaką jest wysoka inflacja, która wojna w Ukrainie dodatkowo podbiła. Do tego doszły wysokie ceny surowców, wzrost popytu po pandemii.

Czy wojna może popsuć te dobre statystyki. Patrząc na nastroje społeczne to nie ma zbyt dużo optymizmu w biznesie. Barometr EFL

zapytał przedsiębiorców z sektora MSP, czy w kontekście obecnej sytuacji społeczno-polityczno-gospodarczej, sytuacja w ich branży w ciągu najbliższych 6 miesięcy poprawi się, pogorszy czy pozostanie bez zmian. W porównaniu z badaniem ze stycznia 2022 roku w II kwartale widoczny jest dużo większy pesymizm. Tylko 8 proc. przedsiębiorców ocenia, że sytuacja się poprawi, 45 proc., że pozostanie bez zmian, a 31 proc. zapytanych jest zdania, że się pogorszy.

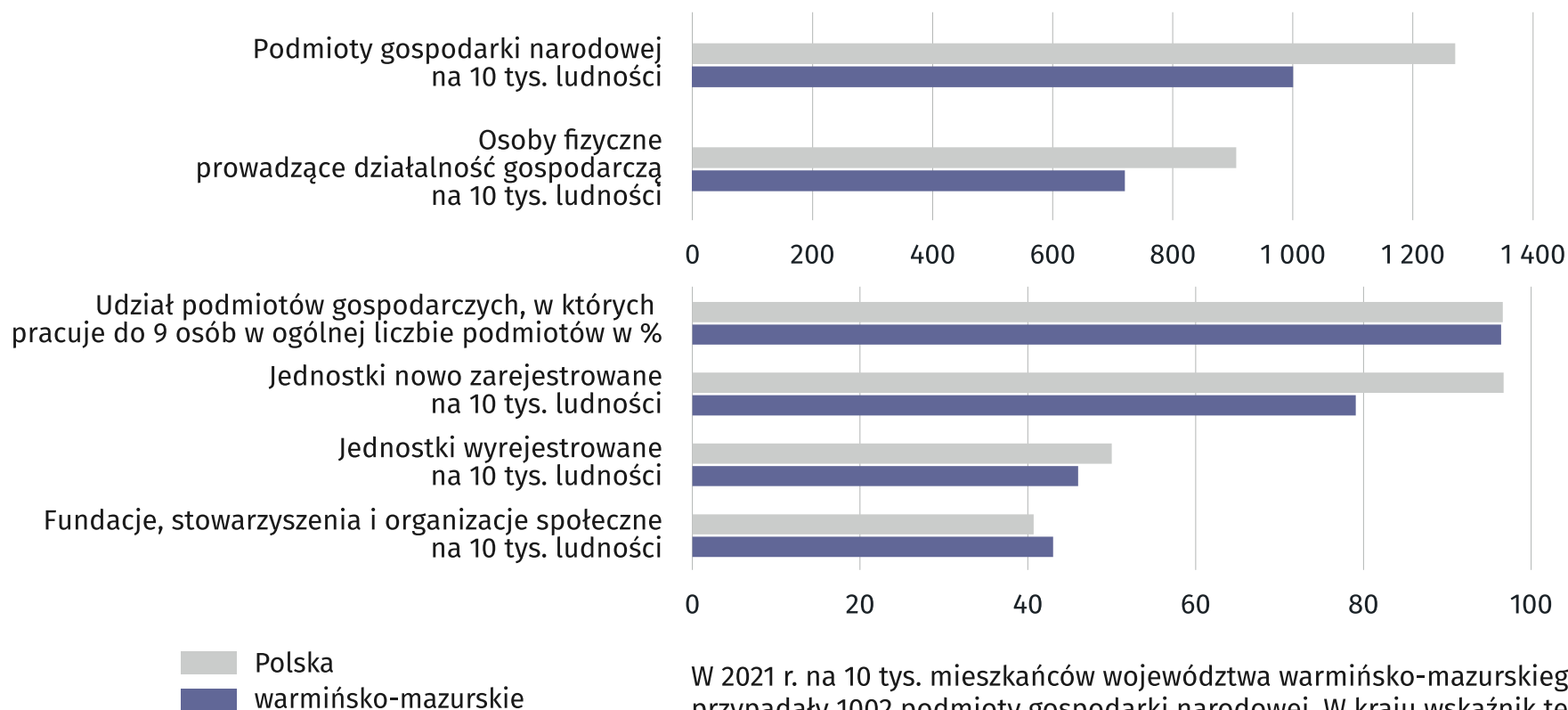
Dlatego trzeba mieć nadzieję, że konflikt w Ukrainie szybko się zakończy, a wtedy też gospodarka

z czasem powróci na ścieżkę rozwoju. Skoro o drodze, to wojna w Ukrainie zmieniła też rynek aut używanych w Polsce, których ceny podbiła pandemia, a teraz rosnąca inflacja. Ukraińcy od lat kupują samochody używane w Polsce, również te starsze. Jak zauważają specjaliści z branży motoryzacyjnej, widać pewną zmianę w porównaniu z okresem sprzed wojny. Otóż jest wzrost zainteresowania minibusami, które są dość uniwersalnymi pojazdami i mogą pełnić różne funkcje, bo czasem nawet domu.

Andrzej Mielnicki

Urząd
Statystyczny

Podstawowe informacje dotyczące działalności gospodarczej w 2021 r.

W 2021 r. na 10 tys. mieszkańców województwa warmińsko-mazurskiego przypadały 1002 podmioty gospodarki narodowej. W kraju wskaźnik ten był wyższy i wyniósł 1270. Przeważającą część, podobnie jak w poprzednim roku, stanowiły podmioty o liczbie pracujących do 9 osób (w województwie 96,4% ogólnej liczby podmiotów, w kraju 96,6%).

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

DYNAMIKA ZYSKU OPERACYJNEGO

LP.	NAZWA	MIJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO 2021	ZYSK NETTO 2020	OPIS PKD
1	CITI W POLSCE	Olsztyn	804 116 000	227 603 000	Pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych
2	GRUPA POLMLEK	Warszawa	220 000 000	100 000 000	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
3	WIPASZ SA	Wadąg	70 259 813	66 916 307	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
4	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	51 192 825	5 410 687	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
5	OSTRÓDA YACHT SP. Z O.O.	Ostróda	48 598 000	25 361 230	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
6	SZYNAKA MEBLE SP. Z O.O.	Lubawa	37 725 000	18 740 779	Produkcja pozostałych mebli
7	CEZAR PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNE DARIUSZ BOGDAN NIEWIŃSKI	Etłk	30 463 000		Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
8	BARTEX SP. Z O.O.	Chruściel	20 593 682	6 362 554	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
9	AGRO SZNAJDER SP. Z O.O.	Olsztyn	13 395 000	2 537 268	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia
10	MARBO SP. Z O.O.	Ługwałd	12 335 896	12 049 139	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
11	GOSHE SP. Z O.O.	Olsztyn	10 958 028	5 468 825	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
12	CHEMIKALS SP. Z O.O.	Braniewo	9 087 901	8 468 968	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
13	ZAKŁAD ROLNO-PRZEMYSŁOWY PFM SP. Z O.O.	Ruda	8 302 345	847 246	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
14	SELMET B. J. RUDNICCY SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	8 137 083	-39 242	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
15	SKALIK SPÓŁKA JAWNA KAZIMIERZ SKALIK I ZOFIA SKALIK	Świątajno	8 106 337	2 976 154	Produkcja pozostałych mebli
16	PHU GROT JACEK OLSZEWSKI	Pisz	7 886 040	5 838 213	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
17	TARTAK NAPIWODA SP. Z O.O.	Napiwoda	7 877 915	384 584	Produkcja wyrobów tartacznych
18	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D. I R. ROSSOCHACCY SPÓŁKA JAWNA	Lidzbark Warmiński	6 975 148	12 378 510	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
19	SDG SIGMA DEVELOPMENT GROUP STROT PIECHKOWSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	6 657 356	1 939 250	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
20	WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W OLSZTYNIE	Olsztyn	6 400 706	5 109 773	Pozostałe formy udzielania kredytów
21	BRW COMFORT SP. Z O.O.	Olsztyn	6 350 201	2 149 989	Produkcja pozostałych mebli
22	FIRMA OL-TERM RUDZIŃSKI TRUSIELEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	6 305 044	4 792 705	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
23	INSTYTUT BADAWCZO-SZKOLENIOWY SP. Z O.O.	Olsztyn	6 233 509	879 717	Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane
24	MARBO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Ługwałd	6 055 478	3 843 762	Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania
25	ŁAWKI-ROL SP. Z O.O.	Ławki	5 359 930	12 029	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
26	LITEXIMP SP. Z O.O.	Prostki	5 281 525	7 815 647	Sprzedaż hurtowa wyrobów chemicznych
27	PEAK PACKAGING POLAND SP. Z O.O.	Bartoszyce	5 226 738	5 321 731	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
28	ANNA SP. Z O.O.	Olsztyn	5 073 038	-835 853	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
29	UPAŁTY-ROL SP. Z O.O.	Upałty Małe	5 028 672	2 647 919	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
30	KRAJOWA AGENCJA INFORMACYJNA INFO SP. Z O.O.	Olsztyn	4 889 517	3 132 967	Działalność związana z oprogramowaniem
31	GOSPODARSTWO ROLNE BARTEŻEK SP. Z O.O.	Bartężek	4 148 124	2 902 065	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi
32	PRESSTA EISELE POLSKA SP. Z O.O.	Elbląg	4 125 688	1 272 806	Sprzedaż hurtowa obrabiarek
33	GOSPODARSTWO KREKI SP. Z O.O.	Kreki	4 094 662	3 090 046	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu

cd. na str. 18

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

DYNAMIKA ZYSKU OPERACYJNEGO

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO 2021	ZYSK NETTO 2020	OPIS PKD
34	ŻUBR ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH TRZCIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	3 592 946	4 818 226	Działalność usługowa związana z leśnictwem
35	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE STALZŁOM SP. Z O.O.	Kąkrowo	3 583 719	-254 720	Naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych
36	MUSA ALICJA MUSIAŁ TADEUSZ MUSIAŁ SPÓŁKA JAWNA	Targowisko Dolne	3 223 863	1 948 258	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
37	FIRMA WIELOBRANŻOWA PAMA MIROSLAW SIENKIEWICZ	Elbląg	3 157 922	818 289	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
38	EXPOM SA	Kurzętnik	2 987 000	5 021 554	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
39	SIWIK INTERTRADE SP. Z O.O.	Mragowo	2 936 809	1 049 737	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
40	TAHAMI FISH SP. Z O.O.	Olsztyn	2 885 269	4 805 681	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
41	ZAKŁAD PRODUKCJI TEKTURY I OPAKOWAŃ ARKADIUSZ CEBULA	Pastęk	2 405 723	3 561 061	Produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury
42	AGRO SOKOŁÓW SP. Z O.O.	Piecki	2 350 557	-144 645	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
43	CEZAL SA OLSZTYN	Olsztyn	2 289 149	2 344 172	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
44	PROTEKTOR BHP MICHAŁ SZPANOWSKI	Lubawa	2 188 304	1 381 728	Sprzedaż hurtowa wyrobów tekstylnych
45	AGRO SOKOŁÓW F 1 SP. Z O.O.	Piecki	2 108 362	2 224 827	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
46	RYŃSKIDWÓR-ROL SP. Z O.O.	Ryn	2 078 903	1 016 065	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
47	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA LIVING SP. Z O.O.	Łtawa	2 019 000	2 400 594	Produkcja pozostałych mebli
48	LAKE ESTATES SP. Z O.O.	Buczki	2 001 968	4 298 475	Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków
49	SPEDYTOR MAZURSKI SP. Z O.O.	Olsztyn	1 998 287	-37 964	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
50	WIELOBRANŻOWY ZAKŁAD USŁUGOWO-PRODUKCYJNY I HANDLOWY SPOMER SP. Z O.O.	Łtawa	1 842 534	904 165	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
51	MJM SP. Z O.O. VI-GGA-MI SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Działdowo	1 840 833	2 242 043	Produkcja obuwia
52	ANMED SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	1 737 815	1 240 425	Praktyka lekarska ogólna
53	SPÓŁKA JAWNA ŻWIREK KATARZYNA SKWIOT ADAM SKWIOT	Piecki	1 662 371	-	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu
54	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W ELBLĄGU SP. Z O.O.	Elbląg	1 583 740	-637 363	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
55	GOSPODARSTWO RYBACKIE OLSZTYN II SP. Z O.O.	Ruś	1 561 013	8 802 238	Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych
56	GOSPODARSTWO PRODUKCJI ROLNEJ CENTRALA NASIENNA SP. Z O.O.	Nidzica	1 554 029	1 331 296	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
57	PLAST-FOL SP. Z O.O.	Samplawa	1 505 764	1 554 978	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
58	ZAKŁAD MECHANICZNY ELZAM ZAMECH SP. Z O.O.	Elbląg	1 468 936	1 945 686	Obróbka mechaniczna elementów metalowych
59	ZAKŁAD WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Mragowo	1 340 116	1 375 029	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
60	STALWEST SP. Z O.O.	Bratian	1 311 251	499 901	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
61	LUBAWSKA SPÓŁKA KOMUNALNA SP. Z O.O.	Lubawa	1 306 675	1 506 353	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
62	ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA IM. TYSIĄCLECIA	Łysakowo	1 291 455	941 062	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
63	CHORTEN PÓŁNOC SP. Z O.O.	Olsztyn	1 237 962	648 049	Działalność agentów zajmujących się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
64	BUDOKOP GEOTECHNIKA SP. Z O.O.	Elbląg	1 201 371	2 847 961	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
65	W-M GLASS SP. Z O.O.	Bartoszyce	1 183 963	1 645 753	Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego
66	PRINTED CIRCUIT BOARD TECHNOLOGY SP. Z O.O.	Elbląg	1 164 267	1 044 511	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

DYNAMIKA ZYSKU OPERACYJNEGO

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	ZYSK NETTO 2021	ZYSK NETTO 2020	OPIS PKD
67	VITRON SP. Z O.O.	Trzonki	1 160 132	307 288	Produkcja wyrobów tartacznych
68	SOWUL & SOWUL SP. Z O.O.	Biskupiec	1 122 926	770 225	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
69	DR VITA SP. Z O.O.	Olsztyn	1 087 977	229 580	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych
70	MARBO B. I M. DENERT SPÓŁKA JAWNA	Kalinowo	1 074 944	1 444 487	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
71	RH INFRASTRUKTURA SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Ełk	1 062 995		Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych
72	GODMAR M. R. P. GODZIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Milejewo	1 057 862	968 815	Produkcja płyt, arkuszy, rur i kształtowników z tworzyw sztucznych
73	FAVET SP. Z O.O.	Morąg	1 045 366	827 784	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
74	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE PRODROL SP. Z O.O.	Karkajmy	1 019 000	753 000	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
75	POLKARD SP. Z O.O.	Olsztyn	996 346	448 301	Sprzedaż hurtowa wyrobów farmaceutycznych i medycznych
76	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE KOMPASZ SPÓŁKA JAWNA MIROSLAW TKACZYK STANISŁAW PAWŁOWSKI	Łława	967 601	97 817	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
77	PORT BOGACZEWO SP. Z O.O.	BogaczeWO	935 088	335 633	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
78	DREWPOL SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Chostka	934 398	1 480 952	Działalność usługowa związana z leśnictwem
79	KOMERCJA SP. Z O.O.	Olsztyn	908 123	-6 427	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
80	ICE TRADE PRODUCTION SP. Z O.O.	Łława	891 339	1 080 250	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
81	KĘTRZYŃSKIE ZAKŁADY ODZIEŻOWE W-A SP. Z O.O.	Kętrzyn	831 449		Produkcja pozostałej odzieży wierzchniej
82	C & P PRODUCTION SP. Z O.O.	Olsztyn	831 241	486 588	Produkcja pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa
83	LOREGA BIO SP. Z O.O.	Brzeźnica	816 350	-113 180	Wytwarzanie energii elektrycznej
84	TEWES KLIMA K. SKOWROŃSKI SPÓŁKA JAWNA	Gutkowo	779 367	45 794	Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych
85	PRZEDSIĘBIORSTWO USŁUGOWO-HANDLOWE ELPAD GRZESIOWSKI I WSPÓLNICY SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	757 944	311 125	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
86	CENTRUM BUDOWLANE MRĄGOWO SP. Z O.O.	Mrągowo	655 096	36 182	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
87	FALA EŁK SP. Z O.O.	Ełk	652 799	688 915	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
88	METALEX SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	650 918	761 270	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
89	ORISTO MEBLE SP. Z O.O.	Lubawa	648 872	-57 404	Produkcja mebli biurowych i sklepowych
90	GOSPODARSTWO RYBACKIE SP. Z O.O.	Mrągowo	643 917	1 220 983	Rybołówstwo w wodach śródlądowych
91	BOCCARD KATES SP. Z O.O.	Olsztyn	629 000	811 608	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia
92	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE STAL-MOT SP. Z O.O.	Węgorzewo	625 971	431 070	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
93	NNV SP. Z O.O.	Olsztyn	611 641	1 126 201	Działalność portali internetowych
94	TOP 2 SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	584 343	66 054	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
95	DT SP. Z O.O.	Giedajty	579 755	583 997	Naprawa i konserwacja maszyn
96	UNILoop SP. Z O.O.	Warkaty	563 078	-307 994	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
97	PRZEDSIĘBIORSTWO ARMOT A. K. E. SULEWSCY SPÓŁKA JAWNA	Ełk	536 825	528 490	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
98	BIODRAGON SP. Z O.O.	Szczęsne	523 230	113 968	Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich
99	ZAKŁAD KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ SP. Z O.O. W ŁŁAWIE	Łława	485 977	27 645	Transport ładowy pasażerski, miejski i podmiejski
100	ZAKŁAD URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH UNIMASZ SP. Z O.O.	Olsztyn	485 116	-2 492 738	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS

Bank Polski

WARMIA I MAZURY MLEKIEM PŁYNĄCE

CHARAKTERYSTYCZNYM WIDOKIEM DLA WARMII I MAZUR STAŁY SIĘ OSTATNIMI CZASY STADA SZCZĘŚLIWYCH KRÓW MAŁOWNICZO ŻUJĄCE ŚWIEŻĄ, SOCZYSTĄ TRAWĘ.

Fot. Clara — stock.adobe.com

Region stawia na rolnictwo ekologiczne, dobrą, zdrową żywność. I takie też jest tutejsze mleko czy jego przetwory. Województwo warmińsko-mazurskie skupia 8 proc. produkcji mleka w Polsce. Nasz kraj jest natomiast piątym producentem „białego nektaru” w Europie i 14 na świecie.

Mleczarnia Ekołukta została założona przez pana Roberta Saludę wraz ze współnikiem. Pan Robert miał już doświadczenie w pracy w dużej mleczarni i postanowił założyć mleczarnię małą, ale ekologiczną. -To jak różnica między produktem masowym, a rzemieślniczym – opowiada. Mleczarnia na dowód swojej ekologiczności przedstawia certyfikaty, które można otrzymać, stosując się do wyśrubowanych standardów.

„Rolnik eko stosuje właściwy płodozmian, który zapobiega „zmęczeniu” i wyjałowieniu gleby, oraz eliminuje czynniki chorobotwórcze gleby. Stosuje się nawozy zielone, kompost, obornik. Żywność produkowana jest bez użycia nawozów sztucznych i środków chemicznych, nie ma pozostałości pestycydów, ani antybiotyków. Nie stosuje się hormonów wzrostu oraz organizmów genetycznie modyfikowanych (GMO). Hodowla zwierząt przebiega z zachowaniem dobrostanu tzn. zapewnione są odpowiednie potrzeby bytowe, dostęp światła, swobodny wybieg. Leczenie bydła głównie lekami ziołowymi i homeopatycznymi. Żywność wyprodukowana (np. mleko) zawiera więcej nienasyconych kwasów tłuszczowych, mikroelementów i witamin” - czytamy na stronie Ekołukty, która ma swoją siedzibę w Łukcie, między Ostródą a Olsztynem.

SZCZĘŚLIWE KROWY

Jak widać, zdrowe mleko i jego przetwory, takie jak masło, jogurty, sery może pochodzić tylko od zdrowych, szczęśliwych krów. Nie wszystkie mleczarnie posiadają oczywiście ekologiczne certyfikaty, mimo tego również dbają o wysoką jakość mleka i dobrostan dających go krów.

Spółdzielnia mleczarska Mlekpól w Grajewie jest jednym z największych producentów mleka i wyrobów mleczarskich w Europie i na świecie. Łaciate, Milko, Mazurski Smak, Rolmlecz i Maślanka Mrągowska należą do marek Mlekpola.

Jej historia sięga 1976 roku, kiedy to powstał zakład mleczarski w Grajewie. W latach 90 zakład mocno się zmodernizował, a jego przebojem stało się mleko Łaciate. Następnie Mlekpól zaczął wykupywać

inne spółdzielnie, takie jak Gminna Spółdzielnia w Bargłowie Kościelnym, OSM Elk, Sejny, Augustów czy Zambrów. „Spółdzielnia słucha swoich konsumentów. Wprowadziła linię produktów bez laktozy, wyeliminowała syrop glukozowy- fruktozowy, wdrożyła produkcję mleka bez GMO” – czytamy na stronie mleczarni.

Mlekpól spełnia również wyśrubowane standardy, takie jak International Food Standard.

POZWALA MI LEŻEĆ NA ZIELONYCH PASTWISKACH

- Krowy na Warmii i Mazurach są widoczne, ponieważ u nas ze względu na odpowiednie położenie geograficzne jest możliwy wypas na łąkach, oczywiście głównie latem i wiosną – tłumaczy Anna Błońska, dyrektor biura Warmińsko- Mazur-

skiego Związku Hodowców Bydła Mlecznego. W Dorotowie, w gminie Stawiguda powstało nawet niedawno Stowarzyszenie Ekologiczne Szczęśliwa Krowa, zrzeszające głównie młodych hodowców bydła. - Chcą oni walczyć z fałszywą naszym zdaniem propagandą, iż krowy cierpią, a mleko to tzw. „biała śmierć”, że jest bezwartościowe, a nawet toksyczne – mówi Błońska – Ja sama za takim surowym mlekiem też niespecjalnie przepadam, ale uwielbiam przetwory mleczne, które są nie tylko smaczne, ale bardzo zdrowe.

Kamil Wróblewski, właściciel stada krów liczącego 100 sztuk, współzałożyciel Stowarzyszenia stara się, by jego podopieczne były zadowolone z życia. -Krowy mają wolny wybieg, nie są uwiązane, mogą wchodzić do obory, gdzie odbywa się żywienie lub wychodzić, drogą wolną – opowiada. Są karmione paszą bez GMO. Jedyne standardy, ekologiczne, jakich

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

nie spełniają krowy pana Kamila, to chyba leczenie ziołami i homeopatią, ale kto z ręką, na sercu powie, że sam się tylko tak leczy?

Aby zwiększyć dobrostan krów można zgłaszać się po dopłaty z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dopłaty zachęcają hodowców do wypasania krów i zapewniania im lepszych warunków.

LAURY MLECZNE

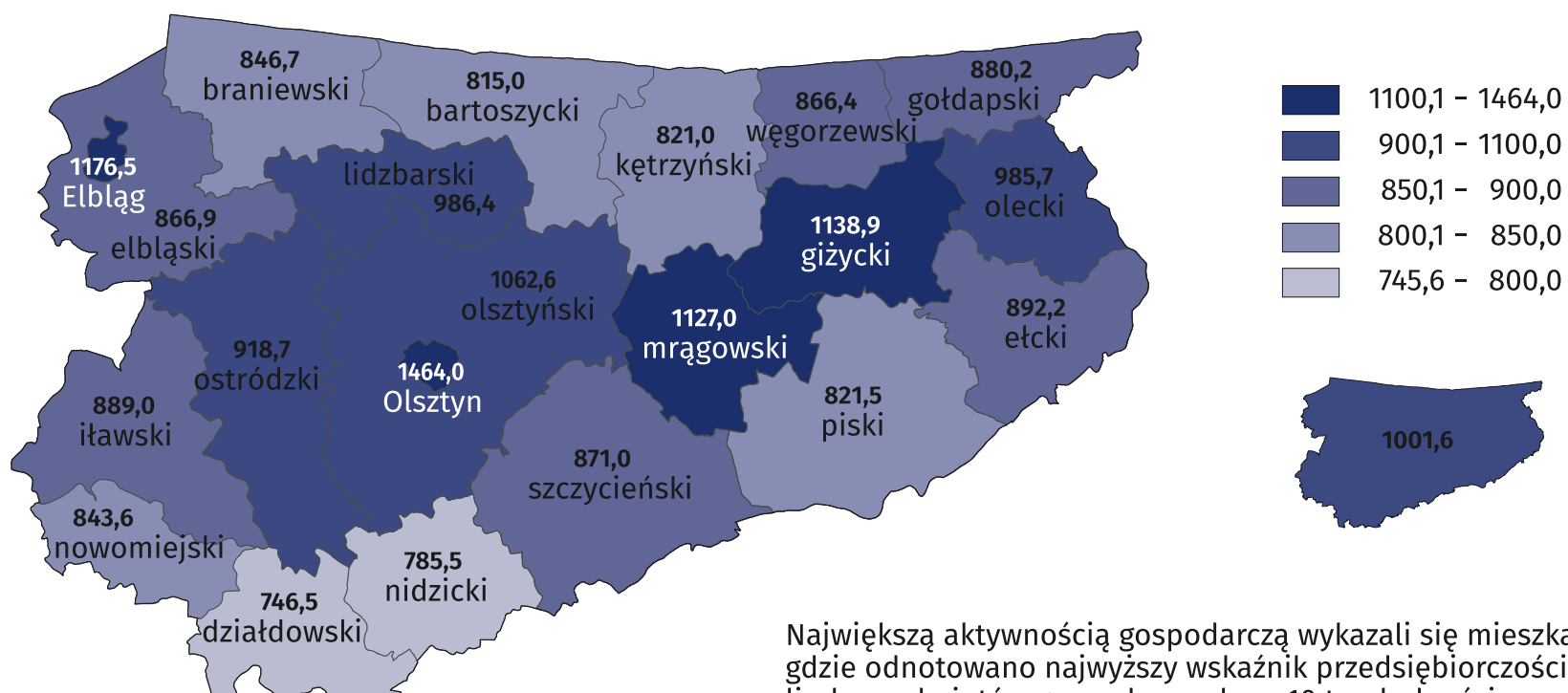
Jako drugie województwo w Polsce, warmińsko-mazurskie zaczęło również honorować hodowców bydła mlecznego. Tzw. Mleczne Laury ustanowiła Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka, powstała w 1995 roku, na skutek oddolnego ruchu hodowców. Skupia 11 tys. członków ze wszystkich województw. Tegoroczna Gala Mleczna odbędzie się już 21 czerwca w Warszawie. Laury można otrzymać za najwyższą zawartość suchej masy, najwyższą średnią wartość Indeksu Ekonomicznego, najwyższą wydajność stada w różnych kategoriach. W tym roku nagrodzeni zostali: Leszek Budniewski z Wikielca, Kombinat Rolny Szestno sp. z o.o., stadnina Koni Liski, Agro Skandawa Sp. z o.o., Grunwald Sp. z o.o., Strumiłowscy W.A.T, C. Olcen Farms Sp z o.o., Kurzątkowski Andrzej i Maria z Kózek, Grabowski K, Kamiński P.A.F. z Majdan Wielkich, Kamiński P.A.F.K. z Krzykał i inni.

Dominika Kaźmierczyk

60 lat
Urządów Statystycznych

Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według powiatów w 2021 r.

Największą aktywnością gospodarczą wykazali się mieszkańcy Olsztyna, gdzie odnotowano najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą podmiotów gospodarczych na 10 tys. ludności. Najniższy wskaźnik zarejestrowano w powiecie działdowskim.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMİ AKTYWAMI STAŁYMI

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE 2021	AKTYWA TRWAŁE 2020	OPIS PKD
1	EGGER BISKUPIEC SP. Z O.O.	Biskupiec-Kolonia Druha	1 661 516 648	1 727 272 228	Produkcja arkuszy fornirowych i płyt wykonanych na bazie drewna
2	WIPASZ SA	Wadąg	711 715 886	679 848 024	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
3	OSTRÓDA YACHT SP. Z O.O.	Ostróda	212 559 000	195 457 643	Produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych
4	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	150 542 666	146 328 726	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
5	ZORTRAX SA	Olsztyn	144 130 667	170 269	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
6	SZYNAKA MEBLE SP. Z O.O.	Lubawa	131 563 000	126 167 833	Produkcja pozostałych mebli
7	WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W OLSZTYNIE	Olsztyn	108 289 272	123 834 074	Pozostałe formy udzielania kredytów
8	CHEMIKALS SP. Z O.O.	Braniewo	83 690 512	83 575 411	Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
9	BRW COMFORT SP. Z O.O.	Olsztyn	81 850 333	84 574 121	Produkcja pozostałych mebli
10	CEZAR PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNE DARIUSZ BOGDAN NIEWIŃSKI	Elk	73 178 000		Produkcja wyrobów dla budownictwa z tworzyw sztucznych
11	OZE CAPITAL SA	Łława	47 008 525	23 068 000	Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli
12	BARTEX SP. Z O.O.	Chruściel	44 026 122	34 618 279	Sprzedaż hurtowa paliw i produktów pochodnych
13	ZAKŁAD WODOCIAGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Mragowo	39 530 435	39 647 505	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
14	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D I R ROSSOCHACCY SPÓŁKA JAWNA	Lidzbark Warmiński	37 082 478	40 421 926	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
15	DAM ROB SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Zalewo	35 047 040	36 780 912	Produkcja pojemników metalowych
16	TOP 2 SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	34 263 801	35 296 145	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
17	GOSPODARSTWO RYBACKIE OLSZTYN II SP. Z O.O.	Ruś	34 145 924	24 012 800	Chów i hodowla ryb oraz pozostałych organizmów wodnych w wodach śródlądowych
18	FUNDACJA ROZWOJU REGIONU ŁUKTA	Łukta	33 317 105	28 522 687	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
19	UPAŁTY ROL SP. Z O.O.	Upałty Małe	30 684 880	27 222 118	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
20	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIAGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Gołdap	28 641 545	26 290 179	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
21	PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ W ELBLĄGU SP. Z O.O.	Elbląg	25 545 088	16 614 282	Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
22	GOSPODARSTWO ROLNE BARTĘŻEK SP. Z O.O.	Bartężek	24 732 837	20 758 441	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi
23	MAZURSKIE MEBLE SZYNAKA LIVING SP. Z O.O.	Łława	23 088 000	23 955 588	Produkcja pozostałych mebli
24	EXPOM SA	Kurzętnik	22 664 000	18 827 697	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
25	CEZAL SA OLSZTYN	Olsztyn	21 681 186	22 157 027	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
26	BOCCARD KATES SP. Z O.O.	Olsztyn	20 399 000	16 971 835	Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia
27	TARTAK NAPIWODA SP. Z O.O.	Napiwoda	20 317 787	8 141 693	Produkcja wyrobów tartacznych
28	AGRO PLAN MASUNY SP. Z O.O. & CO. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Dziétrzychowo	19 562 587	19 848 027	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
29	SCHWARTE GROUP SP. Z O.O.	Olsztyn	18 825 000	21 257 716	Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych
30	PORT BOGACZEWO SP. Z O.O.	Bogaczewo	18 451 369	18 101 104	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
31	AGRO SOKOŁÓW F I SP. Z O.O.	Piecki	18 427 521	17 189 394	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
32	LUBAWSKA SPÓŁKA KOMUNALNA SP. Z O.O.	Lubawa	18 341 734	17 748 212	Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
33	PHU GROT JACEK OLSZEWSKI	Pisz	17 917 857	16 228 295	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMI AKTYWAMI STAŁYMI

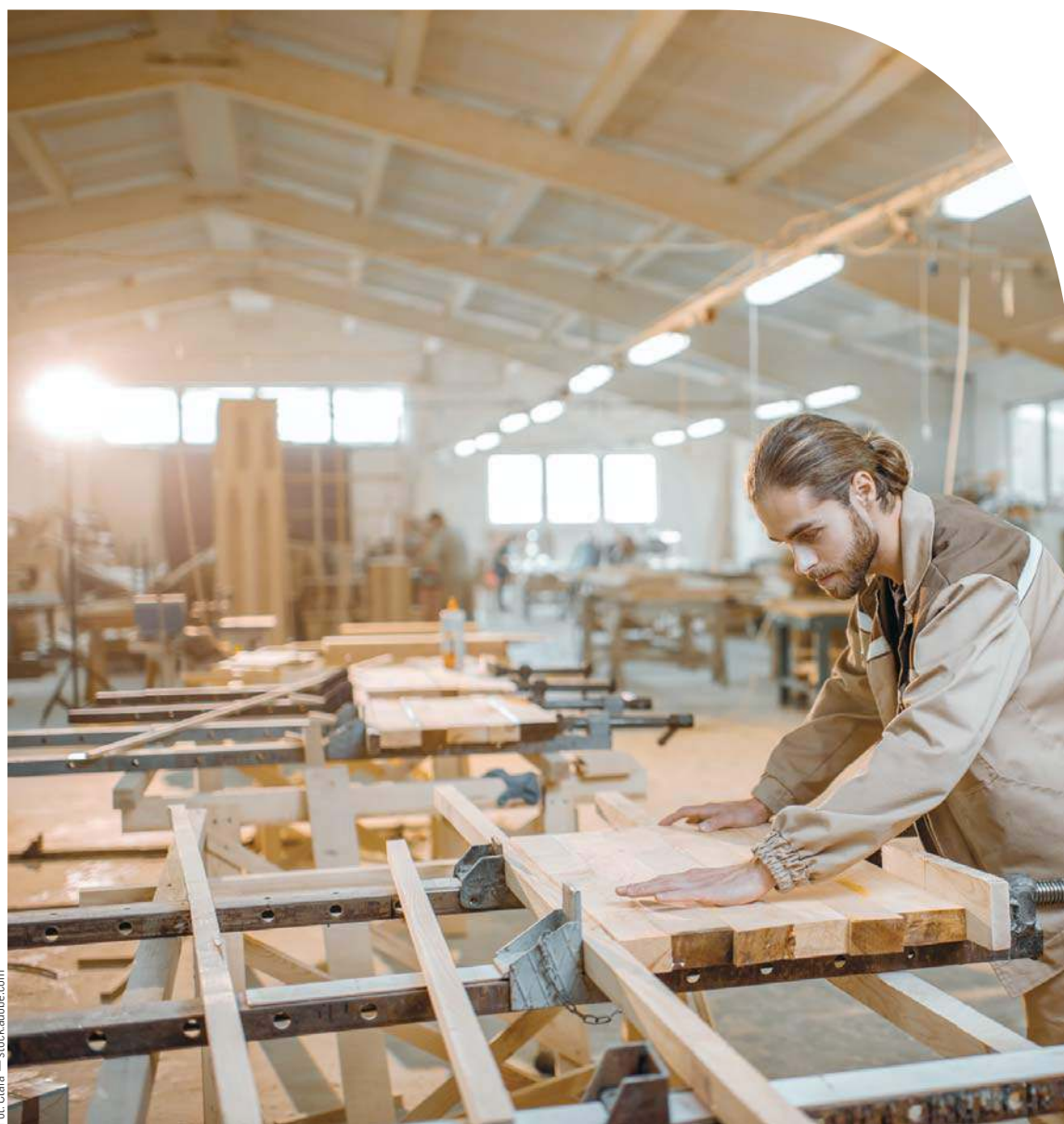
LP.	NAZWA	MIJESCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE 2021	AKTYWA TRWAŁE 2020	OPIS PKD
34	W-M GLASS SP. Z O.O.	Bartoszyce	17 741 174	16 599 631	Kształtowanie i obróbka szkła płaskiego
35	GOSPODARSTWO PRODUKCJI ROLNEJ CENTRALA NASIENNA SP. Z O.O.	Nidzica	16 995 493	14 378 462	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
36	PEAK PACKAGING POLAND SP. Z O.O.	Bartoszyce	15 618 092	15 876 128	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
37	PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW I KANALIZACJI SP. Z O.O.	Lubawa	15 165 248	15 892 008	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
38	GOSPODARSTWO KREKI SP. Z O.O.	Kreki	15 012 045	14 307 388	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
39	ZAKŁAD URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH UNIMASZ SP. Z O.O.	Olsztyn	14 337 365	15 754 354	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
40	MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO GOSPODARKI KOMUNALNEJ SP. Z O.O.	Mitakowo	13 981 573	12 024 732	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody
41	MARBO SP. Z O.O.	Ługwałd	13 289 082	6 883 261	Produkcja maszyn stosowanych w przetwórstwie żywności, tytoniu i produkcji napojów
42	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE STALZŁOM SP. Z O.O.	Kajkowo	12 602 765	9 280 268	Naprawa i konserwacja urządzeń elektronicznych i optycznych
43	CEREAL SP. Z O.O.	Jarnottowo	12 452 088	12 710 872	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
44	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA REDYKAJNY W OLSZTYNIE	Olsztyn	12 052 504	12 440 046	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
45	ZAKŁAD PRODUKCJI TEKTURY I OPAKOWAŃ ARKADIUSZ CEBULA	Pastęk	11 676 087	8 568 422	Produkcja papieru falistego i tektury falistej oraz opakowań z papieru i tektury
46	RYŃSKIDWÓR-ROL SP. Z O.O.	Ryn	11 617 415	12 009 407	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
47	CENTRUM BUDOWLANE MRĄGOWO SP. Z O.O.	Mrągowo	10 408 139	10 925 279	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
48	SDG SIGMA DEVELOPMENT GROUP STROT PIECHKOWSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	8 926 004	9 456 319	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
49	ŁAWKI ROL SP. Z O.O.	Ławki	8 518 580	9 122 920	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
50	SOWUL & SOWUL SP. Z O.O.	Biskupiec	8 504 978	5 816 205	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
51	MJM SP. Z O.O. VI-GGA-MI SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Działdowo	8 432 815	8 666 369	Produkcja obuwia
52	LOREGA BIO SP. Z O.O.	Brzeźnica	8 088 612	8 890 182	Wytwarzanie energii elektrycznej
53	AGRO SZNAJDER SP. Z O.O.	Olsztyn	7 321 000	3 588 649	Sprzedaż hurtowa maszyn i urządzeń rolniczych oraz dodatkowego wyposażenia
54	FAPRO SP. Z O.O.	Uzdowo	7 161 722	6 501 573	Produkcja nonelektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego
55	WOLNOŚĆ SP. Z O.O.	Elbląg	6 856 912	6 686 094	Produkcja kakao, czekolady i wyrobów cukierniczych
56	CENTRUM MOTORYZACYJNE SP. Z O.O.	Olsztyn	6 730 021	6 927 049	Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
57	SPÓŁKA JAWNA ŻWIREK KATARZYNA SKWIOT ADAM SKWIOT	Piecki	5 800 998	5 602 258	Wydobywanie żwiru i piasku; wydobywanie gliny i kaolinu
58	TAHAMI FISH SP. Z O.O.	Olsztyn	5 799 796	5 921 327	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
59	GRUPA INWESTYCYJNA ZAMEL SP. Z O.O.	Elbląg	5 784 740	5 987 925	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
60	PROTEKTOR BHP MICHAŁ SZPANOWSKI	Lubawa	5 626 222	4 877 566	Sprzedaż hurtowa wyrobów tekstylnych
61	AGRO SOKOŁÓW SP. Z O.O.	Piecki	5 258 294	4 885 844	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
62	DANIRES SP. Z O.O.	Krokowo	5 248 470	5 198 058	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
63	MUSA ALICJA MUSIAŁ TADEUSZ MUSIAŁ SPÓŁKA JAWNA	Targowisko Dolne	5 164 506	5 378 440	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
64	GOSPODARSTWO RYBACKIE SP. Z O.O.	Mrągowo	5 032 193	5 338 510	Rybołówstwo w wodach śródlądowych
65	ZAKŁAD MECHANICZNY ELZAM ZAMECH SP. Z O.O.	Elbląg	4 927 143	5 641 595	Obróbka mechaniczna elementów metalowych
66	PLAST-FOL SP. Z O.O.	Samplawa	4 886 798	4 884 895	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych

Bank Polski

CZTERY ASY W RĘKAWIE

WARMIA I MAZURY PRZYCIĄGAJĄ PRZYRODĄ I SPOKOJEM, JAKIEGO ZE ŚWIECĄ SZUKAĆ W INNYCH REGIONACH POLSKI. TO TU NAJLEPIEJ SPĘDZA SIĘ WAKACJE, PRAWDA? ALE WARMIA I MAZURY MAJĄ WIĘCEJ ASÓW W RĘKAWIE. TO INTELIGENTNE SPECJALIZACJE. JEDYNE W SWOIM RODZAJU: DREWNO, WODA, DOBRA ŻYWNOSĆ I ZDROWY ODPOCZYNEK.

Fot. Claret — stock.adobe.com

Dzisiaj trzeba mieć "to coś". Tyczy się to nie tylko ludzi, ale i regionów. Dlatego tak ważne są inteligentne specjalizacje, które pozwalają się wzbicić na wyższy poziom. Gdy mówimy o regionie, mamy na myśli określone obszary, które celują w działania na rzecz rozwoju gospodarczego. To branże, których rozwój zapewnia tworzenie innowacyjnych rozwiązań społeczno-gospodarczych, zwiększenie wartości dodanej gospodarki i podniesienie jej konkurencyjności na arenie międzynarodowej. Na Warmii i Mazurach

takich inteligentnych specjalizacji jest kilka. To drewno i meblarstwo, ekonomia wody, żywność wysokiej jakości i turystyka zdrowotna.

FIRMY Z WARMII I MAZUR MEBLUJĄ ŚWIAT

Ponad dziewięćdziesiąt procent produkowanych tu mebli trafia na eksport, na wszystkie kontynenty. O sile branży związanej z meblarstwem i przemysłem drzewnym stanowią chociażby liczby: produkcja mebli zajmuje się ponad 1,1 tys. firm, w których pracuje ponad 12 tys. ludzi, co daje nam najwyższy

wskaźnik koncentracji w Europie. Ich roczna wartość produkcji to ponad 4 miliardów złotych. Z kolei pod względem produkcji arkuszy fornirowanych, produkcja sklejek, płyt laminowanych, wiórowych oraz desek zajmujemy trzecie miejsce w Unii Europejskiej. Produkcją pozostałych wyrobów z drewna oraz produkcją wyrobów z korka, słomy i wikliny zajmuje się prawie 1500 przedsiębiorców, co daje czwartą lokatę wśród regionów Unii Europejskiej. Do tego leśnictwo i pozyskiwanie drewna angażuje się ponad 1,1 tys. firm (7 miejsce w Unii), natomiast produkcja opakowań

drewnianych daje nam 8 miejsce wśród państw Unii.

NA CAŁYCH JEZIORACH MY

Nie ma Warmii i Mazur bez jezior. Woda zresztą stanowi nieco ponad 20 proc. powierzchni województwa, co daje regionowi pierwsze miejsce w kraju. Trudno się dziwić, że woda nas wyróżnia, nie tylko jako Krainę Tysiąca Jezior. Intensywnie wykorzystujemy potencjał związany z wodą i między innymi wiążemy z nim swój rozwój gospodarczy.

Warmia i Mazury znane są z produkcji jachtów, które mają znakomitą renomę za granicą. Są u nas firmy, które rocznie produkują nawet 150 jachtów żaglowych i tysięcy motorowych. Wszystkie stocznie razem mają istotny wpływ na biznes regionu. Za stoczniami idą firmy produkujące m.in. żagle, osprzęt, tapicerkę, olinowanie. Przemysł jachtowy intensywnie się rozwija, a z tym wiąże się także budowa marin, restauracji, hoteli i całej niezbędnej infrastruktury, więc jedno nakręca drugie. W Krainie Tysiąca Jezior oferta hotelarzy jest już coraz bardziej skrojona na potrzeby zagranicznych turystów. Ponadto powstają ekologiczne przystanki, gotowe na przyjęcie tysięcy żeglarzy.

Stocznie zużywają również dużo drewna, nie tylko egzotycznego, ale też zwykłego np. brzozę, świerk, czy sosnę, które kupują w okolicy.

Ale ekonomia wody to też branża budowlana, dzięki której mamy sieci wodociągowe, inżynierię wodną, infrastrukturę marin i portów. Przedsiębiorstwa wpisujące się w specjalizację ekonomia wody zatrudniają łącznie ok. 10 proc. ogółu pracujących w województwie. Oczywiście z roku na rok wzrasta liczba przedsiębiorstw ekonomii wody, jak i ich aktywność rynkowa (mierzona np. eksportem, czy liczbą turystów).

ŻYWNOSĆ WYSOKIEJ JAKOŚCI

Kiedyś najlepszą pamiątką z wakacji na Warmii i Mazurach był magnes, pocztówka czy gliniana figurka. Teraz turyści coraz chętniej kupują przetwory zamknięte w słoiczkach, butelkach i zawinięte w

szary papier. Takie, które są pyszne, ale jednocześnie zdrowe, bo ekologiczne. A jak się okazuje, nasz region jest krainą mlekiem i miodem płynącą. Jest potęgą, gdy mowa o ekologii. To tu znajduje się najwięcej gospodarstw ekologicznych.

W całej Polsce jest nieco ponad 19 tysięcy gospodarstw ekologicznych. Jak podaje GUS, prawie 18 proc. z nich znajduje się właśnie w warmińsko-mazurskim. I rzeczywiście, są tu ludzie, dla których ekologia to sens życia.

— Chcieliśmy połączyć pracę z życiem, więc potrzebowaliśmy do tego idealnego miejsca. Z czystą glebą i czystym powietrzem. Zaczęliśmy go szukać na Mazurach. W końcu w 2011 roku znaleźliśmy takie. I mogliśmy przeprowadzić się tu ze Skierniewic — opowiada w rozmowie z „Gazetą Olsztynską” Joanna Walkiewicz, która prowadzi gospodarstwo ekologiczne we Frygnowie blisko Gierzwald. — Od razu weszliśmy w ekologię. Na początku udało nam się uzyskać dofinansowanie, więc łatwiej było wystartować. Zaczynaliśmy od małego poletka truskawek. Mieliśmy dwa tunele, ale rok po roku dostawialiśmy kolejne. Dzisiaj już mamy pełne ręce roboty. Bo doszły nam też warzywa gruntowe — ogórki, cukinie, dynie, kapustne. Mamy też buraki, trochę porów i warzywa niszowe jak fenkuł i brukiew. Ta ostatnia kojarzyła się zawsze z biedą, ale teraz ludzie wracają do korzeni. Zresztą nie tylko klienci indywidualni są zainteresowani, ale również restauracje eksperymentują. W ogóle od dwóch lat zauważam ogromne zainteresowanie zdrową żywnością. A gdy wybuchała pandemia, jeszcze bardziej wzrosło. Ludzie byli nawet w stanie przejechać kawałek drogi, żeby kupić dobrej jakości warzywa.

Ekologia to jedno. A rolnictwo w ogóle? Przez specjalizację żywność wysokiej jakości rozumiana jest również specjalizacja bazująca na tradycyjnej, silnej pozycji rolnictwa w regionie (posiadającego jeden z najwyższych wskaźników produktywności w Polsce). Wokół produkcji żywności region rozwinął bardzo silną specjalizację naukową z mocnym zapleczem naukowo-badawczym. Na Warmii i Mazurach

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

uprawia się warzywa, owoce, produkty zwierzęc pochodne (mleko, jaja, itp.) i zboża. Mocno rozwinięty jest też chów i hodowla ryb oraz zwierząt (hodowla ryb i innych organizmów wodnych, hodowla bydła, drobiu, pszczelarstwo). Produkcujemy też paszę i karmę dla zwierząt. Silnie rozwinięte jest też przetwórstwo spożywcze (przetwarzanie i konserwowanie ryb, mięsa oraz produkcja wyrobów z mięs, produkcja wyrobów mleczarskich, przetwórstwo owoców i warzyw, produkcja soków, wód mineralnych i innych napojów, produkcja wyrobów piekarskich, produkcja wyrobów cukierniczych, produkcja napojów alkoholowych i piwa). Wspomnieć trzeba też o przetwarzaniu i unieszkodliwianiu odpadów porolniczych. To utylizacja odpadów pochodzenia zwierzęcego, odzyskiwanie energii ciepła z odpadów rolniczych (biogazownie).

ZDROWY ODPOCZYNEK

Przewlekły stres, przepracowanie i wypalenie zawodowe są wśród Polaków coraz bardziej powszechne. Jednym z narzędzi, które w tym kontekście zyskuje na popularności, jest turystyka zdrowotna. Ma być siłą Warmii i Mazur, choć na razie raczkuje.

Fot. Anatolij Karlyuk — stock.adobe.com

— Ludzie zrozumieli, że zdrowie jest czymś kruchym i warto o nie wcześniej zadbać. Na Warmii i Mazurach chcemy to wykorzystać. Chcemy połączyć możliwość wypoczynku z elementem zadbania o własne zdrowie. Chodzi o turystykę medyczną — mówił „Gazecie Olsztyńskiej” Jarosław Klimczak, prezes Warmińsko-Mazurskiej

Regionalnej Organizacji Turystycznej. — Po to budowaliśmy obiekty cztero czy pięciogwiazdkowe, żeby przyjeżdżał do nich klient, który jest gotowy więcej zapłacić. Natomiast uzdrowiska finansowane z NFZ za dobę kosztują ok. 120 zł. Czy za takie pieniądze można się wyleczyć? I mieszkać w wysokim standardzie? Są klienci, którzy

oczekują wysokiego standardu usług — nie tylko hotelowego, gastronomicznego, ale też medycznego. Takiego, który jest nieosiągalny w uzdrowiskach. Dlatego chcemy stworzyć produkt, którego jeszcze nie ma w Polsce.

Cała diagnostyka ma być realizowana w obiektach hotelowych bez

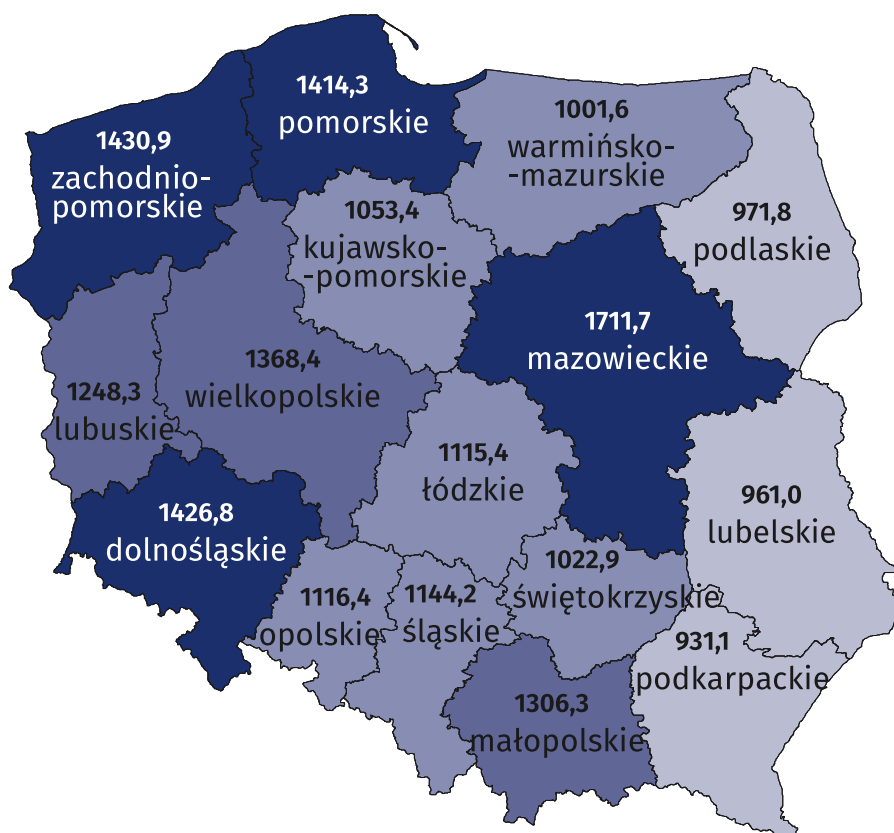
zamienia ich w placówki szpitalne. Hotel będzie hotelem, ale we współpracy z firmami, które zadbają o zdrowie.

— Wyodrębniliśmy kilka obszarów, które nas interesują. Jednym z nich jest dietetyka i odchudzanie. Nie chodzi jednak o głodzenie ludzi i układanie diety pod kątem kalorii, bo to robią wszyscy. My chcemy zapewnić ludziom pełną diagnostykę — z badaniami genetycznymi czy biochemicznymi. Na tej podstawie w menu znajdą się posiłki, które nie zaszkodzą. Bo dziś każdy z nas ma listę pokarmów, przed którymi organizm się broni. Spożywanie ich wywołuje szereg reakcji zapalnych i bólowych. Często nie jesteśmy świadomi, co jest powodem złego samopoczucia. A wszystko, co jemy, łączy się później z kardiologią, z jakością snu, z ortopedią czy cukrzycą — podkreślał Jarosław Klimczak. — Dlatego nawiązaliśmy współpracę z czołowymi firmami medycznymi i z instytutami badawczymi. W projekt zaangażował się też Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Chcemy stworzyć bazę, która przyciągnie ludzi na Warmię i Mazury, a nie do Włoch czy Austrii. Tam dzień pobytu może kosztować nawet kilka tysięcy euro.

Ada Romanowska

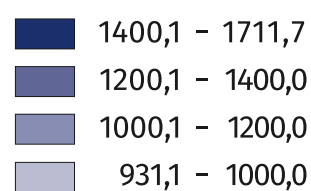
60 lat
Urzędów
Statystycznych

Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według województw w 2021 r.

W 2021 r. najwyższy wskaźnik przedsiębiorczości odnotowano w województwie mazowieckim, a najniższy w podkarpackim.

W Polsce na 10 tys. ludności przypadało 1270 podmiotów gospodarki narodowej.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

REKLAMA

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

PRZEKOP MIERZEI ROZKREĆCA GOSPODARKE WARMII I MAZUR

ROSNA CENY GRUNTÓW WOKÓŁ MIERZEI WIŚLANEJ, BUDOWANE SĄ NOWE CENTRA LOGISTYCZNE.
OCZEKIWANY JEST ROZWÓJ TURYSTYKI WODNEJ NA TYM OBSZARZE.

Już 17 września uroczyste otwarcie kanału żeglownego, dzięki któremu wzrosną możliwości przeładunkowe Portu Elbląskiego, nastąpi rozwój turystyki, a także rolnictwa, przemysłu metalurgicznego czy meblarskiego.

Marcin Burza, prezes Warmińsko-Mazurskiego Klubu Biznesu zauważa, że już możemy zaobserwować pozytywne skutki tej rządowej inwestycji. -Widać wzrost cen gruntów na tym terenie, a że towarzyszy jej także rozwój infrastruktury drogowej, budowane są kolejne centra logistyczne, pod Elblągiem, czy pod Olsztynem.

WIATR W ŻAGLE NA WIELU FRONTACH

Wtórkuje mu dr. Henryk Gawroński, ekonomista z Akademii Nauk Stosowanych w Elblągu. Dr. Gawroński, który specjalizuje się w logistyce i zarządzaniu samorządem przypomina, że logistyka polega na likwidacji czasowo - przestrzennej luki w dotarciu do konsumenta. A więc im szybciej i łatwiej będzie można dany towar przesłać, tym lepiej dla gospodarki. Chodzi tu nie tylko o import, ale także eksport, choćby żywności z Żuław Wiślanych, ale także Warmii i Mazur. Czy mebli, które trafiają głównie do Niemiec, ale ostatnio także na przykład do krajów arabskich.

Największe zagęszczenie firm meblarskich w Europie znajduje się właśnie na Warmii i Mazurach, a Polska jest drugim w Europie i szóstym na świecie producentem mebli. Przekop mierzei z pewnością wspomógł ten sektor gospodarki.

-Ale jest to wiatr w żagle również dla przemysłu energetycznego czy metalurgicznego, który także rozwija się prężnie na tych terenach. Duńska firma FL Smith produkuje np. koła zębate wielkogabarytowe, których transport ułatwi przekop. -Obecnie jesteśmy zdani na kaprysy Rosjan, transport może być utrudniany - mówi dr. Gawroński.

ZYSKA RÓWNIEŻ TURYSTYKA

Na kaprysy Rosjan skarżą się również zagraniczni turyści, którzy chętniej odwiedziliby Mierzeję

Wiślaną oraz okolicę, gdyby mogli tu trafić bezpośrednio przez Bałtyk od strony polskiej. Chodzi głównie o żeglarzy, ale nie tylko. Hotelarze również zacierają ręce, chcą inwestować w okolicach przekopu, wykupują grunty.

Marcin Burza ma nadzieję na spadek bezrobocia na Warmii i Mazurach, które jest niestety wciąż najwyższe w kraju i wynosi ok. 8 proc. Nadzieja leży w powstających jak grzyby po deszczu centrach logistycznych, magazynowych, ale także choćby w samej rozbudowie portu elbląskiego. - Będzie on zatrudniał ok. 700 pracowników - podkreśla dr. Gawroński. Jeśli rozwinie skrzydła, to będzie wielki kop dla gospodarki i zatrudnienia. Powinien współpracować z innymi portami podobnej wielkości - ocenia.

9 maja w Ambasadzie RP w Kopenhadze odbyło się podpisanie Listu Intencyjnego między duńskim

miastem Vordingborg a naszym miastem - relacjonuje nam prezydent Elbląga, Witold Wróblewski.

- Na mocy porozumienia zostanie sporządzona umowa gospodarcza, której podpisanie planowane jest na wrzesień 2022 roku. To dla nas bardzo ważna i korzystna współpraca. Od dwóch lat prowadzimy działania, aby Elbląg wszedł do sieci portów i przeładunków towarów. Zależy nam na tym, by już teraz wzbudzić zainteresowanie operatorów i armatorów i być gotowym do współpracy, gdy skończą się prace przy przekopie.

Na mocy podpisanego listu będzie przygotowywana siatka połączeń możliwych do realizacji w naszym porcie. Współpraca z duńskim portem prowadzona ma być w zakresie transportu materiałów, takich jak cement, materiały budowlane, produkty rolne, nawozy sztuczne, czy materiały dla przemysłu drzewnego.

Podobne umowy zapewne w przyszłości zwiążą port elbląski z innymi portami Bałtyku.

ELBLĄG ROZWIJA SIĘ GOSPODARCZO I PRZYCIĄGA ZWIEDZAJĄCYCH

-Już podczas pierwszej kadencji Rada Miejska powołała komisję morską, która rozpoczęła działania, żeby miasto wróciło do swych dawnych morskich korzeni. - przypomina prezydent Wróblewski. -Po wojnie, kiedy Cieśnina Piławska znalazła się w rękach ZSRR, to Rosjanie decydowali, czy wolno coś tamtędy wozic, czy nie. W efekcie port w Elblągu zamierał. Dziś, kiedy trwa inwestycja budowy kanału widzimy coraz większe zainteresowanie przedsiębiorców różnych branż naszym miastem.

Elbląg został między innymi zakwalifikowany do rządowego Programu Fabryka. Dzięki temu na

Wyspie Spichrzów powstanie bardzo nowoczesny biurowiec klasy A - tłumaczy Wróblewski. „Celem programu fabryka jest aktywizacja miast średnich, tracących funkcje społeczno- gospodarcze poprzez zapewnienie warunków rozwoju dla firm sektora nowoczesnych usług biznesowych.

Jedno z najstarszych miast w Polsce, o bogatej historii i ciekawych zabytkach, należące niegdyś do Hanzy, już przyciąga coraz więcej turystów, inwestorów, sukcesywnie buduje bazę hotelową czy restauracyjną.

Sam przekop Mierzei Wiślanej stał się już zresztą atrakcją turystyczną i przyciąga zwiedzających z najdalszych zakątków Polski. W tym miesiącu został zalany wodą. Kto nie wybiera się w najbliższym czasie na mierzeję może śledzić postępy prac na stronie <http://przekopmierzei.pl/>.

Dominika Kaźmierczyk

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

RANKING FIRM Z NAJWIĘKSZYMİ AKTYWAMI STAŁYMI

LP.	NAZWA	MIJSCOWOŚĆ	AKTYWA TRWAŁE 2021	AKTYWA TRWAŁE 2020	OPIS PKD
67	ZAKŁAD KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ SP. Z O.O. W IŁAWIE	Iława	4 778 370	4 778 370	Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
68	ANNA SP. Z O.O.	Olsztyn	4 765 507	4 746 208	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części
69	WIELOBRANŻOWY ZAKŁAD USŁUGOWO-PRODUKCYJNY I HANDLOWY SPOMER SP. Z O.O.	Iława	4 411 675	4 012 901	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
70	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWO-USŁUGOWE KOCH SP. Z O.O.	Kętrzyn	4 394 035	4 577 299	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
71	GOSHE SP. Z O.O.	Olsztyn	4 289 995	4 134 135	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
72	ICE TRADE PRODUCTION SP. Z O.O.	Iława	4 255 707	4 461 857	Produkcja pozostałych maszyn specjalnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana
73	ZAKŁAD ROLNO-PRZEMYSŁOWY PFM SP. Z O.O.	Ruda	3 957 186	3 627 877	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
74	TSM ENERGY SP. Z O.O.	Olsztyn	3 862 669	4 135 952	Wytwarzanie energii elektrycznej
75	ŻUBR ZAKŁAD USŁUG LEŚNYCH TRZCIŃSCY SPÓŁKA JAWNA	Szczytno	3 860 465	5 010 290	Działalność usługowa związana z leśnictwem
76	ABAK SA	Olsztyn	3 821 930	4 003 270	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe
77	BUDOKOP GEOTECHNIKA SP. Z O.O.	Elbląg	3 790 628	4 861 535	Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane
78	QUANTUMSOL SP. Z O.O.	Olsztyn	3 757 010	4 032 470	Wytwarzanie energii elektrycznej
79	AWAT SP. Z O.O.	Iława	3 753 105	4 010 441	Wytwarzanie energii elektrycznej
80	SKALIK SPÓŁKA JAWNA KAZIMIERZ SKALIK I ZOFIA SKALIK	Świątajno	3 650 056	3 534 612	Produkcja pozostałych mebli
81	SELMET B. J. RUDNICCY SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	3 458 870	3 141 957	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
82	BIODRAGON SP. Z O.O.	Szczęsne	3 409 302	3 484 352	Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich
83	PIECZARKI MAZURSKIE SP. Z O.O.	Uźranki	3 113 711	2 604 605	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw
84	SŁONECZNE TUMIANY SP. Z O.O.	Kierzbuń	3 058 409	3 271 193	Wytwarzanie energii elektrycznej
85	GOSPODARSTWO JEZIOROWE SP. Z O.O.	Ełk	3 052 297	2 989 779	Rybołówstwo w wodach śródlądowych
86	FIRMA OL-TERM RUDZIŃSKI TRUSIELEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	3 004 188	3 123 493	Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego
87	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE KOMPASZ SPÓŁKA JAWNA MIROŚŁAW TKACZYK STANISŁAW PAWŁOWSKI	Iława	2 780 574	2 949 979	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
88	AMK WORKSTYLE SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Bartoszyce	2 760 607	2 948 353	Sprzedaż hurtowa wyrobów tekstylnych
89	ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA IM. TYSIĄCLECIA	Łysakowo	2 717 897	3 006 775	Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
90	KRAJOWA AGENCJA INFORMACYJNA INFO SP. Z O.O.	Olsztyn	2 692 072	3 789 293	Działalność związana z oprogramowaniem
91	DREWPOL SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Chostka	2 560 644	2 181 147	Działalność usługowa związana z leśnictwem
92	SYNERGIA SP. Z O.O.	Olsztyn	2 444 561	754 976	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierzawionymi
93	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWO-USŁUGOWE PRODROL SP. Z O.O.	Karkajmy	2 437 000	2 472 000	Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
94	FAVET SP. Z O.O.	Morąg	2 243 226	2 264 199	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
95	PRZEDSIĘBIORSTWO ARMOT A. K. E. SULEWSCY SPÓŁKA JAWNA	Ełk	2 204 914	2 388 217	Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
96	FIRMA WIELOBRANŻOWA PAMA MIROŚŁAW SIENKIEWICZ	Elbląg	2 100 454	1 906 850	Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu
97	ANMED SP. Z O.O.	Nowe Miasto Lubawskie	2 081 618	972 934	Praktyka lekarska ogólna
98	FREEDOM SP. Z O.O.	Elbląg	2 020 120	2 020 120	Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
99	DT SP. Z O.O.	Giedajty	1 786 980	1 423 560	Naprawa i konserwacja maszyn
100	PRYWATNE PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWLANE KOZBUD WŁADYSŁAW KOZIŃ	Węgorzewo	1 785 341	1 866 529	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

Bank Polski

ZIELONE WYSPY NA MAPIE POLSKIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

PARKI NAUKOWO-TECHNOLOGICZNE I SPECJALNE STREFY EKONOMICZNE. DZIĘKI PIERWSZYM POWSTAJĄ MŁODE, PERSPEKTYWICZNE I NOWOCZESNE FIRMY. DZIĘKI TYM DRUGIM, PRZEDSIĘBIORCY MOGĄ INWESTOWAĆ I ROZWIJAĆ SIĘ NA KORZYSTNYCH WARUNKACH. CO WAŻNE JEDNI I DRUDZY DAJĄ PRACĘ TYSIĄCOM MIESZKAŃCÓW I SĄ IMPULSEM DO ROZWOJU MIAST I REGIONÓW, W KTÓRYCH SĄ ZLOKALIZOWANE.

Fot. Archiwum Dwyworne

Prowadzenie działalności gospodarczej to wyzwanie. Z jednej strony przedsiębiorcy muszą radzić sobie w gąszczu przepisów prawnych i związanych z nimi zawiłościami. Z drugiej strony mierzą się z wysokimi kosztami pracy, podatkami. To nie stwarza idealnych warunków do swobodnego rozwoju biznesu, bez znaczenia czy są to małe, początkujące firmy, czy duże, działające od lat przedsiębiorstwa. Mimo tych pesymistycznych opinii, jak się okazuje,

są zielone wyspy na mapie polskiej przedsiębiorczości. Takimi zielonymi wyspami są Parki Naukowo-Technologiczne i Specjalne Strefy Ekonomiczne. Dzięki pierwszym między innymi powstają młode, perspektywiczne i nowoczesne firmy. Dzięki tym drugim, przedsiębiorcy mogą inwestować i rozwijać się na korzystnych warunkach. Co ważne jedni i drudzy dają pracę tysiącom mieszkańców i są impulsem do rozwoju miast i regionów, w których są zlokalizowane.

Jak pokazał ostatni rok, dla wielu z nas, tak jak i dla przedsiębiorców, był to trudny czas. Najpierw pandemia dokuczająca dość mocno zwłaszcza niektórym gałęziom gospodarki, problemy z dostępnością surowców i produktów, następnie wojna w Ukrainie i rekordowa inflacja.

Na szczęście ten trudny czas nie zabił w młodych ludziach, i nie tylko, pomysłów i kreatywności. Nauczył też nas coraz lepszego wykorzystywania w techniki w codziennym życiu.

— W zeszłym roku, jeszcze w trakcie lockdownu, Park Naukowo-Technologiczny w Elku stworzył nową formułę lokalnego networkingu elk 4.0 - skierowanego do osób, startupów, firm, które są

zainteresowane m.in. tematyką innowacji, ekosystemów startupowych, nowoczesnych technologii. Utworzyliśmy grupę tematyczną w mediach społecznościowych, która obecnie liczy niemal 200 członków, dla których dostarczamy aktualne informacje o naszych aktywnościach, eventach, ciekawych szkoleniach i wydarzeniach, a także dedykowanych konkursach startupowych. W ubiegłym roku skupiliśmy się na organizacji spotkań w formule on-line, w tym roku rozpoczęliśmy spotkania stacjonarnie, a z początkiem maja otworzyliśmy dedykowany m.in. dla członków elk 4.0 Coworking Podmiejska 5, w którym można nie tylko pracować zdalnie w profesjonalnych warunkach biurowych, ale przede wszystkim nawiązać relacje biznesowe i tak ważne ostatnio relacje społeczne — mówi Agnieszka Pietrowicz, dyrektor Parku Naukowo-Technologicznego w Elku. — Praca i edukacja zdalna jest trendem, który na stałe zagościł na światowym i krajowym rynku pracy. Już dziś wiemy, że zarówno pracować jak i nabywać kompetencje można z każdego miejsca na świecie i dla każdej firmy, instytucji na świecie. A PNT tworzy najlepsze warunki do tego realizacji.

W Parkach Naukowo-Technologicznych rodzi się wiele startupów. To właśnie w nich drzemie ogromny potencjał i dzięki temu stają się szansą na budowanie małych Dolin Krzemowych w polskich miastach. Startup od klasycznej firmy różni się tym, że poszukuje własnego modelu biznesowego. Z reguły jest to produkt albo usługa, która nie ma wystandaryzowanego schematu na rynku. Na przykład klasyczne usługi budowlane mają sprawdzony model i działają w konkretnym schemacie. Różnica polega z reguły na poziomie i jakości świadczonych usług. W startupach pomysłodawca musi znaleźć najlepszy model biznesowy. Przykładem jest choćby Uber, który jest usługą taksówkarską — dowozi klienta z miejsca na miejsce, ale jego model biznesowy różni się od klasycznej taksówki i realizowany jest za pomocą aplikacji mobilnej, w niestandardowym modelu kontraktu firmy z osobą dowożącą.

— W ubiegłym roku, pomimo pandemii, udało nam się zorganizować w formie stacjonarnej kolejną edycję konkursu Twój Startup Twoja Przyszłość w zupełnie nowej formule. Otrzymała się ona zgodnie z nową koncepcją rozwoju elckiego technoparku, której jedną ze spe-

cializacji branżowych są technologie cyfrowe, na której opieramy główne aktywności i projekty, w tym właśnie nasz autorski konkurs Twój Startup Twoja Przyszłość. Zarówno w ubiegłorocznej jak i w tegorocznej edycji, składane do nas były pomysły na aplikacje mobilne na bardzo wczesnym etapie rozwoju, dla których autorów zorganizowaliśmy hackaton rozwijający ich podstawową wiedzę w dziedzinie projektowania produktów ICT oraz budowania własnych startupów — dodaje dyrektor Parku Naukowo-Technologicznego w Elku. — Konkurs służy poszukiwaniu i budowie innowacyjnych rozwiązań wśród lokalnej społeczności.

Ale PNT to nie jedyne zielone wyspy na mapie polskiej przedsiębiorczości. Są to także firmy działające na terenach Stref Ekonomicznych. Jak w takich warunkach radzą sobie nasi przedsiębiorcy? Wbrew pozorom całkiem nieźle. A niektóre dane mogą wręcz zaskakiwać.

Suwałska Specjalna Strefa Ekonomiczna obsługuje 23 powiaty na terenie trzech województw. Są to dwa powiaty warmińsko-mazurskie — elcki i gołdapski, całe województwo podlaskie i cztery powiaty mazowskie.

— Na koniec 2021 roku w całej

Wojciech Kierwajtyś
wiceprezes zarządu
Suwałskiej Specjalnej
Strefy Ekonomicznej

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

Strefie zainwestowanych było 5 miliardów 246 mln zł. W ponad firmach 200 pracowało 17 325 pracowników. W 2020 roku wydano 20 nowych decyzji. W 2021 roku było ich 37. I o ile wartość inwestycji z 2020 roku to 310 mln zł, to w roku 2021 mieliśmy skok do miliarda 218 mln zł. Analogiczna sytuację mamy z miejscami pracy. O ile w roku 2020 były to 103 nowe miejsca pracy, deklarowane przez inwestorów, to w ubiegłym roku było ich prawie 300. Rok 2021 był dla nas czasem bumu inwestycyjnego i to mimo covidu — podsumowuje Wojciech Kierwajtyś, wiceprezes zarządu Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Jak zauważa inwestycje w Strefach czy Polskiej Strefie Inwestycji nie dzieją się z dnia na dzień. To dość rozciągnięty w czasie proces i były to częściowo decyzje roku 2020 wykonywane w 2021 roku. Ale co istotne, mimo covidu przedsiębiorcy nie zrezygnowali z nich.

Jeśli popatrzymy na sam Elku to również mamy rekordowe dane.

— Po raz pierwszy w historii, w Elku, na koniec marca tego roku pracowało 3 371 osób i mieliśmy zainwestowanych miliard 185 mln zł w nowe inwestycje. Co ciekawe mamy o 25 osób więcej zatrudnionych w Elku niż w Suwałkach. Zdarzyło się to pierwszy raz w historii. Dlaczego to jest ciekawe?

Bo w Elku w granicach Strefy mamy zagospodarowanych 130 ha, a w Suwałkach — 180 — dodaje wiceprezes Kierwajtyś.

W ubiegłym roku SSSE wydała firmom działającym w Elku 5 decyzji, które skutkują realizacją inwestycji w granicach prawie 200 mln zł w najbliższych latach i około 30 nowymi miejscami pracy.

— Są to m.in. reinwestycje wtórne naszych największych firm czyli Porty, Serwistalu i Cezara. Bardzo istotne dla Elku jest to, że jedna z tych decyzji obejmuje zagospodarowanie przez firmę Serwistal byłego majątku Pagedu, czyli tak zwanych sklejek. Pierwsza inwestycja każdego przedsiębiorcy wygląda tak samo — musi zainwestować na zielonym gruncie, postawić halę, fabrykę, uruchomić maszyny i zarabiać pieniądze. I konsekwencją bycia w Strefie jest niepłacenie podatków. Inwestor może wykorzystać to dwójako — odebrać te pieniądze z firmy i przeznaczyć na konsumpcję albo te pieniądze reinwestować. Mamy firmy, którym wydaliśmy już po kilka decyzji zwolnieniowych, a za każdą z nich były nowe inwestycje. Na przykład firma Cezar oprócz budowy magazynu wysokiego składowania, oprócz modernizacji zakładu, będzie budowała nową halę do produkcji listew przypodłogowych z MDF-u — dodaje Wojciech Kierwajtyś.

I to jest właśnie jeden z największych atutów działalności stref. Zyskują bowiem przedsiębiorcy na ulgach podatkowych. Zyskują lokalne firmy, które mają szansę na współpracę, współdziałanie. Zyskują samorządy, zarówno wizerunkowo jak i finansowo. W końcu, a może przede wszystkim, zyskują też pracownicy, którzy mogą liczyć na pracę w stabilnych firmach z szansą na rozwój. Bo właśnie firmy działające w strefach ekonomicznych w wielu miejscach w Polsce są głównym pracodawcą.

— Bardzo ciekawe są wyniki Gołdapi. Te około 10-tysięczne miasteczko miało dzięki Strefie na koniec marca tego roku 1 530 miejsc pracy i zainwestowanie rzędu 367 mln. W Gołdapi mamy dwa nowe projekty. Decyzje zostały wydane w 2021 roku i te inwestycje w tych dwóch firmach mogą wynieść razem prawie 200 mln zł i stworzyć 65 nowych miejsc pracy. Jak na takie miasteczko to jest niesamowita historia. I tam Strefa, podobnie jak w Elku, jest największym pracodawcą w mieście — dodaje wiceprezes SSSE.

Niestety terenów inwestycyjnych jest coraz mniej. W SSSE tych gruntów jest już bardzo mało. Gołdap jest zagospodarowana w 100 proc. W Elku w granicach Strefy mamy jeszcze około 5 ha, a miasto ok. 4 ha. W tym roku do sprzedaży planowanych jest około 2-3 ha.

Prezes Kierwajtyś przypuszcza, że w przyszłym roku zakończy się proces zagospodarowania terenów w Elku. Wówczas będą spoglądali w kierunku gruntów gminy Elku. I liczy, że gmina Elku przystąpi razem ze Strefą do uzbrajania tych gruntów w ramach Krajowego Planu Odbudowy.

Niestety tak jak i terenów brakuje rąk do pracy. Na potrzebę automatyzacji i robotyzacji w wielu przedsiębiorstwach zwraca uwagę dyrektor elckiego technoparku.

— Z każdym rokiem będzie brakuje coraz więcej ludzi do pracy. Już teraz praktycznie w każdej firmie brakuje pracowników o różnych kompetencjach — czy chodzi o wysokie kadry menadżerskie, specjalistyczne czy nawet podstawowe zawody. Z tego powodu automatyzacja i robotyzacja, nie tylko linii produkcyjnej, ale także w usługach miękkich, czeka wszystkie branże. Dlatego właśnie PNT przystąpiło do partnerstwa Europejskiego Hubu Innowacji Cyfrowych, którego zadaniem będzie wprowadzenie firm regionu na nową drogę transformacji cyfrowej. W ramach tej specjalizacji branżowej zaplanowany jest szereg aktywności, w tym działań edukacyjno-promocyjnych, wydarzeń i bezpośredniej pomocy dla przedsiębiorców — wyjaśnia Agnieszka Pietrowicz.

Jaka przyszłość czeka przedsiębiorców? Ekonomisci przewidują,

Agnieszka Pietrowicz
dyrektor Parku
Naukowo-Technologicznego
w Elku

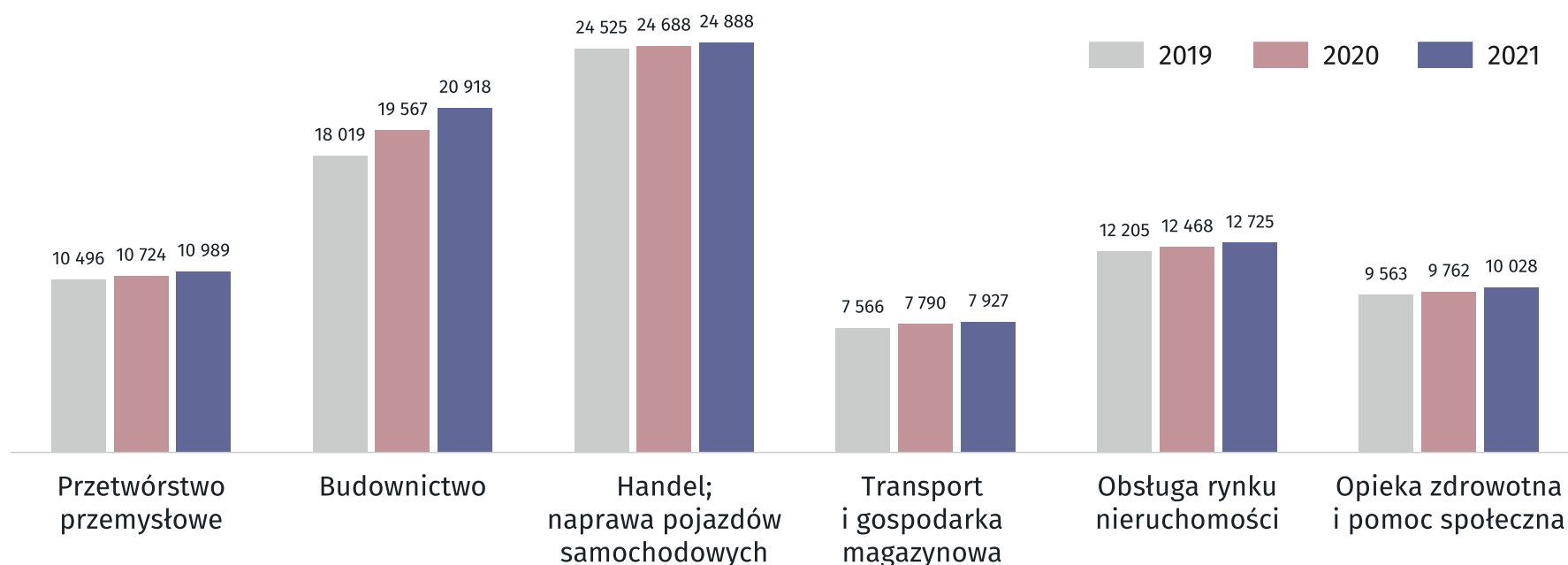
że najtrudniejszy będzie ten rok i kolejny. Ale trzeba pamiętać, że po burzy zawsze wychodzi słońce...

— Pamiętam kryzys z 2008 roku, który dotknął również Strefę. W Elku zatrudnienie utrzymało się na określonym poziomie przez lata 2008-2009, natomiast inwestycje były realizowane. I podejrzewam, że teraz będzie podobnie. Zatrudnienie będzie utrzymywane, a inwestycje mimo wszystko pójdą. Kryzys wywołuje antykryzys i ci co wiedzą, że po kryzysie przychodzi bum, już się do tego przygotowują. Wojna w Ukrainie na pewno nam przeszkodziła. Ale patrząc z gospodarczego.

Paweł Tomkiewicz

Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2019–2021

Od 2019 r. liczba podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON wzrastała we wszystkich prezentowanych sekcjach PKD. Największy wzrost zanotowano w sekcji budownictwo, najmniejszy w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

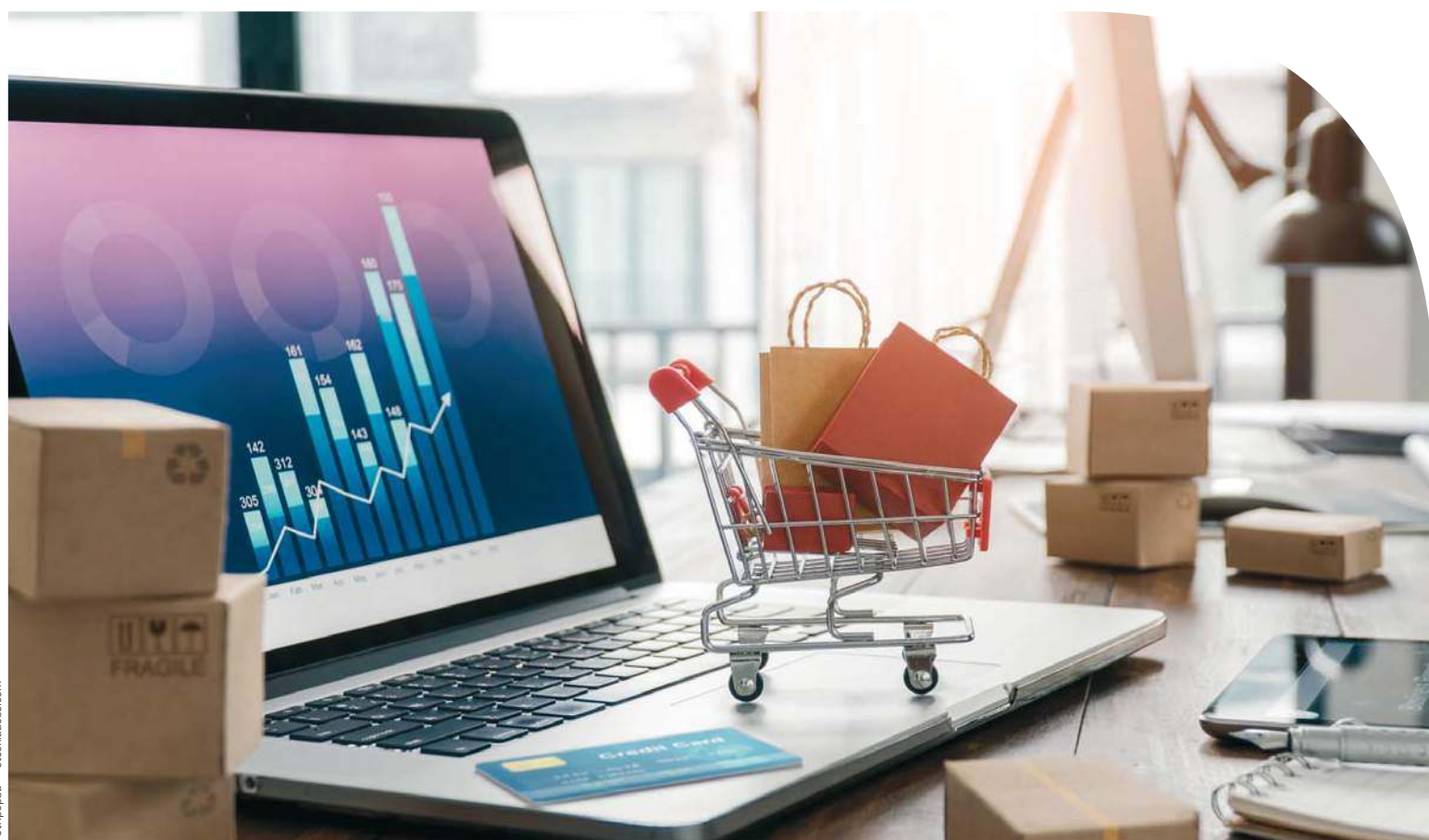

Bank Polski

eCommerce

10 NAJWAŻNIEJSZYCH WYZWAŃ NA DZIŚ. Z ROZWIĄZANAMI!

PRZEDSIĘBIORCY, BY SPROSTAĆ WYZWANIAM HANDLU ELEKTRONICZNEGO W WYSOCE KONKURENCYJNYM ŚWIECIE, POTRZEBUJĄ INTELIGENTNYCH PRAKTYK HANDLU CYFROWEGO. PREZENTUJEMY 10 TAKICH WYZWAŃ ECOMMERCE, KTÓRE TRZEBA POKONAĆ, ABY STAĆ SIĘ LIDEREM W PRZESTRZENI ECOMMERCE.

Fot. iStockphoto — stock.adobe.com

Sklepy eCommerce to dziś kluczowy motor wzrostu sprzedaży detalicznej dla każdej firmy, a oczekuje się, że do końca 2022 r. eCommerce będzie posiadać 17 proc. branży. Wzrost w handlu online w ciągu ostatniej dekady przyniósł branży eCommerce również kilka wyzwań. Wejście na falę handlu online przy rosnącym rozmiarze i popycie na biznes online — nie jest łatwe.

Prawie 81 proc. kupujących rozpoczyna swoją przygodę z wyszukiwaniem online. 71 proc. klientów zgadza się, że szybki i wysoce responsywny rynek internetowy ma kluczowe znaczenie dla satysfakcji z zakupów. Oczekuje się, że do 2023 r. wartość całkowitej wartości transakcji (TTV) w segmencie handlu cyfrowego wyniesie 4,5 miliona USD. Liderzy, którzy chcą osiągnąć przewagę konkurencyjną na tym zatłoczonym rynku, muszą najpierw zająć się podstawowymi wyzwaniami firm handlu online.

Oto dziesięć najczęstszych wyzwań i rozwiązań dla zbudowania udanej platformy eCommerce.

1. EKSPLODUJĄCE OCZEKIWANIA KLIENTÓW

Sprzedawcy detaliczni na całym świecie nieustannie starają się budować swoją reputację i wyrazić wizerunek marki, obiecując wspaniałe doznania. Trudno jest sprostać oczekiwaniom klientów werze, w której doświadczenie ma największe znaczenie, a giganci technologiczni dzięki elastycznym metodom wysyłki przenoszą proces zakupów online na przyspieszony „następny poziom”. Konkurencja z tymi gigantami i sprostanie stale zmieniającym się wymaganiom klientów jest dziś ogromnym wyzwaniem dla detalistów. 86 proc. kupujących prawdopodobnie wyda dodatkowe pieniądze na lepsze wrażenia, a bardziej znaczące 89 proc. rozpocznie własną działalność i stanie się konkurencją dla tych, z którymi mieli złe doświadczenia.

ROZWIĄZANIE

Aby spełnić oczekiwania klientów dotyczące dobrego doświadczenia użytkownika, marki powinny rozpocząć analizę trendów w handlu online i skupić się na wykorzysta-

niu tych danych do opracowywania spersonalizowanych doświadczeń klientów. Klienci muszą czuć się docenieni i docenieni od momentu rozpoczęcia korzystania z danej usługi. Warto wysłać im powiadomienia o alertach lub aktualizacje produktów, aby ułatwić łączność z klientem.

2. WYZWANIE ZRĘCZNOŚCIOWE

Zręczność możemy zdefiniować jako zdolność firmy do wprowadzania ulepszeń, opracowywania i wdrażania treści cyfrowych oraz szybkiego reagowania na sezonowe zmiany. Zręczność napędza natychmiastową realizację cyfrową i jest jedną z najbardziej krytycznych inicjatyw w eCommerce. Zręczna transformacja jest sercem cyfrowego biznesu, a skalowanie jest niezbędne, by odnieść sukces. Wiele firm ma trudności z szybką przeprowadzką lub zmianą. Dzieje się tak, ponieważ nie potrafią skutecznie zintegrować nowych technologii z istniejącym systemem, przez co penetracja rynku staje się bardziej skomplikowana.

ROZWIĄZANIE

Bycie zręcznym w eCommerce pomaga firmom zapewniać lepsze wrażenia klientów z zakupów. By być sprawnym, firmy eCommerce muszą przyswajać szybkie zmiany na wszystkich platformach i tworzyć spersonalizowane kolekcje, które zainspirują konsumentów. Powinni wciąż wypuszczać świeżość.

3. KONSEKWENCJA

Spójność jest kluczowym elementem przy opracowywaniu skutecznej strategii wielokanałowej. Klienci korzystają z wielu platform do wyszukiwania przedmiotów przed podjęciem decyzji, co wymaga od firm zapewnienia płynnych punktów styczności z zakupami za pośrednictwem każdego produktu lub usługi. Jednak analizowanie i zrozumienie interakcji z klientami we wszystkich punktach kontaktu oraz wykorzystywanie ich do budowania spójnej i płynnej obsługi klienta jest jednym z istotnych wyzwań dla sprzedawców w handlu online.

ROZWIĄZANIE

Marki mogą zoptymalizować swoje platformy internetowe, by zapewnić pełną spójność między opcjami wyszukiwania, różnymi stronami zakupów i szczegółami wysyłki. Pomoże im to sprawić, że zakupy będą bezproblemowe i satysfakcjonujące dla kupujących. Powinni również pracować nad jakością produktu, realizacją i dystrybucją.

4. BEZPIECZEŃSTWO DANYCH

Budowanie silnego bezpieczeństwa e-commerce ma kluczowe znaczenie dla sukcesu firmy. Zwiększone wykorzystanie handlu elektronicznego budzi obawy dotyczące bezpieczeństwa i jest to jeden z najbardziej palących problemów związanych z handlem online. Hakerzy i oszuści grożą atakiem na serwer hosta, kradzieżą poufnych danych i wprowadzeniem wirusów.

Naruszenie informacji o kartach kredytowych i debetowych stało się powszechne, a takie pomyłki mają bezpośredni wpływ na zaufanie

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

konsumentów. Phishing to kolejne zagrożenie: hakerzy podszywają się pod firmę i żądają od swoich klientów poufnych informacji. To sprawia, że wielu użytkowników jest zaniepokojonych zdolnością witryn eCommerce do skutecznej ochrony ich tożsamości i szczegółów transakcji.

ROZWIĄZANIE

Aby utrzymać reputację marki i przyciągnąć stałych klientów, każda firma działająca w przestrzeni cyfrowej musi nadać priorytet bezpieczeństwu. Przejście na protokoły HTTPS, korzystanie z wiarygodnych zewnętrznych systemów przetwarzania płatności i uzyskanie akredytacji Payment Card Industry Data Security Standard (PCI DSS) — to kroki w celu ochrony danych firmy i jej klientów. Oprogramowanie i wtyczki zapory, które chronią przed wstrzyknięciami SQL i cross-site scripting, pomagają uniknąć podejrzanych sieci, jednocześnie zapewniając niezawodny ruch do witryny.

5. PARTNERSTWA TECHNOLOGICZNE

Stają się popularne w domenie eCommerce. Gdy firma łączy się z firmą, aby urzeczywistnić wspólny pomysł, pojawia się zagrożenie. Produkt końcowy, koncentrując się na technologii lub procesach i dając pierwszeństwo zaufaniu, przejrzystości i komunikacji między partnerami, może odnieść wielki sukces. Takie podejście to oczywiste zagrożenie dla konkurencji. Ale wiele firm skłania się do wyboru partnera na podstawie kosztów, bez wcześniejszego ustalenia właściwych oczekiwań lub zrozumienia zakresu ich pracy. Te luki prowadzą do katastrofalnej współpracy i produktu końcowego. Jednak dostęp do ogromnej puli talentów i technologii outsourcing może okazać się bardzo korzystny, pod warunkiem jednak, że zostanie wykonany prawidłowo.

ROZWIĄZANIE

Dzięki platformom, które oferują szczegółowe recenzje klientów firm zajmujących się tworzeniem oprogramowania na całym świecie, stosunkowo łatwiej jest znaleźć odpowiedniego partnera outsourcingowego dla biznesu eCommerce. Liderzy biznesu powinni dokładnie zbadać przeszłość i wiedzę specjalistyczną firmy, aby ustalić, czy nadaje się do współpracy. Omówienie oczekiwań projektowych, zrozumienie ich dotychczasowego doświadczenia zawodowego i upewnienie się, że firma zajmująca się tworzeniem stron internetowych eCommerce jest dostosowana do oferowania nowoczesnych rozwiązań, takich jak zręczność i transformacja cyfrowa, pomaga dokonać właściwego wyboru.

6. UTRZYMANIE KLIENTA

Nawet wybitni gracze w segmencie eCommerce mają problemy

z utrzymaniem bazy klientów. Wyzwania związane z handlem online zorientowanym na klienta można przypisać wielu czynnikom, takim jak zmieniające się oczekiwania konsumenta, podobne opcje, nieumiejętność tworzenia przyjemnych zakupów, a czasami oferty i rabaty są bardziej znaczące na innych platformach. Lojalność klienta jest rzeczywiście decydującym aspektem sukcesu firmy, a nawet niewielka usterka w obsłudze sprzedawcy może całkowicie zrujnować reputację marki. Wiele firm nie rozumie, że zatrzymanie użytkownika polega na budowaniu z nim stałej i satysfakcjonującej relacji rozciągniętej w czasie oraz wykorzystaniu każdego kanału komunikacji w celu urzeczywistnienia tej relacji.

ROZWIĄZANIE

Budowanie relacji z klientami wymaga zarówno czasu, jak i wysiłku, a firmy powinny angażować swoich klientów na różne sposoby poza korespondencją transakcyjną, aby czuli się docenieni. Starając się oferować lepsze wrażenia na stronie internetowej, marki muszą pielęgnować swoich klientów za pomocą spersonalizowanej strategii komunikacji. Lojalność wynika z emocjonalnego związku z marką i każda firma powinna ukierunkować swoje działania marketingowe na budowanie tej więzi. Inteligentna strategia utrzymania klientów zdziała cuda dla marki, zmieniając konsumentów wręczników marki i rozszerzając jej zasięg.

7. ODPOWIEDNIE TROPY

Chociaż przyciągnięcie dobrego ruchu można osiągnąć dzięki promocjom i innym działaniom marketingowym, zdobycie odpowiednich potencjalnych klientów pozostaje wciąż wyzwaniem. Nic dziwnego, że średnie współczynniki konwersji eCommerce są często minimalne. Wedle badań potwierdza, że w Stanach Zjednoczonych tylko 2,57 proc. odwiedzin witryny eCommerce przełożyło się na faktyczne zakupy. Wysiłki zmierzające do przekształcenia odwiedzającego w użytkownika mogą być daremne, jeśli właściwi odbiorcy nie mają dostępu do witryny. Niestety oczekuje się, że marki często nie przekazują odpowiedniego komunikatu o swoim produkcie lub usłudze, a tym samym nie mogą zaangażować zainteresowanych odbiorców.

ROZWIĄZANIE

Skuteczna strategia optymalizacji pod kątem wyszukiwarek (SEO) może poprawić pozycję stron i dotrzeć do potencjalnych klientów aktywnie poszukujących konkretnych produktów. Dodatkowo, uruchamianie reklam Pay Per Click (PPC) w Google Ads może również przekazywać prawidłowe informacje o marce, aby przyciągnąć odbiorców z wyraźnym zamiarem lub zainteresowaniem. Dla marketerów musi to być z kolei ciągły proces obserwacji. Marketing e-mailowy można tutaj skutecznie wykorzystać za pomocą

automatycznych kampanii i spersonalizowanych wiadomości e-mail, aby połączyć się z tymi użytkownikami, którzy z czasem mogą stać się potencjalnymi klientami.

8. CYBERBEZPIECZEŃSTWO

Cyberbezpieczeństwo ma dla handlu elektronicznego kluczowe znaczenie, ponieważ cyberataki mogą skutkować utratą przychodów, danych i ogólnej rentowności firmy. Jeśli chodzi o handel online, musisz chronić swoje dane i swoich klientów. Naruszenie cyberbezpieczeństwa w systemach firmy może spowodować utratę danych klientów. A to może kosztować firmę zaufanie i reputację, na którą tak ciężko pracował cały zespół.

ROZWIĄZANIE

Firma musi mieć politykę bezpieczeństwa cybernetycznego: określi ona podstawowe zasady, których muszą przestrzegać wszyscy w firmie, i jednoznacznie stwierdzi, że jakiegokolwiek działania nie mogą prześlizgnąć się przez luki w systemie. Po drugie, kto szuka nowej platformy e-commerce, powinien zapoznać się z różnymi funkcjami

i opcjami bezpieczeństwa. Uwierzytelnianie wieloskładnikowe, szyfrowanie danych klientów, alerty o zagrożeniach w czasie rzeczywistym i funkcje zgodności to przykłady takich elementów.

9. DOŚWIADCZENIE WIELOKANAŁOWE

Doświadczenia omnichannel zapewnia klientom ujednolicone doświadczenie e-commerce niezależnie od urządzenia lub platformy cyfrowej. Ma to kluczowe znaczenie, ponieważ badania pokazują, że 73 proc. kupujących podczas zakupów online korzysta z wielu kanałów. Jedną z głównych zalet zapewniania obsługi wielokanałowej jest dostarczanie klientom spójnego przekazu o marce. Przekaz jest spójny bez względu na to, gdzie klient zetknie się z daną marką.

ROZWIĄZANIE

Gdy firma decyduje się na wdrożenie strategii omnichannel, istnieje duże prawdopodobieństwo, że istniejąca technologia może nie wystarczyć do obsługi tego typu operacji. Kluczowe znaczenie ma współpraca z właściwymi partnera-

CZĘSTO ZADAWANE PYTANIA

1. Jakież są pięć możliwości rozwoju handlu elektronicznego w 2022 roku?
 - Rozszerzona rzeczywistość
 - Szukanie głosowe
 - AI
 - Personalizacja na miejscu
 - Opcje zrównoważonego rozwoju
2. Jak zarządzać biznesem eCommerce?
 - Testowanie
 - Zoptymalizuj listy produktów
 - Marketing treści
 - SEO
 - Media społecznościowe
3. Jakież są cztery rodzaje firm eCommerce?

Oto cztery tradycyjne modele biznesowe Commerce:

 - B2C — Biznes do konsumenta
 - B2B — Biznes do biznesu
 - C2B — Konsument do biznesu
 - C2C — Konsument do konsumenta

mi. Posiadanie najlepszych partnerów logistycznych, spedycyjnych i e-commerce ma kluczowe znaczenie dla sukcesu strategii omnichannel.

10. WYSZUKIWANIE GŁOSOWE

Wyszukiwanie głosowe od kilku lat cieszy się ogromną popularnością. Wraz z pojawieniem się produktów na rynkach internetowych eksperci przewidują dalszy wzrost popytu na wrażenia użytkownika sterowane głosem. Taki fakt nie zaskakuje, biorąc pod uwagę, że większość zapytań głosowych ma miejsce, gdy ludzie gdzieś spacerują lub jeżdżą samochodem. Lub, co może być ważniejsze, gdy odkrywają nowe miejsca lub firmy. Osoby szukające „najlepszych kącików z lodami w Mikołajkach” chcą znaleźć najlepsze kąciki z lodami. Jeśli jesteś właścicielem lodziarni i chcesz przyciągnąć więcej klientów, uwzględnij swoje miasto w optymalizacji słów kluczowych. Niezwykle ważne jest zrozumienie znaczenia intencji użytkownika.

ROZWIĄZANIE

Jeśli chodzi o wyniki wyszukiwania, strategia semantyczna uwzględnia kontekst wyszukiwania użytkownika, a nie tylko słowa pisane. Wyszukiwarki znacznie się rozwinęły. Próbuje zrozumieć intencje i zachowania użytkowników, aby dialog między wyszukiwarką a użytkownikiem był bardziej ludzki, bardziej rzeczywisty. Osiągają to, programując swoje algorytmy między innymi tak, aby używały dopasowań pojęć i synonimów. Możesz urozmaicić swoją terminologię, dodając więcej synonimów słów kluczowych i fraz, upewniając się, że obejmujesz wszystkie uzasadnione sposoby zadawania pytań.

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam ze strony www.netsolutions.com

Bank Polski

MARKA OSOBISTA

NASZA
MARKA
OSOBISTA JEST
LUSTRZANYM
ODBICIEM
NASZEJ
OSOBOWOŚCI
W MEDIACH
CYFROWYCH
I MOŻE STAĆ SIĘ
WAŻNYM ATUTEM
NASZEJ FIRMY.
JAKIE STRATEGIE
MOGĄ POPRAWIĆ
WIZERUNEK
NASZEJ MARKI?
BADAMY
7 STRATEGII
SKUTECZNYCH
NAWET
W ROKU 2022...

Fot. Colours-Pic — stock.adobe.com

Witamy w „Erze Mnie” — erze, w której media społecznościowe stawiają ludzi ponad firmami, a życie osobiste właściciela firmy staje się atutem jego firmy. Przez ostatnie 50 lat firmy koncentrowały się raczej na markach firmowych, ale się, że branding osobisty wyprzedził je w ostatnich latach wydaje. To przecież młodzi YouTube'rzy, Snapchaterzy i Instagrammerzy pokazali światu, że markę osobistą można zbudować znacznie szybciej niż markę biznesową, a media społecznościowe umożliwiły praktycznie każdemu czerpanie realnych korzyści z osobistego branding.

I dotyczy to wszystkiego: od skutecznego szukania pracy przez rozwój kariery po status gwiazdy mediów społecznościowych lub założenie nowej firmy.

MARKA OSOBISTA — CZYLI CO?

Marka to nie tylko obrazy, rodzaje czcionek, logo i kolory. Coraz

częściej uważa się, że jest to coś, co definiuje też jego odbiorców. Branding staje się zatem ćwiczeniem, które polega na takim prowadzeniu własnych odbiorców, by ci zobaczyli, jakie wartości wyraża nasza marka osobista. Czy inaczej: jak widzą cię ludzie.

Budując markę osobistą, będziemy inscenizować to, kim jesteśmy i co wspieramy. Aby to zrobić, trzeba ustalić swoją tożsamość, jej atuty i styl, a następnie konsekwentnie budować i poszerzać grono odbiorców. Warto to wszystko zapisać w swoim własnym przewodniku po branding osobistym, by to śledzić postępy.

SPRAWY DO ROZWAŻENIA PRZED

Tworzenie marki osobistej nigdy nie zaczyna się od zera. Marki osobiste to po prostu odzwierciedlenie w mediach, w tym w mediach społecznościowych tego, kim są ludzie. Najpierw trzeba sprawdzić zatem, jakie

elementy marki osobistej już działają w naszym otoczeniu brandingowym.

Następnie należy ustrukturyzować swoje podejście: zdefiniować swoją tożsamość i jej atrybuty, zastanowić się, do jakiej grupy odbiorców kierujemy markę, a na koniec zbudować zasoby i treści potrzebne do dotarcia do tej grupy odbiorców i jej poszerzenia.

ZADANIE 1: JAKI JEST TWÓJ PUNKT WYJŚCIA

Zacznijmy od miejsca, w którym zaczyna się wiele podróży po Internecie: od wyszukiwarki Google. Nazywamy to „wyszukiwaniem próżnym” — wpisujemy własne imię i sprawdzamy, co pojawia się na stronie wyników wyszukiwania. Już na tym etapie należy zastanowić się, czy istnieją różne sposoby wyszukiwania swojego imienia i czy jeden jest lepszy od drugiego.

Kto ma na imię Adam Smith lub Sigourney Weaver, powinien to zmienić. Warto znaleźć zwycięską kombinację, a następnie trzymać się

jej konsekwentnie we wszystkich profilach internetowych. Może to powinien być „Adam S.” lub „drugi Kowal”? Być może masz na drugie imię Beatrice i możesz przedstawić się jako „SB Weaver”?

Następnie warto przeprowadzić audyt mediów społecznościowych, aby zobaczyć, jaki jest nasz zasięg komunikacji. Który kanał w mediach społecznościowych jest naszym najsilniejszym? Czy jest kompatybilny z naszym pozycjonowaniem? Czy podczas wyszukiwania swojego imienia i nazwiska znalazłeś swoje profile w mediach społecznościowych w wyszukiwarce Google? Czy twój wizerunek marki osobistej w tych sieciach jest spójny?

ZADANIE 2: NASZA TOŻSAMOŚĆ JASNO OKREŚLONA

Trzeba raz na zawsze jasno zdefiniować swoją tożsamość, a potem się jej trzymać. Jaka jest poprawna pisownia naszego imienia? Jakiego rodzaju zdjęcia siebie należy użyć — biznesowe, codzienne, zabawne?

Aby ustalić swoją tożsamość, warto skorzystać ze skutecznych zasad obowiązujących przy pozycjonowaniu każdej innej marki: Jak zapisuje się nazwę twojej marki? Jakie wartości wyraża? Jaki jest twój styl? O co walczysz? Czy możesz to wyrazić w hashtagach?

ZADANIE 3: NASZE PROPOZYCJE WARTOŚCI

Twoi odbiorcy muszą zrozumieć, czego mogą od Ciebie oczekiwać, więc musisz zastanowić się, jak się reklamować, budując swoją markę. Kim są twoi odbiorcy? Jak jest twoje różnicowanie? Co zamierzasz sprzedawać?

ZADANIE 4: BUDOWANIE AKTYWÓW

Twoje zasoby to ślady, które zostawisz w mediach społecznościowych. Aby wyrazić zidentyfikowaną markę osobistą, musisz zastanowić się, jakie aktywa już posiadasz, a jakie wciąż musisz nabyć. Czy potrzebujesz więcej profili w mediach społecznościowych? Czy masz odpowiedni materiał fotograficzny i wideo? Czy napisałeś właściwe artykuły? Czy masz inne rodzaje aktywów, które dodają wartości twojej marce?

**ZADANIE 5.
ĆWICZENIE BRANDINGOWE**
Kiedy już zaczniesz budować swoją markę, ważne będzie utrzy-

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

manie lub przyspieszenie aktywności. Zarządzanie mediami społecznościowymi jest kluczem do zarządzania zarówno spójnością, jak i częstotliwością publikacji. W swoim zestawie narzędzi możesz potrzebować oprogramowania do zarządzania mediami społecznościowymi, a także narzędzi do nasłuchiwania społecznościowego. Możesz napotkać jeszcze kilka wyzwań: jak pokonać FOLS (ang.: fear of looking stupid) — strachu przed byciem głupim; jak żyć w rytmie powiadomień z mediów społecznościowych; jak wypełniać nasz harmonogram tworzenia kolejnych treści; jak pozostać kreatywnym.

7 NAJLEPSZYCH STRATEGII BUDOWANIA MARKI OSOBISTEJ

Aby stworzyć strategię marki osobistej, konieczne może być posiadanie bardzo osobistego punktu obserwacyjnego, podkreślającego te kwestie, które tylko my możemy wykonać. Istnieje jednak wiele strategicznych podejść, które mogą inspirować lub wprowadzać do naszej unikalnej strategii marki osobistej.

STRATEGIA #1: IMPREGNACJA SEMIOTYCZNA

To bardzo fantazyjne określenie na proste ćwiczenie, które polega na użyciu rekwizytów, symboli lub

koncepcji, a wszystko po to, by wyróżnić się i uczynić nas niezwykłym i rozpoznawalnym. Dobrym przykładem brandingu osobistego jest Arnout Hellemans, ekspert SEO, który markuje się za pomocą zdjęć ostrzyg i hashtagu #oystertime. Za każdym razem, gdy jest w nowym miejscu, publikuje w mediach społecznościowych zdjęcie pysznego talerza ostrzyg. To zabawny sposób na przypomnienie o swojej osobie, niezależnie od tego, czy ktoś naprawdę lubi ostrzygi, czy nie. Innym przykładem jest specjalista od marketingu wyszukiwarek internetowych Jon Myers i jego hashtag #wingshot. Jon dość często podróżuje służbowo, jakiś czas temu zaczął publikować zdjęcia skrzydła samolotów, którymi lata. W jego obszarze biznesowym hashtag jest zabawnym i angażującym sposobem na utrzymywanie kontaktu i stanowi część jego osobistego brandingu. Używanie rekwizytów lub koncepcji, aby się wyróżnić, to doskonałe sposoby na budowanie osobistej marki.

STRATEGIA #2: PRZYWÓDZTWO MYŚLOWE I ZRÓŻNICOWANIE

Nie każdy może być liderem myśli. Ale prawdopodobnie jest coś, w czym jesteśmy najlepszy na świecie. Jak to zdefiniować i wyróżnić? Jakiś czas temu to nie było takie oczywiste, że „Le Petit Mayombo” (Mały Mayombo) zostanie gwiazdą

mediów społecznościowych: a on wykorzystał swój szczególny atrybut bycia dorosłym wcale młodego chłopca jako jego wyróżnienie.

STRATEGIA #3: KURATOR TREŚCI

Jedną z porad dotyczących marketingu cyfrowego, z którą często spotyka się można w strategiach dotyczących treści w mediach społecznościowych, jest praktyka kuratora treści. Polega na znajdowaniu treści odpowiednich dla odbiorców oraz udostępnianiu ich i komentowaniu. Takie podejście nie tworzy wartości marki, ale zapewnia utrzymanie spójności i częstotliwości komunikacji.

STRATEGIA #4: KONFERENCJE I NETWORKING

Prezentacje konferencyjne to bardzo potężny mechanizm brandingowy. Wartość brandingowa przemawiania jest znacznie silniejsza poza spotkaniami biznesowym niż w ich czasie i może być aktywnie wykorzystana do budowania marki. Takie podejście idzie w parze z przemyślaną strategią przywództwa, ale wymaga dużo pracy i inwestycji. Większość prelegentów konferencyjnych nie otrzymuje wynagrodzenia za pracę, którą wykonują, ale zyskują widoczność. Kolejną kwestią do zapamiętania w przypadku spotkań i konferencji jest obsługa posprzedażna: śledzenie i pisanie e-maili sieciowych.

STRATEGIA #5: NASYCENIE SERP

Jako punkt wyjścia wykonaliśmy nasze „próżne wyszukiwanie”, by sprawdzić strony wyników wyszukiwania (SERP — ang. search engine results pages) pod kątem występowania naszego imienia i nazwiska. Budowanie marki to także kwestia łatwego znalezienia i zdominowania tej strony. W tym miejscu konieczne może być pomnożenie liczby posiadanych profili w mediach społecznościowych — dla pewności, że nasze imię i nazwisko pojawia się na wszystkich stronach internetowych, na których publikujemy, i by użyć zdjęć zgodnych z naszym stylem i wartościami we wszystkich miejscach, w których nasza marka osobista się pojawia.

STRATEGIA #6: BUDOWANIE GRONA ODBIORCÓW

Założyłeś swoje profile, używasz swoich zasobów do budowania stałej obecności w grupie docelowej, a to może spowodować organiczny wzrost twoich odbiorców. Bo trzeba także zainwestować czas w przyspieszenie wzrostu swojego grona. Połącz się z większą liczbą osób, buduj partnerstwa w zakresie widoczności z innymi osobistymi markami. Potrzebny będzie kalendarz w mediach społecznościowych — by śledzić, co publikujemy, gdzie i kiedy. „Give

to get”, czyli „daj by dostać” — jak powie wielu ekspertów od mediów społecznościowych. Kto skomentuje i polubi strony innych osób, oni prawdopodobnie odwzajemnią się za tę przysługę.

STRATEGIA #7: AUTORSTWO

Autorstwo jest jednym z największych współtwórców marki osobistej. Kiedy już napiszemy książkę i zrobimy sobie zdjęcie z nią w dłoni, dołączymy do ekskluzywnego klubu marek osobistych. To wielkie wynagrodzenie za całą ciężką pracę, jaką włożyliśmy w proces pisanie i redagowania.

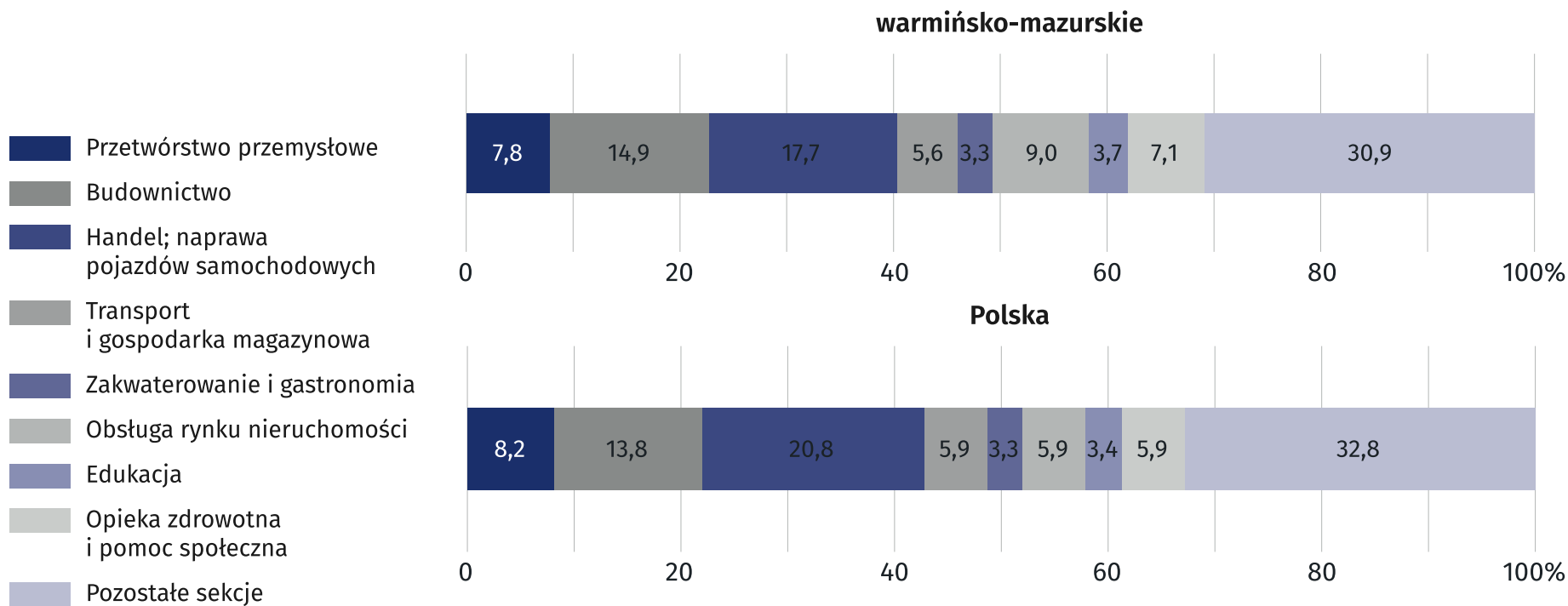
NA KONIEC: WYRÓŻNIJ SIĘ TYM, KIM JESTEŚ

Twoja osobista marka jest cyfrowym lustrem tego, kim jesteś. Możesz wzmocnić ten lustrzany obraz, czyniąc go spójnym i odzwierciedlającym wartości i styl, które cię definiują. A inwestując czas w organizację niezwykłych, głośnych wydarzeń, nieustanne skupianie się na poszerzaniu grona odbiorców i przynoszeniu wartości innym — wzmocnimy swój osobisty profil i staniemy się po prostu silną marką.

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów na stronach
The Independent i The Ascent.

Struktura podmiotów według wybranych sekcji PKD w 2021 r.

W strukturze podmiotów gospodarczych według sekcji PKD, zarówno w województwie, jak i w kraju, dominowały podmioty w sekcjach handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz budownictwo. W warmińsko-mazurskim znaczny udział w strukturze miały również sekcje obsługa rynku nieruchomości i przetwórstwo przemysłowe.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

REKLAMA

PARTNER WYDANIA

RANKING FIRM WEDŁUG RATINGU

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	RATING	OCENA SCORINGOWA SIŁA FINANSOWA	OPIS PKD
1	STOWARZYSZENIE WYJĄTKOWE SERCE	Olsztyn	1A1	100	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie Produkcja pozostałych części i akcesoriów do pojazdów silnikowych, z wyłączeniem motocykli Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi Działalność szpitali
2	GMINNA SPÓŁDZIELNIA SAMOPOMOC CHŁOPSKA W OSTRÓDZIE	Ostróda	1A1	100	
3	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W GOŁDAPI	Gołdap	2A1	100	
4	SULEWSKI EUGENIUSZ BOGDAN PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE MOTORYZACJI EXMOT	Ełk	2A1	100	
5	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W OLECKU	Olecko	2A1	100	
6	POWIATOWY SZPITAL IM. WŁADYSŁAWA BIEGAŃSKIEGO W IŁAWIE	Iława	3A1	100	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi Realizacja projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków Produkcja pozostałych wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych, gdzie indziej niesklasyfikowana Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie Szkoly wyższe Przetwórstwo mleka i wyrób serów
7	MIEDZYAKŁADOWA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W EŁKU	Ełk	3A1	100	
8	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA POJEZIERZE W OLSZTYNIE	Olsztyn	4A1	100	
9	CETCO POLAND CETCO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWO-AKCYJNA	Korpele	4A1	100	
10	OLSZTYŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA	Olsztyn	4A1	100	
11	UNIWERSYTET WARMIŃSKO-MAZURSKI W OLSZTYNIE	Olsztyn	5A1	100	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego Uprawa zbóż, roślin strączkowych i roślin oleistych na nasiona, z wyłączeniem ryżu
12	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA	Giżycko	5A1	100	
13	GMINNA SPÓŁDZIELNIA SAMOPOMOC CHŁOPSKA	Mragowo	B1	100	
14	STOWARZYSZENIE DOBRY START	Gołdap	B1	100	
15	METALOWA SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW	Barczewo	1A1	99	
16	PRZEDSIĘBIORSTWO ZAOPATRZENIA I ZBYTU FERSTAN CIOSTEK SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1A1	99	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie Uprawy rolne połączone z chowem i hodowlą zwierząt (działalność mieszana)
17	ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA IM. TYSIĄCLECIA	Łysakowo	1A1	99	
18	SPÓŁDZIELNIA HANDLOWO-PRODUKCYJNA W OLSZTYNKU	Olsztynek	1A1	99	
19	SPÓŁDZIELNIA MAZURY W OLECKU	Olecko	1A1	99	
20	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA PRZYSZŁOŚĆ W IŁAWIE	Iława	2A1	99	
21	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA REDYKAJNY W OLSZTYNIE	Olsztyn	2A1	99	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Produkcja przypraw Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
22	ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA KIEŻLINY	Kieźliny	2A1	99	
23	PRZEDSIĘBIORSTWO REMONTOWO HANDLOWE RENOX MIROSLAW WIELECHOWSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	2A1	99	
24	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W OLSZTYNIE	Olsztyn	2A1	99	
25	MAJONEZY SPÓŁDZIELNIA PRACY PRODUKCYJNO-HANDLOWA W KĘTRZYNIE	Kętrzyn	2A1	99	
26	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W DOBRYM MIEŚCIE	Dobre Miasto	2A1	99	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
27	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA ZATOKA W BRANIEWIE	Braniewo	2A1	99	
28	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA LOKATORSKO-WŁASNOŚCIOWA W DZIAŁDOWIE	Działdowo	2A1	99	
29	FUNDACJA NA RZECZ ROZWOJU EDUKACJI DZIECIĘCEJ FRRED	Olsztyn	2A1	99	
30	SANIT-PLAST FILIPCZAK SPÓŁKA JAWNA	Korpele	2A1	99	
31	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA ODBUDOWA W NIDZICY	Nidzica	2A1	99	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
32	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W LIDZBARKU WARMIŃSKIM	Lidzbark Warmiński	2A1	99	
33	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA ZRZESZENI	Elbląg	2A1	99	

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

RANKING FIRM WEDŁUG RATINGU

LP.	NAZWA	MIJSCOWOŚĆ	RATING	OCENA SCORINGOWA SIŁA FINANSOWA	OPIS PKD
34	WOJEWÓDZKI SZPITAL REHABILITACYJNY DLA DZIECI W AMERYCE	Olsztynek	2A1	99	Działalność szpitali
35	WARMIŃSKO-MAZURSKI ZAKŁAD DOSKONALENIA ZAWODOWEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	2A1	99	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
36	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA PERSPEKTYWA W MRĄGOWIE	Mrągowo	2A1	99	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
37	OKRĘGOWA SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W OLECKU	Olecko	2A1	99	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
38	SERWIS TURBIN WŁODZIMIERZ S. LESZCZYŃSKI SPÓŁKA JAWNA	Elbląg	2A1	99	Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych
39	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA PERKOZ W OLSZTYNIE	Olsztyn	2A1	99	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
40	MIĘDZYAKŁADOWA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W GIŻYCKU	Giżycko	2A1	99	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
41	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWE METALMOR B. GAŁĄZKA A. PASTUSZAK I F. TOMASZEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Milejewo	2A1	99	Obróbka mechaniczna elementów metalowych
42	ABAKUS WOOD POL WIECZOREK SKUMBIN SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	2A1	99	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
43	ZAKŁAD HANDLOWO-USŁUGOWY ZYGMUNT ŻARNA	Olsztyn	3A1	99	Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów
44	KACZKAN ZAKŁAD PRODUKCJI DRZEWNEJ JÓZEF KACZKAN SPÓŁKA JAWNA	Klonowy Dwór	3A1	99	Produkcja wyrobów tartacznych
45	RYSZARD TYMOFIEJEWICZ PRZEDSIĘBIORSTWO WIELOBRANŻOWE WITAL	Gołdap	3A1	99	Produkcja pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych
46	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA LOKATORSKO-WŁASNOŚCIOWA PRACA W IŁAWIE	Iława	3A1	99	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
47	RYDZEWSKI K. RYDZEWSKI SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Ełk	3A1	99	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
48	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-HANDLOWE KOSTRZEWA SPÓŁKA JAWNA	Giżycko	3A1	99	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych
49	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA KORMORAN W OLSZTYNIE	Olsztyn	3A1	99	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
50	DAM-ROB SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Zalewo	3A1	99	Produkcja pojemników metalowych
51	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA ŚWIT	Ełk	4A1	99	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
52	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA PIONIER W KĘTRZYNIE	Kętrzyn	4A1	99	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
53	FUNDACJA PRZYSZŁOŚĆ DLA DZIECI	Olsztyn	A1	99	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
54	GMINNA SPÓŁDZIELNIA SAMOPOMOC CHŁOPIKA W NIDZICY	Nidzica	A1	99	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
55	OKRĘG POLSKIEGO ZWIĄZKU WĘDKARSKIEGO W OLSZTYNIE	Olsztyn	A1	99	Działalność klubów sportowych
56	FUNDACJA NAKI SPEŁNIAMY PIŁKARSKIE MARZENIA	Olsztyn	A1	99	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
57	SPOŁEM POWSZECHNA SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW W MORĄGU	Morąg	A1	99	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
58	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W RESZLU	Reszel	A1	99	Działalność szpitali
59	GPI SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	A1	99	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami
60	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W LIDZBARKU WELSKIM	Lidzbark	B1	99	Przetwórstwo mleka i wyrób serów
61	FUNDACJA RODOWO	Rodowo	B1	99	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania
62	FUNDACJA ALARMOWY FUNDUSZ NADZIEI NA ŻYCIE	Ostróda	C1	99	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
63	FUNDACJA ŻÓŁTY SZALIK	Frombork	D1	99	Działalność pozostałych organizacji członkowskich, gdzie indziej niesklasyfikowana
64	AMIS J. MAMĄTOW SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1A1	98	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
65	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE PAXER JOLANTA PRUSINOWSKA GRZEGORZ PRUSINOWSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1A1	98	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana
66	MIĘDZYAKŁADOWA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W NIDZICY	Nidzica	1A1	98	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi

PARTNER WYDANIA

RANKING FIRM WEDŁUG RATINGU

LP.	NAZWA	MIEJSCOWOŚĆ	RATING	OCENA SCORINGOWA SIŁA FINANSOWA	OPIS PKD
67	BOBAS MARIAN KRZYŻANOWSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1A1	98	Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach
68	SPÓŁDZIELNIA INWALIDÓW POKÓJ	Ryn	1A1	98	Produkcja elektrycznego sprzętu oświetleniowego
69	PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE BARTEX SPÓŁKA JAWNA MARIA TADEUSZ BARTOSEWICZ	Bartoszyce	1A1	98	Sprzedaż hurtowa napojów alkoholowych
70	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA LOKATORSKO-WŁASNOŚCIOWA DRWĘCA	Orneta	1A1	98	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
71	TRANSYACHT MAKOWSCY SPÓŁKA JAWNA	Olecko	1A1	98	Transport drogowy towarów
72	SPÓŁDZIELNIA HANDLOWO-PRODUKCYJNA AGRO W DYWITACH	Dywity	1A1	98	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
73	OLPIEK FIEĆKO PRUSIŃSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1A1	98	Sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych
74	PREMIUM DENTAL GROUP SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	1A1	98	Praktyka lekarska dentystryczna
75	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA POLAMOWIEC W GIŻYCKU	Giżycko	1A1	98	Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek
76	SZPITAL POWIATOWY IM. JANA MIKULICZA W BISKUPCU	Biskupiec	1A1	98	Działalność szpitali
77	STOLMET SZCZYTNO SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Szczytno	1A1	98	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
78	PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCYJNO-USŁUGOWO-HANDLOWE ALIWESA SPÓŁKA JAWNA CEZARY BARANOWSKI KRZYSZTOF BARANOWSKI	Bartoszyce	1A1	98	Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych
79	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA TĘCZA W OLSZTYNIE	Olsztyn	1A1	98	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
80	FIRMA DYSTRYBUCYJNA KABANOS K. SZEPIOŁA S. STEFAŃSKI SPÓŁKA JAWNA	Olsztyn	1A1	98	Sprzedaż hurtowa pozostałej żywności, włączając ryby, skorupiaki i mięczaki
81	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA W PROSTKACH	Prostki	1A1	98	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
82	PPHU OL-FLORA GOŁOMBK KOWALEWSKI SPÓŁKA JAWNA	Wójtowo	1A1	98	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin
83	STADNINA KONI LISKI SP. Z O.O.	Liski	2A1	98	Chów i hodowla koni i pozostałych zwierząt koniowatych
84	KARWEL Z. JĘDRYCHOWSKI K. REŃSKI SPÓŁKA JAWNA	Stare Dłutowo	2A1	98	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfikowana
85	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA ZGODA W LUBAWIE	Lubawa	2A1	98	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
86	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA LOKATORSKO-WŁASNOŚCIOWA NARIE W MORĄGU	Morąg	2A1	98	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
87	BIOPOINT M. JANKOWSKI M. NIEWIADOMSKA SPÓŁKA JAWNA	Stawiguda	2A1	98	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt
88	FABRYKA OPAKOWAŃ FOLIOWYCH ROSSOPLAST D. I R. ROSSOCHĄCCY SPÓŁKA JAWNA	Lidzbark Warmiński	2A1	98	Produkcja opakowań z tworzyw sztucznych
89	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA OZDOBA	Biskupiec	2A1	98	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
90	AREON PRZYSTAŃ RESTAURACJA SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Olsztyn	2A1	98	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
91	OIKO FABRYKA MEBLI MARIAN GIERSZYŃSKI	Nowe Miasto Lubawskie	2A1	98	Produkcja pozostałych mebli
92	SPÓŁDZIELNIA MLECZARSKA W PASŁĘKU	Pasłęk	2A1	98	Działalność usługowa wspomagająca chów i hodowlę zwierząt gospodarskich
93	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA BUDOWLANYCH W GIŻYCKU	Giżycko	2A1	98	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
94	ANITECH OGULEWICZ SPÓŁKA JAWNA	Bartoszyce	2A1	98	Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego
95	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA WARMIA	Lidzbark Warmiński	2A1	98	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
96	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA JEDNOŚĆ	Ostróda	2A1	98	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie
97	PRODUKCJA WENGLORZ SP. Z O.O. SPÓŁKA KOMANDYTOWA	Lidzbark Warmiński	2A1	98	Produkcja maszyn dla rolnictwa i leśnictwa
98	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ GRUŹLICY I CHORÓB PŁUC	Olsztyn	2A1	98	Działalność szpitali
99	SKALIK SPÓŁKA JAWNA KAZIMIERZ SKALIK I ZOFIA SKALIK	Świątajno	2A1	98	Produkcja pozostałych mebli
100	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA LOKATORSKO-WŁASNOŚCIOWA PEWNOŚĆ	Dobre Miasto	2A1	98	Zarządzanie nieruchomościami wykonywane na zlecenie

* W rankingu mogą nie występować podmioty, które do 30 maja 2022 r. nie złożyły sprawozdania finansowego za pełny rok 2021 do e-KRS
* Źródło: Dun & Bradstreet

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

MAZURSKIE JACHTY IDĄ JAK BURZA

POLSKA W KRÓTKIM CZASIE STAŁA SIĘ POTENTANTEM W BUDOWIE JACHTÓW. 60 PROC. EUROPEJSKIEGO EKSPORTU ŻAGŁÓWEK I MOTORÓWEK POCHODZI NASZEGO KRAJU. A WARMIA I MAZURY TO DRUGIE WOJEWÓDZTWO POD WZGLĘDEM PRZYCHODÓW Z TEJ BRANŻY.

Fot. Shutterstock — stock.adobe.com

Tak znane stocznie jak Delphia czy Ostróda Jacht dołączyły do francuskiej grupy Beneteau, ale produkcja wciąż odbywa się na Mazurach. Inne firmy, na przykład Stocznia Jachtowa Northman pozyskują fundusze unijne na rozwój.

-Ostatnie dwa lata były dla nas świetne – deklaruje Marzena Wojtczuk.

Podczas, gdy Delphia, zatrudniając ok. 700 osób, jachty takie jak Delphia 11 i 12 – elektryczne i tradycyjne kabinowe motorówki sprzedaje głównie na eksport, Northman opiera się także na klientach krajowych.

- Choć mamy dilerów zarówno we Francji, Niemczech, Turcji jak i w Japonii – mówi Wojtczuk.

POLACY RUSZYLI BUDOWAĆ ŁODZIE

Skąd taki boom na branżę jachtową, nie tylko w krainie wielkich jezior, ale w całej Polsce?

Stanisław Kasprzak zajmuje się budową i wyposażaniem jachtów

od 81 roku. 40- sto lecie firmy obchodzi w gronie rodzinnym. - Zaczęły się tym zajmować również moje dzieci, a potem wnuki obojga płci – zaznacza. Cofając się pamięcią do epoki PRL wspomina, że istniały w tamtym czasie jedynie nieliczne małe stocznie – m.in. FOTO -PAM Augustów, działający od lat 70.

-Później Polacy sami wzięli się za budowę łodzi, zdobywając wiedzę na różne sposoby. Powstawały firmy, a produkty finalne okazały się tak dobre, że zaczęto je eksportować.

Nie byłoby z pewnością takiego boom-u na żagłówki czy motorówki, gdyby nie tradycje wielkich stoczní w Gdańsku i Szczecinie. Jak pisze Jacek Centkowski, jeden z najbardziej uznanych konstruktorów łodzi żaglowych i motorowych

„Te dwie duże państwowe stocznie jachtowe w Gdańsku i Szczecinie oraz wytwórnia POLSPORT w Chojnicach stworzyły od lat 50. do końca 80. prawdziwy przemysł jachtowy, a ich produkty mimo upływu lat nadal można spotkać w Polsce, Rosji, Bułgarii, Litwie, Łotwie i wielu

krajach zachodnich”

Awłaściwie już w okresie po II Wojnie Światowej, gdy nasz kraj otrzymał zaledwie 30 km. Dostępu do morza „obudziło się w społeczeństwie zadziwiające zainteresowanie morzem i sportami wodnymi. Ogromną rolę w rozbudzaniu i pielęgnowaniu tych zainteresowań odgrywała niezwykle popularna wtedy LIGA MORSKA i jej organ prasowy MORZE ukazujący się w rekordowym jak na dzisiejsze czasy nakładzie około 180.000 egzemplarzy. Zaczęły powstawać pierwsze kluby żeglarskie i wioślarskie zarówno elitarnie, jak i ogólnodostępne, a szkoleniem młodzieży zajmowały się harcerskie drużyny wodne i Akademicki Związek Morski”.

„Za komuny” odkryto natomiast Mazury i fascynujący świat połączonych ze sobą Wielkich Jezior, po których żeglowano głównie na „Omegach”, czy później kabinowych „Makach”. Ale rozpoczęto wówczas również samodzielne próby skutnictwa, co zaowocowało powstawaniem profesjonalnych firm w kolejnych latach. -Jeden ze znanych konstruktorów miał na przykład wykształcenie op-

tyczne, a dalej doksztalał się sam – opowiada Stanisław Kasprzak.

Następnie produkcję do Polski, w tym na Mazury i Warmię zaczęły przenosić zagraniczne firmy.

POTRZEBNY WYDZIAŁ OKRĘTOWNICTWA?

Obecnie w branży jest duże zapotrzebowanie na kadry. Chodzi o pracowników produkcji, a także konstruktorów łodzi. Stocznia Jachtowa Northman, która swoją siedzibę ma w Węgorzewie, poszukuje obecnie zarówno lakiernika, tapicera, skutnika, laminatora, stolarza czy ślusarza jak i specjalisty do spraw zaopatrzenia czy konstruktora/ technologa. Z wykształceniem na kierunku oceanotechnika.

Już w 2017 w Iławie odbyła się konferencja pod znamienym tytułem „Ekonomia wody na Warmii i Mazurach. Kadry dla branży jachtowej – perspektywy inteligentnej specjalizacji”. Organizatorem był samorząd województwa warmińsko – mazurskiego. „Zmianę sytuacji na rynku pracy może przynieść tylko współpraca na linii biznes – szkoła zawodowa – samorząd.” – czytamy w materiałach prasowych na ten temat. Być może wydział okrętownictwa i oceanotechniki przydałby się na którejś z warmińsko- mazurskich uczelni, choć może raczej nazwa tej specjalizacji powinna brzmieć jeziorotechnika?

AKADEMIA BUDOWY JACHTÓW

W roku 2022/2023 szkoła branżowa zespołu szkół n. 1 w Elku otwiera nowy, trzyletni kierunek monter jachtów i łodzi. Praktyczna nauka zawodu odbywać się będzie w Saxdor Shipyard Sp. z o.o. oraz w Centrum Kształcenia Zawodowego. Saxdor to firma fińska, z siedzibą w Helsinkach, ale produkcja łodzi odbywa się w Polsce. Stocznia zatrudnia 300 osób i również poszukuje, między innymi: pomocników na wakacje – praca w magazynie, brygadzystów, mistrzów, skutników- laminarzy czy specjalistów do spraw zakupów.

Saxdor Shipyard znajduje się na terenie Suwalskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i prowadzi również projekt pod nazwą Saxdor Academy. Jest to „wielopoziomowy projekt edukacyjny, mający na celu wzmocnienie zaplecza pracowniczego branży stoczniowej w Polsce”. Do współpracy Saxdor Academy udało się pozyskać takie firmy z branży jak: Taurus Sea, Sika Poland, CS Kompozyty, Baltazar Kompozyty, Parker Poland, WestastoPetemar, Ultraflex Spa, Navix Oy, Kotniz, Garmin Polska, Ultramarine, Novol, Advanced, Navico Logistic, Sleipner, Va-Varuste, BWP, Onmar, Brand ID, Marine Works, Brunswick, Duell, Froli GmbH & Co., Aura, czy Walls-Marin Oy.

Dominika Kaźmierczyk

Fot. Seventyfour — stock.adobe.com

Bank Polski

REPowerEU, CZYLI ZIELONA TRANSFORMACJA — IM SZYBCIEJ, TYM LEPIEJ!

KOMISJA EUROPEJSKA PRZEDSTAWIŁA W MAJU PLAN REPOWEREU. TO ODPOWIEŹ NA TRUDNOŚCI I ZAKŁÓCENIA NA ŚWIATOWYM RYNKU ENERGII SPOWODOWANE INWAZJĄ ROSJI NA UKRAINĘ. TRANSFORMACJA EUROPEJSKIEGO SYSTEMU ENERGETYCZNEGO JEST PODWÓJNIE PILNA.

Po pierwsze, trzeba jak najprędzej położyć kres uzależnieniu UE od rosyjskich paliw kopalnych, które dziś wykorzystywane są jako broń gospodarcza i polityczna i kosztują europejskich podatników prawie 100 mld € rocznie. Po drugie: walka z kryzysem klimatycznym. Działając jako Unia, Europa może szybciej zlikwidować swoją zależność od rosyjskich paliw kopalnych. 85 proc. Europejczyków uważa, że UE powinna jak najszybciej zmniejszyć swoją zależność od rosyjskiego gazu i ropy, aby wesprzeć Ukrainę. Środki zawarte w planie REPowerEU mogą odpowiedzieć na tę ambicję: bo będzie to oszczędność energii, dywersyfikacja dostaw energii i przyspieszone wprowadzanie energii odnawialnej, by jak najprędzej zastąpić paliwa kopalne w domach, przemyśle i wytwarzaniu energii.

Zielona transformacja wzmocni też wzrost gospodarczy, bezpieczeństwo i działania na rzecz klimatu dla Europy i naszych partnerów. Instrument naprawy i odporności (RRF — ang. Recovery and Resilience Facility) jest centralnym elementem planu REPowerEU. Wspiera skoordynowane plano-

wanie i finansowanie infrastruktury transgranicznej i krajowej, a także projektów i reform energetycznych. Komisja Europejska proponuje wprowadzenie ukierunkowanych zmian do rozporządzenia w sprawie RRF w celu włączenia dedykowanych rozdziałów REPowerEU do istniejących planów naprawy i odporności (RRP) państw członkowskich. Wszystko to obok dużej liczby odpowiednich reform i inwestycji, które są już uwzględnione w RRP.

OSZCZĘDZAĆ ENERGIĘ

Oszczędzanie energii to najszybszy i najtańszy sposób na rozwiązanie obecnego kryzysu energetycznego i obniżenie rachunków. Komisja Europejska proponuje wzmocnienie długoterminowych środków w zakresie efektywności energetycznej, w tym zwiększenie z 9 do 13 proc. efektywności energetycznej w ramach pakietu legislacyjnego dotyczącego Europejskiego Zielonego Ładu „Fit for 55” — gotowi na 55 (procent). Oszczędzanie energii dziś pomoże nam przygotować się na potencjalne wyzwania przyszłej zimy. W związku z tym Komisja

opublikowała również „Komunikat UE dotyczący oszczędzania energii”, w którym szczegółowo opisano krótkoterminowe zmiany zachowań, które mogą obniżyć popyt na gaz i ropy o 5 proc., i którym zachęca się państwa członkowskie do rozpoczęcia specjalnych kampanii komunikacyjnych skierowanych do gospodarstw domowych i przemysłu. Zachęca się też państwa członkowskie do stosowania środków fiskalnych w celu zachęcania do oszczędzania energii, takich jak obniżone stawki podatku VAT na energooszczędne systemy grzewcze, izolacje budynków oraz urządzenia i produkty. Komisja Europejska określa również środki awaryjne na wypadek poważnych zakłóceń w dostawach. Wkrótce wyda też wytyczne dotyczące kryteriów ustalania priorytetów dla klientów oraz ułatwi skoordynowany plan ograniczenia popytu w UE.

DYWERSYFIKACJA DOSTAW I WSPARCIE MIĘDZYNARODOWYCH PARTNERÓW

UE od kilku miesięcy pracuje nad dywersyfikacją dostaw. Zapew-

niła rekordowy poziom importu LNG oraz wyższe dostawy gazu rurociągowego. Nowo utworzona Platforma Energetyczna UE, wspierana przez regionalne grupy zadaniowe, umożliwi dobrowolne wspólne zakupy gazu, LNG i wodoru poprzez łączenie popytu, optymalizację wykorzystania infrastruktury i koordynację docierania do dostawców. W kolejnym kroku, idąc tropem wspólnego programu zakupu szczepionek, Komisja rozważy opracowanie „mechanizmu wspólnych zakupów”, który będzie negocjował i zawierał kontrakty na zakup gazu w imieniu uczestniczących państw członkowskich. Komisja rozważy również środki legislacyjne wymagające dywersyfikacji dostaw gazu w czasie przez państwa członkowskie. Platforma umożliwi także wspólne zakupy wodoru ze źródeł odnawialnych.

PRZYSPIESZENIE ROZWOJU OZE

Masowe zwiększenie i przyspieszenie wykorzystania energii odnawialnej w energetyce, przemyśle, budynkach i transporcie przyspieszy naszą niezależność, pobudzi przejście na zieloną gospodarkę i z cza-

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

sem obniży ceny. Komisja w ramach pakietu Fit for 55 proponuje zwiększenie głównego celu na 2030 r. dla odnawialnych źródeł energii z 40 do 45 proc. Ustanowienie tej ogólnej zwiększonej ambicji stworzy ramy dla innych inicjatyw, a to m.in.:

- Specjalna strategia UE w zakresie energii słonecznej, której celem jest podwojenie mocy fotowoltaicznej do 2025 r. i instalowanie 600 GW do 2030 r.
- Inicjatywa Solar Rooftop ze stopniowym prawnym obowiązkiem instalowania paneli słonecznych na nowych budynkach publicznych i komercyjnych oraz nowych budynkach mieszkalnych.
- Podwojenie tempa rozmieszczenia pomp ciepła oraz działań na rzecz integracji geotermalnej i słonecznej energii ciepłej w zmodernizowanych systemach ciepłowniczych i komunalnych.
- Zalecenie Komisji, aby zająć się powolnym i złożonym wydawaniem pozwoleń dla dużych projektów dotyczących energii odnawialnej oraz ukierunkowana zmiana dyrektywy w sprawie energii odnawialnej, aby uznać energię odnawialną za nadrzędny interes publiczny. Państwa członkowskie powinny wydawać obszary „go-to” dla odnawialnych źródeł energii ze skróconymi i uproszczonymi procesami wydawania pozwoleń na obszarach o niższym ryzyku dla środowiska.
- Ustalenie celu 10 mln ton krajowej produkcji wodoru ze źródeł odnawialnych i 10 mln ton importu do 2030 r., aby zastąpić gaz ziemny, węgiel i ropę w trudnych do dekarbonizacji gałęziach przemysłu i sektorach transportu. Aby przyspieszyć rozwój rynku wodoru, współprawodawcy musieliby uzgodnić wyższe cele częściowe dla określonych sektorów. Aby przyspieszyć projekty wodorowe, na badania przeznaczono dodatkowe środki w wysokości 200 mln €, a Komisja zobowiązuje się do ukończenia oceny pierwszych ważnych projektów będących przedmiotem wspólnego europejskiego zainteresowania do lata 2022.
- Plan działań na rzecz biometanu określa narzędzia, w tym nowe partnerstwo przemysłowe w zakresie biometanu i zachęty finansowe do zwiększenia produkcji do 35 mld m sześciennych do 2030 r., w tym poprzez Wspólną Politykę Rolną.

MNIEJSZE ŻUŻYCIE PALIW KOPALNYCH W PRZEMYŚLE I TRANSPORCIE

Zastąpienie węgla, ropy naftowej i gazu ziemnego w procesach przemysłowych zmniejszy emisje ga-

Fot. lovelyday2 — stock.adobe.com

zów cieplarnianych oraz wzmocni bezpieczeństwo i konkurencyjność. Oszczędność energii, wydajność, zastępowanie paliw, elektryfikacja i zwiększone wykorzystanie odnawialnego wodoru, biogazu i biometanu przez przemysł mogą zaoszczędzić do 35 mld m sześciennych gazu ziemnego do 2030 r., prócz tego, co przewidziano we wnioskach Fit for 55.

Komisja Europejska wprowadzi kontrakty dotyczące emisji dwutlenku węgla, aby wesprzeć absorpcję zielonego wodoru przez przemysł i specjalne finansowanie REPowerEU w ramach funduszu innowacyjnego. Wykorzysta to tego dochody z handlu uprawnieniami do emisji w celu dalszego wspierania odchodzenia od rosyjskiej zależności od paliw kopalnych. Komisja udziela również wskazówek dotyczących umów dotyczących energii odnawialnej i zakupu energii oraz zapewnia wsparcie techniczne z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym. W celu utrzymania i odzyskania wiodącej pozycji technologicznej i przemysłowej w obszarach takich jak energia słoneczna i wodor oraz wspierania siły roboczej Komisja proponuje ustanowienie sojuszu UE na rzecz przemysłu słonecznego oraz partnerstwa na dużą skalę na rzecz umiejętności. Komisja zintensyfikuje również prace nad dostawami surowców krytycznych.

Aby zwiększyć oszczędność energii i efektywność w sektorze transportu oraz przyspieszyć przejście na pojazdy bezemisyjne, Komisja przedstawi pakiet dotyczący ekologizacji transportu towarowego, mający na celu znaczne zwiększenie efektywności energetycznej w sektorze. Rozważy też inicjatywę ustawodawczą mającą na celu

zwiększenie udziału pojazdów bezemisyjnych we flotach samochodów publicznych i korporacyjnych powyżej określonych parametrów. Komunikat UE w sprawie oszczędzania energii zawiera również wiele zaleceń dla miast, regionów i władz krajowych, które mogą skutecznie przyczynić się do zastępowania paliw kopalnych w sektorze transportu.

INTELIGENTNE INWESTYCJE

Realizacja celów REPowerEU wymaga dodatkowych inwestycji w wysokości 210 mld € do 2027 r. Jest to zaliczka na poczet naszej niezależności i bezpieczeństwa. Ograniczenie importu rosyjskich paliw kopalnych pomoże nam również zaoszczędzić prawie 100 mld € rocznie. Inwestycje te muszą być realizowane przez sektor prywatny i publiczny, a także na poziomie krajowym, transgranicznym i unijnym.

Aby wesprzeć REPowerEU, 225 mld euro jest już dostępne w postaci pożyczek w ramach RRF. Komisja przyjęła dziś przepisy i wytyczne dla państw członkowskich dotyczące modyfikowania i uzupełniania ich RRP w kontekście REPowerEU. Ponadto Komisja proponuje zwiększenie koperty finansowej RRF o 20 miliardów euro w postaci dotacji ze sprzedaży uprawnień do unijnego systemu handlu uprawnieniami (Emission Trading System — ETS) do emisji znajdujących się obecnie w rezerwie stabilności rynkowej, które zostaną sprzedane na aukcji w sposób niezakłócający rynku. Jako taki, ETS nie tylko ograniczy emisje i wykorzystanie paliw kopalnych, ale także zgromadzi niezbędne fundusze na osiągnięcie niezależności energetycznej.

TŁO

8 marca 2022 r., w odpowiedzi na inwazję Rosji na Ukrainę Komisja Europejska zaproponowała zarys planu uniezależnienia Europy od rosyjskich paliw kopalnych na długo przed 2030 r. Na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 24-25 marca przywódcy UE uzgodnili ten cel i zwrócili się do Komisji o przedstawienie szczegółowego planu REPowerEU, który został przyjęty w maju. Niedawne przerwy w dostawach gazu do Bułgarii i Polski pokazują pilną potrzebę rozwiązania problemu braku niezawodności rosyjskich dostaw energii.

Komisja przyjęła 6 szeroko zakrojonych i bezprecedensowych pakietów sankcji w odpowiedzi na akty agresji Rosji na integralność terytorialną Ukrainy i nasilające się okrucieństwa wobec ukraińskich cywilów i miast. Import węgla jest już objęty sankcjami, a Komisja przedstawiła propozycję wycofania ropy do końca roku, które państwa członkowskie obecnie omawiają.

Europejski Zielony Ład to długoterminowy plan rozwoju UE, który ma sprawić, że Europa będzie neutralna dla klimatu do 2050 r. Cel ten jest zapisany w europejskim prawie klimatycznym, a także wprawnie wiążącym zobowiązaniu do zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych netto o co najmniej 55 proc. do 2030 r., w porównaniu z poziomami z 1990 roku. W lipcu 2021 r. Komisja przedstawiła pakiet legislacyjny „Fit for 55” w celu realizacji tych celów; propozycje te już teraz obniżyłyby nasze zużycie gazu o 30 proc. do 2030 r., przy czym ponad jedna trzecia takich oszczędności pochodziłaby z osiągnięcia celu UE w zakresie efektywności energetycznej.

25 stycznia 2021 r. Rada Europejska zwróciła się do Komisji i Wysokiego Przedstawiciela o przygotowanie nowej strategii w zakresie energii zewnętrznej. Strategia łączy bezpieczeństwo energetyczne z globalnym przejściem na czystą energię poprzez zewnętrzną politykę energetyczną i dyplomację, w odpowiedzi na kryzys energetyczny wywołany inwazją Rosji na Ukrainę i egzystencjalne zagrożenie zmianami klimatycznymi. UE będzie nadal wspierać bezpieczeństwo energetyczne i ekologiczną transformację Ukrainy, Mołdawii i krajów partnerskich w jej bezpośrednim sąsiedztwie. Strategia uznaje, że inwazja Rosji na Ukrainę ma globalny wpływ na rynki energii, bo w szczególności dotyka rozwijających się krajów partnerskich. UE będzie nadal wspierać bezpieczną, zrównoważoną i przystępną cenowo energię na całym świecie.

Magdalena Maria Bukowiecka

Na podstawie materiałów z Komisji Europejskiej

The collage features three covers of the 'Warmia & Mazury' magazine. The top-left cover shows a scenic view of a lake with the text 'KR... TYS'. The middle cover, titled 'Kurs na jeziora', features a woman on a water ski and lists articles: '27 kilometrów Jeziorakiem', 'Śniadwy Mazurskie Morze', 'W puszczy przez weekend', and 'Most, który się obraca'. The bottom-right cover, titled 'KRAINA TYSIĄCA LEGEND', shows a white van and lists articles: 'KAJAKIEM PO KRUTYNI', 'LYNOSTRADA NA DWOCH KÓŁKACH', and 'O WIKINGACH SPOD ELBLĄGA'. Below the covers is a photo of a person on a paddleboard, splashing water.

BAW SIĘ I ODPOCZYWAJ NA WARMII I MAZURACH

TWÓJ PRZEWODNIK PO WARMII I MAZURACH!!!

Magazyn tworzony we współpracy z lokalnymi miłośnikami Warmii i Mazur